

ITS BUDAPEST stratégia 2020

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
MEGALAPOZÓ MUNKARÉSZ / STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

923/2014. (VI.30.) Főv. Kgy. határozatával jóváhagyott dokumentáció felülvizsgálata

314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 31. § (1) szerinti véleményezési szakaszra vonatkozó dokumentum

2015. december

MEGBÍZÓ: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZAT
SZAKMAI IRÁNYÍTÓ: BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL
VÁROSÉPÍTÉSI FŐOSZTÁLY

Finta Sándor főépítész

Maczák Johanna
Mátrai Réka
Havassy Enikő
Garay Márton

SZERZŐK (923/2014. (VI.30.) Főv. Kgy. határozatával jóváhagyott dokumentum)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS:

BFVT Kft.

Szerzők:

Albrecht Ute
területrendező tervező – vezető településtervező,
okl. építészmérnök
TR 01-0517, TT/1É 01-0517

András István
területrendező tervező – vezető településtervező,
okl. építészmérnök
TR 01-0525, TT/1É 01-0525

Közreműködött:

Bedőcs Bernadett
okl. geográfus,
Fonyódi Mariann PhD
okl. építészmérnök
Balla Mariann
okl. építészmérnök
Érsek Gábor
okl. településmérnök
Horváth Ágnes
okl. településmérnök, okl. építészmérnök
Németh Andrea
okl. építészmérnök
Szűcs András
okl. településmérnök
Tóth Attila
okl. településmérnök
Zöldi Péter
okl. építészmérnök

INFRASTRUKTÚRA:

BFVT Kft.

Szerzők:

Pető Zoltán
okl. építőmérnök, közlekedéstervező
K1d-1 01-2321
Román Péter
okl. építőmérnök
Orosz István
okl. villamosmérnök, mérnök-közgazdász
Becsák Péter
okl. közlekedésmérnök

VÁROSI KLÍMA:

ABUD Kft.

Dr. Reith András, PhD
okl. építészmérnök, MSc. ClimaDesign

Közreműködött:

Kiss Ida
okl. építészmérnök, városenergetikai szakmérnök

TERMÉSZETI KÖRNYEZET:

BFVT Kft.

Szerzők:

Tatai Zsombor
okl. tájépítészmérnök
K/2 01-5263
Pogány Aurél
okl. kertészmérnök, táj- és kertépítész
TK 01-5060
Niedetzky Andrea
okl. tájépítészmérnök
K/2 01-5152
Zétényi Dávid
okl. tájépítészmérnök

TÉRINFORMATIKA:

BFVT Kft.

Pizág Csaba
építőmérnök, térinformatikai szakmérnök

GAZDASÁG:

BFVT Kft.

Szerzők:

Karácsony Krisztián
okl. geográfus
Horváth Áron
okl. közigazdász

TÁRSADALOMTUDOMÁNY:

BFVT Kft.

Szerzők:

Dr. Csizmady Adrienne
szociológus
Dr. Rédei Mária
MTA Doktora, DSc
Karlik Csilla
okl. geográfus
Erdélyi Tea
szociológus
Szalay-Konka Norbert
szociológus

SZERZŐK (2015. évi felülvizsgálat)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS:	<i>BFVT Kft.</i>	TERMÉSZETI KÖRNYEZET:	<i>BFVT Kft.</i>
Szerzők:	Albrecht Ute területrendező tervező – vezető településtervező, okl. építészmérnök TR 01-0517, TT/1É 01-0517	Szerzők:	Tatai Zsombor okl. tájépítészmérnök K/2 01-5263 Pogány Aurél okl. kertészmérnök, táj- és kertépítész TK 01-5060 Niedetzky Andrea okl. tájépítészmérnök K/2 01-5152 Zétényi Dávid okl. tájépítészmérnök
Közreműködött:	András István területrendező tervező – vezető településtervező, okl. építészmérnök TR 01-0525, TT/1É 01-0525 Bedőcs Bernadett okl. geográfus, Fonyódi Mariann PhD okl. építészmérnök	TÉRINFORMATIKA:	<i>BFVT Kft.</i> Pizág Csaba építőmérnök, térinformatikai szakmérnök
INFRASTRUKTÚRA:	<i>BFVT Kft.</i>	GAZDASÁG:	<i>BFVT Kft.</i>
Szerzők:	Pető Zoltán okl. építőmérnök, közlekedéstervező K1d-1 01-2321 Horváth Adrienn okl. építőmérnök Orosz István okl. villamosmérnök, mérnök-közgazdász Beccák Péter okl. közlekedésmérnök	Szerzők:	Karácsony Krisztián okl. geográfus Sz. Mosoni Dóra okl. geográfus Bajomi Anna okl. szociálpolitikus
		TÁRSADALOMTUDOMÁNY:	<i>BFVT Kft.</i>
		Szerzők:	Sz. Mosoni Dóra okl. geográfus Bajomi Anna okl. szociálpolitikus

TARTALOMJEGYZÉK

III. STRATÉGIA

III.1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	5
<i>A stratégiai fejlesztési célok meghatározása / Célok közötti összefüggések bemutatása / Középtávú stratégiai célok / Célszisztéma áttekintése / Horizontális célok / Az ITS stratégia céljainak és projektjeinek EU tematikus célokhoz való hozzájárulása / A Stratégia megvalósításának külső feltételei</i>	
III.2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	64
<i>Akcióterületek / A kijelölés és lehatárolás indoklása / Akcióterületek részletes bemutatása / Összefoglaló áttekintés / Belső összefüggések (területi, tematikus, célokhoz való illeszkedés) / Pénzügyi terv / Ütemezés / Az akcióterületeken kívül végrehajtandó jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz</i>	
III.3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	103
<i>A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések / A fejlesztések szegregációs hatásainak értékelése és kivédésére hozott intézkedések / A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések</i>	
III.4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	119
<i>Külső összefüggések / Belső összefüggések</i>	
III.5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	151
III.6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	155
<i>A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek / Szervezeti háttér / Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok / Monitoring rendszer kialakítása</i>	

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Budapest 2030 /VFK	Hosszú távú Városfejlesztési Konceptió
Budapest 2020 / ITS	Budapest Integrált Településfejlesztési Stratégiája
BFVK	Budapest Főváros Vagyongazdálkodó Központ Zrt.
BGYH	Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt.
BKK	Budapesti Közlekedési Központ Zrt.
BKV	Budapesti Közlekedési Zrt.
BTFK	Budapest Területfejlesztési Konceptiója
BVK	BVK Holding Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.
CLLD	Közösség által irányított helyi fejlesztések
EFOP	Emberi Erőforrás-fejlesztési Operatív Program
EIB	Európai Beruházási Bank
EIT	Európai Innovációs és Technológiai Intézet
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESCO-finanszírozás	Energia szolgáltató vállalat (Energy Saving Cooperation) általi harmadik feles finanszírozás
ESZA	Európai Szociális Alap
Étv.	1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
EUDRS	Az Európai Unió Duna Régióra vonatkozó Stratégiája
F+F+I /KFI	Kutatás-fejlesztés és innováció
FÁNK	Fővárosi Állat és Növénykert Zrt.
FCSM	Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.
FKF	Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt.
FKSZT	Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep
GINOP	Gazdaságfejlesztési és innovációs Operatív Program
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IKT	Infó-kommunikációs technológiák
ITB/ITI	Integrált Területi Beruházások
ITS	Integrált Településfejlesztési Stratégia
IVS	Integrált Városfejlesztési Stratégia
KA	Kohéziós Alap
KEHOP	Környezeti és energiahatékonysági Operatív Program
KKK	Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ
KKV	Kis- és középvállalkozások
KMR	Közép-magyarországi Régió
MFB	Magyar Fejlesztési Bank Zrt.
NFM	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
NGM:	Nemzetgazdasági Minisztérium
NIF	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
NKS	Nemzeti Közlekedési Stratégia
NTK	Nemzeti Turizmusfejlesztési Konceptió
OFTK	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
OP	operatív program
RIS3	Közép-Magyarország Regionális Innovációs Fejlesztési Stratégia
TFP	Tematikus fejlesztési program
Tftv.	Területfejlesztési törvény
VEKOP	Versenyképes közép-Magyarország Operatív Program

III. 1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A Fővárosi Közgyűlés 767/2013. (IV. 24.) számú határozatával hagyta jóvá Budapest új városfejlesztési koncepcióját „Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepció” címmel, mely a főváros jövőképét, átfogó és hosszú távú fejlesztési céljait határozza meg. A hosszú távú városfejlesztési koncepció célkitűzéseivel összhangban az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) feladata, hogy meghatározza Budapest Főváros Önkormányzata számára a város fejlesztésének középtávú feladatait, programját, s ennek keretében a megvalósítást biztosító kulcsprojekteket, integrált akcióterületi beavatkozásokat és keretfeltételeket.

A 2014-ben elfogadott ITS céljai nem módosultak a felülvizsgálat során, az ott meghatározott célok továbbra is kijelölik a középtávú stratégia fő fejlesztési irányait. A célok száma, tartalma változatlan, ugyanakkor a kezdeményező, együttműködő városfejlesztés a továbbiakban kiemelt horizontális célként jelenik meg a stratégiában. Az 2014 óta hozott fővárosi fejlesztési és szervezeti vonatkozású döntések, valamint a jóváhagyott operatív programok nyújtotta finanszírozási feltételrendszer érinti, módosítja az egyes célok alatt előirányzott projektek körét, illetve azok tartalmát.

KÖZÉPTÁVÚ STRATÉGIAI CÉLOK KIALAKÍTÁSA

Az ITS által kijelölt fejlesztési irányok időtávja egybe esik az Európai Unió 2014-2020-as programozási időszakával. A gazdasági válság, valamint az önkormányzatok költségvetési gazdálkodásának keretei miatt a korábbiakkal szemben még hangsúlyosabbá válik az uniós források felhasználásának jelentősége a tervezett fejlesztések vonatkozásában.

A Budapestet és Pest megyét magában foglaló Közép-magyarországi régió a fejlettebb régiók közé tartozik az új hétéves költségvetési és forráselosztási ciklus során, mely egyrészt a felhasználható finanszírozási források volumenének csökkenését, másrészt az uniós források meghatározott célok mentén történő koncentrált felhasználhatóságát jelenti.

A lehetséges finanszírozási források számbavétele a stratégia megvalósíthatóságában kulcsfontosságú, ugyanakkor nem szűkíthetők a beavatkozások kizárólag az uniós forrásokból finanszírozható elemekre. Az integrált stratégia kialakításának egyik fontos megközelítése, hogy nem kizárólag az uniós források felhasználására koncentrált, hanem a legfontosabb beavatkozási irányokat jelöli ki Budapest Főváros Önkormányzata számára.

Budapest és várostérsége gazdasági prosperitásának és élhetőségének biztosításához szükség van a „klasszikus” fejlesztési típusú beavatkozásokra, azaz problémákat megoldó vagy értékeket, lehetőségeket kiaknázó új, dinamizáló projektek megvalósítására. Másrészt szükség van a várostérség fenntartható működését biztosító szolgáltatások megújítására, modernizálására is, egyes esetekben a sürgető rekonstrukciós beavatkozások elvégzésére.

A középtávú stratégia kialakításában a felülről lefelé (top-down), illetve alulról felfelé (bottom-up) történő tervezési módszertan egyaránt alkalmazásra került. Az ITS kialakításának időszakában több nagy jelentőségű stratégiai anyag készült el, mely egy-egy ágazat szempontjából meghatározza az országos szakpolitikák kö-

zéptávú fejlesztési irányait, s egyben a források felhasználásának fő területeit. A stratégiakészítésben a partnerségi részvétel alkalmazott metodikájának megfelelően az önkormányzat is részt vett, véleményével, a tervezőknek szolgáltatott adatokkal a várostérség és szereplőinek érdekeit támogatva. Ezeknek a stratégiáknak (Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, Nemzeti Közlekedésfejlesztési Stratégia, Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia, stb.) a tartalmát az ITS készítése során is figyelembe kellett venni, a célok koherenciájának biztosítása, s a megvalósítást biztosító erőforrások (finanszírozás) reális számbavétele miatt.

A stratégia kialakítása a következő fontosabb módszertani lépések mentén történt:

A) Helyzetfeltárás aktualizálása, helyzetértékelés középtávú kitekintéssel, a legfontosabb folyamatok, megoldandó problémák és fejlesztési kihívások meghatározása.

Az ITS készítésének tartalmi és módszertani kereteit a 314/2012-es kormányrendelet határozza meg, így – annak ellenére, hogy a koncepció elfogadása a stratégia készítését közvetlenül megelőzte – szükség volt a helyzetfeltáró, elemző és értékelő munkarészek elvégzésére. Egyes elemei – elsősorban a téma jellege miatt, mint pl. településhálózati összefüggések – viszonylag kis eltérést mutatnak a koncepcióban leírtaktól, más fejezetek bővített tartalommal kerültek kidolgozásra (pl. gazdaság), a társadalomra vonatkozó elemzések kibővültek a folyamatosan rendelkezésre álló népszámlálási statisztikákkal. A helyzetfeltáró és elemző munkarészek a tényeken túl a változások bemutatását és értékelését, míg az értékelő munkarész a középtávon fontos folyamatok és tények (belső, külső) közötti összefüggések és kiemelt tématerületek bemutatását, s ez alapján a fejlesztési kihívások meghatározását tartalmazza.

B) A városfejlesztési koncepció hosszú távú célrendszerében javasolt eszközök vizsgálata, értékelése a középtávú megvalósíthatóság szempontjából.

A Budapest 2030 dokumentum (továbbiakban VFK) 17 hosszú távú célt határozott meg, mely a célok elérését biztosító feladatok és eszközök indikatív felsorolását is tartalmazta. A VFK 17 céljához kapcsolódóan összesen mintegy 300 ilyen javaslat került megfogalmazásra. Ezek egy része konkrét projekteket vet fel, más részük nem beruházási jellegű beavatkozásokra irányul, vagy programszinten határoz meg fejlesztési irányokat. A javaslatok értékelése az ITS készítése során az érintett szereplők köre és a megvalósíthatóság stratégiai időtávja szempontjából történt meg.

C) Budapest területfejlesztési stratégiai céljainak figyelembe vétele

A főváros területén a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény szerinti megyei önkormányzati feladatokat Budapest Főváros Önkormányzata látja el. A tervezés során összehangolja a főváros területét és a főváros vonzáskörzetét érintő kormányzati, önkormányzati valamint a gazdasági és civil szféra fejlesztési elképzeléseit, amelynek keretében a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.

2013-ban elkészült a budapesti területfejlesztési koncepció (BTFK) javaslati munkarésze – szintén a Budapest 2030 városfejlesztési koncepcióra építve – mely meghatározza a 2020-ra szóló átfogó és stratégiai célokban előirányzott célállapotot, és a tervezett fejlesztési irányokat.

A területfejlesztési stratégia és operatív program a prioritások és intézkedések részletes kidolgozását tartalmazza. A budapesti várostérség fejlesztéseinek koordinálásában, az európai uniós források felhasználásának irányításában a területfejlesztési program kidolgozásával Budapest Főváros Önkormányzatának szerepe tehát megerősödik. A területfejlesztési program olyan integráló terv, mely kijelöli a várostérség fejlesztésének fókuszterületeit, s melynek csak egy részhalmazát jelenti az ITS-ben megfogalmazott, a fővárosi önkormányzat kompetenciájába tartozó projektek, programok köre.

D) Fővárosi várostérséget érintő projektjavaslatok, ágazati és területi stratégiák összegyűjtése, értékelése, a különböző szereplők fejlesztési szándékainak vizsgálata.

Budapest Főváros Önkormányzatának fejlesztési feladatait a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény határozza meg elsődlegesen, egyben kijelölve a kerületi önkormányzatok hatáskörébe tartozó feladatokat. Ennek értelmében kiemelt fővárosi feladat a Budapest egészét vagy több kerületét is érintő, valamint országos szerepköréhez kapcsolódó település- és területfejlesztési, településüzemeltetési és területrendezési tevékenységek ellátása. A törvényben részletesen is felsorolt feladatkörökhöz kapcsolódva számos ágazati terv

(stratégia) és projektjavaslat készült el és készül folyamatosan. A projektek másik nagy csoportját alkotják a fővárosi tulajdonnal és/vagy hasznosítási joggal érintett területekre, ingatlanokra vonatkozó fejlesztési elképzelések.

Budapest Főváros Önkormányzata 2013-ban együttműködési megállapodást kötött a Kormánnyal (Budapest 21), mely együttműködés kiterjed a meghatározó fejlesztési projektek közös előkészítésére is. A Budapest területét érintő kormányzati fejlesztési szándékok eddig is fontos inputot jelentettek a stratégiaalkotás során, az együttműködési megállapodással ezeknek a fejlesztési elemeknek az integrálása, a fővárosi elképzelésekkel való összehangolása még hangsúlyosabbá vált. A főváros fejlődése, gazdasági prosperitása és életminősége szempontjából nem csak a nagy volumenű, látványos kormányzati beruházások fontosak, hanem azok az intézkedések is, melyek – többek között – az oktatás, az egészségügy, a kultúra, és a gazdaságfejlesztés területét érintik.

Budapest kétszintű önkormányzati rendszerében a kerületek fejlesztésben betöltött szerepe meghatározó, illetve a kerületek rendelkeznek többnyire a legtöbb információval a területükön működő gazdasági, civil és intézményi szereplők fejlesztési elképzelésire vonatkozóan is. A fővárosi kerületek többsége 2014-2015-ben megújította középtávú stratégiáját, a középtávú fejlesztési célkitűzéseit és projektjeit azonosította. A kerületek részéről megfogalmazott fejlesztési projektek többségéről továbbra is elmondható, hogy előkészítettségük alacsony szintű, megvalósíthatósági vizsgálatok nem készültek, a finanszírozás és költségtervezés csak indikatív jellegű.

Budapest Főváros Önkormányzata Pest megye Önkormányzatával 2013 tavaszán szintén együttműködési megállapodást írt alá, melynek keretében területfejlesztési koncepciók összehangolása megtörtént. A megyék területfejlesztésben betöltött szerepének megerősödésével, valamint a Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács megszűnésével az agglomerációs kérdések és a nagyobb térséget is magában foglaló funkcionális várostérség fejlesztésének koordinálásában Pest megye lett a fővárosi önkormányzat legfontosabb partnere. A fejlesztési szándékok feltérképezése és értékelése a következő módon épült be a stratégiaalkotás folyamatába:

- a fejlesztésben érdekelt szereplők elképzeléseinek megvalósítását támogató, katalizáló intézkedések, projektek meghatározása;
- azoknak a projekteknek az azonosítása, mely több szereplő, érdekelt jelenléte mellett indokolja a fővárosi koordinációt;
- a fejlesztési szándékok területi elemzésével az integrált, akcióterületi együttműködések beazonosítása (szinergia, kooperáció és koordináció az érdekelt szereplőkkel);

- a stratégiai célok sikeres megvalósításához szükséges, a többi szereplő által megvalósítandó feladat – részben mint előfeltétel, részben mint egymás fejlesztéseit erősítő vagy kiegészítő elemek – meghatározása.

A projektek feltérképezését követően az együttműködésre, koordinációra a különböző partnerekkel, projektgazdákkal folyamatosan szükség van. Az egyeztetés mélysége a projektek jellegétől függően változhat. Az előkészítés és megvalósítás intézményesítésére tett kísérletet a főváros négy tematikus fejlesztési program indításával, mely egy közös stratégiaalkotáson keresztül a projektek azonosítását, fejlesztését, valamint a tervek szerint a végrehajtást is koordinatív módon biztosítja.

1.2 JÖVŐKÉP ÉS HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEK

Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepció meghatározza a főváros jövőképét, átfogó és hosszú távú fejlesztési céljait, melyek összefoglalva a következők:

BUDAPEST JÖVŐKÉPE

A jövőkép kijelöli a főváros távlati pozícióját a nemzetközi és a hazai regionális környezetben, valamint felvázolja a társadalom, a gazdaság és a környezet elképzelt jövőbeni állapotát a koncepció időtávatán túl mutatva. A koncepció által meghatározott jövőkép a következő:

- ▶ Budapest az európai nagyvárosok hálózatának meghatározó tagjaként potenciáljából eredően egyrészt a várostérrel együttműködve a tágabb európai és globális térből kapott impulzusokat közvetíti az ország más területei felé, ezért szerepe és fejlődése az ország egészére kihat. Másrészt aktív szerepet vállal az ország fejlődése érdekében a nemzetközi térben, sikeresen kapcsolódik be a globális munkamegosztásba.
- ▶ Budapest a Kelet-közép-európai térség gazdasági vezető ereje, innovációs és kulturális központja, élenjáró a tudás- és kreatív gazdaság fejlesztésében és a fenntartható gazdasági modell megvalósításában, amelynek bázisa a hálózatba szerveződő kutató-fejlesztő, oktatási és üzleti (piaci) rendszer.
- ▶ Piacvezető az alacsony energiafelhasználású, de magas hozzáadott értékű termékek és szolgáltatások előállításában, az ilyen jellegű ágazatokba irányuló befektetések vonzásában.
- ▶ Budapest adottságait és helyzeti potenciálját tekintve híd szerepet tölt be a környező tájak, civilizációk között, különböző kultúrák, gazdaságok és emberek találkozhelye. Környezetének fejlesztését megfontoltan, az értékeket és az érintettek érdekeit messzemenően figyelembe véve végzi.
- ▶ Budapest sokszínű, egyedi karakterű főváros, amely magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak.

1. ábra A Budapest 2030 hosszútávú célrendszere

A KONCEPCIÓ ÁTFOGÓ CÉLJAI

A koncepció integrált szemlélete miatt az átfogó célok nem képeznek élesen elváló témaköröket. Az átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, kijelölve azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik, és amelyekre az integrált városfejlesztési stratégiát alapozni lehet.

Budapest az európai városhálózat erős tagja

Budapest Főváros Önkormányzatának célja, hogy a térségi pozíció kihasználásával vonzó találkozóhellyé formálja a várost, amely emberek, kultúrák, tudományos, gazdasági és politikai tényezők együttműködésének színtere, egyben a Közép-Európa illetve az Európai Unió dél-keleti térségének központja, melynek pozitív hatásai az itt élő emberek boldogulását és gyarapodását is szolgálják.

Érték- és tudásalapú, fenntartható gazdaság

Budapest Főváros Önkormányzatának célja a folyamatosan képződő saját fejlesztési forráskészlet létrehozása, ezzel párhuzamosan kedvező feltételek megteremtése a külső (állami, EU, hazai és külföldi magán) források kiegyensúlyozott bevonása érdekében, hogy beinduljon a gazdaságélénkítés a foglalkoztatás-bővüléssel együtt, és megvalósuljon a folyamat fenntartható pályán tartása a főváros irányítása révén.

Fordulatra van szükség, forrásfeltáró és felhalmozó képességre. A fenntartható gazdasághoz fenntartható erőforrások kellenek, valódi gazdasági érték pedig az anyagi és a humán erőforrások egyesítése révén keletkezik. Cél, hogy az itt keletkező hozzáadott érték visszaforgatásából fenntartható pályára állítható legyen a budapesti térség gazdasága.

A város meglévő értékeinek adottságaival csak kreatív társadalom képes fenntartható módon gazdálkodni,

ezért tudás- és kézségalapra (innováció, kreativitás, oktatás, K+F, zöldgazdaság stb.) helyezett gazdaság megteremtése a stratégiai cél. Ennek területhasználati, infrastrukturális, információs és intézményi feltételeit a térszerkezet-fejlesztés és a fenntarthatóság összhangjának biztosítása mellett kell létrehozni.

Harmonikus, sokszínű városi környezet

Budapest Főváros Önkormányzatának célja az egészséges környezet megteremtése, Budapest értékeinek megőrzése, a sokszínű területhasználat és a hatékony működésű városszerkezet kialakítása, mely megfelelő választ ad a várossal szembeni új kihívásokra és alapvető társadalmi elvárásokra.

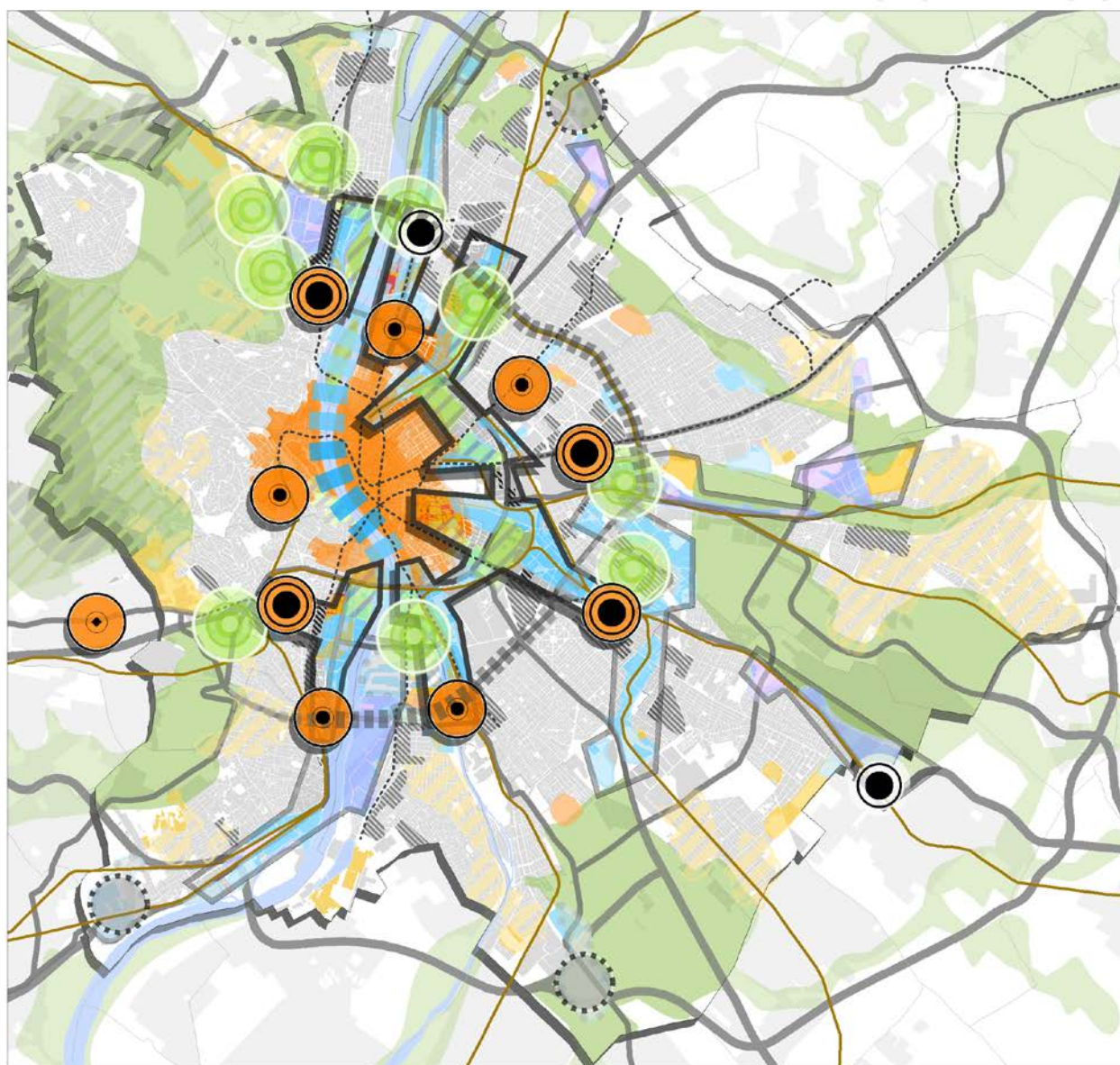
Az életőség javítása és biztosítása céljából kiegyenlített városszerkezetre kell törekedni, melynek érdekében ki kell jelölni a fejlesztési célterületeket. Nem szabad felélni a jövőt jelentő klimatikus hatású szabadterületeket, továbbá ki kell használni és Budapest szerves részeként kell kezelni a Dunát, megteremtve a várossal való szoros kapcsolatát.

A hatékonyabb városműködés érdekében a városszerkezetet a városi infrastruktúrákkal (műszaki és humán infrastruktúra) összhangban kell fejleszteni. Jól kidolgozott klímastratégia szükséges Budapest fenntartható fejlődéséhez és gazdasági, társadalmi versenyképességének megőrzéséhez, illetve fokozásához.

Javuló életminőség, harmonikus együttélés

Budapest Főváros Önkormányzatának célja, hogy a fővárosi népességszámot megfelelő életkori összetétel mellett hosszú távon fenntartsa, a térbeni-társadalmi különbségeket csökkentse, polgárai számára az egyéni érvényesüléshez vonzó feltételeket nyújtson, a kultúrához, az oktatáshoz, az egészségügyi- és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségét biztosítsa, továbbá, hogy Budapest készségeiben fejlődő, a nemzeti elvárásokhoz kapcsolódni képes szellemi erőforrással rendelkezzen.

KIEMELT CÉLOK TÉRBELISÉGE

2. ábra Budapest 2030 – Kiemelt célok térbelisége

A koncepció térbeli vonatkozásai

Budapest városszerkezetének és térbeli rendjének átalakulása hosszú folyamat, a koncepció időtárvlatában, 2030-ig a térbeli fejlesztések egyes területeken teljesülni tudnak, másutt csak megkezdődik tervezésük. A koncepció

meghatározott céljai Budapest kiegyensúlyozott térbeli rendjét a következő fejlődési irányok szerint jelölik ki:

- a klíma javulása, a rekreációs területek bővülése érdekében nőnek a zöldfelületek, zöldterületek, erdők;

- a szabadterületek rovására történő, korábban meghatározott zöldmezős fejlesztések területi nagysága nem változik;
- a földterületekkel takarékosan gazdálkodó szemlélettel a város indokolatlan terjeszkedése megállítható;
- az új beépítések során a területek a vegyes használat irányába mozdulhatnak el, lakóterületek esetében a megfelelő alapellátásuk mindenütt meg kell, hogy valósuljon;
- a területi egyensúly a környezetnek megfelelő, területileg differenciált sűrűséggel válik biztosíthatóvá;
- a jelentős kiterjedésű, használaton kívüli barnamezős területek – a „zöldmezős” fejlesztésekhez képest vonzóbbá válva – fokozatosan hasznosításra kerülnek, betöltve kívánatos városi szerepüket;
- a Duna part mentén a partszakaszok és a városi háttérterületek kapcsolata kialakul, a forgalmi terhelés jelentősen csökken, esetenként megszűnik, a part jelentős hosszban a főváros gyalogos- és kerékpáros rendszerének részévé, egyben rekreációs területévé válik;
- differenciált központrendszer alakul ki, ami a közösségi közlekedéssel való ellátottságnak megfelelően működő városszerkezetet eredményez;
- a városközpont Duna és a városi főutak menti terjeszkedése folytatódik, megkezdődik a mellékközpontok rendszerének kiépítése, melynek révén a belső zóna tehermentesül a felesleges forgalomtól, és a minőségi fejlesztés irányába mozdulhat el;
- a kötöttpályás közlekedési elemek mentén koncentrálódnak és indulnak el a jelentős nagyságrendű fejlesztések, figyelemmel a közúti közlekedésből származó környezeti terhelés mérséklésére;
- az egyes elhatárolódó szomszédsági egységek egymáshoz való kapcsolata kedvezőbbé válik;
- létrejön a gazdasági szerepkörhöz szükséges sokrétű területi kínálat a munkahelyek viszonylatában;
- megindulnak a lakótelepi rehabilitációk és megerősödik a belső térségek komplex rehabilitációja.

A kialakuló struktúra kiemelt tengelye a Duna, melynek part menti részei az átmeneti zónában egybeesnek az elsődleges fejlesztési céltérségekkel. Ezek a város legfontosabb célterületei, itt egyszerre teljesül a barnamezőkkel szembeni elvárás és a Duna menti kulturális és turisztikai fejlesztések differenciált megjelenése. Jelentős közösségi intézmények tudnak itt kialakulni, ezzel a térség Budapest legfrekvenciáltabb területévé válik, városképfomáló hatással párosulva. A Duna menti fejlesztésekkel a főváros látványosan tud kapcsolódni – a XXI. századi elvárásoknak megfelelő építészeti minőséget teremtve – az országokat összekötő folyami rendszerhez, a hajózás lehetőségeit is kihasználva, új kikötőkkel is erősítve Budapest nemzetközi városhálózatban betöltött szerepét.

Budapest kedvezőbb klimatikus hatásainak elérését – túl egyes területek természetvédelmi jelentőségén – a településszerkezet szempontjából kiemelt szabadterek megtartása is szolgálja, így a budai erdők és az elővárosi zónába behatoló zöld ékek, a kisvízfolyások menti zöldsávok, amelyek mind a zöldfelületi rendszer elemeit képezik. Ezek egészülhetnek ki olyan jelentős zöldterületi fejlesztésekkel, amelyek a nagyobb városi parkokat az elsődleges fejlesztési céltérség közelébe telepítik. Ennek indoka a területek kínálta lehetőség, célja pedig, hogy az átmeneti zóna térsége zöldfelületekkel megfelelően tagolttá váljon, segítve a belső zóna klímájának kedvezőbbé tételét, mivel a történeti városszerkezeti értékek megőrzése miatt zöldfelület növelés a belső zónában csak korlátozottan teljesíthető.

1.3 KÖZÉPTÁVÚ STRATÉGIAI CÉLOK

A stratégiai célok kialakításánál a legfontosabb kiaknázható potenciálokra, adottságokra és a problémák megoldására irányuló megközelítés együttes alkalmazására van szükség.

A koncepció **átfogó céljai közül a főváros népességmegtartó erejének javítását, valamint nemzetközi pozíciójának megerősítését emeljük ki.** Ezek olyan célok, amelyek csak hosszútávon, a célok együtteseként és egymást erősítő hatására válhatnak megvalósíthatóvá.

A népesség számának stabilizálása és a korösszetétel „fiatalítása” érdekében elsősorban a társadalom fiatalabb generációi, illetve az egyre nagyobb számban megjelenő képzett külföldi munkavállalók számára kell a nagyvárosi életet vonzóbbá tenni, az életminőség összetevőit fejleszteni. Budapest ezen a téren nagyon sokat változott az utóbbi években, a városi környezet és szolgáltatások minőségi fejlesztésével ezt a pozitív tendenciát fenn kell tartani és erősíteni szükséges.

A találkozóhellyé válás vonzó feltételeinek biztosítása azonban csak az első lépcső, a cél az, hogy a fiatalok ne csak tanulni, szórakozni jöjjenek a fővárosba, hanem itt képzeljék el jövőjüket. Ezért a családi élet vonzó feltételeinek megteremtése, a munkahelyeket biztosító gazdasági és közszolgáltatási funkciók megerősítése, a szellemi és fizikai megújulás feltételeinek és a közösségeket, a közösségi életet erősítő kezdeményezések támogatása kell, hogy a fejlesztéspolitika fókuszában álljon.

A budapesti várostérség – az OFTK szerint is – a magyar gazdaság húzóterse, teljesítménye, fejlődési dinamikája alapvetően meghatározza az ország egészének gazdasági eredményét és nemzetközi megítélését.

Annak ellenére, hogy minden korábbi stratégiai anyagban is kiemelt helyen szerepelt a nemzetközi pozíció erősítésére való törekvés, Budapestnek nem sikerült egyértelműn beazonosítható szerepköröket kialakítani.

A pozicionálás azonban csak akkor lehet sikeres, ha a megvalósítást a kormányzati akarat is egyértelműen támogatja. A helyzetértékelés során feltárt tények, szándékok, tendenciák és kiaknázatlan potenciálok alapján a nemzetközi szerepkör három területen erősíthető: Budapest start-up és innovációs központtá válása legalább makroregionális szinten, egészségipari központ, illetve turisztikai desztinációként való megerősödése.

Az átfogó célok elérését középtávon két specifikus cél szolgálja:

- Gazdasági teljesítmény növelése (gazdasági teljesítményét nemzetközi szinten erősítő budapesti várostérség);
- Életminőség feltételeinek javítása (minőségi nagyvárosi életfeltételek).

A gazdasági prosperitás elősegítése és az életminőség feltételeinek javítása egyaránt fontos, egymással szoros kölcsönkapcsolatban lévő célok. Csak erősödő gazdasági bázis mellett érhető el, hogy a befolyó jövedelmekből a város fenntarthatóan fejleszthető legyen, az emberek számára pedig a jövedelemszerzés lehetőségei biztosítottak legyenek.

A gazdasági prosperitáshoz viszont egészséges, képzett, a változásokra kellő rugalmassággal reagálni képes, sokféle értelemben „nyitott” lakosságra van szükség, akik szeretnek Budapesten élni, dolgozni, hiszen az itt elérhető szolgáltatások és összességében a városi környezet minősége kellően vonzó életfeltételeket kínál számukra.

Az életminőség összetevőinek fejlesztése ugyanakkor nem csak a munkaerő megtartása és vonzása, valamint a fenntartható működést hosszútávon biztosító népességszám és kiegyensúlyozott korszerkezet szempontjából fontos, hanem összességében növeli a város turisztikai vonzerejét is, ezzel a fővárosi gazdaság egyik meghatározó húzóágazatát és a hozzá kapcsolódó egyéb ágazatokat – pl. kreatív gazdaság, egészséggazdaság, stb. – is helyzetbe hozva.

Sem a gazdaság, sem az életminőség fejlesztése nem képzelhető el a város életének megannyi szereplője nélkül. A közös sikerhez az egyéni életmódváltástól a kormányzati intézkedésig mindenki tevékeny közreműködésére és felelősségvállalására szükség van.

Akkor, amikor egy válságból lassan kilábaló közösség szembe kell, hogy nézzen azzal, hogy nem csak a fejlesztésekre fordítható források lesznek szűkösebbek, de a város fenntartható működtetéséhez is változtatásokra van szükség, különösen felértékelődik a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználása, illetve az együttműködésben, kooperációban rejlő lehetőségek kiaknázása.

A specifikus célok elérését középtávon egy kiemelt horizontális cél, továbbá négy tematikus és egy kiemelt területi cél mentén kívánja Budapest Főváros Önkormányzata megvalósítani, melyek a következők:

1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés (kiemelt horizontális cél)

A városfejlesztés kezdeményező szerepének erősítése, az együttműködésben, kooperációban rejlő lehetőségek hatékonyabb kihasználása, mely horizontális célként mind a tematikus, mind a területi célok alá tartozó kezdeményezésekben érvényesül.

2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet (tematikus cél)

A foglalkoztatást bővítő és a hozzáadott értéket előállító gazdasági szereplők működésének, együttműködésének, piacszerzésének támogatása.

3. Intelligens városműködés (tematikus cél)

A városi, várostérségi közszolgáltatások hatékonyságának javítása a kooperáció, valamint a környezettudatos és innovatív megoldások alkalmazásával.

4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet (tematikus cél)

Élhetőbb, a társadalmi igényeknek megfelelő városi környezet feltételeinek kialakítása, a gazdasági prosperitást, társadalmi kohéziót és régió túlmutató szerepkört egyaránt szolgáló infrastruktúrák fejlesztésével.

5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek (tematikus cél)

Az egyéni és közösségi öngondoskodás, felelősségvállalás, az esélyegyenlőség, valamint Budapest befogadó jellegének erősítése.

6. Dunával együtt élő város (területi cél)

A Duna, a Duna-partok és a dunai szigetek közösségi és gazdasági adottságainak integrált fejlesztése.

Az ITS a stratégiai célokon keresztül kijelöli a városfejlesztés középtávú fókuszterületeit. Ennek megfelelően nem szándék az összes önkormányzati feladat, szolgáltatás integrálása. Bár maga az ITS egy folyamatosan fejlődő, rendszeresen felülvizsgált keretdokumentumnak tekinthető, a stratégiai célok kialakítása úgy történt, hogy az kellően stabil iránymutatást jelentsen középtávon a projektek kialakításához, megvalósításához, egyben orientálja a városfejlesztésben érdekelt köz- és magánszereplőket a fővárosi önkormányzat által kijelölt fejlesztési irányokról.

A következőkben az egyes célok részletes ismertetésére, illetve a célokhoz rendelt alcélok (programok) és projektek bemutatására kerül sor. A célokhoz tartozó projektlistában azokat a fejlesztéseket emeltük ki, melyek a fővárosi önkormányzat feladatkörébe tartoznak, vagy koordinációs szerepét igénylik. A projektek jelentős része konkrét lokációval rendelkezik, mely a fejlesztések megtervezésének és ütemezésének összehangolását igényli egy-egy városrészben. A projektek meghatározó részét (forrásoldalról tekintve pedig több mint 75%-át) a városüzemeltetés alrendszereihez kapcsolódó ágazati projektek alkotják, ebben is kimagasló a közlekedési ágazat beruházási igénye. Vannak olyan tematikus jellegű projektek, melyek a megvalósítás eredményességét biztosítják (intézményfejlesztés, finanszírozási eszközök), illetve soft jellegűek. (pl. non-profit vállalkozásfejlesztési tevékenységek, társadalmi célú soft projektek).

A PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSA, PRIORITÁSOK MEGHATÁROZÁSA

Az ágazati projektek kiválasztása, ITS projektlistába kerülése alapvető szükségletek, igények, már tervezéssel is előkészített fejlesztési szándékok összegyűjtése alapján történt. A projektek közötti prioritások felállításában a

vállalati stratégiák mellett fontos szempont a projektek finanszírozhatósága. A forrásokat biztosító operatív programok kidolgozása 2015-ben lezárult, a konstrukciók megjelenése 2015 negyedik negyedétől várható. A felhívások kritériumrendszerének figyelembe vételével kell a döntéseket meghozni a projektek indíthatóságáról. A finanszírozhatóság mellett már a projektfejlesztés időszakában értékelni kell a projekteket és azok egymás közötti viszonyrendszerét, a fontossági sorrendek felállításával. Ebben segítenek az elkészült és készülő költség-haszon valamint hatásvizsgálatok. Figyelembe kell venni továbbá reálisan más, nem fővárosi érdekelt-ségű projektek kizorító hatását is.

A tematikus célok alatt megjelenő projektlisták a 2014 óta meghozott vagy megerősített fővárosi döntések, és döntéselőkészítő vizsgálatok alapján kerültek összeállításra.

A már megvalósítás alatt álló projekteket a fejlesztési célok ismertetése során szintén bemutatjuk, hiszen ezek egy része korábbi projektek folytatásának tekinthető, sok esetben a projektek szakaszolásával, már a 2014-2020-as operatív programok forráskeretének terhére kaptak finanszírozást.

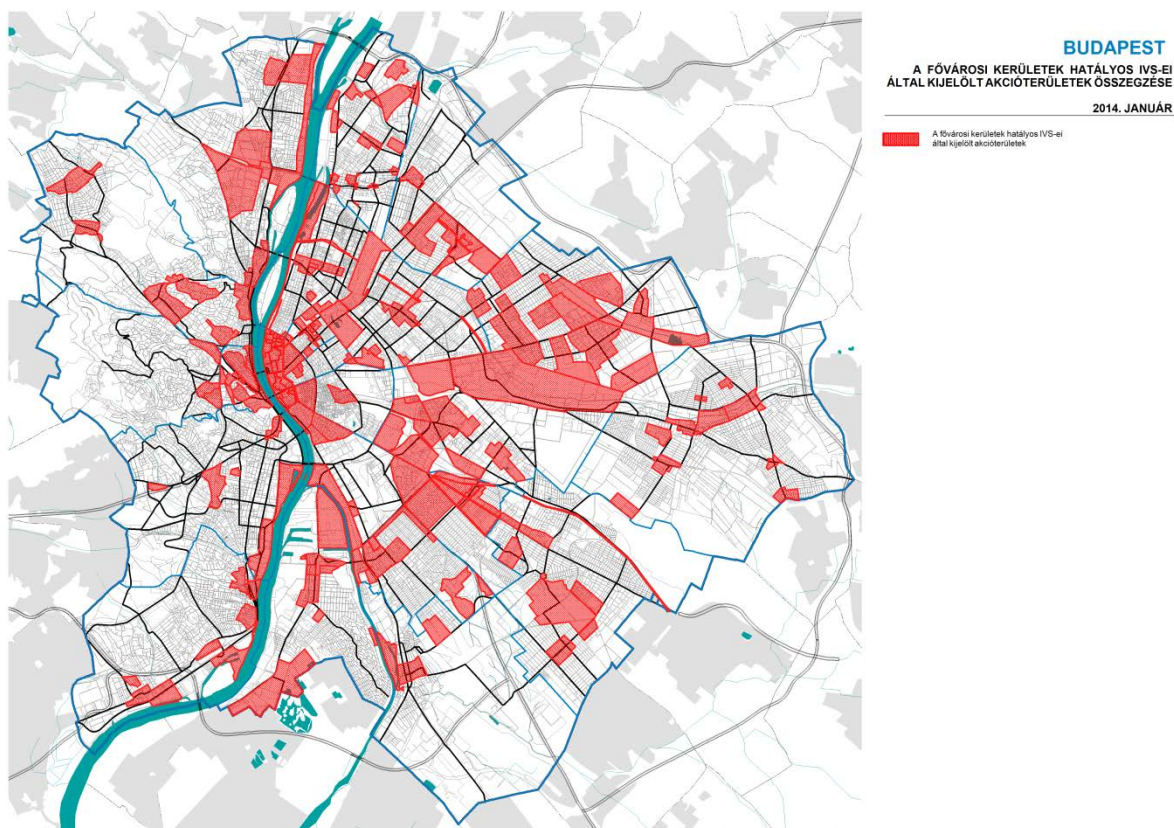
Mivel a projektek köre a finanszírozási lehetőségek reális számbavétele miatt szűkült, az egyes projektek stratégiai jelentőségének értékelésére, priorizálására a felülvizsgálat nem tért ki újból.

Továbbra is kiemelt jelentőségű a projektek kiválasztásában:

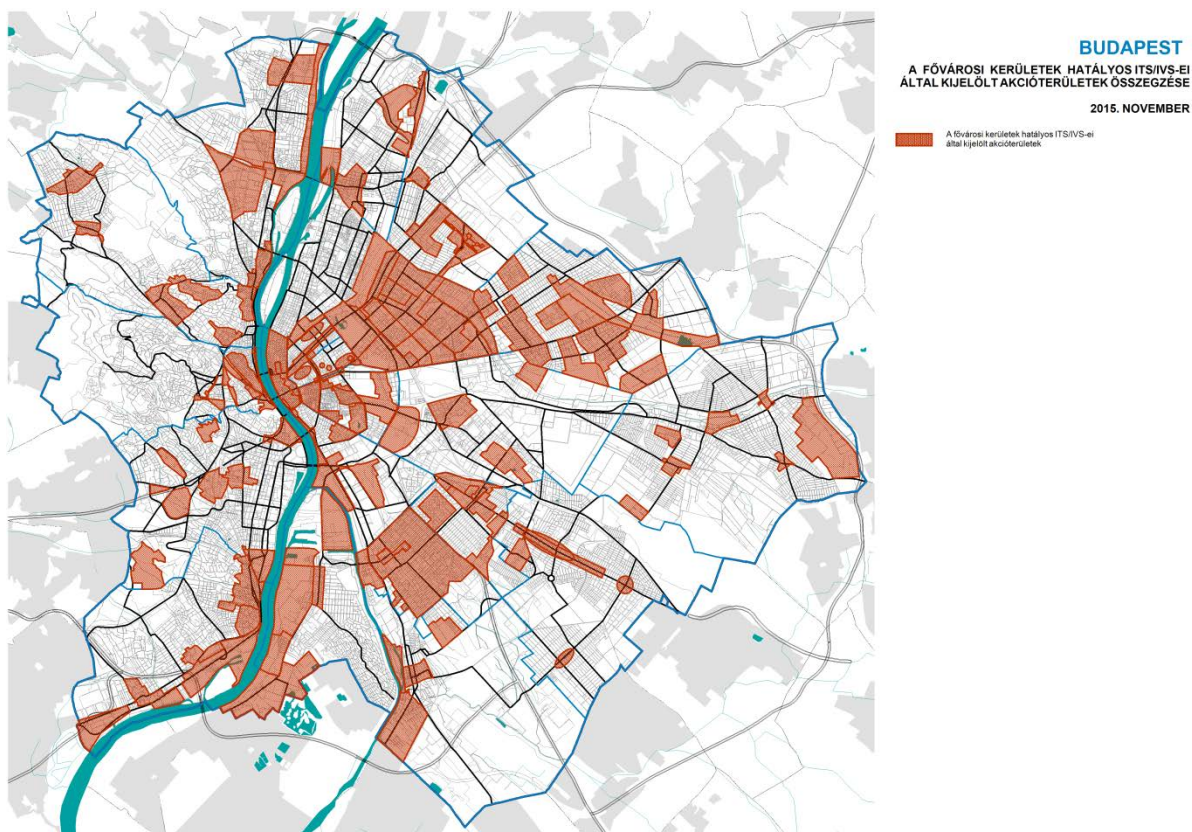
- az MÖtv-ben szereplő meghatározott feladatokhoz való kapcsolódás,
- a fővárosi tulajdonban lévő és/vagy vagyonkezeléssel érintett területek érintettsége.

A célok alatt megjelenő listákban továbbra is a stratégiai jelentőségű fejlesztési projektek szerepelnek (az érintett terület nagysága, a projekt volumene; városszerkezeti elhelyezkedése; az adott funkció vonzáskörzete, hatásterülete; fővárosi koordinációs szükséglet), a listákon belül kiemelve azokat, amelyek Korm. határozatokban megerősített finanszírozási háttérrel is rendelkeznek.

A stratégiában nevesített projektek közül valószínűleg nem lesz minden megvalósítható középtávon: vannak jól előkészített projektek, de volumenük miatt a finanszírozási források, ezen belül is az uniós támogatások hiányában nem reális a megvalósításuk. Vannak olyan projektek, melyek további kidolgozást igényelnek, s a részletes megvalósíthatósági elemzések alapján hozható döntés a projektek tartalmára vonatkozóan, s pontosíthatóak a költségek, valamint a finanszírozás összetétele. A projektek további csoportját alkotják azok, melyek részben már megvalósultak, de folytatásuk mind az eredeti célok, mind a most kijelölt stratégiai célok elérése miatt, vagy jogszabályi kötelezettségek okán indokolt.

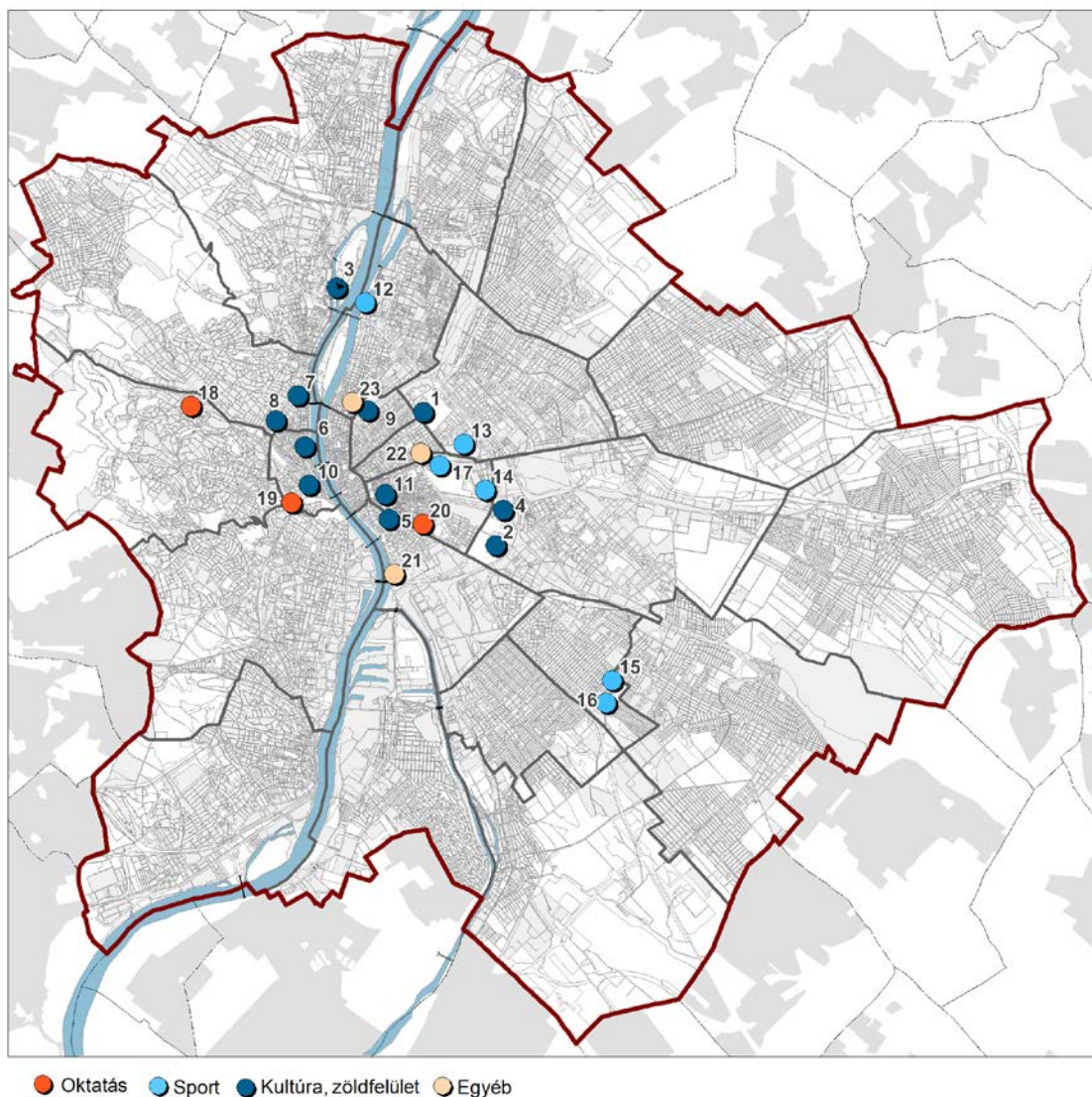

3. ábra: A fővárosi kerületek 2014. január 30-án hatályos IVS-ei által kijelölt akcióterületek összegzése, melyek a kerületek adatszolgáltatása alapján kerültek aktualizálásra.

4. ábra: A fővárosi kerületek 2015. november 1-én hatályos IVS-ei / ITS-ei által kijelölt akcióterületek összegzése, melyek a kerületi ITS-ek/ IVS-ek alapján kerültek aktualizálásra.

5. ábra: Kormány által tervezett ismert projektek (vonalas infrastruktúra fejlesztések nélkül)

1. Liget Budapest
2. Népliget + Fradiváros
3. Hajógyári-sziget kulturális, rekreációs fejlesztése
4. Operaház - műhelyház (Északi járműjavító)
5. Iparművészeti Múzeum felújítása
6. Budai Vígadó felújítása (Hagyományok Háza)
7. Gül baba türbéje komplex projekt
8. Millenáris – Széllkapu projekt
9. Liget 2. projekt
10. Hauszmann program (Budai Várnegyed)
11. Országos Széchényi Könyvtár áthelyezése a Palotanegyedbe
12. Dagály Úszókomplexum és kapcsolódó fejlesztések

13. Puskás Ferenc Stadion (Nemzeti Olimpiai Központ fejlesztései)
14. Hidegkuti Nándor Stadion (MTK sportkomplexum fejlesztései)
15. Bozsik Stadion
16. Magyar Futball Akadémia fejlesztései
17. Nemzeti Lovarda
18. MOME Campus fejlesztései (kutatóintézet, tudásközpont)
19. Testnevelési Egyetem Campus
20. Ludovika /Nemzeti Közfoglalkoztatási Egyetem Campus (Orczy kerttel együtt)
21. Millenniumi Konferencia Központ
22. Keleti pályaudvar épületének felújítása
23. Nyugati pályaudvar épületének felújítása

1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROSFEJLESZTÉS (KIEMELT HORIZONTÁLIS CÉL)

A fővárosi városvezetés kezdeményező és koordináló szerepkörének megerősítése, a köz- és magánszférához tartozó szereplőkkel való intenzív együttműködés lehet a budapesti várostérség kiegyensúlyozott és fenntartható fejlesztésének záloga. A kezdeményező városfejlesztés lényege az önkormányzat részéről az irányító attitűd felvállalása, a koordináló, kooperáló és ösztönző szerepkör erősítése. A kezdeményező és együttműködő szerep mind a tematikus, mint a területi cél során érvényesül.

A 2014-ben elfogadott ITS projektjavaslatainak egy része 2015-re megvalósult, a javaslatok más része az uniós források végrehajtási rendszerével összefüggő döntések következtében elvetésre került. 2015-ben megalakult a Budapesti Városarculati Nonprofit Kft., melynek legfontosabb feladata a főváros városarculatának fejlesztése, menedzselése, illetve az innovációt és kreatív gazdaságot támogató szolgáltatások bővítése.

Budapest és térsége egy komplex, sokszereplős tér, ahol a kooperációban rejlő lehetőségek kiaknázása a hatékonyságot és a teljesítőképességet számos területen képes növelni. Különösen érzékeny kérdés a kerületekkel, Pest megyével, az agglomerációs településekkel, valamint a kormányval való együttműködés, hiszen a véges fejlesztési forráskeret egymással versengő helyzeteket eredményezhet. A tervezési folyamatokban és a megvalósítás során valódi partnerség kell, hogy kialakuljon az egyes szereplők céljainak, projektjeinek koordinálása mentén. Ezzel biztosítható a fenntartható fejlődés térségi szinten, s a hosszú távú szemléleten túl jelen időben sem sérülnek alapvető érdekek egymás rovására.

Budapest Főváros Önkormányzata az Mötv-ben meghatározott kötelező feladatain túl – részben területfejlesztésben betöltött szerepe miatt is – a közigazgatási területén folyó, illetve a várostérségi szintű, integrált megközelítést igénylő, sokszereplős ágazati és területi fejlesztések koordinálásában, a fejlesztési igények összehangolásában fontos szerepet vállal.

A kerületekkel, Pest megyével való együttműködés az alábbi területeken keresztül valósul meg:

- EU források felhasználásának hatékonyságnövelése érdekében fővárosi szintű érdekek mentén közös, főváros által irányított programozás az érdekeltek bevonásával. 2014 során a főváros három, míg 2015-ben egy további tematikus fejlesztési programot (TFP-t) indított el az érdekelt önkormányzatok és egyéb szervezetek, szereplők bevonásával. A részvételi tervezésen alapuló programozás egyik célja a partnerségi együttműködés elmélyítése és fenntarthatóvá tétele. A négy témakör: Duna-menti területek fejlesztése, barnamezős területek fejlesztése, szociális városrehabilitációs fejlesztések, gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés.

- Pest megyével a Területfejlesztési Konzultációs Fórum működtetése a területfejlesztési kérdések térségi koordinációjának biztosítására, konkrét együttműködési megállapodások (Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér Térség- és Gazdaságfejlesztési Klaszterben való együttműködés)
- Tematikus és területi egyeztető fórumok támogatása: az alulról jövő, kerületek és agglomerációs települések közötti térségi együttműködések, valamint az egy-egy ágazati kérdést érintő ügyek esetében létrejövő egyeztető platformok (pl. közlekedés, hulladékgazdálkodás, gazdaságfejlesztés, turizmus) támogatása.

A budapesti fejlesztések kormányval való összehangolása, a projektek rangsorolása, valamint a finanszírozás és tágabban értelmezett eszközrendszerének biztosítása érdekében a főváros kezdeményezte egy koordinatív stratégiai testület létrehozását Budapest Közfelértési Tanács néven. A kormányzati fejlesztési elképzelések volumene, meglévő városszerkezetbe illeszkedése és a működési környezettel történő összehangolás különösen nagy hangsúlyt kap a komplex, nagyobb léptékű fejlesztések esetében (Olimpia 2024 előkészítési fázis, 2017. évi Vizes világbajnokság, Hauszmann program és Liget Budapest projekt).

Budapest Főváros Önkormányzatának intenzívebb kapcsolattartást és valódi partnerséget kell kialakítani az üzleti szféra és a tudományos élet képviselőivel, valamint az érintett szakmai kamarákkal, továbbá kezdeményező szerepet kell vállalnia a szektor szereplői közötti együttműködések katalizálásában. Ez lehetővé teszi a főváros és az üzleti szereplők igényeinek, érdekeinek és a biztosítható előnyöknek a folyamatos, kölcsönös megismerését. A partneri viszonyban fontos felismerni az üzleti világ igényeit olyan területeken, amelyek a városirányítás hatáskörét érinthetik, mint pl. a tájékoztatás igénye és az adminisztratív segítségnyújtás biztosítása. Mindeközben a folyamatos párbeszéden keresztül az üzleti világ szereplőit is nyitottá kell tenni annak megismerésére, hogy milyen igények merülnek fel, amelynek kielégítésében a köz- és a magánszféra együttesen tehet lépéseket. A kormányval együttműködve bővíteni kell a stratégiai partnerség körébe sorolt vállalkozások körét, a meghatározó vállalatok további befektetéseinek biztosítása érdekében.

Az Integrált Területi Beruházásokkal szemben Magyarország kormánya az Integrált Területi Programok és ehhez kapcsolódó Területi Kiválasztási Rendszer eszközöket vezette be a 2014-2020-as uniós költségvetési ciklusban. Az így elérhető források volumene és az eljárásrend nem teszi szükségessé külön fővárosi szintű menedzsment szervezet létrehozását, a kapcsolódó feladatok a meglévő szervezeti struktúrában is működőképesek.

A felülvizsgálat alapján a 2014. évi ITS-ben javasolt további feladatok a 2. és 3. tematikus célok alá kerültek.

2. VÁLLALKOZÁS- ÉS BERUHÁZÁSBARÁT GAZDASÁGI KÖRNYEZET (TEMATIKUS CÉL)

Budapest gazdasági szerkezetét nézve egy hármas szegmentálást tehetünk:

1. Húzóágazatok, melyek az innováció, a gazdasági teljesítmény motorját jelentik, elsősorban az információs és kommunikációs technológia (IKT) az egészségipar (gyógyszergyártás, biotechnológia) és a gépipar (villamos gépgyártás), s az ezek együttműködésével megvalósuló új ágazatok (bionika) tartoznak ide. A klaszterek döntően ezen a bázison szerveződnek. A húzóágazatok közé sorolható a turizmus is, amely foglalkoztatási arányával, teljesítményével és a kiaknázható potenciálok révén továbbra is a fejlesztések fókuszába kell, hogy álljon.
2. Lakossági igényeket, szükségleteket kielégítő ágazatok: vállalkozási (kereskedelmi, szolgáltatási) szektor, a közszolgáltatási ágazatok. A foglalkoztatás szempontjából a 2 milliós piac szükségleteinek kielégítése, valamint az országos szerepkörhöz kötődő államigazgatási és szolgáltatási ágazatok (oktatás, kultúra, egészségügy, védelem) a fővárosi foglalkoztatás meghatározó szegmensét, a helyi gazdaság alapját jelentik.
3. „Kiszolgáló” ágazatok: ide soroljuk azokat az ágazatokat, amelyek a napi szükségletek közvetlen kielégítésében nem vesznek részt, nem is tartoznak a húzóágazatok közé, de szolgáltatásaikkal, termékeikkel támogatják ezeknek a működését. Ide tartozik többek között a kreatív ágazatok nagy része, az üzleti szolgáltatások, de ide tartozik az építőipar, az ingatlanfejlesztési ágazat és a logisztika is. Az utóbbi években Budapest versenyelőnye a régióban a pénzügyi- és szolgáltató szektor egy speciális szegmensének felfutásában érhető tetten. Az úgynevezett shared-service centerekben (üzleti szolgáltató központok) a foglalkoztatottak száma ma már meghaladja 20 ezer főt. A szektor bővülésének jelentősége, hogy hozzájárul Budapest gazdasági életének nemzetköziesedéséhez (sok külföldi munkavállaló, illetve a magyar munkavállalók nemzetközi üzleti környezetben való foglalkoztatása), valamint a fővárosi irodapiac egyik legfontosabb keresleti szegmenseként a jelenleg mintegy 20%-os üresedési ráta csökkentésében is kiemelkedő szereppel bír. Amennyiben az irodapiac kihasználtsági mutatói javulnak, a jelenleg elhalasztott fejlesztések is megindulhatnak, piacot biztosítva az építőiparnak, s dinamizálva egyes városrészek gazdasági funkcióit

Budapest és agglomerációja az ország vezető gazdasági térsége, itt a legmagasabb a kutatás-fejlesztésre, innovációra fordított pénzeszközök volumene, felsőoktatási központ, legértékesebb gazdasági erőforrását a képzett

munkavállalói jelentik. A fővárosi várostérség tudásvárosi funkcióinak megerősítése a 2008-as IVS-ben is a stratégiai célok között szerepelt, a Budapest Innopolisz program azonban nem tudott a végrehajtás hiányos intézményrendszere mellett célirányosan megvalósulni. A fejlesztéspolitika egyik kiemelt célja továbbra is az, hogy segítse a magas hozzáadott értéket előállító, tudásintenzív ágazatok teljesítményének bővülését a budapesti várostérségben. A 2014-2020-as időszak egyik legfontosabb országos stratégiai programja a „Nemzeti kutatás-fejlesztési és innovációs stratégia”, mely kijelöli a KFI szektor dinamizálásához szükséges célokat. A nemzetközileg versenyképes tudásbázisok kialakítását, az intenzív tudásáramlást, valamint a hatékony tudásfelhasználást szolgáló intézkedések olyan központilag irányított stratégiát és finanszírozást biztosítanak a szektor számára, mely a főváros és térségében érintett KFI funkciók és vállalkozások, intézmények megerősítését is elősegítik. A fővárosnak – egyetértésben a kormányzati szándékokkal és együttműködve azzal – fontos célja, hogy a tudásintenzív, innovációban szerepet játszó ágazatokat és vállalkozásokat erősítse. Ennek érdekében kormányzati és a szektor szereplői közötti együttműködésben indult el az a kezdeményezés, mely 2020-ra Budapestet Kelet-Közép Európa start-up központjává kívánja fejleszteni. Ez a stratégiai lépés az egész innovációs ökoszisztéma és innovációs makroregionális szerepkör erősítéséhez vezethet.

Budapest helyzeti előnye – különösen országos viszonylatban – egyedülálló, hiszen annak ellenére, hogy a kommunikációs eszközök már nem teszik feltétlenül szükségessé a fizikai közelséget, a fejlődés mégis ott a legintenzívebb, ahol a tudás térben is koncentráltan meg tud jelenlenni. A KFI vonatkozásában komparatív előnyt jelent az inspiráló, sokszínű városi környezet, mely a munkavállalók, tehetségek vonzását, megtartását biztosítja.

A beruházások volumenének és a vállalkozások számának lakosságszámra vetített aránya az országos átlagot jóval meghaladja. A KKV szektor a legnagyobb foglalkoztató és fontos forrása a növekedésnek. A KKV-k összetétele rendkívül változatos, a magasan képzett munkaerőt foglalkoztató ágazatok mellett az alacsony-képzettségű munkavállalókat foglalkoztató, munkaintenzív ágazatok is jelen vannak (építőipar, kereskedelem, vendéglátás). Az innovációban betöltött szerep szempontjából is szélesre húzódik a skála, a tradicionális szolgáltató ágazatok mellett a legtöbb információs-technológiai ismeretet igénylő IKT ágazatban is nagy a KKV-k szerepe. Összességében azonban a fővárosi KKV-król is elmondható, hogy különösen európai összehasonlításban alacsony fokú az innovációk és innovatív eljárások alkalmazásának aránya, alacsony a jövedelemtermelési képesség, több szegmensben a finanszírozás is problémát jelent. Azzal, hogy a Közép-magyarországi régió a fejlettebb régiókategóriába került, 2014 és 2020 között a vállalkozások számára elérhető uniós forrásoknak nem csak az összvolumene, hanem a támogatott beavatkozások köre

és a támogatási intenzitás is jelentősen csökkent. A forráscsökkenés pozitív hozadéka lehet, hogy oldódik a támogatásfüggés problémája, javul a magánberuházások versenyben való helytállása, saját bevételekre vagy piaci forrásokra támaszkodó önálló működése.

A vállalkozásbarát üzleti környezet megteremtése csak partnerségi együttműködés mentén érhető el, melyben az önkormányzatok mellett a kormányzati intézkedéseknek is óriási szerepe van. A Fővárosi Közgyűlés 2015-ben elfogadta Budapest Gazdaságélénkítési és Munkahelyteremtési Stratégiáját, melynek megalkotása – a tematikus fejlesztési programok munkamódszerével – a partnerség elve mentén zajlott, a kerületi önkormányzatok, minisztériumok és háttérszervezeteik mellett bevonva a vállalkozói szféra és a munkaerőpiacon aktív szervezetek képviselőit.

A stratégia középtávon hét fejlesztési célt és 51 intézkedést fogalmazott meg. Ezek között szerepelnek azok az intézkedések, ahol Budapest Főváros Önkormányzatának közvetlen szerepvállalására van szükség, s melyek továbbra is három program alá sorolhatók az ITS-ben.

2.a) Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése

Stratégiai időtávban azok a kiemelt fejlesztési potenciállal rendelkező térségek kaptak prioritást, ahol a fővárosi önkormányzat a koordináción túl jogi helyzete miatt tevékeny részese lehet a fejlesztéseknek (tulajdon vagy használati jog), azaz maga is projekteket valósíthat meg, s ezzel katalizál további, jellemzően a magánszektor által megvalósításra kerülő befektetéseket. Fontos szempont volt a projektek kiválasztásánál a jogi helyzet mellett a megvalósítani kívánt funkciók hatásainak vizsgálata, a területen lévő érdekelték együttműködési szándéka és a projektek előkészítettsége. A térségek stimulálásának eszköze, azaz a fővárosi önkormányzati projektek jellemzően nagyobb léptékű infrastrukturális, illetve a területek előkészítéséhez kötődő beavatkozások. Az önkormányzat elsődleges célja ezeken a területeken – a város-szerkezet alakítása és a működés javítása mellett – a magánszféra fejlesztéseinek generálása, a fejlesztési lehetőségek előkészítése. A fővárosi önkormányzati beruházások multiplikátor, beruházás-élénkítő hatása mellett az önkormányzati vagyon felértékelése, hasznosítása s a bevételeken keresztül a további fejlesztésekre fordítható források bővítése is fontos célként jelenik meg.

Területi szempontból a Duna menti területek és a kapu-térségekben (Ferihegyi Gazdasági övezet, Őrmező-Etele tér) rejlő potenciál kihasználása továbbra is az elsődleges prioritás. Budapest pályázott a 2014. évi Nyári Olimpiai és Paralimpiai Játékok megrendezésére. A 2017 tavaszáig tartó intenzív előkészítő munka keretében – többek között – a helyszínek és a kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztések részleteinek kidolgozása is megkezdődik. Városszerkezeti és városrehabilitációs szempontból az

Olimpia főhelyszíne kiemelt jelentőségű. A főként barnamezős területeken tervezett projektelemek és azok utóhasznosítása, a fővárosi, kormányzati és magánszektor által megvalósítandó fejlesztések előkészítése kiemelt koordinációs feladat Budapest Főváros Önkormányzatának részvételével. A kiemelt helyszínek mellett – melyek az alábbi stratégiai projektlistába is bekerültek – számos más beruházás támogatja a főváros munkahelyi területeinek megerősödését (pl. Szabadkikötő intermodális funkcióinak erősítését, valamint a kapcsolódó budafoki és csepeli gazdasági területek – Papírgyár, Csepel Művek – átalakulását, közúti kapcsolatrendszerének javítását szolgálja a körvasúti körút csepeli szakaszának, valamint ennek részeként az Albertfalvai-híd megépítésének előkészítése).

2. b) Barnamezős és alulhasznosított területek gazdasági funkcióinak erősítése, hasznosításuk elősegítése

A barnamezős és alulhasznosított területek a város fontos kiaknáztalan belső erőforrásai közé tartoznak. Mind városfejlesztési (városi életminőség javítása, hatékony területfelhasználás), mind gazdasági értelemben (alapvetően foglalkoztatási területek) fontos kérdés hasznosításuk.

A program keretében többféle intézkedés/projekt kidolgozására és megvalósítására kerül sor, melyek között konkrét beavatkozások (Cséry-telep, Gázgyár kárelhárítás) és előkészítő valamint a hasznosítást, esetleges funkcióváltást támogató menedzsment típusú projektek (barnamezős területmenedzsment, kataszter) is megjelennek.

A XVIII. kerületben található Cséry-telepen, mintegy 60 ha-os területen kb. 3 millió m³-nyi hulladék került több évtizeden keresztül felhalmozásra. A kárelhárítás felmérése és a szennyezett terület lehatárolása a központi költségvetés támogatásával történhet meg. A telep kármentesítése után a gazdasági célra hasznosítható terület kialakítása a cél (pl. városüzemeltetési terület).

Az Óbudai Gázgyár területének kármentesítésével tovább erősödhet a térségben már jelenlévő innovációs klaszter, és újabb impulzust kaphat a szomszédos barnamezős területek átalakulása.

A barnamezős ingatlanok túlnyomó többsége magánkézben van, tehát a fővárosi önkormányzat folyamatot befolyásoló szerepe is viszonylag korlátozott, ugyanakkor szükség van azoknak az eszközöknek a kidolgozására, mely az alulhasznosított területek megújulásának folyamatát támogatja. A projekt a különböző tulajdonosi háttérrel rendelkező és az átalakulás eltérő fázisában lévő barnamezős területek fejlesztésének menedzselését komplex szemlélet mellett kívánja elősegíteni. A területek sikeres átalakulásának egyik kulcstényezője az eredményes folyamatmenedzsment. Ennek elemei a következők:

- Barnamezős kataszter kialakítása, naprakész frissítése (A kataszter 2015-ben elkészült, az online hozzáférést lehetővé tevő informatikai fejlesztésekre 2016-ban kerül sor.);
- Finanszírozási lehetőségek monitorozása, proaktív kapcsolatépítés fejlesztőkkel, hitelintézetekkel, gazdasági közvetítő szervezetekkel (pl. Nemzeti Befektetési Ügynökséggel);
- Jó példák, gyakorlatok kommunikációja, különböző léptékű barnamezős projektek (köztük nemzetközi projektek) bemutatása, tapasztalatcsere platformjainak biztosítása;
- Információs szolgáltatás („egyablakos szolgáltatás” – finanszírozásról, vonatkozó jogszabályokról, stb.);
- Marketing – általános és az egyes területekre vonatkozó promóció különböző eszközeinek, csatornáinak alkalmazása. Területek imázsának tudatos fejlesztése marketingkommunikációs eszközökkel;
- Az érdekeltek (érintett tulajdonosok, vállalkozások, önkormányzatok, kormányzati szereplők, adott esetben lakosság) beazonosítása, az együttműködés kezdeményezése és moderálása, kommunikáció és koordináció, a közös ügy partnerségi hátterének folyamatos kezelése, az egyes projektek előkészítésében és megvalósításában való szerepük biztosítása, az együttműködések formatizálása;
- Projektfejlesztés különböző szakterületek bevonásával, a tervezési folyamat koordinálása;
- Döntéshozókkal történő folyamatos együttműködés (tájékoztatás, beszámolók, gyors döntési helyzetek menedzselése).

A projekt megvalósításában a fővárosi önkormányzat együtt kíván működni a barnamezős problémákkal érintett kerületekkel, hogy a leghatékonyabban tudja támogatni a helyi kezdeményezésű projektek sikeres megvalósítását (pl. csepeli Weiss Manfréd terv az egykori Csepel Művek területére, józsefvárosi Ganz Művek területén jogi helyzet rendezése, stb.).

Az üres és alulhasznosított ingatlanok programja hálózatszerűen kívánja bekapcsolni a használaton kívüli ingatlanokat a gazdasági életbe, egyrészt a barnamezős területek rehabilitációra szoruló városrészek átalakulásának beindítására, másrészt a városban jelenlévő start-

up, kreatív és társadalmi vállalkozások, vagy éppen a kulturális gazdaság támogatására. A programba a műemléki védettségű, és/vagy historikus városzövetben elhelyezkedő használaton kívüli ingatlanok (pl. egykori iskolák, közintézmények, védelem alatt álló ipari ingatlanok) bevonása az elsődleges cél. A hálózatszerűen megvalósuló projekt „inkubátor” jellegű elemeket is integrálhat, biztosítva a vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokat (együttműködés a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvánnyal: igények felmérése, promóció, vállalkozások kiválasztása, mentorálás, tanácsadás/szolgáltatások). Az előkészítés során különösen meg kell vizsgálni a fejlesztés és működtetés pénzügyi és szervezeti feltételeit, s ennek alapján kell meghatározni a főváros szerepvállalásának mértékét.

A programon belül kisebb léptékű, de szintén a menedzselésre fókuszál a fővárosi önkormányzat „Rögtön jövők” elnevezésű projektje. A projekt keretében elsősorban köztulajdonban lévő üres üzlethelyiségek hasznosítása, városképi megjelenések javítása a cél, miközben másik oldalról támogatni kívánja a keresleti oldalon megjelenő mikro- és kisvállalkozásokat.

A barnamezős területek megújítására Budapest Főváros koordinálásban és széleskörű együttműködéssel, részvételi tervezéssel készült el a Barnamezős területek Tematikus Fejlesztési Programja, amely alapját képezi a 2014-2020-as programozási időszakra eső fejlesztési elképzelések megvalósításának. A program a következő közép-távú célokat fogalmazza meg:

- ▶ Funkcióhiányok megszüntetése a gazdaságilag racionális vegyes területhasználat preferálásával és a zöldfelületi rendszer bővítésével;
- ▶ Fenntartható gazdasági növekedést támogató fejlesztés;
- ▶ A megújulást akadályozó tényezők minimalizálása;
- ▶ Átmeneti hasznosítás támogatása.

E célokhoz összesen 41 projekt javaslat fogalmazódott meg. A program gerincét a felhagyott gyártelepek, az alulhasznosított illetve az eredetileg közlekedési célú, jelenleg használaton kívüli területek kármentesítése, revitalizációja jelentette, illetve a másik, jelentős érdeklődésre számot tartó terület a megújulást akadályozó tényezők minimalizálása volt. A projektek széles skáláját jól illusztrálja a Csepel Művek területére tervezett projektek jellege: inkubátorház kialakítása a gazdasági funkciók megerősítésére, „Csepel kapuja” címen a funkcióváltás és a vegyes funkciójú városzövettel való kapcsolat kialakítása, valamint a terület átalakulásának menedzselésére felállított szervezet létrehozása egyaránt szerepel a program projektjei között.

A program megvalósíthatóságát behatóan vizsgálja, hogy a 2014-2020-as uniós ciklusban az elfogadott operatív programok csak nagyon szűk körben biztosítanak forrást a projektek számára. A barnamezős területek jelentős

része ma is aktív KKV telephelyként funkcionál, telep-
helyfejlesztésre vonatkozó támogatási konstrukció a fő-
városi KKV-k számára azonban nem lesz elérhető. A bar-
namezős területek másik nagy problémáját, a kárelhárít-
ás felmérését, adott esetben megvalósítását csak állami
vagyonkörben támogatja a Környezet és Energiahaté-
konysági Operatív Program.

2.c) Gazdaságfejlesztési szoft programok

Budapest Főváros Önkormányzata a Budapest Vállalko-
zásfejlesztési Közalapítványon (továbbiakban BVK) ke-
resztül továbbra is aktívan részt kíván vállalni a fővárosi
vállalkozások versenyképességének javításában, a vállal-
kozási kultúra, a vállalkozóvá válás erősítésében. A pro-
gram keretében a foglalkoztatást bővítő és a hozzáadott
értéket előállító gazdasági szereplők működésének,
együttműködésének, piacszerzésének támogatása kap
prioritást. A gyors növekedésű és növekedési potenciál-
lal rendelkező KKV-k támogatása mellett a társadalmi
vállalkozások számának növelése is fontos cél.

A szolgáltatások a következő területre terjednek ki:

- finanszírozási termékek – mikrohitel program és
további finanszírozási termékfejlesztés,
- mentorálás, tanácsadás, képzés,
- együttműködések szervezése, menedzselése a gaz-
dasági szférában,
- információnyújtás,
- szakmai rendezvények szervezése, vállalkozások
számára kapcsolatépítési lehetőségek bővítése,
- célcsoportra irányuló, illetve tematikus jellegű pro-
jektek tervezése, lebonyolítása (többnyire nemzet-
közi együttműködéssel zajló projektek keretében).

Budapest Főváros Önkormányzata – együttműködésben
a BVK-val – a vállalkozások számára kiírásra kerülő pá-
lyázatoknál érvényesíteni kívánja a zöld gazdaság tér-
nyerését szolgáló szempontok értékelésbe való beépü-
lését, azaz az anyag- és energiatakarékos eljárásokat,
eszközöket alkalmazó vagy fejlesztő vállalkozások támo-
gatásának preferálását.

A jellemzően nonprofit tevékenységet felölelő vállalko-
zásfejlesztési szolgáltatás keretében a kiválasztásnál a
fejlődési potenciállal rendelkező mikro- és kisvállalkozá-
sok, köztük az induló vállalkozások kaphatnak elsődlege-
sen segítséget.

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Konceptió (társadalmi
egyeztetési változat, 2013. november) Budapest eseté-
ben a városmarketing tevékenység erősítését jelöli meg
egyik legfontosabb feladatként. Budapest turisztikai
marketing szervezetének, a Budapesti Fesztivál- és Tu-
risztikai Központ Nonprofit Kft-nek (BTFK), megerősítése
az egész ágazat hatékonysága szempontjából kiemel-
kedő jelentőségű, ami a turisztikai menedzsment műkö-
désének új, fenntartható gazdasági alapokra helyezése

széleskörű ágazati, szakmai és területi partnerségi kap-
csolatok kiépítésével történhet meg. A szervezetnek ak-
tív kezdeményezőként és szakmai bázisként kell irányí-
tania a várostérség turisztikai tematikus kínálatának fej-
lesztését. Tevékenységi területének ki kell terjednie a
projektek szakmai előkészítésére, koordinálására és a
marketingkommunikációs, információnyújtási feladatok
ellátására. A főváros és a kormány partnerségében, a tu-
risztikai szektor szakmai és gazdasági szereplőinek bevo-
násával kell megalkotni Budapest turisztikai stratégiáját.
Közös cél a turizmus minőségi irányba történő elmozdí-
tása, az ágazat teljesítőképességének növelése, Buda-
pest kulturális imázsának erősítése a turisztikai piacon, a
nagy befogadóképességű konferencia központ megvaló-
sításával párhuzamosan a konferencia turizmus teljesít-
ményének növelése. A célok elérése érdekében építeni
kell a kormány és a főváros, illetve a háttérintézmények
(BTFK és Magyar Turizmus Zrt.) stratégiai együttműkö-
désére, a BTFK által működtetett Turisztikai Kerekasztal
partnerségi bázisára. A kormányzat által fejlesztett vagy
megújított sport- és kulturális létesítmények, az ezekre
szervezhető nemzetközi jelentőségű események renge-
teg lehetőséget biztosítanak Budapest küpiacokon való
megjelenésére, de ezek csak tudatos előkészítés, együtt-
működés mellett használhatók ki maximálisan.

Budapest megjelenéseire ez idáig nem rendelkezett
egységes városmárkával. A korábban általános gyakorla-
tot jelentő desztináció marketinggel szemben a város-
márka-építés egy komplexebb, minden érintett számára
hiteles értékeket képviselő üzenet felépítését jelenti.

A városok népszerűsítéséhez és pozitív megjelenéséhez
egyre nagyobb szükség van jól beazonosítható város-
márkára. Ennek felépítése viszonylag alacsony költség-
igényű beavatkozás, amely azonban jelentős mértékben
hozzájárulhat a város makroregionális pozíciójának erő-
sítéséhez, megítélésének javításához. Az egységes vá-
rosmárka nem csak a város külső megjelenéséhez szük-
séges, hanem a helyi lakosság, az érintett városi, gazda-
sági szereplők felé irányuló kommunikációban is jelentős
szereppel bír. A főváros megítélésének javítása és szín-
ten tartása csak folyamatos, hiteles, egységes és tartal-
mas kommunikáció mellett lehetséges, amelyhez a ma-
gánszektort, valamint a lakosságot és civil szereplőket is
partnerségi alapon kell érdekeltté tenni. Ehhez biztosí-
tani kell a városmárkával, városfejlesztési kommunikáci-
óval foglalkozó intézményi kapacitásokat és forrásokat.
A városkommunikációs és márkázási feladatok folyama-
tos teljesítése és egységes kezelése érdekében egy szak-
irányú szervezeti egység létrehozása szükséges.

Budapest 2013-tól nem jelent meg kiállítóként a legfon-
tosabb ingatlanfejlesztési szakvásárokon. A fővárosban
jelenleg nem működik kifejezetten gazdasági profillal
működő marketingkommunikációs szervezet és ügyfél-
szolgálati rendszer. A befektetőkkel való kapcsolat me-
nedzselésére (már jelenlévők megtartása, újabb befek-
tetéseik támogatása, illetve a potenciális befektetők
megnyerése), a térségi gazdaságfejlesztés szervezésére

és tervezésére, az információs rendszerek és szolgáltatások kialakítására a befektetésösztönző feladatok erősítésére van szükség középtávon. Pest megyével együttműködve meg kell vizsgálni a szervezet várostérségi hatáskörrel való működtetésének lehetőségét.

A fenti három alcélon túl a támogató üzleti környezet célt az alábbi – más stratégiai célok alá sorolt – intézkedések is támogatják, melyek összfvárosi szinten hozzájárulnak a gazdasági szereplők versenyképességének javításához:

- Budapest Főváros Önkormányzatának nem csak a városlakókat kell ügyfélként kezelnie, hanem a munkáltatókat, a gazdaság szereplőit is. Ezt a szemléletváltást kell érvényesíteni a hivatali szolgáltatások megújításában. Lényeges elem az ügymenetek komplexitásának és időtartamának csökkentése, az ügyintézés hatékonyságának fokozása (*3. stratégiai céllal való kapcsolat: Városháza komplex megújítása*).
- Az üzleti szférával való együttműködés erősítése (*1. horizontális céllal való kapcsolat - együttműködések erősítése*).
- Városi szolgáltatások és városi környezet minőségi fejlesztése a tehetségek és a befektetők megnyerése, megtartása érdekében (*3. és 4. stratégiai céllal való kapcsolat*).

2.VÁLLALKOZÁS ÉS BERUHÁZÁS-BARÁT GAZDASÁGI KÖRNYEZET tematikus cél - fővárosi projektek 2015-2022

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
BARNAMEZŐS TERÜLETEK PROGRAMJA							
2.1.	Gázgyár kárelhárítás	az Óbudai Gázgyár területének hatósági előírásoknak megfelelő kármentesítése, rekultivációja (talajcsere), új területfelhasználási funkciókra való alkalmassá tétele	10 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, központi költségvetés (Főgáz Zrt.), RWE	2014-2015: előkészítés 2016-2019: kármentesítés	2014: tényfeltáró záródokumentáció 2015: részletes műszaki beavatkozási terv	Városfejlesztésért felelős Fp-h (Magyar Állam; Vidékfejlesztési Minisztérium)
2.2.	Cséry telep – kármentesítés	Cséry-telep teljes kármentesítése és rekultivációja, 1. ütemben előkészítés, a további ütemek az előkészítés alapján kerülnek meghatározásra; hosszú távú cél: terület gazdasági célú hasznosítása	1. ütem: 100 millió Ft (megvalósítás költsége a vizsgálatok alapján kerül meghatározásra)	központi költségvetés	1. ütem: 2015-2017: előkészítés 2. ütem: 2018-tól: megvalósítás	jogszabályi kötelezettség	Városfejlesztésért felelős Fp-h (Magyar Állam; Vidékfejlesztési Minisztérium)
2.3.	Üres és alulhasznosított ingatlanok programja	az üres és használaton kívüli ingatlanok vállalkozásösztönzésbe való bevonása; Rögtön Jövők; on-line barnamezős kataszter; barnamezős területek funkcióváltásának előkészítése (Rákosrendező, Hunyadi laktanya; Olimpiai helyszínek)	2 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, Európai Területi Együttműködés programjai; központi költségvetés	2014-től folyamatosan	Rögtön Jövők projekt folyamatban (BVA) barnamezős kataszter elkészült (Városépítési Főosztály/ BFVT)	Városfejlesztésért felelős Fp-h; Humán ügyekért felelős Fp-h; BVA Kft.; (kerületi önkormányzatok)
STRATÉGIAI GAZDASÁGI TEREK INTEGRÁLT FEJLESZTÉSE							
2.4.	Kelenföld intermodális központ kialakítása (Őrmező)	Őrmezőn új fedett autóbusz terminál létesítése, ami az épületkomplexum elhagyása nélkül teszi lehetővé az átszállást a 4-es metró, valamint a fővárosi közösségi közlekedés és a helyközi autóbuszok járatai között	6 milliárd Ft (ebből 5,1 milliárd Ft IKOP támogatás)	IKOP; fővárosi költségvetés	2016-2020	intermodális csomópont /mellékközpont fejlesztéseinek folytatása 1844/2015. (XI.24.) Korm. határozat	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK, Budapest Közút Zrt. (Magyar Állam / MÁV / NIF)

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
2.5.	Ferihegyi repülőtérre vezető út rekonstrukciója (meglévő útvonalon - Hátár út és Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér I. között)	Ferihegyi repülőtérre vezető gyorsforgalmi út korszerűsítése a Gyömrői út közös rendezésével, csomópontok átépítésével, sűrű leejtési lehetőségekkel, fizikai elválasztás megszüntetésével 1. ütemben a gyorsforgalmi út és Gyömrői út szervízpálya összenyitása	1. ütem: 9 milliárd Ft 2. ütem: 18 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, központi költségvetés	1. ütem: 2018-ig; 2. ütem: 2023-ig	2014-ben elkészült Az 1. ütem engedélyezési és kiviteli terveinek készítésére városvezetői döntés alapján a közbeszerzési eljárás előkészítése folyamatban	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK, Budapest Közút Zrt.
2.6.	Dunai gazdasági program: kikötő fejlesztés és a Duna-part gazdasági hasznosítása	köztulajdonú kikötői infrastruktúra megvalósíthatósági tanulmány és fejlesztések; turisztikai és kulturális funkciók bővítése; DILK előkészítő tanulmányok; szolgáltatásfejlesztés (klaszter program kezdeményezése)	5 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, Európai Területi Együttműködés programjai további forráskijelölés folyamatban	előkészítés: 2016-tól, ütemezett megvalósítás	Budapest Duna menti területeinek fejlesztési és hasznosítási programjának első üteme elkészült	Városfejlesztésért felelős Fp-h, Budapest Közút Zrt., Pénzügyekért felelős Fp-h
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI SZOFT PROGRAMOK							
2.7.	KKV fejlesztési és Innovációs program	vállalkozásfejlesztési szolgáltatásnyújtás a KKV-k számára (finanszírozási termékek, képzés, tanácsadás, beszállítói hálózatok, küpiaci megjelenés támogatása, mentorálás; inkubáció és klaszterek kialakításának támogatása,	2 milliárd Ft	VEKOP; központi költségvetés Európai Területi Együttműködés programjai	folyamatos	Budapest gazdaságélénkítési és munkahely-teremtési stratégiája alapján beazonosított projekt BVK szervezeti keretein belül megvalósuló projekt	Pénzügyekért felelős Fp-h, Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány
2.8.	Vállalkozói Információs Központ	vállalkozók számára fontos információk on-line szolgáltatáson keresztül, több nyelven	50 millió Ft (alap informatikai és	fővárosi költségvetés; VEKOP; Európai Területi	2016-tól	Budapest gazdaságélénkítési és munkahely-teremtési stratégiája alapján	Pénzügyekért felelős Fp-h, Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
			tartalomfejlesztések);	Együttműködés programjai; BVK működési keretei		beazonosított projekt BVK szervezeti keretein belül megvalósuló projekt	
2.9.	Budapesti Gazdaságfejlesztési Tudásközpont	információ és tudásmegosztás, Vállalkozásfejlesztési Hálózat működtetése	10 millió Ft (alap informatikai és tartalomfejlesztések; működtetés BVK szervezeti költségein belül)	BVK működési keretei között;	2016-tól	Budapest gazdaságélénkítési és munkahely-teremtési stratégiája alapján beazonosított projekt BVK szervezeti keretein belül megvalósuló projekt	Pénzügyekért felelős Fp-h, Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány
2.10.	Városmarketing	városmárka kialakítása; városmarketing stratégia és akcióterv kidolgozása és végrehajtása (benne üzleti portál, kiadványok; szakmai/befektetői vásárokon való megjelenés)	300 millió Ft /év	fővárosi költségvetés	folyamatos		Humán ügyekért felelős Fp-h, Budapesti Városarculati Non-profit Kft.
2.11.	Turisztikai menedzsment tevékenységi kör megerősítése	az eddig megkezdett tevékenységek kiszélesítése, a turisztikai szervezet működésének új, fenntartható gazdasági alapokra helyezése széleskörű ágazati, szakmai és területi partnerségi kapcsolatok kiépítésével; turisztikai stratégia megalkotása	500 millió Ft /év	fővárosi költségvetés, magán-szektor, kerületi költségvetési források	folyamatos		Humán ügyekért felelős Fp-h, Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ Nonprofit Kft.

6. ábra: Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet (2. tematikus cél)

1. Gázgyár területének kármentesítése – turisztikai és munkahelyi hasznosításra való alkalmassá tétele
2. Rákosrendező - használaton kívüli egykori MÁV területek hasznosításának előkészítése, koordinálása, terület-előkészítés
3. Dunai gazdasági program - kikötők, úszóművek és part menti területek hasznosítása
4. Kelenföld intermodális csomópont kialakításához kapcsolódó infrastruktúrafejlesztések

5. Liszt Ferenc Nemzetközi repülőtérre vezető út korszerűsítése meglévő nyomvonalon a Határ úttól
6. Cséry-telep kármentesítés és rekultiváció, gazdasági telephely funkció előkészítése
7. Hárosi Hunyadi laktanya hasznosításának előkészítése, terület-előkészítés
8. DILK multimodális logisztikai központ fejlesztésének előkészítése
9. Olimpiai főhelyszín térségének fejlesztési programozása

3. INTELLIGENS VÁROSMŰKÖDÉS (TEMATIKUS CÉL)

A városi infrastruktúrák, közszolgáltatások működtetése, folyamatos fejlesztése, modernizálása Budapest Főváros Önkormányzatának egyik legfontosabb feladat-köre. A beruházások nem csak a lakosság számára fontosak a kiszámíthatóbb, biztonságosabb szolgáltatások és általában a városhasználók közérzetének javítása révén, de a potenciális fejlesztési területek átalakulásának dinamikáját is alapvetően befolyásolják, fontos elemei a várostérség versenyképességének, és a kiegyenlítettebb ellátással a belső területi különbségek csökkentéséhez is hozzájárulnak.

A klímaváltozásra adott megelőző és alkalmazkodó válaszok, az alacsonyabb széndioxid kibocsátás és összességében a főváros környezeti állapotának javítása – az épületek energiahatékonyságának javítása mellett – elsősorban a városüzemeltetés alrendszerének modernizálása, fejlesztése révén valósítható meg.

A városüzemeltetésben megfogalmazott célok és azonosított projektek az innovatív megoldások és információtechnológiai alkalmazások révén „felvevőpiacot” jelentenek a KFI és IKT szektorban működő vállalkozások, kutatóintézetek, egyetemek számára. A vállalatokkal való együttműködésben kifejezetten problémaorientált fejlesztések, innovatív technológiák és eszközök kifejlesztésére van szükség. Ezek külső piacokon való további értékesítése újabb gazdasági lehetőséget teremt mind a szolgáltató vállalatok, mind a kapcsolódó kutató és fejlesztő intézmények, vállalkozások számára. A fővárosi önkormányzat vállalatok a projektek elindításában, a partnerségi együttműködés megszervezésében kezdeményező szerepet vállalnak.

A projektekhez kapcsolódva, illetve a vállalatok saját tevékenységi körében a környezettudatos szemlélet elterjesztése horizontális feladatként jelenik meg (ivóvíz- és energiatakarékosság, a hulladékok keletkezésének megelőzése, a szelektív gyűjtés népszerűsítése, a veszélyes hulladékok megfelelő elhelyezése, illegális hulladéklerakás visszaszorítása, köztisztaság megőrzése, az illegális szennyvízbekötések csökkentése, környezetbarát közlekedési módok népszerűsítése, stb.). A szolgáltatási oldal fejlesztése mellett a környezettudatos fogyasztói magatartás egyaránt szükséges a specifikus célként kitűzött életminőség javításának eléréséhez. A szemléletformáló elemek megjelennek a beruházási projektekben, de önálló kampányokra, akciókra is szükség van a városi környezetminőség javítása érdekében.

A stratégiai cél keretében részletesen is felsorolt ágazati projektek a készülő stratégiák (Balázs Mór Terv – Fenn tartható Mobilitási Terv) projektekre vonatkozó megvalósíthatósági tanulmányok eredményeinek alapján, illetve a további uniós finanszírozási lehetőségek ismere-

tében kerülnek a későbbiekben kiválasztásra. Több projekt rekonstrukciós jellegű, de a szükséges források volumene és az alkalmazott technológiák miatt nem sorolható a normál fenntartási jellegű beavatkozások közé, ezért szerepeltetésük indokolt az ITS keretében is.

A városüzemeltetés hatékonyságot és öko-innovációs szempontokat ötvöző fejlesztésében az alcélok (programok) a következők:

3. a) Klíma- és környezetvédelmi program

A program lefedi az energia- és ivóvíz ellátás, a szennyvízkezelés, a hulladékgazdálkodás és az árvízvédelem területén végrehajtandó fejlesztéseket. Előnyben részesülnek azok a projektek, melyek a különböző szolgáltató rendszerek együttműködésével, integráltan valósulhatnak meg.

A Budapesti Távhőszolgáltató Zrt. (Főtáv) projektjeit vállalati stratégiai célok alapozzák meg: a már meglévő üzleti és lakossági fogyasztók számára a Főtáv szolgáltatásainak bővítése és kényelmesebbé tétele az elsődleges cél. Az olcsóbb hőforrás biztosítása, a működés hatékonyságának növelése versenyképesebb szolgáltatást, és a városi klímára gyakorolt pozitív hatást eredményez. Ennek érdekében a távhőellátásban a földgázfelhasználással szemben előtérbe kell helyezni a megújuló bázisú fejlesztéseket, illetve a kommunális hulladék-égetésben rejlő hőkapacitások minél nagyobb mértékű kihasználását.

A stratégiai célok között nagy hangsúlyt kap az új fogyasztók rendszerbe történő bekapcsolása, mellyel hosszútávon elérhető az olcsóbb, és versenyképesebb szolgáltatás. A dél-budapesti hőkooperációs rendszer kiépítése versenyképes távhőt biztosít az érintett területek ingatlanfejlesztései számára (pl. Észak-Csepel). Az állami nagyberuházások ellátásához további vezetékefejlesztésre és a hőközpontok összekötését biztosító fejlesztésekre van szükség. A HUHA II. projekt a hulladékból és szennyvíziszapból kinyerhető energia mennyiségét növeli, a projekt részben előkészített, a helyszínválasztás véglegesítésével pontosíthatók a beruházás költségei.

A szennyvíz kezelése során keletkező biogáz, illetve a meglévő hulladéklerakók depóniagázának további hasznosítása szintén fontos a fosszilis energiahordozók arányának csökkentésében. Az esetleges CNG üzemű gépjárművek alkalmazása a jövőben komoly költségmegtakarítást eredményezhet az FKF Zrt. és a Budapesti Városigazgatóság Zrt. többi tagvállalatának üzemanyag felhasználása területén. További szinergiát jelent, hogy a Főkert Zrt. által a közterületek, közparkok gondozásából származó zöldhulladék is alapanyaga lehet a fermentálásnak, a kerületi zöldhulladékok mellett.

A hulladék-közszolgáltatáshoz kapcsolódó telephelyek komplex fejlesztése egyaránt szolgálja a működési hatékonyság javítását és az FKF Zrt. tevékenységi körének bővítését, a hulladékudvarok hálózatának fejlesztésével a lakossági szolgáltatások minőségének javítását.

A korszerű vízhálózat az ütemezett hálózatrekonstrukciókkal érhető el, így a már koros, közel 100 éves, vízműségeket rontó lerakódásokat tartalmazó és nagy meghibásodási valószínűséggel – ezzel komoly működési problémákkal jellemezhető vezetékek kiváltása a fő feladat.

A keletkező szennyvíz teljes körű megtisztításához a Budapest Komplex Integrált Szennyvízelvezetése (BKISZ) projekt következő ütemében a még ellátatlan területek közel 100%-os kapcsolódása biztosított lesz. Nagyobb léptékű projektnek tekinthető a Margitsziget szenny- és csapadékvíz elvezetését támogató projekt.

2015. január 1-jén hatályba lépett a folyók mértékadó árvízszintjéről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet, melynek leglényegesebb rendelkezése, hogy a mértékadó árvízszintet (a továbbiakban: MÁSZ) új magassági értékekben állapította meg. A rendelet önmagában nem fogalmaz meg azonnali sürgős beavatkozási kötelezettséget, de felhívja az árvízvédekezésre kötelezettek figyelmét arra, hogy a Dunán számolni kell az eddigieknél magasabb – akár a 8 méteres szintet is lényegesen meghaladó – árhullámok érkezésére, és a védműveket alkalmassá kell tenni ezek biztonságos levezetésére. A védművek kiépítési magasságát illetően a MÁSZ értékét a korábbi szabályozásból átvett 1,30 m biztonsággal növelt értékben kell figyelembe venni a főváros teljes területén.

A Fővárosi Közgyűlés 2015 márciusában 1,5 milliárd Ft-ot különített el a „Fővárosi Vízgazdálkodási Konceptió” kidolgozására, mely négy feladatcsoportot tartalmaz: árvízvédelmi művek állapotfelmérése, kisvízfolyások felmérése, fejlesztése, lefolyás szabályozás (csapadékvíz elvezetés), valamint talajvíz viszonyok változása.

A konceptió kidolgozásának első lépése az árvízvédelmi művek komplex állapotfelmérése, mely alapján prioritási sorrendet felállítva lehet meghatározni a szükséges beavatkozásokat. A „Fővárosi Vízgazdálkodási Konceptió” elkészítésére a 2015-2016. évben kerül sor.

Az árvízvédelmi fejlesztések körében az elsőrendű védművek ütemezett rekonstrukciója mellett a Római-part, Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmét kell megoldani. A Duna-parton tervezett projektek további tervezéséhez járul hozzá az átfogó árvízvédelmi stratégia kidolgozása, mely ütemezi a szükséges beavatkozásokat, kiszámíthatóvá és átláthatóvá téve a fejlesztésekben érdekelt számára a tervezett lépéseket.

Szükség van továbbá olyan integrált stratégiák elkészítésére, melyek ágazatközi és térségi szemlélet együttesével készülnek. A több ágazatot (energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, hulladékgazdálkodás, közlekedés, gazdaságfejlesztés) átfogó stratégia az alkalmazkodási képesség növelésére, valamint az éghajlatváltozás okainak mérséklésére és megszüntetésére vonatkozó intézkedésekre egyaránt kiterjed, a szemléletformáló tevékenységekre vonatkozó javaslatokkal együtt.

3.b) Intelligens, kooperatív közlekedés programja

A közlekedési ágazatra önálló stratégia (Budapest Közlekedésfejlesztési Stratégiája 2014-2030/Balázs Mór-Terv) készül, melynek közgyűlés általi elfogadására 2016-ban kerül sor, s mely a középtávon megvalósítani és előkészíteni kívánt projekteket, azok kiértékelését és a megvalósításhoz kapcsolódó monitoring rendszert is tartalmazza.

Az uniós közlekedéspolitikai céloknak megfelelően Budapest esetében is az élhetőség javítása áll a fejlesztések középpontjában.

A Balázs Mór-Terv (BMT) négy közlekedési beavatkozási területre – az infrastruktúrára, a járművekre, a szolgáltatásokra és az intézményrendszerre – fókuszál, s 59 intézkedést tartalmaz. Budapest mindennapi közlekedésének színtere, egyben a városi környezet lényeges eleme az elérhető, jól karbantartott, a kor követelményeinek megfelelő, biztonságos infrastruktúra, amelyet üzemeltetési, fenntartási és fejlesztési szempontból egyaránt folyamatosan biztosítani kell. Az integrált infrastruktúrafejlesztés eredménye a közterület-használat újragondolása, a városi terek újrafelosztása, amely egyszerre orvosolja a közlekedési hálózat aránytalanságait és alakít ki vonzó, egészséges, élhető városi környezetet. A gyalogos, kerékpáros és közösségi közlekedési módok versenyképességének fejlesztése a város mobilitási és környezeti helyzetét egyaránt javítja.

A budapesti közösségi közlekedés eszközállománya és infrastruktúrája a szinten tartó és fejlesztő beruházások elmaradása miatt lényegesen alacsonyabb műszaki színvonalú az elvárhatónál. A járműpark egy része túl van a gazdaságilag és műszakilag optimális üzemeltetési idején. Az előregedő járműparkot ütemezetten felváltó, korszerű, kényelmes és biztonságos közösségi közlekedési járművek üzembe állítása és működtetése sürgető feladat. Egy kényelmes, akadálymentes, tiszta, menetrend szerint pontosan érkező jármű önmagában is vonzóbbá teszi a közösségi közlekedést a személygépkocsival szemben. Hogy megfelelő színvonalú járművek álljanak nap mint nap az utazók rendelkezésére, korszerű kiszolgáló, karbantartó háttér is szükséges.

Az európai uniós irányelveknek megfelelően a jövőbeli fejlesztések a budapesti közösségi közlekedési járművek környezetterhelésének csökkentését is célozzák. A közösségi közlekedés járműparkjának megújításán kívül a taxi és city logisztikai szolgáltatásokat szabályozó intézkedések is ösztönzik a fővárosban használt járművek környezetvédelmi tulajdonságainak javítását, a tisztább budapesti levegő érdekében.

A közlekedési szolgáltatások megléte, kiterjedtsége és minősége fontos része a városi életminőségnek. A nyilvános, valós idejű utazási információk, az átlátható, igazságos tarifarendszer és korszerű díjfizetési módok biztosítása segíti a rendszer használatát, egyúttal lehetővé teszi a közlekedési infrastruktúra és járművek hatékonyabb kihasználását az egyéni és a közösségi közlekedésben is. Budapest közlekedési rendszerében az eddiginél

nagyobb hangsúlyt kell helyezni a közlekedő emberek segítő, igény- és használatbefolyásoló, hozzáférhető infotechnológiai alkalmazásokra, a korszerű forgalomirányításra és utastájékoztatásra.

A budapesti közlekedési intézményrendszernek támogatnia kell a kitűzött várospolitikai célok elérését. 2010-től a budapesti közlekedési ügyek egységes, jól koordinált szervezeti formában valósulnak meg. A következő években biztosítani kell a jelenleg elkülönülő, városon belüli és agglomerációs hálózatokon zajló tömegközlekedés integrált rendszerként való működtetését. Az egységes menetrend, egységes tarifarendszer és egységes információs rendszer csak az ehhez szükséges intézményi háttérrel jöhet létre. Az egységes közlekedési szolgáltatási rendszer intézményrendszerét, a közreműködő szervezetek közötti együttműködés kereteit is ki kell alakítani. Továbbá a minőségi közlekedési szolgáltatások háttérét adó hatékony intézményrendszer biztosításához stabil, fenntartható és kiszámítható finanszírozási keretekre van szükség.

Középtávon a közösségi közlekedésben a járműállomány megújítása és a meglévő kötőtpályás hálózat elodázhatatlan rekonstrukciója mellett új kötőtpályás (villamos) vonalak kialakítása kap prioritást. A gyorsvasúti hálózat (metró, regionális gyorsvasút) új vonalakkal, szárnyvonalakkal történő bővítéséhez szükséges előkészítő munkákat folytatni kell a következő 7-10 évben.

Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése várostérségi szinten kiemelt jelentőségű, mely fejlesztés a NIF által kerül megvalósításra. Szintén a NIF Zrt., valamint a KKK feladatkörébe tartozik a Nyugati és Keleti pályaudvar főépületeinek megújítása, illetve Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér kötőtpályás kapcsolatának kialakítása. A fővárosi önkormányzat közlekedésfejlesztési feladatait ellátó BKK Zrt. és Budapest Közút Zrt. (kooperációban a NIF-fel/KKK-val) a vonalak városi közösségi közlekedésbe való integrálásához járulnak hozzá, az intermodális csomópontok fejlesztése, az interoperabilitás, eszközváltás biztosítása – többek között a P+R kapacitások kiépítése – révén, mely a belső városrészek tehermentesítésének fontos eszköze.

A várostérségi hivatásforgalmi hajójáratok hatékony működése csak integrált projektek megvalósításával lehet sikeres, hiszen a szárazföldi közösségi hálózatokra történő átszállás lehetőségei, a part menti területek fejlődése, a biztosított kikötői infrastruktúra és hajópark, valamint a hajó forgalom nyújtotta közlekedési szolgáltatás színvonala (gyorsaság, követési idő, kényelem) egyaránt fontos szempontok. Tekintettel ennek a közösségi közlekedési ágazatnak a komplexitására és forrásigényére, reálisan az előkészítő lépéseken lesz a hangsúly középtávon, pilot jellegű projektelemek megvalósításával.

Az egyéni gépjárműközlekedés infrastruktúrájában jelenleg hálózati hiányt jelentő, nagyléptékű, a városzerkezetet, a város működését meghatározó elemek sajnos

középtávon ismételten nem tudnak megvalósulni (Körvasút menti körút, északi és déli Duna-hidak). Előkészítésüket azonban fel kell gyorsítani annak érdekében, hogy a források rendelkezésre állásának függvényében a megvalósítás is el tudjon indulni. Az új hidak tervezése mellett fontos a hídrekonstrukciók folytatása is a zavar-talan és biztonságos működés érdekében.

A főváros – a kötőtpályás beruházásokhoz képest – kisebb léptékű közútfejlesztési projektjei mellett meg kell említeni azokat az állami fejlesztéseket, melyek a fővárosi közlekedési helyzetet is nagymértékben javítják (M0 hiányzó szakaszai, M10 és 31-es út bevezető szakaszai, az M2 Budapest-Vác közötti szakaszának fejlesztése).

A kooperatív közlekedés megvalósítása érdekében a meglévő közúti területeknek az egyes közlekedési módok közötti célirányos módosítására, újraosztására van szükség az adott útszakasz városzerkezeti elhelyezkedése és méretei függvényében. A személygépjármű közlekedés lehetőségének megtartása mellett így biztosítható arányos terület a felszíni közösségi közlekedés, a gyalogos közlekedés és a kerékpáros közlekedés számára. Az utak ilyen típusú „újrafelosztása” integrált projektek keretében az útszakaszok humanizálásához, gazdasági prosperitásuk növeléséhez is hozzájárul (belvárosi Duna-partok, Kossuth-Rákóczi tengely).

A kerékpáros közlekedés népszerűsége évről évre növekszik a fővárosban, a kerékpárutak bővítése és a hálózatosodás elősegítése, az eszközváltó B+R kapacitások kiépítése továbbra is fontos fejlesztési területet jelent. A kerékpárutak kiépítésének elsődleges célterületét a belső zóna, a Duna menti területek valamint a kerületi és szomszédos agglomerációs településeket összekötő hálózat hiányzó elemeinek pótlására kell koncentrálni – többek között a megfelelő minőségű EuroVelo szakaszok megépítésével. Az új kerékpárutak kiépítése mellett fontos hálózatabővítési stratégiát jelent a meglévő úthálózat lehetőség szerinti bekapcsolása a rendszerbe, mely különösen a külső kerületek kisebb forgalmú útszakaszain oldható meg optimálisan. 2014-ben került átadásra a közösségi közlekedés részét képező BUBI projekt, melynek területi kiterjesztése a projekt tapasztalatainak függvényében folytatható.

A projektlistában szereplő közlekedési fejlesztések hármas tagolásban kerültek bemutatásra: magas prioritású projektek, melyek támogatását az 1844/2015. (XI. 24.) Korm. határozat alapján az IKOP támogatja, továbbá olyan projektek, melyek előkészítése előrehaladott fázisban van, megvalósításuk forrás függvényében indulhat meg. Külön táblázatban szerepelnek azok a projektek, melyek előkészítése 2020-ig források függvényében megkezdődhet vagy folytatódhat.

A listában található projektek mellett ki kell emelni, hogy számos megkezdett projekt folytatódik a következő években, melyek finanszírozása részben szintén az IKOP-

ból biztosított (szakaszolt projektek). Ide tartozik Kelenföld vasútállomás kapcsán a 8 vágány elbontásával járó P+R parkolóhely kiépítése. Folyamatban van az elektronikus, időalapú jegyrendszer és kapcsolódó új tarifarendszer bevezetésére vonatkozó projekt, a gyalogos aluljárók felújítása és a szolgáltatások minőségét javító és a hatékonyabb működést támogató intézkedések (tájékoztatás és ügyfélszolgálati központok fejlesztése, monitoring, felügyeleti rendszer fejlesztése). Szintén folyamatos feladatként és költségként jelentkezik az autóbusz járműállomány cseréje.

Itt kell megemlíteni a Balázs Mór-Terv rendszerében megjelenő city logisztikai intézkedéseket, melyek a szabályozástól egészen a rakodásra kijelölt területek megújításáig felölelik a szükséges beavatkozásokat. A tervezett szoft projektek között itt is megjelenik a szemléletformálás, a tudatos mobilitásra nevelés.

A fővárosi önkormányzat folytatni kívánja a környezetbarát, alternatív meghajtási módok elterjedésének támogatását integrált elektromos töltőállomások létesítésével.

A mellékközpontok fejlesztése közül a Kelenföldi intermodális csomóponthoz kapcsolódó közlekedési fejlesztések, valamint a Ferihegyi Gazdasági Övezet megközelíthetőségét javító gyorsforgalmi út felújítása vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet (☞ 2. stratégiai célon belül stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése), míg a rakpartok megújítása a sokszínű, minőségi nagyvárosi környezet cél alá került (☞ 4. stratégiai célon belül városmegújítási program). Ez is jól tükrözi a BMT azon célkitűzését, amely a közlekedési és egyéb városfejlesztési célok integrált megközelítését és területi összehangolását igényli.

Olimpia 2024 scenárió

Az **Olimpiai scenárió** keretében – a fővárosi önkormányzat 2024-ig tervezett fejlesztésein túl – az előrehozott beruházások a következők:

- Galvani híd és csatlakozó úthálózat megépítése – 75 milliárd Ft,
 - Olimpiai helyszínekhez közeli főutak felújítása – 23 milliárd Ft,
 - Gubacsi híd rekonstrukciója – 10 milliárd Ft,
 - 51-es villamos felújítása – 8 milliárd Ft,
 - elővárosi vasúti fejlesztések és nyomvonal-korrektció, új megállók – 17 milliárd Ft,
- Csak a 2017. évi pozitív döntés esetében megvalósítandó fejlesztések:
- ideiglenes villamospálya építés, P+R kapacitások kiépítése – 11 milliárd Ft,
 - gyalogos hálózat (Boráros tértől D-re, RSD kishíd) – 18 milliárd Ft.

A Budapesten tervezett – Olimpiától függetlenül is azonosított alapeseti és előrehozott – projektek összértéke mintegy 800 milliárd Ft, mely a városi kötöttpályás és közúti fejlesztéseket tartalmazza. Ehhez kapcsolódik további 29 milliárd Ft értékben kifejezetten az Olimpia esetében megvalósuló beruházás.

Forrás: Budapest Olimpia 2024 – megvalósíthatósági tanulmány, PWC, 2015. augusztus

3.c) Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása

A Városháza megújítása a fővárosi önkormányzat eddig elkészült stratégiai terveiben folyamatosan kiemelt helyen szerepelt (kulcsprojekt), megvalósítása azonban mai napig elmaradt. A megújítás indoklásában ma már kevésbé releváns a környezetre gyakorolt katalizáló hatás elérése, ugyanis a történeti belváros dinamikus megújítását tapasztalhattuk meg az elmúlt 5-8 év során. Ebben a megújuló épített környezetben szimbolikusan is nagy jelentősége van annak, hogy a Városháza tér magas használati értékű, nyitott közösségi térré váljon, a Városháza pedig mind arculatában, mind funkcionálisan és szellemiségében megújuljon. A városban élő lakossággal, önkormányzatokkal, gazdasági szereplőkkel, civilekkel és intézményekkel való bizalom kiépítésében, az irányító, kezdeményező és koordináló főváros szerepének megerősítéséhez az épített környezet megújítására is szükség van. A szimbolikus megújulás keretében a racionalizálás, a környezettudatosság szempontjainak érvényesítése kiemelt feladat.

A korábbi megvalósítási elképzelések felülvizsgálata, értékelése, és új program kialakítása folyamatban van, figyelembe véve a belváros dinamikáját, ingatlanpiaci folyamatait, és a KEHOP révén a Kormányhatározatban rögzített épületenergetikai célú támogatást.

A Városház utca-Gerlóczy utca-Károly körút-Bárczy István utca által határolt terület (továbbiakban: Városháza tömb) fejlesztésének legfontosabb koncepcionális irányai a következők:

- a tömb műszaki felújítása a környezeti (energetika, zöld beszerzés, zöldfelületek, hősziget-hatás csökkentése), műemléki, gazdaságossági és arculati szempontok integrálásával;
- a hasznosítás racionalizálása (funkcionális összetétel, fenntartható működés);
- nyitottság biztosítása (tér, ügyfélszolgálati helyiségek, Budapest Kommunikációs Központ);
- megközelíthetőség (térszín alatti parkoló kapacitás kiépítése).

Az integrált projekt részét képezik továbbá a Városháza hatékonyabb működését, az ügyfélszolgálati funkciók, valamint az integrált, térinformatikai alapú városüzemeltetési és vagyongazdálkodási információs rendszerek kialakítását biztosító IKT és HR fejlesztések. **A város-**

fejlesztési, energiahatékonysági és innovációs projektek fenntartható finanszírozási hátterének megújítása szintén fontos feladat.

A városfejlesztésbe bevonható források kapcsán tapasztalt és várható változások indokoltá teszik a finanszírozási rendszer megújítását, új, fenntartható alapokra helyezését. A belső tényezők között említhető a fővárosi önkormányzat saját fejlesztési forrásainak korlátossága, a korábban működő városrehabilitációs keret kimerülése, míg a külső tényezők közé sorolható az uniós források volumenének csökkenése – mely 2020 után még jobban fogja érinteni a térséget – és a támogatások felhasználásának erősödő determinációja.

Az uniós irányelveknek megfelelően növelni kell a vissza nem térítendő támogatásokkal szemben a visszatérítendő finanszírozás területeinek körét, volumenét. A városfejlesztési alapok kialakítása a hosszú távú finanszírozás feltételrendszerének megteremtése mellett egyben a forrásbevonás bővítését is lehetővé teszi, így volumenében az uniós, fővárosi és központi költségvetési források mellett további szereplők (jellemzően a magánszektor pénzügyi befektetői) forrásaival is bővíthető a keret. A városfejlesztési alapokon keresztül növelhető azoknak a közösség szempontjából fontos projekteknek a finanszírozhatósága is, melyet a magánszféra valósít meg. Összességében tehát a forrásbővítés és a fenntartható, megújuló finanszírozási struktúrák kialakítása a cél.

Első lépésben (előkészítés) meg kell vizsgálni azokat a területeket, ahol visszaforgatható városfejlesztési alapok működtetése indokolt, ki kell alakítani ennek működési feltételrendszerét. A javaslatok széleskörű egyeztetése (belső és kormányzati döntéshozás, uniós jóváhagyás, további tervezési lépések – EIB bevonása, alap(ok) forrásbővítési stratégiájának meghatározása, stb.) után a javaslat értelmében egy vagy több városfejlesztési alap létrehozása a cél. A vizsgálat alapján kell döntést hozni az alapok felállításáról, mely alapvetően kétféle lehet: EU operatív programokból allokált forrásokat is magába foglaló városfejlesztési alap, vagy az uniós forrásoktól

teljesen függetlenül működő fővárosi alap. Természetesen a két alap célterülete, volumene, a bevonható addicionális források köre jelentősen eltérhet. Az EU forrásokat integráló alap működése értelemszerűen csak a vonatkozó uniós rendeletekben meghatározott intézményi feltételek keretei között történhet.

A városfejlesztési alap(ok) elsődleges célterületei a következők:

- közszolgáltatási fókusz: pl. energiahatékonysági és innovációs projektek,
- területi fókusz: pl. beépített területek minőségi megújítása,
- ágazati fókusz: pl. alulhasznosított és barnamezős területek fejlesztése.

Az alapok működtetése a bevételgeneráló projektek esetében releváns: költségcsökkentést eredményező beruházások az energiahatékonysági projektek ESCO, illetve a fővárosi önkormányzat által kidolgoztatott, a működési hatékonyságot növelő IKT és egyéb innovatív beavatkozásokat is integráló ISCO megvalósítási modell keretében. Az alapoknak köszönhetően a hosszútávon fenntartható finanszírozási struktúra mellett kiépül egy pénzügyi/projektmenedzsment és monitoring kapacitás, mely szervezeti, szakértői oldalról biztosítja a fenntarthatóságot, technikai segítségnyújtással vesz részt a projektek generálásában, kidolgozásában.

A városfejlesztés finanszírozási forrásainak megújítását célozza az a kezdeményezés, mely a jelenleg működtetett, de esetleges eredménnyel alkalmazott településrendezési szerződésekkel szemben egy, a fejlesztők számára is kiszámítható és a városfejlesztés területén átláthatóan hasznosuló normatív fejlesztési hozzájárulás kialakítására irányul.

A normatív fejlesztői hozzájárulás, vagy annak egy része a fővárosi önkormányzat városfejlesztési alapokban való részvételét finanszírozhatja, a két rendszer összekapcsolható (opcionális, az előkészítés során a megvalósíthatósági elemzések feladata a feltételek kidolgozása).

3. INTELLIGENS VÁROSMŰKÖDÉS tematikus cél - fővárosi projektek 2015-2022

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
KLÍMA- ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM							
3.1.	HUHA II. Új Hulladék-hasznosító és Iszapégető Erőmű	komplex mű kialakítása: második fővárosi hulladéktüzelésű erőmű és az iszapégető egy közös telephelyen	50 milliárd Ft, amely a pontos helyszínkijelölés hiánya miatt a bekötővezeték költségét nem tartalmazza	KEHOP	2016-2021	1646/2015. (IX. 10.) és 1199/2015. (III. 31.) Korm. határozat - kiemelt KEHOP projekt	FKF Nonprofit Zrt.
3.2.	A fővárosi hulladékhasznosítás komplexitásának fejlesztése	szakaszolt KEOP projekt a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztésével összefüggő beruházásokra	6,8 milliárd Ft	KEHOP	2016-2018	1646/2015. (IX. 10.) és 1199/2015. (III. 31.) Korm. határozat - kiemelt KEHOP projekt	FKF Nonprofit Zrt.
3.3.	Hulladék-közzolgáltatáshoz kapcsolódó telephelyek komplex fejlesztése	épületek felújítása, energetikai korszerűsítése, modernizálása, illetve telephely racionalizálása (4-6 nagyobb központi telephely); Kerületi Szolgáltatási Csoportok és a Hulladékgyűjtő udvarok fejlesztése	13 milliárd Ft	(KEHOP), fővárosi költségvetés	2014-2020	2015. évben megkezdődik a legtöbb telephelyet érintő ingatlanstratégia kidolgozása	FKF Nonprofit Zrt.
3.4.	Dél-budapesti hőkooperációs rendszer létrehozása	Csepel-Kelenföld-Kispest területek ellátására, új fogyasztók bekapcsolására, földgázfelhasználás csökkentésére	15 milliárd Ft	(KEHOP)	2017-2018		FŐTÁV Zrt.
3.5.	Kispest–Füredi–Angyalföld stratégiai vezetékek (NOK, Liget Budapest, Északi Járműjavító)	állami nagyberuházások ellátó vezetékei, illetve a három hidraulikailag független hőkörzet összekötése	14,5 milliárd	KEHOP	2016-2020		FŐTÁV Zrt.
3.6.	Távfelügyeleti rendszer kiépítése II. szakasz	a hőközponti távfelügyelet kiépítése az automatizálás fejlesztésével, kommunikációs és felügyeleti rendszer megvalósítása, hogy a távoli kezelés hatékonysága és biztonsága megfelelő legyen	3-4 milliárd Ft	(KEHOP)	2015-2018	eddig 200 db hőközpont bekapcsolása valósult meg	FŐTÁV Zrt.

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
3.7.	Távhő ellátási területek növelése – pilot projekt	elsősorban belvárosi területek távhőszolgáltatási rendszerhez kapcsolása	2-5 milliárd Ft	(KEHOP)	2018-2020	energhatékonyági felújításokhoz kapcsolódóan	FŐTÁV Zrt.
3.8.	HUHA I. komplex: távhő mennyiségének növelése, kazánrekonstrukció és bővítés	Rákospalotai Hulladékhasznosítóban a meglévő gőzturbina és járulékos rendszerek cseréje, átalakítása	7,4 milliárd Ft	KEHOP	2014-2017	1646/2015. (IX. 10.) és 1199/2015. (III. 31.) Korm. határozat – kiemelt projekt	FKF Nonprofit Zrt.
3.9.	CNG/LNG gázhasznosító rendszer kialakítása, fermentáló üzemek létesítésével és ehhez kapcsolódóan alternatív üzemű célgépek beszerzése	depóniagázból, vagy biogázból CNG előállítás, amely alkalmas arra, hogy töltőállomások létesítésével gázüzemű gépjárművekbe tankolható legyen	12 milliárd Ft	(KEHOP)	2015-2020	depóniagáz felhasználásának további gazdaságos és környezetkímélő lehetőségeinek keresése Eddig megvalósult: CNG üzemű hulladék-begyűjtő célgépek beszerzése	FKF Nonprofit Zrt.
3.10.	Vízművek felújítási programja	felújítási alprogramok és projektek: kutak; elektromos ellátás, alacsony-nyomású/gravitációs hálózat; vízkezelőművek; betáp és elosztóhálózati gépház felújítások; medencék, víztornyok; csőhálózat; bekötővezeték	13,5 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	2016-2020		Fővárosi Vízművek Zrt.
3.11.	Azbesztcement víznyomócsövek kiváltása	ivóvízellátó hálózat rekonstrukciójának kiemelt projektje	27,7 milliárd Ft	KEHOP	2016-2020	1199/2015 (III. 31.) Korm. határozat 1646/2015 (IX. 10.) Korm. hat.	Fővárosi Vízművek Zrt.
3.12.	A BKSZTT energiahatékonyágának javítása, energiatermelésének növelése	a BKSZTT energia hatékonyságának javítása a meglévő technológiák további finomhangolásával; külső hulladék befogadása az energiatermelés fokozására; megújuló energiaforrások alkalmazása; csapadék vizek befogadása	16,2 milliárd Ft	(KEHOP)	2014-2020 (éves ütemezéssel)		Fővárosi Vízművek Zrt.

BUDAPEST 2020 - INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
3.13.	Fővárosi Vízgazdálkodási Konceptió	árvízvédelmi művek állapotfelmérése; kiszívóvezeték felmérése, fejlesztése; lefolyás szabályozás (csapadékvíz elvezetés); valamint talajvíz viszonyok változása	1,5 milliárd Ft	fővárosi költségvetés,	2015-2016		Városfejlesztésért felelős Fp-h / FCSM
3.14.	Fővárosi önkormányzati árvízvédelmi művek rekonstrukciója és fejlesztése	részletes műszaki felmérések és tervek alapján rekonstrukciós terv és a magassághiányos szakaszokon történő beruházások	60 milliárd Ft	(KEHOP)	2014-2020		Városfejlesztésért felelős Fp-h / FCSM
3.15.	Római parti árvízvédelmi mű	a Csillaghegyi- öblőzet területén élő ~50.000 ember árvízi biztonságának megoldása	10 milliárd Ft	KEHOP	2016-2018	1646/2015. (IX. 10.) Korm. határozat a 1199/2015 (III.31.) Korm.határozat – KEHOP kiemelt projekt	Városfejlesztésért felelős Fp-h / FCSM
3.16.	BKISZ II.	Budapest Komplex Integrált Szennyvízelvezetése I. projekt szakaszolása, illetve újabb, beépítéssel rendelkező csatornázatlan fővárosi lakóterületek integrálása a projektbe	6,79 milliárd Ft	KEHOP	2016-2020	1199/2015 (III.31.) Korm. határozatban nevesített kiemelt projekt	Városfejlesztésért felelős Fp-h / FCSM
3.17.	Margitsziget szenny- és csapadékvíz elvezetése beruházási projekt	A Margitsziget területén a csatornahálózat elválasztott rendszerűre történő átépítése; a szennyvizek szennyvíztisztító telepre juttatása	2,3 milliárd Ft	KEHOP, fővárosi költségvetés	2016-2020	(1199/2015. (III.31.) Korm. határozat; 1646/2015. (IX. 10.) Korm. határozat – nevesített projekt 510 millió Ft KEHOP támogatás	Városfejlesztésért felelős Fp-h / FCSM
3.18.	A BDK tulajdonában lévő közvilágítási lámpatestek cseréje	közvilágítás energiafogyasztásának csökkentése LED fényforrású lámpatestekkel	3,2-3,6 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	folyamatos		BDK Zrt.
3.19.	Budapest Főváros Integrált Energetikai Stratégiája és Intézkedési terve, ISCO program kidolgozása	a CO2 kibocsátás csökkentését fókuszba állítva az energiahatékonysági és megújuló energiák használatára vonatkozó ágazati közti stratégia elkészítése.	50 millió Ft	Európai Területi Együttműködés programjai, fővárosi költségvetés	2016	csak a szociális intézmények (időotthonok) épületenergetikai auditja készült el	Városfejlesztésért felelős Fp-h, Pénzügyekért felelős Fp-h

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
		Innovatív, működési hatékonyság javítására irányuló beruházások végrehajtási modellje (ISCO)				eddig, SEAP eredmények felhasználása	
3.20.	Éghajlat-változási Platform	fővárosi szintű klímastratégia kialakítása, szemléletformálás	30 millió Ft	KEHOP	2016	1646/2015. (IX. 10.) Korm. határozat – kiemelt projekt	Városfejlesztésért felelős Fp-h

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
INTELLIGENS, KOOPERATÍV KÖZLEKEDÉS PROGRAMJA							
3.21.	A városi közlekedési eszközváltási pontokhoz kapcsolódó P+R parkolók építése Budapesten	budapesti gyorsvasúti hálózathoz csatlakozó P+R rendszerű parkolók építése	3,5 milliárd Ft (3 milliárd Ft IKOP támogatás)	IKOP, fővárosi költségvetés	ütemezett megvalósítás	1844/2015. (XI. 24.) Korm. hat.	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt., Budapest Közút Zrt.
3.22.	1-es villamos vonal meghosszabbítása az Etele térig	az 1-es villamos meghosszabbítása a Fehérvári úttól Budapest Kelenföld pályaudvarig, három új megállóhely építése	9, 5 milliárd Ft (ebből 8, 5 milliárd Ft IKOP támogatás)	IKOP, fővárosi költségvetés	2016-2018	egyesített engedélyezési és kiviteli tervek rendelkezésre állnak 1844/2015. (XI.24.) Korm. hat.	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.23.	M3 metró rekonstrukciója	meglévő vonal rekonstrukciója (pályatest, állomás, kocsisín)	131 milliárd Ft (ebből 125 milliárd Ft IKOP támogatás)	IKOP, fővárosi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	2015-2019	1844/2015. (XI.24.) Korm. hat. járművek felújítása további 68 milliárd Ft	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.24.	Újpalotai villamos	új felszíni villamosvonal építése a Belváros felől Keleti pu. – Thököly út – Bosnyák tér – Csömöri út – Drégelyvár utca – Nyírpalota utca útvonalon át Újpalotán át a Szilas parkig, Mexikói úti kiágazással	29 milliárd Ft (járműbeszerzés nélkül) ebből 25 milliárd Ft IKOP (tervezés: 979 millió Ft)	IKOP, fővárosi költségvetés (tervezés: fővárosi költségvetés)	2016-2019 (tervezés: 2015-2016)	1844/2015. (XI.24.) Korm. hat. (járműbeszerzés külön projektként feltüntetve)	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.25.	Külső Bécsi úti villamosvonal (Vörösvári út - Aranyvölgy)	A villamosvonal meghosszabbítása a Bécsi úton a Vörösvári út és a Budapest –Esztergom vas-	13 milliárd Ft	IKOP; fővárosi költségvetés	2020 (tervezés: 2015-2016)	1844/2015. (XI.24.) Korm. hat.	Városfejlesztésért felelős Fp-h/ BKK Zrt.

BUDAPEST 2020 - INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
		útvonal Aranyvölgy megállóhelye között, kapcsolódó P+R és B+R parkolók és helyközi autóbusz megálló létesítése	ebből 10,2 milliárd Ft IKOP (188 millió Ft tervezésre)	(tervezés: fővárosi költségvetés)			
3.26.	Széchenyi Lánchíd és a Vár-alagút felújítása	utolsó teljes felújítás 1986-88-ban volt, a híd átépítése szükséges	14 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, központi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	2016-2018	engedélyezés alatt (eng. terv elkészült)	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt., Budapest Közút Zrt.
3.27.	Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés programja	kerékpáros főhálózati elemek fejlesztése (kb. 250 km új szakaszt jelent és a meglévő 100 km rekonstrukcióját) Rákos-patak menti kerékpáros túraútvonal kiépítése, BUBI hálózat bővítése; kerékpáros-gyalogos kishidak megvalósítása	10 milliárd Ft	VEKOP, fővárosi költségvetés	2016-2020	EuroVelo szakaszok esetében projektgazda a KKK, Fővárosi Önkormányzattal/BKK-val való együttműködés mellett; EuroVelo 6 kerékpáros útvonal kialakítása a Duna mentén és a Budapest-Balaton kerékpáros útvonal kiépítése (kb. 2×30 km hiányzik) a helyi és városrészközpontok elérhetőségét biztosító kapcsolatok kiépítése a kerületek feladatkörébe tartozik	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt., Budapest Közút Zrt.
3.28.	Budapesti villamos és trolibusz járműprojekt II. ütem	villamoskocsi és trolibusz beszerzések a járműállomány korszerűsítése céljából, új villamos kocsisín építése, trolibusz infrastruktúra fejlesztés	104 milliárd Ft	IKOP, további forráskijelölés folyamatban	folyamatos 2020-ig	RMT elkészült, közbeszerzések lezárta	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
3.29.	A fővárosi személyforgalmi behajtási díj rendszer bevezetése és kapcsolódó infrastruktúra beruházások	a korszerű behajtási rendszer célja nem csupán a városi torlódások feloldása, hanem egy olyan komplex gazdasági ösztönző bevezetése, amely hatással bír a közlekedők mobilitási döntéseire, javítva ezzel az érintett várostérség közúti és környezeti terhelését, élhetőségét; a projekt bevételei a közösségi közlekedés finanszírozására fordíthatók; a behajtási díj rendszer bevezetésével együttesen át kell gondolni a parkolási rendszert és a kedvezmények rendszerét is	15,1 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	fővárosi költségvetés / hitel	2013-ban döntés támogató tanulmány készült, MT elkészült	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.30.	42-es villamos vonal meghosszabbítása a Gloriett lakótelepig	a XVIII. kerületi Havanna lakótelep és Gloriett-telep kötőpályás kiszolgálása; villamos-pálya meghosszabbítás, elemei: meglévő szakasz - felújítása, pályaépítés, külön szintű vasúti keresztezés, megállóhelyek akadálymentesítése	14 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	2017-2018		Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.31.	2-es villamos vonal rekonstrukció; 2-es és 51-es villamosok összekötése	pályakorszerűsítés, áramellátás korszerűsítés, akadálymentesítés, műtárgyak teherbírásának megerősítése, árvízvédelmi intézkedések, vonal felkészítése alacsonypadlós üzemre	18 milliárd Ft	IKOP; fővárosi költségvetés	2017-2018		Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.32.	Fogaskerekű vasút (60-as villamos) rekonstrukció és fejlesztés	meghosszabbítás Széll Kálmán térig ill. Normafaig; pályakorszerűsítés, járműcsere	22 milliárd Ft (előkészítés: 333 millió Ft)	központi költségvetés, IKOP, fővárosi költségvetés (tervezés: fővárosi költségvetés)	2019-2020 (tervezés: 2015-2016)	döntéselőkészítő tanulmány elkészült, engedélyezési terv készítése folyamatban	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
3.33.	Csepeli gerincút (Teller Ede út) kialakítása II. ütem	a csepeli gerincút építése a Posztógyár utca – Mag utca között, 1,3 km hosszban; szélesítés és új jelzőlámpás csomópontok építése	2,9 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	forrás függvényében indítható	a projekt építési engedélyezési terve elkészült, építési engedéllyel rendelkezik	Városfejlesztésért felelős Fp-h, Budapest Közút Zrt., BKK Zrt.
3.34.	Nagy Lajos király útja fejlesztése meglévő nyomvonalon (Füredi utca – Erzsébet királyné útja között, 3,1 km hosszban)	Nagy Lajos király út fejlesztése 2x2 sávos kialakítással, villamos középvezetéssel	2,4 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	forrás függvényében indítható	tanulmányterv elkészült	Városfejlesztésért felelős Fp-h, Budapest Közút Zrt., BKK Zrt.
3.35.	M1 metró (Millenniumi földalatti vasút) rekonstrukció és járműfejlesztés	járműkorszerűsítés; Akadálymentesítés a teljes vonal mentén;	40 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, központi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	előkészítés: 2017-ig; forrás függvényében indítható	döntéselőkészítő tanulmány elkészült	Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.36.	Galvani híd és csatlakozó úthálózat kialakítása	Dél-Buda Egér út felől a kiépült Andor utca - Galvani út összekötés Észak-Csepelen keresztül - Kén utca - Ecseri út felé	80 milliárd Ft		előkészítés megkezdése 2020-ig		Városfejlesztésért felelős Fp-h, Budapest Közút Zrt., BKK Zrt.
3.37.	XXII. kerület Városház tér fejlesztése	budai fonódó villamoshálózat beruházáshoz kapcsolódó projekt	3,5 milliárd Ft (aluljáró megépítésével 10 milliárd Ft)	fővárosi költségvetés	2020-ig	engedélyezési terv készítése folyamatban	Városfejlesztésért felelős Fp-h, Budapest Közút Zrt., BKK Zrt.
3.38.	autóbusz járműpark megújítása	járműpark korszerűsítése	n.a.	(üzemeltetési konstrukció keretében)	2018-ig ütemezetten		Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.
3.39.	HÉV járműpark megújítása	járműrekonstrukció	30 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, további forráskijelölés folyamatban	2020-ig ütemezetten		Városfejlesztésért felelős Fp-h, BKK Zrt.

További projektek, melyek előkészítése források függvényében folytatódhat, illetve indulhat meg 2020-ig

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Megjegyzés, előzmények
3.40.	Központi villamos kocsiszín kialakítása	új kocsiszín építése a volt Józsefváros pályaudvar területén; a járműtelepek hálózati szempontból megfelelő elhelyezése; a járműtelepek korszerűsítése	11 milliárd Ft	
3.41.	A 2-es villamos vonal északi meghosszabbítása az Árpád híd térségéig	új villamospálya építése a Pesti felsőrakpart - Szt. István park – Népfürdő u. útvonalon	23,5 milliárd Ft	EMT elkészült
3.42.	M3 metró északi meghosszabbítása	M3-as metró meghosszabbítása a Megyeri útig	40,7 milliárd Ft	megvalósíthatósági tanulmány
3.43.	3-as villamos vonal meghosszabbítása a Kassai téren át észak felé (Angyalföld, Árpád híd)	XIII. kerületi Újlipótváros kötőtpályás kiszolgálása; A 3-as villamosvonal meghosszabbítása Angyalföldig, Szegedi úti felüljáró kiépítése	12 milliárd Ft	A Budapest Liget projektben a Kós Károly sétány lezárásának hosszú távú közlekedési feltétele a felüljáró megépítése. EMT elkészült, az engedéllyel rendelkező egyesített engedélyezési és kiviteli terv 2016-ban
3.44.	3-as villamos vonal meghosszabbítása dél felé (Pesterzsébet - Csepel vk.- Budafok, Városház tér felé)	Topánka úti felüljáróig történő meghosszabbítás	20 milliárd Ft	Pesterzsébet EMT elkészült
3.45.	M2 metró és H8-H9 vonalak összekötése és fejlesztése	M2 metróvonal összekötése a meglévő gödöllői hévhálózat-tal; Gödöllői és Csömöri hévvonalak pályarekonstrukciója, Jármű korszerűsítés; Járműtelep rekonstrukció	189 milliárd Ft (előkészítés: 1,5 milliárd Ft)	a HÉV és a metro összekötése megvalósíthatósági tanulmánnyal rendelkezik; az előkészítési munka tartalmazza az engedélyezési terv elkészítését és az M2 metró rákoskeresztúri szárnyvonal kialakítására vonatkozó megvalósíthatósági tanulmányt
3.46.	M1 metró (Millenniumi földalatti vasút) meghosszabbítás	Milleniumi Földalatti Vasút (M1) meghosszabbítása, a Vigadó térig és Zugló felé (Kassai térig)	n.a.	
3.47.	É-D-i regionális gyorsvasút (ÉDRV) déli szakasz kialakítása (Astoria-Csepel és Ráckeve között)	az É-D-i regionális gyorsvasút D-i szakaszának előkészítése	150-400 milliárd Ft	
3.48.	É-D-i regionális gyorsvasút (ÉDRV) északi szakasz rekonstrukció (Batthyány tér-Szentendre)	meglévő hév vonalak rekonstrukciója; észak-déli regionális gyorsvasút kialakítása	54 milliárd Ft	

BUDAPEST 2020 - INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Megjegyzés, előzmények
3.49.	É-D-i regionális gyorsvasút (ÉDRV) belvárosi szakasz kialakítása (Astoria-Kaszásdűlő között)	északi és déli szakaszok belvárosi összekötésének kiépítése Astoria - Nyugati pu. - Kolosy tér - Flórián tér - Kaszásdűlő útvonalon	296 milliárd Ft	
3.50.	Villamoshálózat összekötése a Deák tér és Lehel tér között (Bajcsy-Zsilinszky út-Váci út nyomvonalon)	Váci út-Bajcsy-Zsilinszky út villamos kapcsolat kialakítása; XIII. kerületi Újlipótváros kötőpályás kiszolgálása	17,5 milliárd Ft	EMT elkészült
3.51.	Budai alsó rakpart meghosszabbítása új nyomvonalon (Záhony u. – Pók u. között)	hiányzó kapcsolat létesítése a Gázgyári csomópont és a Római-partra vezető Nánási út között	0,6 milliárd Ft	engedélyezési tervvel rendelkező projekt
3.52.	Káposztásmegyer intermodális központ kialakítása	M3 metró északi meghosszabbításához kapcsolódó projekt Kapcsolatot a Budapest-Vác-Szob vasútvonalhoz, új középpe- ronos vasúti megállóhely létesítése; P+R parkoló, autóbusz végállomás; Megyeri út külön szintű átvezetése; M3 metró tervezett végállomáshoz járműtelep építés előké- szítése	n.a.	
3.53.	Mexikói út intermodális központ	M1 metró állomás környezetének közterületi rendezése, P+R parkoló	n.a.	
3.54.	M4 metró nyugati meghosszabbítása	hosszú távon az M4 metróvonal nyugati meghosszabbítása Budaörsig	n.a.	
3.55.	Pacsirtamező utcai villamos kialakítása (Óbudai ltp. észak-déli kapcsolata)	budai fonódó villamoshálózat kiegészítő szakaszának kiépí- tése a Nagyszombat utca és a Bogdáni út között	n.a.	
2.55.	Körvasút menti körút kiépítése I. szakasz (Jégtörő utca – M3 autópálya között, Aquincum Duna-híd építésével)	Körvasút menti körút és kapcsolódó Duna hidak megépítése	73 milliárd Ft	
2.56.	Körvasút menti körút kiépítése II. szakasz (M3 autópálya - Üllői út közötti szakasz)	Körvasút menti körút megépítése	60 milliárd Ft	
2.57.	Körvasút menti körút kiépítése IV. sza- kasz (Soroksári út – M6 bevezető út kö- zött, Albertfalva Duna-híd építésével)	Körvasút menti körút és kapcsolódó Duna hidak megépítése; Gubacsi híd és kapcsolódó utak átépítése, csepeli átjáró	90 milliárd Ft	

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Megjegyzés, előzmények
2.58.	Körvasút menti körút kiépítése V. szakasz (Albertfalva - Egér út)	Körvasút menti körút dél-budai szakasza	20 milliárd Ft	
3.59.	Körvasút menti körút kiépítése III. szakasz (Üllői út – Soroksári út között)	Körvasút menti körút megépítése	5 milliárd Ft	
2.60.	Petőfi híd felújítása	híd teljes felújítása (utolsó teljes felújítás 1979-80-ban, sarucsere, burkolat, vágányzóna felújítás 1996-ban volt); a Boráros tér közterületi rendezése	16 milliárd Ft	
2.61.	A Duna integrálása Budapest közlekedési rendszerébe (hálózat-, jármű-, kikötő- és háttérfejlesztés)	menetrendszerű víziközlekedés fejlesztése; avízi közösségi közlekedés járműparkjának és karbantartó háttérének korszerűsítése; új belvárosi kikötők (Vigadó tér, Kossuth Lajos tér, Várkert bazár) létesítése	9,5 milliárd Ft	Duna agglomerációs EMT elkészült

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
KÖZIGAZGATÁSI INFRASTRUKTÚRA ÉS MŰKÖDÉS MEGÚJÍTÁSA							
2.67.	Városháza komplex megújítása	műszaki felújítás, hasznosítás racionalizálása, Városháza tér kialakítása, ügyfélszolgálati helyiségek és Budapest Központ kialakítása térkapcsolatok, térszín alatti parkoló kapacitás kiépítése; ügyfélszolgálati funkciók megújítását biztosító IKT és HR fejlesztések; Városháza épületének energetikai korszerűsítése	14 milliárd Ft (ebből 5 milliárd Ft KEHOP támogatás)	KEHOP; fővárosi költségvetés	2016-2023 ütemezetten	1199/2015. (III.31.) Korm. hat.	Városfejlesztésért felelős Fp-h.
2.68.	Városfejlesztési Alap	városfejlesztési alapok kialakítása – fenntartható finanszírozási keretek kialakítása	előkészítés: 60 millió Ft, kezdő alap: 15 milliárd Ft	VEKOP, KEHOP, fővárosi költségvetés, EIB, kereskedelmi bankok, központi költségvetés (ZBR)	2016: előkészítés, 2017-2018: forráskihelyezés	visszatérítendő finanszírozási konstrukciók alkalmazása a energetikai, smart és egyéb városfejlesztési beavatkozások esetében	Városfejlesztésért felelős Fp-h

4. SOKSZÍNŰ, ÉRTÉKŐRZŐ, ZÖLD NAGYVÁROSI KÖRNYEZET (TEMATIKUS CÉL)

A stratégiai cél az életminőség szempontjából fontos infrastruktúrák fejlesztését, Budapest turisztikai vonzerejének növelését és a kulturális, szabadidős kínálat bővítését szolgáló fejlesztéseken keresztül valósul meg.

A Budapest karakterét, imázsát, vonzerejét és értékeit megőrző és növelő fejlesztések nemcsak a városlakók és az ide látogató belföldi és külföldi turisták szempontjából fontos, hanem támogatják a tehetséges emberek megtartását és idevonzását is. A projektek kiválasztásánál, a prioritások meghatározásánál a társadalmi és gazdasági hatások, hasznok egyaránt fontosak voltak. A fejlesztésekre fordítható erőforrások szűkössége miatt ezért azok a projektek kerültek be a stratégiába, melyek együttesen szolgálják a gazdasági szempontok érvényesülését (vonzerők fejlesztése, a turisztikai szektor kínálati oldalának erősítése, közvetlen és közvetett bevétel-növelő fejlesztések), valamint társadalmi hasznosságuk is magas. Ez utóbbi közé tartozik az egészségesebb környezet feltételeinek, a szellemi és fizikai reákreálódás infrastruktúrájának biztosítása és nem utolsósorban azoknak a közösségi tereknek a fejlesztése melyek a társadalmi együttélésben is fontos integráló jelleggel bírnak. A projektek kiválasztásánál az önkormányzat tulajdonosi, hasznosítási joga mellett azok a fejlesztések is preferenciát kaptak, ahol több kerületet és/vagy több érdekeltet érintő, nagyobb léptékű beavatkozások tervezettek, s ahol a főváros koordináló szerepet kell, hogy felvállaljon.

A stratégiai cél az alábbi alcélok (programok) mentén valósul meg:

4.a) Városmegújítási Program

A területek rehabilitációjára eddig eltérő gyakorlatok alakultak ki, a piaci rehabilitációtól az értékmegőrző rehabilitáción keresztül a szociális városrehabilitációig. Hatékonyabb problémamegoldás azonban a komplex szemléletű városrehabilitáció alkalmazása esetén várható, amelynek során a gazdasági, társadalmi, környezetvédelmi, infrastrukturális és városépítészeti szempontokat átfogóan és összehangoltan kezelik.

A program egyik fókuszterülete a belső zóna. A belső zónát képező, történeti értéket hordozó kiemelt városközponti térség minőségének fejlesztése és értékeinek megőrzése a város identitástudatának fontos tényezője. A történeti városrészek fokozatos és folyamatos megújulása a budapesti városfejlődés egyik kulcskérdése. Az egyes épületek energiahatékonysági megújításán túl a közvetett energia-megtakarítást szolgálja a sűrűn lakott városszövet revitalizációja is.

A pesti oldalon már évtizedek óta elindult a belváros magas színvonalú, minőségi fejlesztése, amelynek köszönhetően a közterek és utcák folyamatosan megújulnak, a forgalomcsillapítás és gyalogos preferencia egyre na-

gyobb területre terjed ki. Ennek hatására a megújult közterületek melletti funkciók is kedvező, minőségi irányba változnak. Mindez kedvező hatással van a turisztikában rejlő gazdasági lehetőségekre és ezért is fontos feladat ezek folytatása.

A fókuszpont minél nagyobb területére kell kiterjeszteni az ütemezett közterületi fejlesztést, a rehabilitációs megújulást, épületfelújítást. A beruházások eredményeként az életminőség infrastrukturális feltételei javulnak, az érintett kerületek és Budapest megítélése, a főváros nemzetközi városstátusza emelkedni tud.

A program kialakításánál fel kell tárnai a finanszírozás visszatérítendő támogatásokkal való kombinálásának lehetőségét, erre a célra kialakított városfejlesztési alap kialakításával és működtetésével.

A belső zónában tervezett projektek között szerepel a belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja, melynek elsődleges célja a Duna partokhoz való hozzáférés kialakítása.

A programon belül folytatódik a TÉR_KÖZ kezdeményezés is, mely a közösségi terek kialakítását, megújítását, a fenntartás innovatív és költséghatékony, partnerségi alapú biztosítását és közösségi programjainak megvalósítását támogatja. A program kitűzött célja, hogy azok civil és gazdasági szereplők bevonásával valósuljanak meg. A bevételtermelő projektek esetében a támogatásokat visszatérítendő finanszírozással kell kombinálni (pl. vendéglátóhelyet is tartalmazó közösségi tér, kisebb piacok kialakítása, vásárcsarnok hálózat megújítása), a városfejlesztési alap(ok) bevonásával.

A társasházak számára egy több komponensből álló támogatási rendszer kerül kidolgozásra, mely finanszírozási elemeket és szakmai tanácsadást, információnyújtást is tartalmaz. Cél az, hogy a társasházak jobban tudjanak élni a megnyíló EU finanszírozási lehetőségekkel, az értékőrzés a felújítások során szakmailag biztosított legyen, plusz források álljanak rendelkezésre a speciális építészeti kialakítással járó többletköltségek fedezésére az energiahatékonysági beruházásoknál. A támogatási csomag az energiahatékonysági és értékőrző felújítások mellett – melyek a környezettudatos szempontok alkalmazását a támogatások feltételeként jelenítik meg – lehetőséget ad új, innovatív, a hőszigetelést csökkentő és a városi klímát javító kezdeményezések kialakítására is (zöldtetők, zöldhomlokzatok).

A tanácsadói (tájékoztatás, ismeretátadás) és finanszírozási támogatásokra azért is szükség van, mert a meglévő épületállomány korszerűsítés esetében a hosszútávon megtérülő beruházásra kell törekedni, a teljeskörű, lehető legnagyobb mértékű energia-megtakarítást megcélózva. Kevésbé energia-hatékony felújítással fennáll a veszélye a „belakolásnak”: a gyenge vagy közepes minőségben felújított épület néhány év múlva energetikai szempontból már elavultnak számít, de újabb felújításra csak több évtized múltán kerülhet a sor.

A főváros a jó gyakorlatok megismertetése mellett mintaprojektet kíván megvalósítani, mely az energiahatékonysági és értékőrző felújítás demonstrációs jellegű alkalmazása mellett a hőszigetelést csökkentő elemek, és a kapcsolódó közterületek fejlesztését is integrált módon tartalmazza.

A partnerségi szemlélet a városmegújításban különösen nagy hangsúlyt kap, meg kell találni a közszereplők és a városfejlesztésben érdekeltté tehető magánszereplők együttműködésének lehetőségét. Ennek egyik eszköze a városmegújítási klaszter program, mely tematikus utcák, alulról szerveződő civil és gazdasági együttműködések programjainak, marketingkommunikációs eseményeinek támogatását takarja, ezzel hozzájárulva egyes városrészek piaci pozíciójának erősítéséhez, arculati megjelenésének javításához.

A város önkormányzatai a közterületek emberközelű átalakításával, a gyalogosok preferenciáit tágítva tudnak aktív és kezdeményező szerepet vállalni a területek minőségi átalakításában.

A városfejlesztésbe a civil, tudományos és szakmai életet is erősebben be kell vonni a jövőben, támogatni kell az innovatív kezdeményezéseket a városfejlesztés és arculati megjelenés erősítése, a városfejlesztési ismeretek bővítése és széleskörű népszerűsítése, a közösségi tervezés gyakorlati alkalmazása terén.

4.b) Fürdőváros Program

Az idegenforgalom, ezen belül az egészségturizmus, az egészséges életmód infrastruktúrájának fejlesztése Budapest fontos céljai közé tartozik.

A fürdőfejlesztések alapvetően komplex rehabilitációként valósulnak meg. A minőségi szolgáltatásfejlesztés mellett a gépészeti szempontból erősen leromlott állapotban lévő fürdők esetében olyan fejlesztések kerülnek végrehajtásra, amelyek révén lehetővé válik az energia megtakarítás, a termálvíz hőenergiájának hatékonyabb hasznosítása, az eszközök korszerűsítése, modernizálása, környezetbarát technológiák alkalmazása, s ezáltal az üzemeltetési költségek csökkentése, energia és vízmegtakarítás. A projektek kivitelezése során a megújuló energiafelhasználás arányának növelése a cél, az elfolyó medencevizet hőtartalmának és a termálvíz direkt hőjének felhasználásával, napelemek és napkollektorok alkalmazásával.

Mindezek mellett fontos a mai kor igényeinek megfelelő funkciók kialakítása, bővítése, minőségi javítása.

Az egyes fürdők felújítása és korszerűsítése a vendégek elégedettségét és a működési hatékonyságot egyaránt szolgálják.

A tervezett fejlesztések nagy része a Duna-menti zónában található. A Felhívi Fürdőnegyed Program célja egy olyan, a köz-, magán- és civil szféra együttműködésével megvalósítható területi program kialakításának kezdeményezése, mely Felhívi városrészt adottságaira építve egészségturisztikai célterületté, teheti a jövőben.

4. c) Zöld Program

A város zöldfelületi, zöldterületi rendszerének megőrzése és fejlesztése a hosszú távú városfejlesztési koncepció egyik kiemelt feladatául került meghatározásra. A zöldfelületek alapvető szerepet játszanak a klímaváltozással járó negatív folyamatok mérséklésében, bizonyítottan csökkentik a felszínhőmérsékletet, segítik a levegő megtisztulását, közérzetjavító hatásúak. De az egészséges környezet feltételeinek biztosításán túl egyben a társadalmi élet, a közösségi és kulturális rendezvények fontos színterei, találkozóhelyek, a társadalom széles rétege számára a szabadidő eltöltés és sportolás és nem utolsósorban a turizmus célterületei is.

A zöldfelület-hiányos belvárosban új, közcélú zöldfelületek kialakítására csak korlátozottan van lehetőség, ugyanakkor itt a legkisebb a zöldterületek fajlagos aránya. A meglévő nagyparkokat (Margitsziget, Városliget) a vonzáskörzetben élőkön kívül a turisták és a városkörnyék szélesebb értelemben vett lakossága is látogatja, használja, az itt található vonzerőkön túl az ide szervezett rendezvények a használat intenzitását még tovább növelik. Ennek következménye, hogy a parkok állapota mára jelentősen leromlott, a zöldfelületek regenerálódása az intenzív használat miatt ellehetetlenül.

A stratégia három irányt határoz meg a helyzet kezelésére:

- intenzív használatú jellemezhető városi nagyparkok integrált – sportfunkciók fejlesztését, zöldfelületi rekonstrukciót, intézményfejlesztést és környezetbarát közlekedésfejlesztést is tartalmazó – megújítása a parkok vonzerejének megtartása érdekében (Margitsziget, Városliget – ez utóbbiban együttműködés a kormánnyal, s ennek alapján a fővárosi szerepvállalás meghatározása);
- alulhasznosított parkok vonzerejének növelése – megközelíthetőség, kapcsolatok javítása, zöldterületi fejlesztés, funkciókínálat növelése: sport és szabadidős kínálat, intézményfejlesztés (Népliget, Hajógyári-sziget, Római part, Ráckevei-Soroksári Duna-ág menti területek, Rákos- és Szilas-patakok mentén lineárisan kialakítandó parkok);
- barnamezős és alulhasznosított területek – köztük a használaton kívüli MÁV területek – bevonása a zöldterületi rendszerbe, akár az átmeneti hasznosítás keretében (Észak-Csepel közpark kialakítása, Liget 2 projekt).

A fenti projektek megvalósításával úgy tartható fenn és biztosítható a kiemelkedő, turizmus szempontjából is jelentős helyszínek fejlesztése és terheltségük csökkentése, hogy a belső zónában és határán, valamint a Duna mellett a kínálat bővül.

A zöldterületek hálózati bővítésében fontos szerepet játszanak a kisvízfolyások, integrált revitalizációjuk keretében biztosítani kell a zöld folyosó ökológiai és szabadidős használati értékének javítását egyaránt (Rákos-patak).

A zöldterületi fejlesztéseknél figyelembe kell venni, hogy a különböző szabadidős igények (az egész napostól a pár órás szabadidő eltöltéséig) mindenki számára egyaránt kielégíthetőek legyenek. A stratégiában azonosított projektek nagyságrendjüknél fogva alkalmasak arra, hogy tematikus kínálattal is rendelkezzenek. A városi sportolási helyszínek fejlesztése (pl. futókörök létesítésével, Duna mentén a vizesportoksport felfuttatásával) a szabadidősport kiszélesítését eredményezik, nő és kínálatában is differenciálódik a sportolásra alkalmas helyszínek száma. A kialakításnál figyelembe kell venni az új szabadidős igényeket, mint például az extrém sportpályák, szabadtéri fitneszkert, készségfejlesztő akadálypályák.

A fenti nagypark struktúra elemei között az összeköttetés ma még esetleges. A kapcsolati háló szisztematikus, ütemezett fejlesztése, valamint a parkok fejlesztési programjának kialakítása, tematikus kínálatának koordinálása is része annak a térségi szinten kialakítandó zöld tervnek (stratégiának), mely a fejlesztésben és fenntartásban közvetlenül érdekelt szereplők mellett (Főkert Zrt., kerületek) a magánszféra, a civilek és lakosság megszólítására alkalmas, kibővítve ezzel a fejlesztésre és fenntartásra fordítható erőforrásokat. A terv integrálja a zöldfelületi fejlesztések között további kisvízfolyások revitalizálását: (Hosszúréti-patak, Szilas-patak) illetve azokat a területeket is, melyek az átmeneti hasznosítás keretében a területelőkészítés elemeként zöldfelületi funkciót kaphatnak. (pl. Albertfalvai híd budai hídfő). A stratégiai tervezés egyben jó alkalom a szélesebb társadalmi rétegek, illetve életkor és életvitel alapján szegmentált célcsoportok megszólítására, tervezésbe való bevonásukra, kreatív, innovatív ötleteik becsatornázására. A tervezés maga is már egy kampány lehet, a terv alapján pedig erősíteni kell fasorok és zöldfelületek létesítésében a szponzorációt és társadalmi felelősségvállalást.

A fővárosi önkormányzat kezdeményező szerepet kíván vállalni az érintett kerületek együttműködésével megvalósuló RSD program kialakításában, melynek célja a Ráckevei-Soroksári Duna-ág rekreációs szerepének erősítése, az adottságok hatékonyabb kihasználása. A TÉR_KÖZ programon keresztül az önkormányzat már eddig is támogatta a lokális projektek megvalósítását, a jövőben a kerékpáros infrastruktúra fejlesztés kapcsán közvetlenül is kapcsolódni tud a programhoz.

4. d) Kulturális intézményfejlesztési program

A városi nagyparkok, a közterületek, a fürdők és az értékes historikus városszövet épületeinek megújítása mellett a sokszínű szabadidős és kulturális kínálat infrastruktúrájának bővítését a fővárosi önkormányzat nagyléptékű intézményfejlesztési projektekkel is támogatni kívánja. Olyan intézmények kialakítását támogatja, mely élményt, tudást, inspirációt és közösségi élményt nyújt a látogatóknak, az interaktivitás, a programok és a közösségi célú terek kialakításával.

A Fővárosi Közgyűlés 2012. 11. 28-án és 2013. 02.27-én döntött arról, hogy az Állatkert a Vidám Park területével bővül. A fejlesztéssel egy innovatív, fenntartható városfejlesztési mintaprojekt, közösségi tér, egyedülálló családi élménypark jön létre. A fejlesztési program magában foglalja a 2016-ra elkészülő Meseparkot és a Liget projekt részeként megvalósuló Pannon Park projektet. Európa legnagyobb biodómja és a kapcsolódó épületek kb. 17 ezer m² fedett kiállítási területen mutatják majd be a miocén kor élővilágát. A Pannon Park nyitása 2018-2019-ben várható, az ütemezett megvalósítás a tervek szerint 2023-ig folytatódik. A Duna parti vonzerők decentralizált fejlesztéséhez járul hozzá, illetve a kulturális, kreatív ipar közösségi, inkubációs helyszínként funkcionál a jövőben az Óbudai Gázgyár magterületén kialakításra kerülő kulturális negyed. A Víztorony és környezetében található hat műemléki védelem alatt álló épület új funkcióinak, valamint a közösségi tér kialakítására a kárelhárítás megtörténte után kerülhet sor.

4. SOKSZÍNŰ, ÉRTÉKŐRZŐ, ZÖLD NAGYVÁROSI KÖRNYEZET - fővárosi projektek 2015-2022

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
VÁROSMEGÚJÍTÁSI PROGRAM							
4.1.	Közösségi terek és integrált közterületi megújítások (TÉR_KÖZ PLUSZ)	összfővárosi jelentőségű közterületek és hálózati mintaprojektek megvalósításának támogatása	5 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	folyamatos	a TÉR_KÖZ program folytatása	Városfejlesztésért felelős Fp-h
4.2.	A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja	a folyópart intenzívebb használatának és akadálytalan gyalogos megközelítésének megteremtése, alsó rakpart megosztott használata, közösségi tér funkciók bővítése. 3 ütem, integrálva a Budapest Szíve program II. fázisát (Széchenyi tér, József A. utca)	1. ütem: 8 milliárd Ft (teljes program: 14,5 milliárd Ft)	VEKOP, központi költségvetés, fővárosi költségvetés	2014-2020 ütemezetten	első ütemben a Fővám tér és Parlament közötti szakasz előkészítése megkezdődött A 2. ütem finanszírozása és menedzselése a FINA 2017. évi úszó világbajnoksághoz kapcsolódóan kormányzati hatáskörben	Városfejlesztésért felelős Fp-h (partner: Humán ügyekért felelős Fp-h, BVA Nonprofit Kft.)
4.3.	Történeti épületegyüttesek megújítása	Integrált Városmegújítási Keret kialakítása; Szoft program a fővárosi épületállomány energiahatékonysági, értékőrző és állagmegóvó megújításának támogatására a kapcsolódó tömb és városrész szintű szemlélettel; kezdeményező szerep a fenntartható finanszírozás és a tanácsadási/ információs szolgáltatások kiépítésében	1 milliárd / év: műemléki, ÉÉT keret + állagmegóvási keret; + elérhető források alapján	Horizon 2020, KEHOP, Európai Területi Együttműködés programjai; fővárosi költségvetés: műemléki keret, ÉÉT keret, állagmegóvási keret, Városfejlesztési alap	2016-től folyamatosan	A historikus városszövet épületállományának energetikai megújítására vonatkozó kézikönyv elkészítése folyamatban	Városfejlesztésért felelős Fp-h (partner: Humán ügyekért felelős Fp-h)
FÜRDŐVÁROS PROGRAM							
4.4.	A Gellért gyógyfürdő	gépészeti rekonstrukció és szolgáltatásfejlesztése (bővítés)	2,175 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	2016-2018	szakértői anyag elkészült	BGYH Zrt.

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
4.5.	Széchenyi Gyógyfürdő gépészet-i rekonstrukciója	szolgáltatásbővítés; komplex gépészet-i rekonstrukció, környezetbarát technológiák alkalmazása, a közeli intézmények termikus energiával való ellátása	1,5 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	2014-2017	szakértői anyag elkészült	BGYH Zrt.
4.6.	Palatinus Strandfürdő főépület és központi vendéglátó egységének felújítása, átépítése	szolgáltatásfejlesztések; leromlott műszaki és esztétikai állapotú épület (bauxitbetonos szerkezetek) műemléki rekonstrukciója és korszerűsítése, téli üzemeltetés biztosító fejlesztések . Palatinus Strandfürdő épületenergetikai korszerűsítése.	2,19 milliárd Ft	KEHOP (1,3 mrd); fővárosi költségvetés	2015-2016	főépület felújítása jogerős elvi építési engedéllyel rendelkezik	BGYH Zrt.
4.7.	Király Gyógyfürdő	bővítés, átépítés, rekonstrukció	1,54 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	2020	elvi építési engedély	BGYH Zrt.
4.8.	Egyéb fejlesztések (Paskál, Pesterzsébeti Strandfürdő, Csillaghegyi strand, Lukács Gyógyfürdő; Rác fürdő, Palackozó)	téli üzemeltetés kialakítása, szolgáltatásbővítés, átépítés, rekonstrukció	7 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	folyamatos		BGYH Zrt.
4.9.	Több fürdőt érintő energetikai fejlesztések	Energiahatékonyság fejlesztése	3,75 milliárd Ft	Városfejlesztési Alap /ISCO	2017-2019		BGYH Zrt.
4.10.	Fürdőváros Konceptió	fejlesztési tanulmány és marketingstratégia, benne	50 millió Ft	fővárosi költségvetés	2017		Városfejlesztésért felelős Fp-h, BGYH Zrt.

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
		Felhévíz Fürdőnegyed fejlesztési program kidolgozása is					
ZÖLD PROGRAM							
4.11.	Rákospatak integrált fejlesztése	fővárosi projektem: patakmeder revitalizálása/rekonstrukciója (szakaszosan)	1 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	2016: előkészítés (megvalósíthatósági tanulmány)	a fővárosi kerületek és agglomerációs települések önkormányzataival együttműködésben a patak menti területek zöldterületi, rekreációs megújítása, hálózati kapcsolatok kiépítése (kerékpárút), kerékpárút fejlesztés: közlekedési projekteknél zöld- és közösségi teretek fejlesztése a TÉR_KÖZ-ből	Városfejlesztésért felelős Fp-h
4.12.	Margitsziget integrált fejlesztése	infrastrukturális, rekreációs, zöldterületi és a közbiztonságot javító fejlesztések	15 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	folyamatos	teljes körű szennyvízelvezetés 5 milliárd Ft értékben a 3. cél alatt	Városfejlesztésért felelős Fp-h (partner: Humán ügyekért felelős Fp-h)
4.13.	Római part fejlesztése	parti sétány és kerékpárút fejlesztése, vízisport funkciók erősítése	1,5 milliárd Ft	VEKOP, fővárosi költségvetés	2017-2019	Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi projekt 10 milliárd Ft értékben a 3. cél alatt	Városfejlesztésért felelős Fp-h (partner: Humán ügyekért felelős Fp-h)
4.14.	Óbudai-sziget rekreációs fejlesztése	szabadidős funkciók bővítése, zöldfelület minőségi fejlesztése	1 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	2016: előkészítés	kormányzati projekttel összehangolt fejlesztési program	Városfejlesztésért felelős Fp-h
4.15.	Csepel közpark	új városi közpark kialakítása	5 milliárd Ft	fővárosi költségvetés, központi költségvetés	2018-ig: előkészítés	Olimpiai rendezés esetén 2020 előtt meginduló megvalósítás	Városfejlesztésért felelős Fp-h

BUDAPEST 2020 - INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
4.16.	Budapest Zöldfelületi rendszerének fejlesztési programja (konceptió és akcióterv)	a várostérség ökológiai hálózatának, zöldterületi fejlesztéseinek és a zöldfelületek növelésének (pl. fásítás) integrált programja várostérségi szinten.	25 millió Ft + éves szinten 100 millió Ft fatelepítésre	fővárosi költségvetés	2016		Városfejlesztésért felelős Fp-h, Főkert Zrt. (partner: Humán ügyekért felelős Fp-h)
KULTURÁLIS INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI PROGRAM							
4.17.	Gázgyár Kulturális Negyed	állagmegórással érintett épületek és fővárosi tulajdonban maradó területek hasznosításának programja	5 milliárd Ft	fővárosi költségvetés	2020 után	megvalósítása csak a kármentesítést követően	Humán ügyekért felelős Fp-h
4.18.	FÁNK	az egykori Vidámpark területének hasznosítása, új attrakciók kialakítása (Pannon Park, Mesepark)	Pannon Park: 25,3 milliárd Ft Mesepark: 500 millió Ft	központi költségvetés	2015-től ütemezett megvalósítás (2019 a véghatáridő)	1044/2015. (II.10.) Korm hat.-ban előzetesen biztosított támogatás; tervezés folyamatban; Mesepark megvalósítása folyamatban	Humán ügyekért felelős Fp-h
4.19.	Kiscelli Múzeum és park megújítása	felújítás, funkciók bővítése, látogatóbarát fejlesztések	317 millió Ft	központi költségvetés	2016	1067/2015. (II.23.) Korm hat – ban rögzített támogatás	Humán ügyekért felelős Fp-h

7. ábra: Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet (4. tematikus cél)

1. Római part komplex közterületi fejlesztése
2. Gázgyár kulturális negyed
3. Hajógyári-sziget rekreációs fejlesztése (komplex program részeként)
4. Kiscelli Múzeum fejlesztése és parkrekonstrukció
5. Margitsziget integrált megújítása (Palatinus strandfűrdővel)
6. Rákospatak integrált revitalizációja (meder, kerékpárút és koordináció)
7. Észak-Csepel közpark kialakításának előkészítése
8. Városliget: Fővárosi Növény- és Állatkert fejlesztése, Széchenyi Gyógyfürdő fejlesztése
9. Népliget zöldterületi megújítása, intézményfejlesztés (együttműködés a kormánnyal)
10. RSD integrált fejlesztése (koordináció)
11. Gellért Gyógyfürdő műszaki felújítás és szolgáltatásbővítés
12. A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

5. NYITOTT, SZOLIDÁRIS ÉS AKTÍV BUDAPESTIEK (TEMATIKUS CÉL)

Budapest városvezetésének társadalompolitikai céljai között a népességmegtartás és az egyenlő esélyek biztosítása kitüntetett szerepet kap. Ezt a generációkat, a különböző élethelyzetben lévőkét és a köztük való együttműködést támogató intézkedéseken keresztül tudja sikeresen megvalósítani. A nagy ellátórendszerek működésének átalakítására került sor az elmúlt években, az átalakulás iránya a központi, állami szerepvállalás növekedésével, s a fővárosi feladatkörök csökkenésével járt. Az ellátórendszer megmaradó elemeinek fejlesztésével a főváros hozzájárul a térbeli aránytalanságok csökkentéséhez, az ellátás javításához, amelyben a kerületek nagyon aktív szerepet vállalnak.

A stratégiai cél három alcélon (prioritáson) keresztül valósul meg:

5.a) Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bővítése

A fővárosi önkormányzat fontosnak tartja, hogy a különleges figyelmet igénylő, vagy hátrányos helyzetű csoportokról (gyermekek, időskorúak, fogyatékos vagy egészségkárosodott emberek, szegénységben élők, hajléktalanok, stb.) a lehetőségeihez mérten gondoskodjon, ebben az ellátó intézményhálózati rendszerét fejlessze, modernizálja. Az épületek állapota, színvonalbeli, fenntarthatósági, és térbeli optimalizálása visszahat a városlakók életminőségére. Az idősothtonok és az önkormányzati, szociális célú bérlakások energiahatékonysági megújítása, illetve az állomány ütemezett bővítése az elsődleges feladat.

A fővárosi önkormányzat kezdeményező szerepet kíván felvállalni egy összvárosi lakásstratégia megalkotásában. A keresleti elemzések, prognózisok mellett a stratégia kiterjed a felújítási kérdésekre, a lakásfejlesztés témakörére mind mennyiségi, mind területi vonatkozásban, illetve a bérlakás szektor működésére.

5.b) Esélyegyenlőségi program

A fővárosi önkormányzat 2016-ban elkészíti esélyegyenlőségi programjának felülvizsgálatát, mely alapján elkészülnek a rövid távú akciótervek. A tervezés integrálja a megkezdett programokat, illetve az előkészített projekteket is. Az esélyegyenlőségi program célja, hogy hozzájáruljon a különböző társadalmi csoportok egyenlő esélyű városhasználatához, ezáltal a társadalmi integrációhoz. Ennek érdekében ösztönzi a társadalmi csoportok közötti párbeszéd kialakulását, támogatja egyes hátrányos helyzetű csoportok beilleszkedését.

A fővárosi önkormányzat a foglalkoztatás támogatása érdekében, a helyben lévő munkáltatók számára is biztosít különböző szolgáltatásokat. Így szakmai kiadványok, rendezvények, fórumok, illetve képzések és információs szolgáltatás segítségével támogatja a munkavá-

lalók munkahelyi beilleszkedését. Emellett az intézményi és civil segítő szervezetek módszertani koordinációját is ellátja, bevonva ezen szervezetek szakembereit az említett szakmai kiadványok készítésébe, terjesztésébe, illetve a szakmai fórumokba és képzésekbe is. Ezeket a szolgáltatásokat a fővárosban – közszolgáltatási szerződés keretében – a Budapest Esély Nonprofit Kft. nyújtja. A szolgáltatások nagy része a munkahelyi beilleszkedést és a befogadó munkahelyek kialakítását támogatja és ösztönzi. A feladatot a Budapest Esély esélyegyenlőségi irodája, a Fővárosi Esélyegyenlőségi és Módszertani Iroda (FEMI) koordinálja, a feladatok elvégzésébe a fővárosi önkormányzat érintett osztályai, intézményei és egyéb partnerek, pl. fővárosi társadalmi szervezetek is bekapcsolódnak.

A FEMI feladatai közé tartozik a foglalkoztatás fejlesztését támogató szakmai stratégiai anyagok és szakmai hálózati együttműködések kidolgozása és működtetése. Eszközül álláskeresőknél és szakembereknek szóló képzéseket, munkáltatóknak szóló képzéseket és tanácsadást egyaránt használ. A szakmai fejlesztést és modellprogramok kidolgozását (kipróbálását) uniós finanszírozású projektekben, hazai és külföldi partnerekkel oldja meg, egyúttal biztosítva a fővárosi önkormányzat foglalkoztatáspolitikai és esélyegyenlőségi törekvéseinek nemzetközi képviselését.

Az alcél kiemelt területei:

- a hajléktalanság komplex kezelése az illetékes hatóságok, intézmények, civil és egyházi szervezetek bevonásával,
- munkaerőpiaci szolgáltatások, foglalkoztatási esélyek javítását célzó integrált beavatkozások, munkáltatók, szolgáltatók, illetve a fővárosi munkaerőpiac befogadó szemléletének erősítése.

A fizikai, műszaki, illetve társadalmi problémák területi koncentrációja felerősíti a társadalmi egyenlőtlenséget, rontja a felzárkózás, a kitörés esélyeit. Az utóbbi években erőfeszítések történtek bizonyos krízisterületek kezelésére, ám a társadalmi és fizikai leromlás folyamatait megállító és visszafordító, összvárosi szinten, s egymás érdekeit sem sértő programokról nem beszélhetünk.

A 2014-ben kidolgozott Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program az alábbi középtávú célokat jelölte ki a Budapest vonatkozásában:

- ▶ Közszolgáltatási rendszerek integrált, összehangolt működése
- ▶ Városi területek, épített környezet fizikai megújítása
- ▶ Közösségek erősítése, közösségfejlesztés, bizalom erősítése
- ▶ Helyi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében

- ▶ Integrált, differenciált fővárosi lakáspolitikai rendszer kialakítása
- ▶ Bűnmegelőzés, drogprevenció, közbiztonság javítása
- ▶ Tolerancia, elfogadás erősítése, diszkrimináció csökkentése

A fővárosi önkormányzat kezdeményező szerepet vállalt egy kézikönyv elkészítésével, mely a komplex szemléletű tervezéshez nyújt támogatást a projekteket megvalósító kerületeknek, továbbá a Budapest Esély Nonprofit Kft-n keresztül továbbra is részt vállal a kerületi projektek megvalósításában.

A már megkezdett programok beépítésével (pl. „Iskola-kapun kívül” program, vállalkozóvá válást támogató program; sportprogramok, vetélkedők, ösztöndíjak, stb.) egy komplex ifjúsági program kialakítása és ennek kommunikációja a cél. Fontos, hogy a fiatalok az életkorral járó változó élethelyzetekben is megfelelő információt kapjanak a számukra elérhető lehetőségekről és támogatásokról. Mind a program részletes kidolgozása, mind a kommunikáció és arculati megjelenés közösségi részvétellel, az érintett célcsoportok és a kerületek bevonásával történik.

Folytatni kell a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést a már meglévő intézmények, közterületek szolgáltatások és információs eszközök esetében. Ez horizontális célként minden beruházási tevékenység esetében is érvényesül. A főváros az akadálymentesítés szintjének növelése érdekében továbbra is támogatja intézményeinek, és közszolgáltatásainak releváns fejlesztéseit.

5.c) Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása

A társadalmilag pozitív migrációs folyamatok támogatásához a befogadó környezet erősítése szükséges.

A főváros támogatja a kulturális sokszínűséget népszerűsítő programokat, különösen melyek növelik a kisebbségi csoportokba tartozók, azon belül a nemzeti kisebbségek elfogadását, megbecsülését.

A program célja, hogy létrehozza a főváros vezetésével azokat az együttműködési platformokat, melyek a társadalmi együttélés kérdéseit megvitatják, azonosítják a problémával érintett területeket, és részt vesznek a megoldást jelentő projektek kidolgozásában, megvalósításában.

A népességszám stabilizálásához kapcsolódó lépés az aktív korúak és a szakképzett lakosság elvándorlásának mérséklése az itt maradást elősegítő környezet megteremtésével. Az ifjúság, élethelyzetének javítása fontos szempont, melyet nem csak a szolgáltatások, hanem a feléjük irányuló kommunikációs csatornák bővítésének is követnie kell.

A legfiatalabb generációk (Y, Z) mellett fontos az ún. X generáció, azaz a 30-as és 40-es korosztály elérése is, hiszen jellemzően ma már ez a családalapítás leggyakoribb időszaka. A fővárosnak nem csak fejlesztéseivel kell biztosítani a családbarát szolgáltatásokat és infrastruktúrát, de programokkal, információval, a közösségi élet erősítésével is el kell érni, hogy Budapest a családok számára is kellően vonzó legyen, s az agglomerációba való kiköltözés mértéke csökkenjen.

5. NYITOTT, SZOLIDÁRIS ÉS AKTÍV BUDAPESTIEK - fővárosi projektek 2015-2022

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
5.1.	Szociális célú infrastruktúra fejlesztése	önkormányzati szociális célú bérlakások és szociális célú intézmények (időszonok) energiahatékonysági megújítása, új működési modellek kialakítása	3,5 milliárd Ft	KEHOP, Városfejlesztési ALAP – ISCO-n keresztül történő finanszírozás	2016-2020	időszonok épületenergetikai műszaki auditja elkészült	Városfejlesztésért felelős Fp-h
5.2.	Esélyegyenlőségi program	a főváros esélyegyenlőségi programjának felülvizsgálata 2016-ban, intézkedési terv készítése és végrehajtása, benne a foglalkoztatási esélyek et támogató és hajléktalanokat támogató projektek	2 milliárd Ft	VEKOP (ESZA), EFOP (országos programok részeként), Európai Területi Együttműködési programok, Horizon 2020	folyamatos	költségek és a finanszírozás meghatározása a projektek kialakításának függvényében több előkészített projekt, program;	Humán ügyekért felelős Fp-h
5.3.	Szemléletformáló és aktív életmódot támogató programok	az aktív, környezettudatos és egészséges életmódot támogató rendezvények, kampányok és ezek szervezésének támogatása	700 millió Ft	VEKOP (ESZA), EFOP (országos programok részeként) Európai Területi Együttműködés programjai, KEHOP	folyamatos	már meglévő projektek integrálásával er nyőprogram	Humán ügyekért felelős Fp-h
5.4..	Színes Budapest	keretprogram: fővárosi projektek és közvetett támogatások a fővárosban élő nemzetiségek és a külföldiek kultúrájának megismertetése (lakossági érzékenyítései projektek), az együttélést szolgáló innovatív projektek támogatása, a társadalmi párbeszéd fórumainak megerősítése	700 millió Ft	VEKOP, EFOP (ESZA) Európai Területi Együttműködés programjai	2014: program kidolgozása, folyamatos megvalósítás	már meglévő projektek integrálásával er nyőprogram	Humán ügyekért felelős Fp-h

sorszám	Projekt	Rövid tartalom	Becsült költség	Finanszírozás (EU források bevonhatósága)	Ütemezés	Megjegyzés, előzmények	Felelős (külső partnerek)
5.5.	XYZ – Fiatalok programja	a Fővárosban élő fiatalabb generációk számára információs felület és célzott programok megvalósítása, a fiatalok Budapest identitásának és társadalmi részvételének erősítése, a fiatalok inspirálása és a lehetőségekhez való jobb hozzáférés támogatása; fiatalok szabadidős sportolási lehetőségeinek támogatása	700 millió Ft	fővárosi költségvetés, szponzoráció	2016: program kidolgozása, folyamatos megvalósítás	már meglévő projektek integrálásával ernyőprogram	Humán ügyekért felelős Fp-h
5.6.	Fővárosi lakásstratégia	Összfővárosi szintű, városrészi kitekintésű lakásstratégia elkészítése, benne a bérlakáshelyzet elemzésével, keresleti becslésekkel, és intézkedési tervvel	20 millió Ft	fővárosi költségvetés	2016		Pénzügyekért felelős Fp-h, Városfejlesztésért felelős Fp-h, Humán ügyekért felelős Fp-h

6. DUNÁVAL EGYÜTTÉLŐ VÁROS (TERÜLETI CÉL)

A Duna szerepének újragondolása, a folyó és a partok nyújtotta sokszínű gazdasági, rekreációs, turisztikai és közlekedési szolgáltatások színvonalának és kihasználtságának növelése, valamint a Duna menti városkép védelme és értékteremtő fejlesztése a fővárosi önkormányzat kiemelt célja és feladata.

A Duna Budapest meghatározó városképi eleme, a történeti városközpont épített értékeihez simuló, attraktív természeti tényező, mellyel sokkal szerveesebb kapcsolatot kell kialakítani, elsősorban a funkcionális városi terek és a gyalogosfelületek térbeli terjeszkedése révén. A Duna a városközpont szerves részévé válva tovább erősíti a főközpont funkciógazdagságát.

A Duna menti zónába tartozó területek fejlesztését úgy kell megvalósítani, hogy az újrahasznosítással, funkcióváltással egy időben a Duna parti területek a városi szövet szerves részévé váljanak, és egyben a parthasználatra is pozitívan kiható változások valósuljanak meg. A decentralizálást is szem előtt tartva növelni kell a Dunán, illetve a Duna mentén az attrakciók, élményt nyújtó helyszínek számát, minőségét, ezzel felértékelve a teret a szabadidős és turisztikai szektor gazdasága számára is.

A Duna mellett találjuk Budapest új innovációs klasztereit is, erre építve tovább kell növelni a KFI szektor számára a területek vonzerejét, a tudásgazdaság jelenlétének megerősödését a ma még alulhasznosított területeken. Mindezt úgy, hogy vegyes funkciók kialakítása mellett váljanak ezek a térségek még vonzóbbá.

A Duna, mint vízi közlekedési útvonal jelenleg hivatásforgalmi (a városon belüli közösségi közlekedés, az agglomeráció vízparti települései és a főváros közötti kapcsolat), turisztikai, és logisztikai szempontból alulhasznosított. A vízparthoz való hozzáférés a rakpartok jelenlegi kialakítása, az ott zajló jelentős közúti forgalom elvágható hatása miatt nehézkes, rendezetlen.

Budapest területi céljai között ezért a Duna-menti zóna kerül a fókuszba, megcélózva, hogy a folyó ne csak – egyébként nagyon értékes – látványelem legyen, hanem hasznosításával, a funkciók gazdagításával létrejöhessen a fent említett szerveesebb kapcsolat és erőforrás szerepe gazdasági értelemben is felértékelődjön.

A Duna, a Duna-partok és a dunai szigetek közösségi és gazdasági adottságainak integrált fejlesztésére irányuló területi cél a tematikus célok elemeit integrálja a Duna-menti zónában. A Duna területi cél a tematikus célokhoz kapcsolódóan az alábbiakban összegezhető.

1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés

Az Európai Unió Duna Régió Stratégiájának (EUDRS) megvalósításában Budapest Főváros Önkormányzata kezdeményező szerepét erősíteni kell. Ki kell alakítani azt a pozíciót, amely a Dunával, mint témával kapcsolat-

ban is erősíti Budapest szerepét a nemzetközi városhálózatban. Ezek elsősorban a mobilitás, fenntartható energiahasználat, a kultúra és idegenforgalom, valamint a tudásalapú társadalom tématerületek lehetnek. A nemzetközi együttműködések bővítésére van szükség, és ezeket nem csak saját, azaz a Budapest Főváros Önkormányzatának részvételével zajló nemzetközi projekteken kell hasznosítani, hanem facilitálni kell a város szereplőinek (önkormányzatok, intézmények) részvételét is ezen projekteken. A brüsszeli képviselő jó eszköz arra, hogy Budapest az érdekérvényesítő, kapcsolatépítő és információszerző szerepét be tudja tölteni, s ezeket a várostérség érdekében jól hasznosítsa.

A partnerségi együttműködések és Budapest Főváros Önkormányzata kezdeményező szerepének megerősítése céljából 2014-ben készült el a Duna menti területek Tematikus Fejlesztési Program (TFP). Széleskörű részvételi tervezés mellett – a fővárosi önkormányzat koordinálásában – az érintett kerületek és a megyei településeket képviselő Pest Megyei Önkormányzat részvételével készülő program középtávú céljai a következők:

- ▶ Árvízvédelmi megújulás
- ▶ Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása
- ▶ Közlekedési kapcsolatok javítása
- ▶ Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása
- ▶ Barnamezős területek fejlesztése
- ▶ Hajózás fejlesztése
- ▶ Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése
- ▶ Víz újrahasznosítása

Budapest Duna menti területeinek fejlesztési tanulmánytervét 2013-ban fogadta el határozattal a Fővárosi Közgyűlés, melynek bázisán a projektek előkészítése megkezdődött. A településrendezési háttérrel a 2014-ben elfogadásra kerülő Településszerkezeti Terv (TSZT), s ennek figyelembe vételével elkészülő Duna parti építési szabályzat fogja biztosítani. A TFP keretében feltárt rövid- és középtávú fejlesztési projektek értékelésével koordináló mesterterv és arculati terv kidolgozása 2015-ben megkezdődött.

2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet

A Duna átmeneti zónával határos szakaszain, a valamikor hajózásra települt iparterületek jelentős barnamezős területeket hagytak maguk után, ezek átalakulása az elmúlt években a városfejlődés markáns kitérés pontjává váltak. A fővárosi önkormányzat a Duna menti alulhasznosított területeket stratégiai helyzetű, potenciális fejlesztési helyszíneként azonosította: a feldolgozóipari és logisztikai funkciók területi súlypontja továbbra is Csepel nagy Duna-ág melletti területein maradhat fenn, míg a többi Duna-menti területen a funkcióváltás lesz

jellemző a lakó, iroda, rekreációs, és sportfejlesztések megvalósításával.

Azokon az ingatlanokon, ahol a fővárosi önkormányzat tulajdon- vagy kezelési joggal nem rendelkezik, a fejlesztést befolyásoló szerepe korlátozott. Budapest foglalkoztatási helyzetének és tudásváros szerepkörének javítása érdekében a fővárosi önkormányzat a városmarketing eszközeivel, infrastruktúrafejlesztéssel és információ szolgáltatással (pl. barnamező kataszter) kívánja a „a területek átalakulását, funkcióváltását támogatni. Stratégiai kulcsprojekt a Gázgyár területén a kárelhárítás folytatása, mely nem csak a főváros innovációs pólusának térbeli növelését, de a kulturális-közösségi funkciókat erősítő, megjelenésében a Millenáris parkhoz hasonló projekt elindításának is előfeltétele.

A DILK multimodális logisztikai központ előkészítését az érdekelt fejlesztői csoport már évekkal ezelőtt megkezdte, a fejlesztésben a fővárosi szerepvállalásról döntés a készülő megvalósíthatósági elemzések alapján hozható.

A Duna gazdasági program a köztulajdonú kikötői infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztésével egy komplex program keretében kívánja a frekvenciált vízparti területek gazdasági hasznosítását előmozdítani.

A vállalkozásfejlesztési program keretében a Duna gazdasági programmal koordinálva kell a hajózás és kikötőipar, valamint turizmus és kulturális hasznosításban érdekelt KKV-k számára külön programot kialakítani.

3. Intelligens városműködés

A Duna megközelíthetőségének biztosítására a közlekedés tekintetében a gyalogos és kerékpáros forgalom növelésével párhuzamosan a közúti gépjármű forgalom csillapítása szükséges. A kerékpáros forgalom számára a partok és a szigetek (Molnár-sziget, Hajógyári-sziget) között a gépjármű forgalomtól mentes hidkapcsolatok létesítése szükséges. A Duna mentén futó kerékpáros hálózat szintén megújításra szorul, illetve a hiányzó szakaszokat is ki kell építeni.

A város működőképességét javító, szerkezeti jelentőségű hiányokat megszüntető haránt irányú közúti kapcsolatok kulcs elemeit jelentő hidak (Aquincumi, Albertfalvai, Galvani-híd) előkészítését fel kell gyorsítani.

A városon belüli és várostérségi hivatásforgalmi hajózás fejlesztését a városi közösségi közlekedés szerves részeként, azzal integráltan kell előkészíteni és források rendelkezésre állása esetén megvalósítani.

A klímaváltozás okozta árvízi helyzetek kivédését biztosító fejlesztések és rekonstrukciók ütemezett megvalósítása fontos feladat középtávon.

4. Sokszínű, értékörző, zöld nagyvárosi környezet

A belső, idegenforgalmi szempontból legfrekvenciáltabb térség Duna-parti szakaszain a közlekedési felületek elválasztó hatását csökkenteni kell már középtávon is.

Funkcionálisan cél, hogy a piaci befektetések mellett a Duna menti területek – mint presztízsterületek – továbbra is helyet adjanak az országos és városi szintű közösségi intézményeknek, így a kulturális, a felsőoktatási, a sport- és rekreációs létesítményeknek.

A Duna-parti vonzerők decentralizált fejlesztéséhez járul hozzá, illetve a kulturális, kreatív ipar közösségi, inkubációs helyszínékként funkcionál a jövőben az Óbudai Gázgyár magterületén kialakításra kerülő kulturális negyed.

A Duna-menti zónában a fővárosi fürdők jelentős számban képviseltetik magukat (Gellért, Palatinus, Dagály, Lukács, Király, Pesterzsébeti Jódos-Sós), korszerűsítésük, fejlesztésük fontos feladat. A szolgáltatások bővítése mellett sor kerül a gépészeti rekonstrukciókra is, mely megtakarítást jelent az üzemeltetésben és a fürdők biztonságos üzemeltetésének feltételeit is biztosítja.

A Margitsziget megújításának komplex programja a zöldfelületek megújítása mellett tartalmazza a rekreációs, sport, kulturális és infrastruktúra-fejlesztési elemeket is. A többi dunai sziget jelenleg alulhasznosított, a fejlesztések célja a rekreációs értékük növelése. A Duna északi és déli, belvárostól távolabbi szakaszán a rekreációs funkciókat erősítheti a Ráckevei-Soroksári Duna-ág, illetve a Római-part integrált fejlesztése és a kisvízfolyások torkolati szakaszainak revitalizálása.

A Duna menti területek Tematikus Fejlesztési Program során azonosított projektek értékelése, illetve a magán- és civil szektor, valamint a kormányzat projektjeinek figyelembe vételével a következő szegmentálás tehető:

1. Stratégiai projektek szintje: ide tartoznak az operatív programokból, illetve a fővárosi és központi költségvetésből finanszírozott nagyobb volumenű projektek, illetve a nagyobb léptékű magánfejlesztések;
2. Kisebb léptékű – többnyire 500 millió Ft alatti költségvetéssel rendelkező – lokális jelentőségű projektek szintje: jellemzően a kerületi önkormányzatok projektjei, melyek megvalósítását a TÉR_KÖZ típusú keret létrehozásával Budapest Főváros Önkormányzata 2015 után is támogatni kívánja;
3. Taktikai szintű projektek, melyek kis költségvetéssel egyrészt hozzájárulnak a Duna-part élettél való megtöltéséhez a különböző rendezvények, alulról jövő civil kezdeményezéseknek köszönhetően. Szintén ide sorolhatók a folyópart biztonságos és komfortos megközelíthetőségének javításához hozzájáruló közlekedésbiztonsági beavatkozások. A városképi megjelenés és használati érték növeléséhez hozzájáruló kisebb projektek, úgy mint növényzet, utcabútorok, hulladékgyűjtők megújítása; a használathoz igazodó fenntartás megszervezése, különösen a köztisztaság biztosítása érdekében. A nem beruházási jellegű projektek közül ki kell emelni az arculati ajánlások kidolgozását.

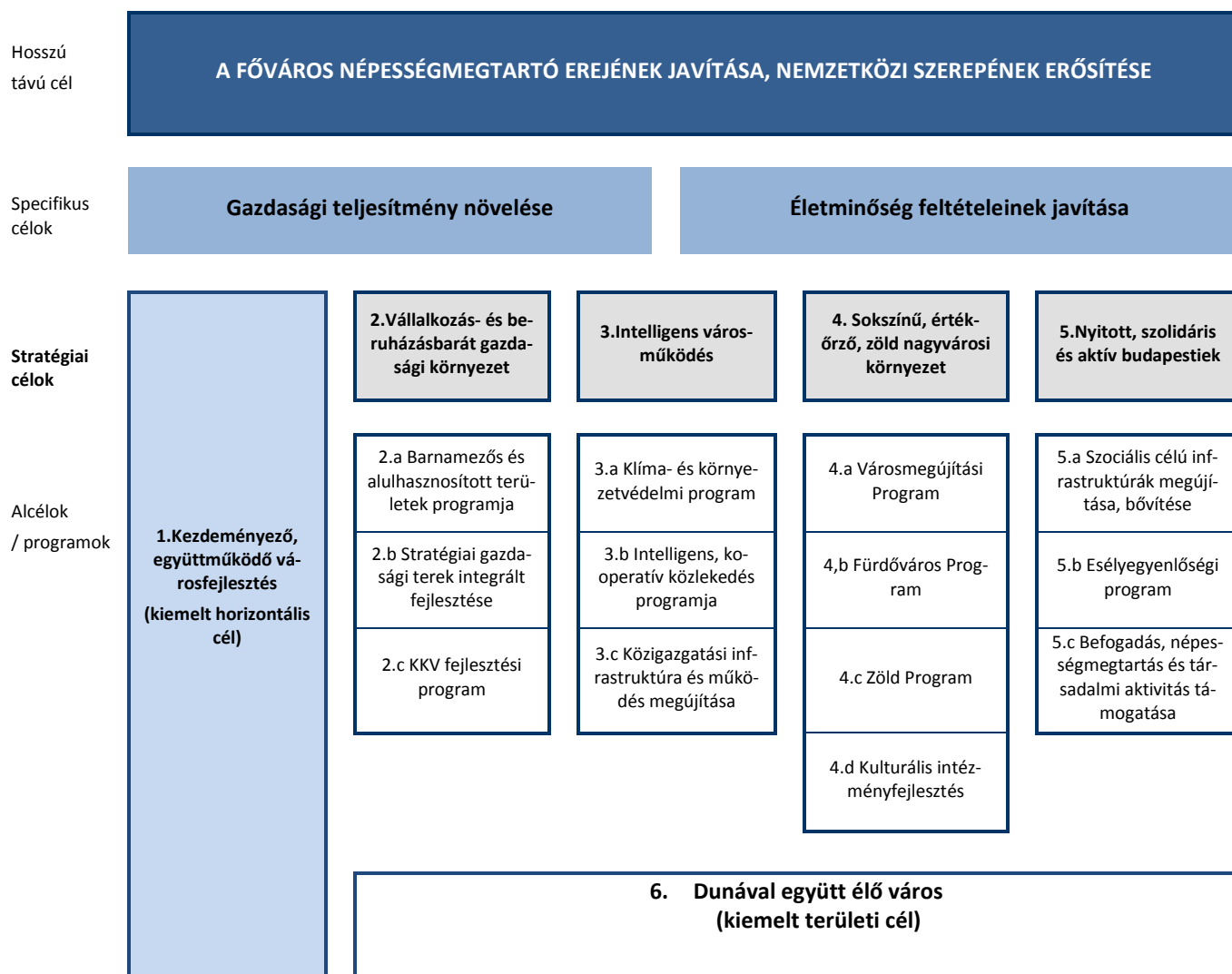
A különböző szereplők által tervezett középtávú fejlesztések a következők:

8.ábra: Középtávú tervezett Duna menti fejlesztések

- 1** Észak-Pest (Újpest a Népsziget nélkül)
 - Zászlóshajó projekt/ Olimpia 2024 helyszín (kormány, IV. kerület)
- Észak-Buda (Óbuda az Árpád hídig)
- 2**
 - Római –part megújítása, Csillaghegyi-öblözet árvízvédelme (főváros, III. kerület)
 - Gázgyár kármentesítése; Gázgyár kulturális negyed(főváros, kormány)
 - Óbudai (Hajógyári) – sziget fejlesztése (főváros, kormány)
- 3**
 - Iroda-, felsőoktatási-, kiskereskedelmi ingatlanfejlesztések (magánszektor)
- Vizes VB 2017 (Népsziget és Dráva utcai szakasz)
 - Dagály úszókomplexum és kapcsolódó árvízvédelmi és közterület-fejlesztések (kormány)
 - Lakó- és irodafejlesztések (magánszektor)
- 4** Felhévíz-Újlak (Árpád híd és Margit híd közötti terület)
 - Kisebb léptékű közterületi projektek (főváros, kerület)
- 5** Belváros – Pest (Margitsziget + Dráva utcától a Rákóczi hídig tartó szakasz:
 - RAK-PARK (rakpart megújítás I. ütem a Kossuth tér és a Fővám tér között (főváros)
 - Margitsziget integrált fejlesztése (benne Palatinus és teljes csatornázás (főváros)
 - Új budapesti konferencia-központ (kormány)
 - Haller kapu - magánklinika (magánszektor)
 - egyéb közterületi, zöldfelületi és rekreációs fejlesztések, Nehru part (főváros, IX. kerület)
- 6** Belváros – Buda (Margit híd és Rákóczi híd közötti szakasz)
 - Lánchíd és Váralagút felújítása
 - Kisebb közterületi, zöldfelületi és kerékpáros infrastruktúrafejlesztések (főváros, I. és XI. kerületek)
- 7** Olimpia 2024 (Észak-Csepel, valamint Ferencváros RSD és Soroksári út menti területe)
 - Olimpiai Stadion, Olimpiai Falu és egyéb létesítmények előkészítése (kormány)
 - Észak-Csepel közpark kialakításának előkészítése (főváros, kormány)
 - Danubius megálló és kapcsolódó vasúti fejlesztések (kormány)
- 8** Kelenföld – Lágymányos (Rákóczi hídtól a Házgyári utcáig)
 - Lakó és irodaterület fejlesztések (Olimpia 2024: Médiafalu) (magánszektor, kormány)
- 9** RSD „Budapest tava” (Pesterzsébet, Soroksár, Csepel RSD menti része)
 - Zöldfelületi, rekreációs és kerékpáros infrastruktúrafejlesztések (főváros, IX, XX, XXIII és XXI. kerületek).
- 10** Csepel iparterület
 - Logisztikai és iparterületi fejlesztések (magánszektor), inkubációs és techshop funkciók kialakítása (kormány, kerület, magánszektor)
- 11** Budafok-Tétény (Házgyári utcától a közigazgatási határig)
 - Lakó és irodafejlesztések (magánszektor)
 - DILK előkészítés (magánszektor, főváros, kormány)
 - Zöldfelületi, rekreációs és kerékpáros infrastruktúra fejlesztések (XXII. kerület, főváros)

CÉLRENDSZER ÁTTEKINTÉSE

9. ábra: Középtávú célrendszer

1.4. HORIZONTÁLIS CÉLOK

A horizontális célok összességében a fenntartható fejlesztés és az esélyegyenlőség céljait szolgálják. A stratégia szintjén alkalmazott horizontális célok közül a következők kiemelését tartjuk fontosnak.

Partnerség, kooperáció, participáció

A partnerség erősítése a stratégia célok egyik prioritásként is meghatározásra került. Döntően olyan nem beruházási, hanem formális és informális intézkedéseket, feladatokat kell a fővárosi önkormányzatnak megvalósítania, mellyel hatékonyan biztosíthatja a városfejlesztés irányítását, koordinációját, ugyanakkor az érdekelt városfejlesztésben való szerepvállalását is növeli, katalizálja. Ahogy a stratégiai célok felvezetésében is kiemeltük, a városfejlesztés közös ügy, csak akkor lehet eredményes, ha mindenki – a maga szintjén, kompetencia területén – ehhez hozzájárul.

A partnerségi szempontok érvényesítése a fővárosi projektek előkészítése és megvalósítása során is kiemelt figyelmet kap. Több olyan projekt megvalósítása mellett döntött a fővárosi önkormányzat, melyek a kerületek, Pest megye, és az érintett gazdasági, intézményi és civil szereplők bevonásával és/vagy együttműködésében valósul meg. Az önkormányzat által továbbosztott kifejezetten területi típusú városfejlesztési források esetében a partnerségi együttműködés alapfeltétel (városmegújítási program, a nyitott, szolidáris és aktív budapestiek cél alatt megfogalmazott ernyőprogramok, stb.). Nem csak a városmegújítás, hanem a vállalkozásfejlesztés területén is cél a partnerségi kapcsolatok építése, a szektor szereplői közötti együttműködések katalizálása, erősítése versenyképességük érdekében (klaszterfejlesztés támogatása).

Az együttműködés a főváros cégei között is nagy szerepet kap (Intelligens városműködés). Több olyan nagy volumenű projekt került megjelölésre, ahol az egyes ágazatoknak, cégeknek együtt kell működnie. (HUHA I, II., – melyben a Főtv mellett az FKF és a BKSZT is részt vesz a szennyvíziszap és a hulladékokból kinyerhető energia hasznosítására; a BGYH és Főtv közös projektje a használt termálvíz hasznosítására; a BGYH és a Fővárosi Növény- és Állatkert Széchenyi Gyógyfürdő használt termálvizére vonatkozó projektje, a FÁNK fejlesztésének keretében, stb.).

A kooperáció – mint elv – külön és hangsúlyos, többrétű értelmezést kap a közlekedés fenntartható fejlesztése terén. A források szűkülése a rendszerek optimalizálását kívánja. A közlekedést is biztosító közterületek felújításánál törekedni kell arra, hogy ott a gyalogos, kerékpáros, közösségi és személygépkocsival történő közlekedés is – a lehetőségek függvényében – biztosított legyen. A közösségi közlekedés ágainak hálózatos fejlesztése a kapcsolatok, ráhordás racionalizálása és a csomópontok

eszközváltó funkcióinak megerősítésével csökkenti a közlekedés idősükségletét, komfortfokozatát növeli, s környezeti szempontból is pozitív hatású. A partnerséget várostársági szintre kell emelni a fejlesztések előkészítésében.

A részvételi tervezés erősítését a fővárosi önkormányzat a projektek előkészítése során kívánja elsősorban alkalmazni. Különösen hasznos és innovatív megoldások születhetnek a városmegújítás és a zöld területek fejlesztése terén a különböző célcsoportok bevonásával. Ennek eredményeként jó, az igényeket figyelembe vevő tervek valósulhatnak meg, jól használható közterületeket, szabadidős tereket létrehozva.

A részvételi tervezés mellett történt a tematikus fejlesztési programok (TFP) kidolgozása is, mely a közös fejlesztési irányvonalak meghatározásán túl az európai uniós források által finanszírozható projektek beazonosítását és előkészítését is magában foglalta.

Zöld szemlélet, környezet- és klímatudatosság

A városfejlesztés középtávú céljai nem jelölnek meg kifejezetten „zöld” célokat, ez az egész stratégiában, mint horizontális cél jelenik meg. A városrendezési eszközök alkalmazása és az eddigi projektek megvalósítása ezeket a szempontokat már integrálta. Budapest kezdeményező szerepe a jogszabályok megalkotásában a környezettudatosság szempontjainak érvényre juttatásban a jövőben is fontos feladat.

A fővárosi beruházások során, a projektek kommunikációjába beépítve a szemléletformálás fontos szerepet kap. A környezettudatos szemlélet elterjesztése nem csak a környezeti károk csökkentése, Budapest élhetőbbé válása miatt fontos, hanem a fogyasztási szokások befolyásolásával, az alkalmazott technológiák iránti igény növelésével a zöld gazdaság piacát, s végső soron megerősödését is szolgálják. A környezetbarát építőanyagok, megújuló energiaforrások alkalmazása, zöldtetők, zöldhomlokzatok kialakítása a fővárosi projektekben közvetlenül is megjelenik, de a forráselosztás szempontjai között is nagy hangsúlyt kap. Az önkormányzati épületek felújításával – a cél elérése érdekében – mintaadó projektek létrehozása a feladat, így a lehető leghatékonyabb energetikai felújítás kell, hogy megvalósuljon az annak megfelelő kimagasló építészeti minőségben.

Az épületfelújításokat támogató pályázatok szakmai előkészítésében a fővárosnak proaktívan kell részt vennie, hogy elsősorban a komplex, magas hatékonyságú beavatkozásokat részesítse előnyben a pontszerű, ad-hoc megoldásokkal szemben.

A „zöld” elvek érvényesítésének kidolgozására van szükség a közbeszerzési eljárásban a helyi és megújuló erőforrások hasznosítására, hogy a helyi közösségek, vállalkozók elsősorban a helyben keletkező erőforrásokat használják.

Támogatni kell a zöldgazdaság egyetemi, kutatói bázisai, az érintett ágazatok, vállalatok és KKV-k klaszter-hálózatok közötti együttműködések és a területen a nemzeti közti kapcsolatrendszerek kiépítését. Ennek előmozdítására Budapest Főváros Önkormányzata az Európai Unió által finanszírozott Climate KIC szervezetben is partneriséget vállalt.

Egyenlő esélyek

Az esélyegyenlőség mindenki számára biztosítani kívánja a város és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat. A szolgáltatások elérhetővé és megfelelővé tételére kell törekedni a szolgáltatások minőségi fejlesztésekor. A teljes körű, fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést az új projektek során is biztosítani kell.

Kifejezetten az esélyegyenlőségi célcsoportok támogatását szolgálják a „nyitott, szolidáris és aktív budapestiek” stratégiai cél alatt megfogalmazott intézkedések és projektek, valamint az antiszegregációs intézkedések.

Innováció

Az innováció szintén olyan horizontális cél, mely az ITS egészében érvényre kell jusson. Az egész közösség innovációs képességének erősítése a főváros versenyképességének kulcseleme. A főváros – kezdeményező szerepét megerősítve – ezt az innovációt saját intézményrendszerének megújításával is demonstrálja. A vagyongazdálkodás és a városüzemeltetés új modelljének megvalósításával ez már sikeresen megkezdődött. Meg kell

újítani azokat a struktúrákat, mely a forrásfelszívó képességet megsokszorozza a várostérségben, egy új szervezeti megközelítéssel hozza helyzetbe a térség gazdasági szereplőit, és erősíti a gazdaságot és a foglalkoztatást. Partnerként és intézkedéseivel támogatja a főváros innovációs potenciáljának kiaknázását, makroregionális pozíciójának erősítését. Budapest partnere a Climate KIC-nek, az – egyébként budapesti székhellyel működő – Európai Innovációs és Technológiai Intézet által támogatott innovációs közösségnek, melynek célja a környezet-tudatosságra épülő innovatív ötletek megvalósulásának támogatása üzleti és közösségi szinten. A Budapest start-up központtá válását stratégiaileg megalapozó Budapest Hub együttműködésben is képviselteti magát a főváros. Fontos a hatékony együttműködés kialakítása a Design Terminállal, melynek feladata – kiemelt kormányzati háttérintézményként budapesti központtal – a kreatívipari ágazatok, így az innovatív technológiák, a formatervezés, a divatipar vagy éppen az urbanisztika ösztönzése.

Nem csak az intézményi struktúrák, a gazdaság, valamint a környezet- és klímavédelem (mely utóbbiban a fővárosi városüzemeltetéshez kapcsolódó projektek, a városmegújítás innovációja, a zöld területek kialakításának és fenntartásának innovációja is beletartozik) területén van szükség innovációra, hanem a társadalomban is. Egyéni és közösségi szinten is érvényes, hogy a társadalmi innovációk alacsony szintűek, ezeket a fővárosi önkormányzat a „nyitott, szolidáris és aktív budapestiek” stratégiai cél ernyőprogramjai és projektjei révén kívánja erősíteni.

1.5. AZ ITS STRATÉGIA CÉLJAINAK ÉS PROJEKTJEINEK EU TEMATIKUS CÉLOKHOZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSA

Az Európai Unió az „Európa 2020” stratégia céljainak eléréséhez, a 2014-2020 közötti kohéziós politikájának végrehajtása kapcsán 11 tematikus célt (s ezekhez tartozó úgynevezett beruházási prioritásokat) rendelt. Az alábbiakban azt foglaljuk össze, hogy az ITS stratégiai céljai, mely EU tematikus célok megvalósításához milyen mértékben járulnak hozzá.

	2.Vállalkozás- és beruházás- barát gazda- sági környe- zet	3.Intelligens városműkö- dés	4. Sokszínű, ér- tékőrző, zöld nagyvárosi kör- nyezet	5.Nyitott, szoli- dárís és aktív budapestiek
1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése	✓✓	✓		
2. Az IKT-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása	✓	✓		✓
3. A KKV-k versenyképességének fokozása	✓✓✓			
4. Az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban	✓✓	✓✓	✓✓	✓
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése		✓✓	✓	
6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése		✓✓✓	✓	
7. A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása	✓✓	✓✓✓	✓✓	
8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése				✓✓
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem			✓	✓✓✓
10. Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba				✓
11. Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása		✓		

1.6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK KÜLSŐ FELTÉTELEI

Az alábbiakban azokat a szükséges beavatkozások, feltételek kerültek összefoglalásra, amelyek a városfejlesztésben aktív szereplők kompetenciájába tartoznak, s amelyek a fővárosi stratégiai célok (ITS) megvalósítását támogatják/előfeltételét jelentik/szinergetikus vagy egymást kiegészítő hatásuk révén biztosítják a fővárosi területfejlesztési célok (BTFK) megvalósítását.

1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ VÁROSFEJLESZTÉS

Kormány	✓ stratégiai partnerség, együttműködés; ✓ Budapest Közfejlesztési Tanács megalakítása
Kerületek	✓ kétirányú együttműködés; ✓ a koordinációs feladatok sikeres elvégzésében partnerség és információszolgáltatás;
Magánszektor	✓ stratégiai partnerség és szakmai kommunikáció az érdekképviselőkkel és kamarákkal;
Civil szektor	✓ stratégiai és szakmai/tematikus együttműködés a civil szektorral; ✓ kapacitás, nyitottság a fővárosi kezdeményezésekre;
Pest megye (benne agglomerációs települések)	✓ kétirányú együttműködés, a fővárosi koordinációs feladatok sikeres elvégzésében partnerség és információszolgáltatás; ✓ Pest megye, mint az agglomerációs ügyek „közvetítője” a megyei települések vonatkozásában;
Funkcionális várostérség régióhatáron túlnyúló középvárosai	✓ Az érdekvérvényesítésben támogatás, együttműködés a Budapesti várostérség promóciójában.

2. VÁLLALKOZÁS- ÉS BERUHÁZÁSBARÁT GAZDASÁGI KÖRNYEZET

Kormány	✓ jogszabályi környezet, adminisztráció/eljárások országos szintű racionalizálása; ✓ kiszámítható adózási, járulékfizetési környezet; ✓ szakképzés, FELSŐOKTATÁS színvonalának fejlesztése, keresleti igényekhez való rugalmasabb alkalmazkodás feltételeinek megteremtése; duális képzés kiterjesztése ✓ K+F +I szektor számára az EU támogatásokon túl források biztosítása (KTIA); Budapesti Innovációs Stratégia kidolgozása ✓ start-up kultúra támogatása, technológiai inkubátor program folytatása, K+F+I infrastruktúra fejlesztése ✓ gazdaságélénkítő kormányzati projektek megvalósítása (Budapest szempontjából kiemelten fontos: nagy kapacitású konferencia központ; Rubik projekt - multifunkcionális innovációs központ és kiállító tér) ✓ országos szintű külgazdasági/diplomáciai tevékenységek folytatása, ehhez a meglévő intézményrendszer hatékony működése (HIPA); ✓ MALÉV felszámolása miatt megszűnő és megritkuló nem fapados viszonylatok számának bővítése, koordináció; ✓ Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér kötőpályás elérésének biztosítása; ✓ turizmus szempontjából meghatározó kiemelt örökségi területek (Világörökségi területek) minőségi megújításához finanszírozási eszközök biztosítása és projektek; ✓ barnamezős területek, mint telephelyek – KKV támogatásoknál preferencia, magasabb támogatási intenzitás biztosítása; kedvezmények kidolgozása;
----------------	--

	✓ Budapest turizmus stratégiájának kidolgozásában való együttműködés ✓ az Olimpia, illetve az olimpiai kandidálás, a vizes világbajnokság városmarketingben adódó lehetőségeinek tudatos megtervezése és kihasználása együttműködve a fővárossal ✓ kezdeményező szerep a dunai logisztikai fejlesztések és hajózási stratégia megvalósításában
Kerületek	✓ helyi gazdaságélénkítő stratégiák kidolgozása; ✓ központrendszer fejlesztésében gazdasági/foglalkoztatási szempontok érvényesítése; ✓ foglalkoztatást támogató háttér infrastruktúra biztosítása (bölcsőde, óvoda);
Magánszektor	✓ vállalkozói szféra fejlesztéseinek megvalósítása - pályázási aktivitás, addicionális fejlesztési források bevonása; ✓ alulról jövő építkezés erősítése: közös kezdeményezések, klasztersedés; hálózatosodás ✓ bizalom helyreállása, megerősödése; ✓ érdekérvényesítés, kommunikáció, a stratégiai együttműködésekben partnerség (kormány, fővárossal); ✓ Budapest Airport fejlesztéseinek folytatása ✓ partnerség Budapest márkaépítésében, a gazdasági marketing-kommunikációs eszközök fejlesztésében és eseményeken való megjelenésben
Civil szektor	✓ Budapest márkaépítésbe a civil szektor bevonása; ✓ civil mozgalmak a helyi közösségi/gazdaságélénkítő akciók, események megvalósításában, kezdeményezésében; ✓ szakmai civil szerep fenntartása, erősítése az üres ingatlanok hasznosításában ✓ nagy eseményeknél mozgósítás, önkéntesség;
Pest megye (benne agglomerációs települések)	✓ együttműködésen alapuló térségi programok kidolgozása és megvalósítása a fővárossal és az érdekeltekkel – Feriegyi Gazdasági Övezet; ✓ befektetés-ösztönzés; ✓ térségi együttműködés a turizmus területén;
Funkcionális várostérség régióhatáron túlnyúló középvárosai	✓ a finanszírozás szempontjából előnyösebb helyzetben lévő közép- városokkal gazdaságfejlesztési stratégiák egyeztetése, elszívó hatás és versengés helyett kooperációs mechanizmusok.

3. INTELLIGENS VÁROSMŰKÖDÉS

Kormány	✓ elővárosi vasút fejlesztési prioritás következetes megvalósítása folyamatos kooperáció mentén; ✓ várostérségi szolgáltató rendszerek racionális kialakításához jogszabályi feltételek biztosítása; ✓ Dunán hajózás feltételeinek biztosítása; ✓ RSD vízminőségének javítása; ✓ visszaforgatható alapok szélesebb körű működtetésének biztosítása, előfeltételek kidolgozása; ✓ fővárosi és agglomerációs közösségi közlekedés stabil finanszírozási rendszerének kidolgozása a fővárossal együtt
Kerületek	✓ együttműködés, igények helyi felmérése, folyamatos kapcsolattartás és tervezésbe való bevonás; ✓ szolgáltató cégek kommunikációjának támogatása;
Magánszektor	✓ magánszektor közreműködése a szolgáltatások ellátásában (outsourcing); ✓ partnerség a városi közszolgáltatások SMART fejlesztéseiben

Civil szektor	✓ szakmai civil szervezetek részvétele a tervezésben, megvalósításban (szemléletformálás, kampányok, stb.);
Pest megye (benne agglomerációs települések)	✓ közösségi közlekedés területén: együttműködés, igények helyi felmérése, folyamatos kapcsolattartás és tervezésbe való bevonás; finanszírozási háttér biztosításában való részvétel koordinálása
	✓ szolgáltató cégek kommunikációjának támogatása;
Funkcionális várostérség régióhatáron túlnyúló középvárosai	✓ interregionális érintettségű kapcsolati hálózatok kooperatív tervezése.

4. SOKSZÍNŰ, ÉRTÉKŐRZŐ, ZÖLD NAGYVÁROSI KÖRNYEZET

Kormány	✓ a Kormány hatáskörébe tartozó infrastruktúrák és humánerőforrás feltételek biztosítása - közoktatás, egészségügy, felsőoktatás, kultúra (kiemelt igények: új budai kórház, Iparművészeti Múzeum felújítása); ✓ a Pilisi Parkerdő Zrt. kezelésében lévő erdők folyamatos karbantartása, minőségi zöldfelület fejlesztése; ✓ megkezdett /tervezés alatt álló projektek sikeres befejezése (Puskás Ferenc Stadion, Dagály Úszókomplexum, MOME, Ludovika Campus; Járműjavító – Operaház, konferencia központ), Hauszmann program, Liget projekt, Liget 2. projekt; Népliget, Hajógyári-sziget és Olimpiai program előkészítésében, kidolgozásában a fővárosi önkormányzat részvételének biztosítása ✓ állami fenntartásban lévő jelentős intézmények működésének biztosítása a színvonalas előadások, kiállítások feltételeinek biztosítása (Operaház, Zeneakadémia, stb.); ✓ A várostérség működőképességét és a személygépjármű forgalomból eredő károsanyag kibocsátást csökkentő, a lakossági mobilitást korszerűen kiszolgáló elővárosi vasúti fejlesztések megvalósítása, a kapcsolódó P+R, B+R kapacitások kiépítésével. ✓ lakóépületek és intézmények energiahatékonysági felújításához források volumenének bővítése, támogatási konstrukciók kidolgozása ✓ Világörökségi Kezelési Terv elkészítése és finanszírozás biztosítása Budapest eklektikus építészeti örökségének értékőrző megújítására, hasznosítására.
Kerületek	✓ kerületek programjai a helyi életminőség fejlesztése érdekében, integrált helyi stratégiák kialakítása a következők érdekében: ○ belső kapcsolatok fejlesztése – közlekedés, kerékpárutak, gyalogoszónák, ○ közterületek és zöldterületek minőségi és mennyiségi fejlesztése, ○ helyi fenntartható kulturális- és sportkínálat fejlesztése a kereslet generálását támogató programokkal (szemléletformálás, kedvezmények), ○ lakóépületek minőségi megújítása, energiahatékonyságának javítása, ○ helyi intézmények energetikai korszerűsítése, megújuló energiák alkalmazása, ○ közbiztonság és köztisztaság;
Magánszektor	✓ magánszektor jelenléte fejlesztői oldalon, a mecenatúrában, és egyes infrastruktúrák működtetésében (FM vagy komplett működtetés kiszervezése); ✓ kreatív gazdaság, kiskereskedelmi, szolgáltató szektor szerepvállalása a városarculat formálásában (pl. portálok megjelenésének fejlesztése)

Civil szektor	✓ civil szektor szerepe a közösségépítésben, helyi események, programok szervezésében. tervezésben; ✓ közösségi innovációk, alulról jövő városfejlesztési kezdeményezések.
Pest megye (benne agglomerációs települések)	✓ zöld hálózatok összekapcsolása, fejlesztése (Rákos-patak; XXII. kerület-Érd)
Funkcionális várostérség régióhatáron túlnyúló középvárosai	

5. NYITOTT, SZOLIDÁRIS ÉS AKTÍV BUDAPESTIEK

Kormány	✓ országos kiterjesztésű programok és projektek fővárosi megvalósításának biztosítása (prevenciók programok, pedagógusképzés, élet-hosszig tartó tanulás, foglalkoztatás; stb.); ✓ együttműködés a leszakadó városrészek programjainak kialakításában és megvalósításában, érintett intézmények részvételének biztosításával (kórházak, általános- és középiskolák, szociális intézmények, rendőrség, stb.); ✓ rugalmasabb foglalkoztatási lehetőségek jogszabályi és bérterheknek csökkentése;
Kerületek	✓ kerületek programjai a helyi életminőség fejlesztése érdekében, integrált helyi stratégiák kialakítása a következő területeken: - o humán szolgáltatások optimalizálása (kapacitások, elhelyezkedés – igények), - o identitás és közösségformáló programok támogatása, - o leszakadó vagy szegregációval veszélyeztetett városrészek integrált programja; ✓ kerületi kezdeményezésű társadalmi programok (közösségfejlesztés, időseknek szóló programok, helyi prevenciók programok, stb.);
Magánszektor	✓ szociális gazdaság és nonprofit gazdasági szektor bővülése a társadalmi igények ellátásában szerepük erősödése;
Civil szektor	✓ civil szektor szerepe szinte minden területen a mozgósítástól, előkészítéstől kezdve a megvalósításig kapacitás, nyitottság a fővárosi kezdeményezésekre; ✓ a befogadást elősegítő és ifjúsági programokban civilek erős jelenléte a megvalósításban; ✓ civil szerepvállalás az önkéntesség kiterjesztésében ✓ humán szolgáltatásokban, közszolgáltatásokban való részvétel
Pest megye (benne agglomerációs települések)	
Funkcionális várostérség régióhatáron túlnyúló középvárosai	

6. DUNÁVAL EGYÜTTÉLŐ VÁROS

Kormány	✓ Dunán hajózás feltételeinek biztosítása; ✓ RSD vízminőségének javítása; ✓ megfelelő országos és nemzetközi szintű kezdeményezések a vízminőség javítására, árvízvédelem összehangolására; ✓ EUDRS megvalósítását koordináló államigazgatási egység és Duna Kontakt Pont proaktív és támogató működése a partnerség építésében; ✓ hajógyártás, dunai logisztikai fejlesztésekben kezdeményező szerep (világos stratégia, eszközök)
----------------	---

Kerületek	✓ érintett kerületekkel történő intenzív együttműködés a tervezett fővárosi fejlesztések és a vagyonkezelésbe adott területek hasznosítása vonatkozásában ✓ lokális léptékű projektek megvalósítása ✓ kezdeményező szerep a Duna-parti élet fellendítésében (események)
Magánszektor	✓ magánszektor együttműködése, aktivitása a fejlesztésekben, mind a turizmus/vendéglátás, mind a gazdaság más területén (innovációs ökoszisztémák és Dunával kapcsolatos innovatív fejlesztések; ingatlanfejlesztések);
Civil szektor	✓ Duna civil hátterének megerősödése, programok kezdeményezése; ✓ sportegyesületek telephelyeinek megújítása
Pest megye (benne agglomerációs települések)	✓ Pest megyével és Duna menti településekkel együttműködés a Dunához kapcsolódó projektek, programok, illetve stratégiák kialakításában;
Funkcionális várostérség régióhatáron túlnyúló középvárosai	✓ Pest megyével és Duna menti középvárosokkal együttműködés a Dunához kapcsolódó projektek, programok, illetve stratégiák kialakításában.

III. 2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1. AKCIÓTERÜLETEK

A kijelölés és lehatárolás indoklása

Az akcióterület olyan fizikailag összefüggő terület, melyen egymással időben és tartalmukban is összefüggő fejlesztési projektek valósulnak meg, tervezett módon. A fejlesztés tartalmi és pénzügyi összehangolása az **akcióterületi terv** keretei között történik.

Az akcióterületek lehatárolása a következő szempontok érvényesülése mentén történt meg:

- ▶ Önkormányzati projekt a területen (tulajdon vagy kezelési jog, feladat) – alapfeltétel,
 - o ezen belül is előnyt élveznek azok a projektek, melyek kimutathatóan gazdaságélénkítő hatásúak: gazdasági célú magánérős beruházások megvalósítása érdekében terület-előkészítés – benne kár-elhárítás, infrastruktúrafejlesztés – turisztika szempontjából fontos projektek, értéknövelő (vagyongazdálkodási szempontok) vagy hatékonyságot növelő beruházások (üzemeltetési szempontok).
- ▶ Szinergikus hatások:
 - o több fővárosi önkormányzati projekt térbeli koncentrálódása,
 - o nagyobb területre kiterjedő integrált fővárosi projektek jelenléte,
 - o az önkormányzati projektek környezetében az egyéb szereplők által megvalósítani kívánt projektek jellege a stratégiai célokhoz illeszkedik, volumene, koncentrációja nagy, a szinergikus hatások kimutathatóak.
- ▶ Fővárosi koordináció, együttműködés szempontjából kiemelt területek:
 - o területi szempontból is szignifikáns kormányzati projektek, melyek közvetlenül kapcsolódnak fővárosi önkormányzat fejlesztéseéhez, az összehangolás, együttműködés és a fővárosi önkormányzat projektjeinek megvalósítása közös érdek,
 - o olyan gazdaságfejlesztési célú, integrált projektterületek, melyet a fővárosi önkormányzat saját beruházásai mellett egyéb eszközökkel is támogatni tud, a szereplők által megvalósítani kívánt projektek hatása várostárségi szinten dinamizálja a gazdaságot,
 - o a fővárosi önkormányzat kiemelt területi célját (Dunával együttélő város) szolgáló akcióterületek.

A 2014-ben elfogadott Stratégiában 2014-2020 között a területi célok megvalósítása érdekében 7 akcióterület került kijelölésre, amelyek a felülvizsgálatot követően is megmaradtak. Ezeken az akcióterületeken az elkövetkezendő 6-8 évben jelentős fejlesztéseket tervez az önkormányzat és a kormány, illetve bekerültek az akcióterületek közé olyan térségek, ahol a jövőkép elérése érdekében a fővárosi önkormányzat generálni szeretné a fejlesztéseket. Ez utóbbi megközelítés indokolta azt is, hogy a felülvizsgálat során az Olimpia 2024 pályázat területi fókuszának megfelelően egy további akcióterülettel bővüljön a lehatárolás. A dél – pesti, Olimpia 2024 nevű akcióterületen a kormányzat és a fővárosi önkormányzat együttműködésével a terület komplex szemléletű fejlesztésének előkészítésére kerül sor a következő másfél évben. A Fővárosi Közgyűlés döntött arról, hogy a XXXIII. nyári olimpiai és a XVII. paralimpiai játékok rendezési joga elnyerése érdekében együttműködési megállapodást köt a Magyar Állammal és a Magyar Olimpiai Bizottsággal. Az együttműködési megállapodás rendelkezik a benyújtandó pályázat intézményrendszeréről, többek között Budapest 2024 Nonprofit Zrt. megalakításáról, melyben a fővárosi önkormányzat és a MOB a részvényesek. A 2017. december 31-éig terjedő határozott időtartamra felállított cég feladata a pályázat előkészítése, az olimpiarendezést népszerűsítő hazai és nemzetközi kommunikációs kampány irányítása. A cég stratégiai irányítása és vezetése, a pályázati eljárásban résztvevők tevékenységének koordinálása az egyes kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos feladata, a szakmai előkészítésben a fővárosi önkormányzat saját közszolgáltató cégein keresztül vesz részt.

Az egyes akcióterületek tervezett fejlesztései a megvalósítást tekintve sokrétűek:

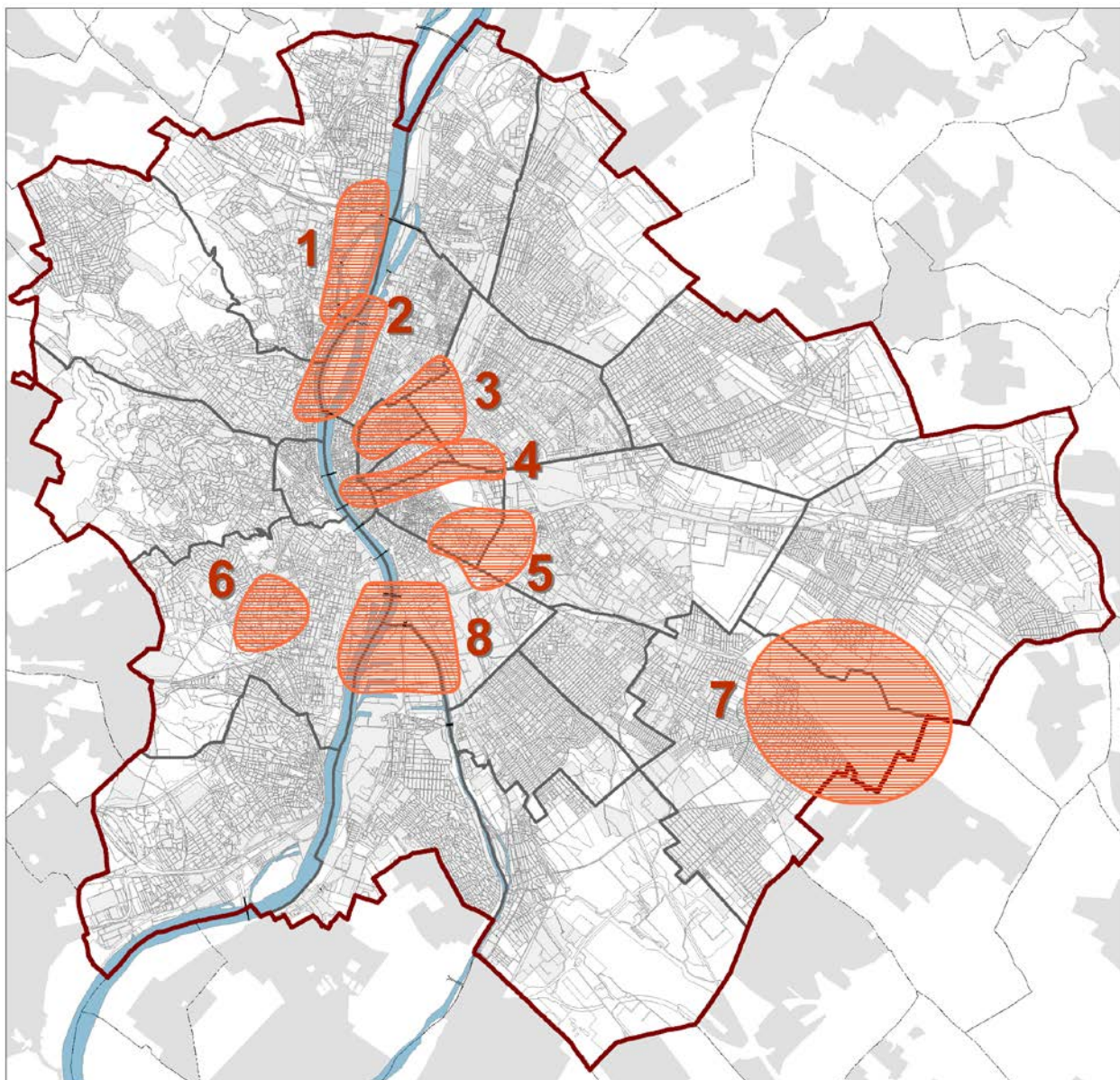
- ▶ vannak, amelyet az EU operatív programok és egyéb pályázati finanszírozás segítségével szeretne megvalósítani az önkormányzat,

- ▶ vannak, amelyek megvalósítása a nagyságrend és az országos szerepkör miatt kormányzati támogatások mellett reálisak,
- ▶ vannak, amelyeket az önkormányzat saját költségvetéséből vagy /és hitelek igénybevételével szeretne megvalósítani.

A következőkben az akcióterületek kerülnek bemutatásra. Az egyes akcióterületek esetében a rendelkezésre álló információk, illetve a fejlesztési szándékok feltérképezése az ITS készítésének és felülvizsgálatának időszakában eltérő volt, ezért a projektekre vonatkozó információtartalom eltérő. Több projekt, köztük a fővárosi önkormányzat fejlesztései esetében is elmondható, hogy a költségeket megalapozó műszaki tartalom a későbbi megvalósíthatósági elemzések alapján becsülhető. A projektek között minden akcióterület esetében kijelöltük azokat a jellemzően nagyobb forrásigényű kulcsprojekteket, melyek alapvető feltételét képezik a középtávú célok és az akcióterületi célok elérésének, több esetben mintegy előfeltételét jelentik a további beruházások, fejlesztések megvalósításának.

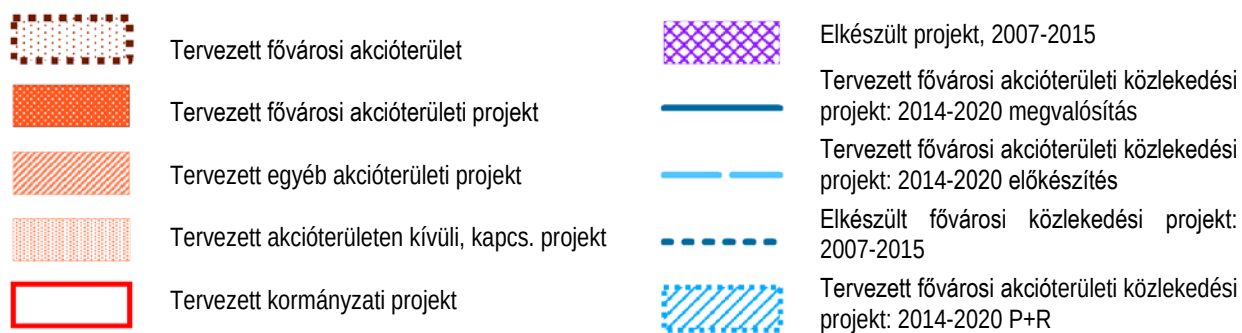
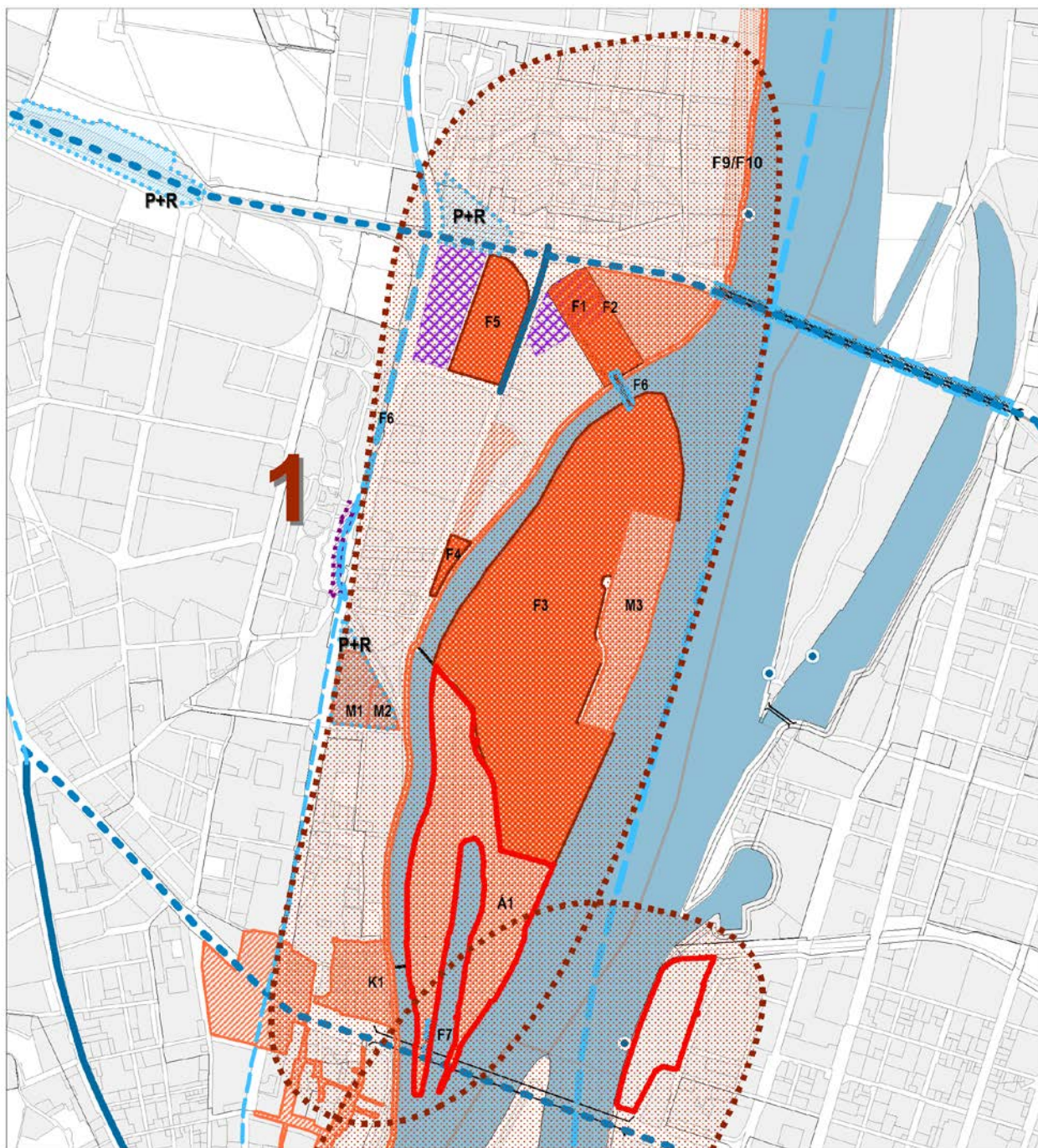
Budapest középtávú stratégiájában kiemelt célként jelenik meg a Duna menti területek társadalmi és gazdasági hasznosítása („Dunával együttélő város”), ezért az érintett akcióterületen kívül a további Dunához, Duna-parthoz kapcsolódó fővárosi projekteket, illetve az egyéb – kerületi, magán, civil, kormányzati és agglomerációs települési – fejlesztési szándékokat a fővárosi önkormányzat egy integrált stratégia mentén kívánja végrehajtani.

AKCIÓTERÜLETEK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

10. ábra

1. GÁZGYÁR, ÓBUDAI SZIGET AKCIÓTERÜLET

11. ábra

AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉS CÉLJA

Budapest Főváros Önkormányzat tulajdonában lévő kizárható fejlesztési területek korlátozottak. Az egykori Gázgyár területének egy részén a Graphisoft Park ma a főváros egyik legjelentősebb infokommunikációs és kutatás-fejlesztési klaszterét jelenti, melynek bővítése napjainkban is tart. A modern irodapark helyet ad az Aquincum Campusnak, így biztosítva az irodaparkban jelenlévő ágazatok és a felsőoktatás közvetlen kapcsolatát. A Gázgyár műemléképületei és a jelenleg kármentesítésre szoruló területek olyan fejlesztési potenciált jelentenek, melyek a már meglévő adottságokkal együtt – Duna-parti fekvés, kiváló minőségű modern épületállomány – egyaránt erősítik a Duna-menti kulturális kínálatot, és szolgálják ki az innovatív ágazatok bővülésének igényeit. Az akcióterület kulcsprojektye a Gázgyár területén a kárelhárítás megvalósítása, mellyel a terület egyrészt alkalmassá válik további, KFI-re és IKT-re épülő munkahelyi és oktatási beruházások megvalósítására, másrészt a 2024-es Olimpiai szcenárió esetében biztosíthatja a velodrom pálya kiépítésének helyszínét.

A tervezett kulturális negyed a területen a vegyes funkció kialakítását biztosítja, növeli a terület vonzerejét, az itt megvalósuló programok révén fontos kulturális, szabadidős és turisztikai célterületté válik. Kapocsként – egyben megállító pontként – összeköttetést biztosít a Római-part felé. D-i irányban a tervezett gyaloghidaknak köszönhetően egészen a Margit hídig kiépül egy kerékpáros, rekreációs tengely. Az Óbudai-sziget ma is elsősorban rekreációs célokat szolgál, a fővárosi önkormányzat tulajdonában álló területeken a szabadidős funkciók bővítése és minőségi megújítása az elsődleges feladat. A Magyar Állam 2015-ben az Óbudai-sziget déli részének tulajdonjogát visszaszerelte. Ebben az évben a Kormány tanulmánytervet készített a sziget kulturális, sport- és rekreációs célú fejlesztése érdekében, melynek legfontosabb elemei egy élménypark kialakítása, a Hadrianus-palota örökségvédelmi rekonstrukciója, továbbá a volt hajógyári épületek kulturális és közösségi hasznosítása.

A gázgyári lakások megújításával nem csak bérlakás-gazdálkodási célok teljesülnek, de az értékes építészeti örökség is tovább növeli a térség vonzerejét.

A tervezett magánberuházások révén az akcióterület a főváros egyik legdinamikusabban fejlődő térségévé válik, ahol a munkahelyi, rekreációs és szolgáltatási funkciók egyaránt bővülnek.

AZ AKCIÓTERÜLETI TERV FEJLESZTÉSÉNEK FŐ FELADATAI

- ▶ Hajógyári-szigeten fejlesztések tervezése, fejlesztési szándékok összehangolása, megvalósíthatósági elemzés alapján döntés a projekt tartalmáról.
- ▶ Piaci fejlesztőkkel, kerülettel, érintett tulajdonosokkal (pl. Honvédelmi Minisztérium, MNV Zrt.) együttműködés, fejlesztési szándékok (tartalom, ütemezés) pontosítása.
- ▶ Gázgyári bérlakások műszaki felmérése, felújítási terv, döntés-előkészítéshez szükséges szakmai anyagok előállítása, forrásszerzéshez szükséges tanulmányok elkészítése; bérlőkkel egyeztetés, kommunikáció.
- ▶ Kreatív, kulturális negyed fejlesztési programjának előkészítése a kármentesítés ütemezéséhez igazítva – részvételi tervezés, hely „marketingelése” programokkal az előkészítési fázisban is.

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK (2014-2020) ÁTTEKINTÉSE

Sor-szám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (4.17.)	Gázgyár Kulturális Negyed	államgővással érintett épületek és fővárosi tulajdonban maradó területek hasznosítása	5 milliárd Ft	kárelhárítást követően ütemezett megvalósítás	fővárosi költségvetés, központi költségvetés
F2 (2.1.)	Óbudai Gázgyár kárelhárítás, északi rész	az Óbudai Gázgyár területének hatósági előírásoknak megfelelő kármentesítése és rekultivációja (talajcsere) és új terület-felhasználási funkciókra való alkalmassá tétele	10 milliárd Ft	2014-2015: előkészítés kárelhárítás: 2016-2018	FŐGÁZ Zrt., RWE, fővárosi költségvetés
F3 (4.14.)	Óbudai-sziget rekreációs fejlesztése	zöldfelületi fejlesztés, funkcióbővítés	2 milliárd Ft	2016-2018	fővárosi költségvetés
F4 (5.1.)	Óbudai Gázgyár, Tisztviselő telep	bérlakások energiahatékonysági megújítása (előkészítés előtt)	160 millió Ft	2016-2017	VEKOP
F5	Óbudai Gázgyár, munkáslakótelep	bérlakások energiahatékonysági megújítása (előkészítés előtt)	300 millió Ft	2016-2017	VEKOP

(5.1.)					
F6 (3.27.)	Gyaloghíd – Óbudai-sziget - Gázgyár	gyalogos-kerékpáros híd építése az Óbudai Gázgyár és az Óbudai-sziget között	2 milliárd Ft	források függvényében indítható	VEKOP, fővárosi költségvetés
F7 (3.27.)	Gyaloghíd - Óbudai-sziget - Árpád híd	gyalogosfeljáratok kialakítása az Árpád hídra az Óbudai-szigetről			VEKOP, fővárosi költségvetés
F8 (3.27.)	Kerékpáros közlekedési rendszer fejlesztése	a budapesti és regionális kerékpárút-hálózat és kerékpáros szolgáltatás-fejlesztés területet érintő elemei (főváros területére vonatkozó teljes költség 4,0 milliárd Ft)	0,5 milliárd Ft	2016-2018 között többi projekttel összehangolva időben is	VEKOP, fővárosi költségvetés
F9 (3,15.)	Római parti árvízvédelmi mű	a Csillaghegyi- öblözet területén élő ~50.000 ember árvízi biztonságának megoldása	10 milliárd Ft	2016-2018	KEHOP
F10 (4,13.)	Római part fejlesztése	parti sétány és kerékpárút fejlesztése, vízisport funkciók erősítése	1,5 milliárd Ft	2017-2019	VEKOP, fővárosi költségvetés
Á1	Óbudai-sziget déli része	kulturális és sport funkció kialakítása	kormányzati szándék, de projektfejlesztés még nem kezdődött el		
K1	Zichy kastély Északi szárny teljes körű felújítása.	múzeum bővítése, kulturális központ és kávézó kialakítása	0,93 milliárd Ft	n.a.	n.a.
M1	Árkád-Aquincum bevásárlóközpont	jelentős méretű kereskedelmi központ létesítése, busz és HÉV kapcsolattal	n.a.	2014-2016	magán
M2	Harisnyagyár területének funkcióváltása	jelentős méretű irodai fejlesztés (Biggeorgie's NV - Waterfront)	n.a.	2016 után	magán
M3	Óbudai-sziget keleti része, rekreációs terület		n.a.	n.a.	n.a.

További projektek, melyek előkészítése források függvényében elindulhat 2020-ig:

- ▶ Az É-D-i regionális gyorsvasút (M5-ös metró) Batthyányi tér-Szentendre közötti szakasz (H5-ös HÉV vonal) rekonstrukciójának előkészítése (teljes költség: 54,0 milliárd Ft).
- ▶ Aquincumi –híd előkészítése a kapcsolódó körvasút sori szakaszokkal együtt.

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK (SZINERGIA I.)

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Római-part fejlesztése - közterület és árvízvédelem	csomópont fejlesztése (Záhony utca, Auchan)		Római-part: Kossuth Lajos üdülőpart fejlesztése	

FEJLESZTÉSI ELŐZMÉNYEK (SZINERGIA II.) – folyamatban lévő projektekkel együtt

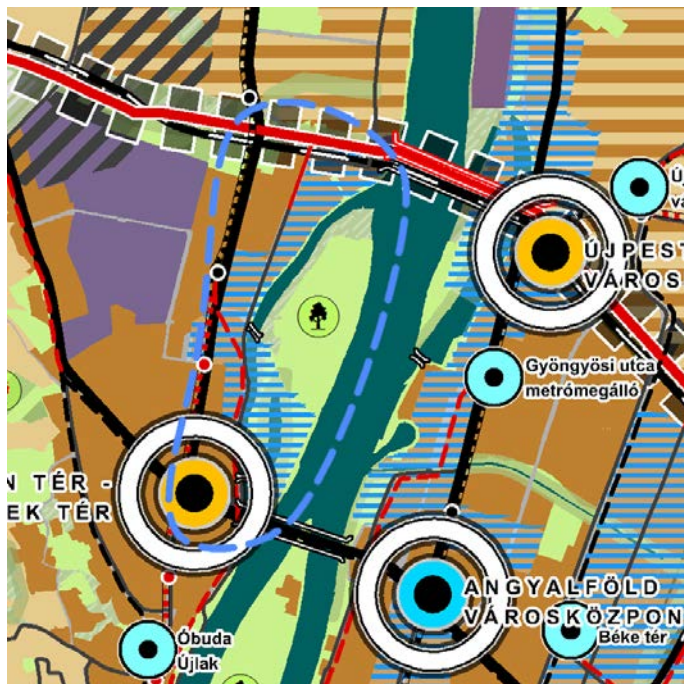
FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Gázgyár – 2014-ben elkészült a tényfeltáró záródokumentáció; 2015-ben: elkészült a részletes műszaki beavatkozási terv	1-as villamos vonalának megújítása	2 sz. Budapest-Esztergom vasútvonal korszerűsítése és elővárosi célú fejlesztése (S-Bahn), 2. vágány építése, villamosítás		Graphisoft park - műemlék épületek felújításával új iroda és oktatási infrastruktúra 2013-2014
Aquincum látogatóközpont		Északi vasúti Duna-híd		
		Aquincum felső megállóhely létesítése		

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TERÜLETRENDEZÉSI HÁTTERE

A Gázgyár, Óbudai-sziget akcióterületen a hatályos Budapest Főváros Településszerkezeti Tervének (TSZT 2015) funkcionális szerkezeti tervlapja több fejlesztési és átalakuló területet is jelöl.

Az Óbudai Gázgyár, a Filatorigát környéke (ECE pláza és a Harisnyagyár projektek területe) és az Óbudai-sziget déli része vegyes használatú szerkezetalakító fejlesztési céltérségként jelölt. Az Aquincumi híd és a körvasút nyomvonala mentén, prioritást igénylő, területfejlesztő hatású új körirányú közúti elem jelenik meg, a Szentendrei úton meglévő és tervezett gyorsvasúti vonal bonyolítja majd a forgalmat a projektterületek mentén. Az akcióterülethez kapcsolódó Flórián tér intermodális szerepkörrel fejlesztendő mellékközpont. Az Óbudai-sziget északi része meglévő városi park ill. természetközeli terület, déli része ökológiai potenciállal rendelkező zöldfelület-fejlesztéssel érintett terület.

A III. kerület Óbuda-Békásmegyer Városrendezési Szabályzata (ÓBVSZ) a 32/2001. (XI. 30.) Önkormányzati rendelettel került elfogadásra, melynek 2. számú melléklete, az övezeti terv a kerület egészére vonatkozik. A szabályozási tervek a KVSZ mellékleteit képezik. Az akcióterületen belül több szabályozási tervvel érintett terület is fekszik.

12. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

A 45/2013. (IX. 26.) önkormányzati rendelet az Óbudai Gázgyár fejlesztését hagyta jóvá az ÓBVSZ 9/68. sz. mellékleteként, a szabályozási terv a terület kármentesítése után a fejlesztés irányába mutat. A tervezett funkciók: múzeum, kulturális létesítmények, irodák, a Duna partján vendéglátóegységek, szállás és K+F.

Az 58/2011. (XI. 4.) önkormányzati rendelet Bogdáni út - Szentendrei út - HÉV vonal által határolt területre vonatkozó szabályozási tervet hagyta jóvá az ÓBVSZ 9/58. sz. mellékleteként. A szabályozási terv a fejlesztés irányába mutat, a területet átstrukturálja közhasználat céljára átadott területek kijelölésével. Helyet biztosít az ECE pláza megvalósításához intézményi építési övezetben, valamint a Harisnyagyár értékes épületeire helyi védelmet javasol.

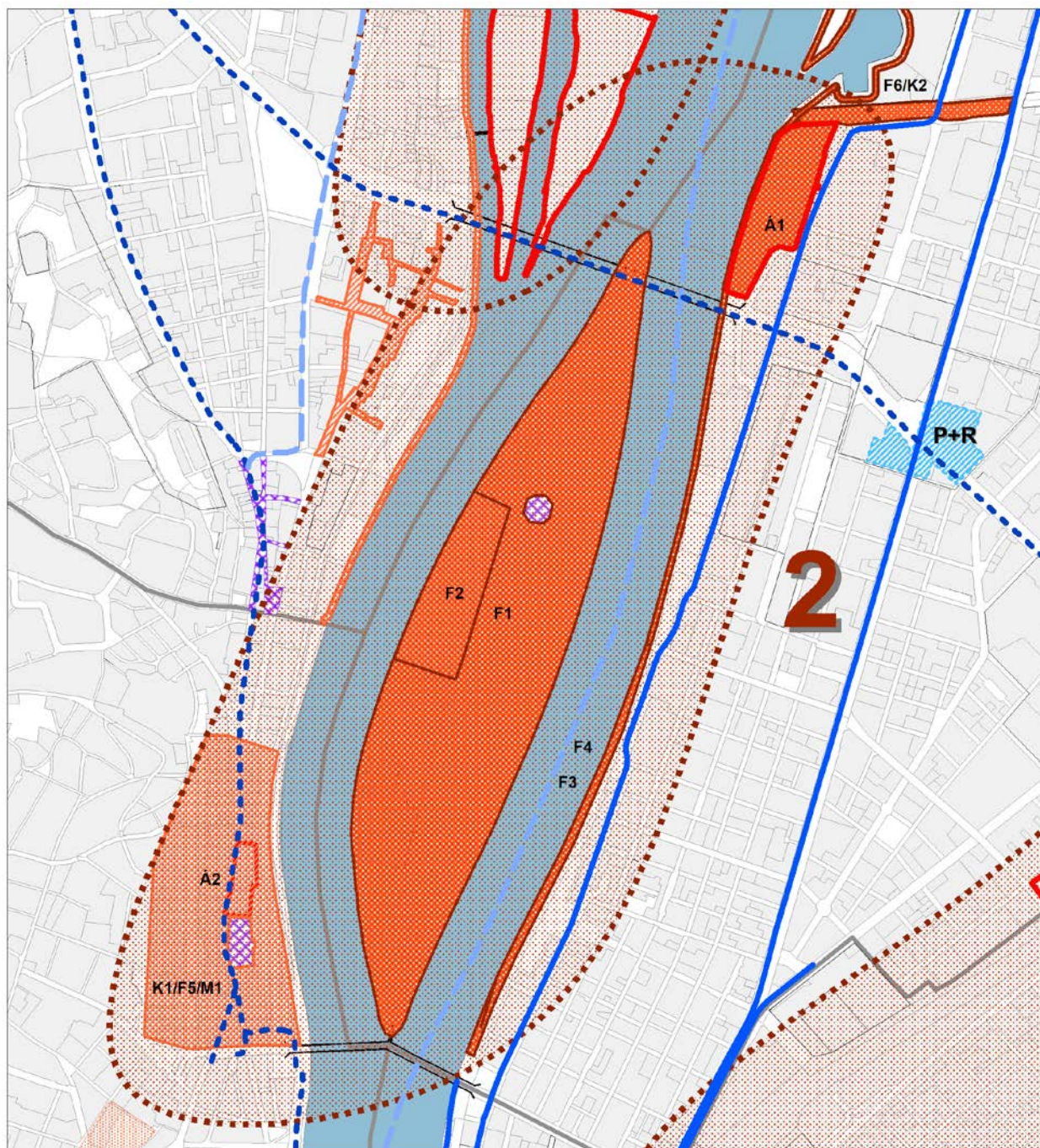
Az Óbuda, kerületközpont funkcióbővítő rehabilitációja projekthez csak egy részterületre, a Fő tér - Szentlélek tér - HÉV vonal - Hajógyár utca által határolt Óbudai Múzeum területére vonatkozó szabályozási terv készült, melyet az ÓBVSZ 9/65. sz. mellékleteként a 19/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelet fogadott el.

Jelenleg a Hajógyári szigetre az ÓBVSZ 9/33. számú melléklete hatályos. Az Étv. 14/B. § előírása alapján az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a fővárosi önkormányzat a Duna főmedrével közvetlenül határos telkeken Duna-parti építési szabályzatot készít. A Duna-parti építési szabályzat területi határát, követelményeit a 2012. évi CXCV. törvény határozza meg. Ennek megfelelően a sziget és környezetének rendezési háttere változni fog a jövőben.

KULCSPROJEKT BEMUTATÁSA

PROJEKT NEVE:	GÁZGYÁR KÁRMENTESÍTÉSE	
PROJEKT INDOKLÁSA:	A barnamezős és alulhasznosított területek megújulásának elősegítése a főváros egyik kiemelt célja. Az Óbudai Gázgyár területének kármentesítése és rekultivációja kiemelt fontossággal bír, a projekt kapcsán jelentős előkészítési tevékenységre került sor, a terület szervesen kapcsolódik a főváros egyik kiemelt és folyamatosan fejlődő K+F+I zónájához (Graphisoft Park és Campus). Az Olimpia 2024 helyszínekiválasztási mesterterve szerint itt épülhet meg a kerékpáros versenyeknek helyt adó velodrom.	
PROJEKT CÉLJA	Az Óbudai Gázgyár területének hatósági előírásoknak megfelelő rekultivációja és új terület-felhasználási funkciókra való alkalmassá tétele.	
PROJEKT LEÍRÁSA	Kármentesítés elvégzése a megvalósíthatósági tanulmány alapján meghozott döntésnek megfelelően, alapvetően talajcsere.	
PROJEKT ILLESZKEDÉSE:	STRATÉGIAI	VFK – Budapest 2030: ▪ A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei cél (kármentesítés); ▪ Önfenntartó városgazdálkodási rendszer cél (Meglévő vagyon koncentrációja, fejlesztése, bevételnövelés); ▪ Hatékony, kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város cél (barnamezők helyzetbe hozása, funkcióváltásának elősegítése; Budapest gazdasági szerepköréhez szükséges sokrétű területi kínálat); ▪ Egészséges környezeti feltételek megteremtése cél (Potenciális szennyezőforrások felszámolása (kármentesítési programok); ▪ Dunával együtt élő város cél (A Duna menti területek funkcióbővítése a barnamezős területek hasznosításával). ITS – Budapest 2020 ▪ 2. Vállalkozás- és beruházás barát gazdasági környezet (2.b Barnamezős és alulhasznosított területek programja) ▪ 6. Dunával együttélő város területi cél
VÉGREHAJTÁSÉRT SZERVEZET:	FELELŐS	Budapest Főváros Önkormányzata / Fővárosi Gázművek Zrt.
BECSÜLT KÖLTSÉG:	10 milliárd Ft	
FINANSZÍROZÁS:	Főgáz Zrt., RWE	
PROJEKT ELŐKÉSZÍTETTSÉGE:	2014-ben tényfeltáró záródokumentáció, 2015-ben részletes műszaki beavatkozási terv készült a területre	
ELŐKÉSZÍTÉS LEÍRÁSA:	hatósági engedélyek megszerzése	
BECSÜLT KÖLTSÉG	ELŐKÉSZÍTÉSI	-
ELŐKÉSZÍTÉSÉRT SZERVEZET:	FELELŐS	Budapest Főváros Önkormányzata / Fővárosi Gázművek Zrt.
TERVEZETT ÜTEMEZÉS:	Előkészítés: 2016; kármentesítés: 2017-től	

2. VIZES17 – MARGITSZIGET AKCIÓTERÜLET

	Tervezett fővárosi akcióterület		Elkészült projekt, 2007-2015
	Tervezett fővárosi akcióterületi projekt		Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 megvalósítás
	Tervezett egyéb akcióterületi projekt		Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 előkészítés
	Tervezett akcióterületen kívüli, kapcs. projekt		Elkészült fővárosi közlekedési projekt: 2007-2015
	Tervezett kormányzati projekt		Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 P+R

13. ábra

Az akcióterületi FEJLESZTÉS célja

A lakossági igényeket is kielégítve a főváros egészségturisztikai klaszterének kialakítása a vízre épülő sport, élmény- és gyógyászati funkciók és az ezek bázisán kialakuló szolgáltatások megerősítésével. Az akcióterület központjában lévő Margitsziget integrált fejlesztése a Budapest Főváros Önkormányzatának kiemelt projektje. Az eredetileg 2021-ra tervezett vizes világbajnokság (FINA Úszó-, Vízilabda-, Műugró, Műúszó és Nyíltvízi Világbajnokság) megrendezésére végül négy évvel korábban, 2017-ben kerül sor, így a területen tervezett projektek előkészítését és megvalósítását az elmúlt évtől kezdődően jelentősen fel kellett gyorsítani. Az új Dagály úszókomplexum és a kapcsolódó közterületi, közlekedési, közmű és árvízvédelmi beruházások megvalósítása a Kormány irányítása mellett zajlik. Budapest Főváros Önkormányzata döntött az új uszodakomplexumnak helyt adó Dagály Strandfürdő területének Magyar Állam részére történő átadásáról. A Margitszigeten található Hajós Alfréd Nemzeti sportuszoda és Széchy Tamás uszoda, illetve a II. kerületi Felhívíz területen fekvő Császár-Komjádi sportuszoda a nagyléptékű fejlesztésekkel együtt a vizes sportok kiemelt fővárosi területévé teszi a térséget. A Palatinus Strandfürdő fejlesztésével, a szolgáltatások színvonalának emelésével és a szezonális megszüntetésével a Margitsziget egyik legfontosabb desztinációjává válhat. A klaszter aktív rekreációs és egészségturisztikai jellegét erősíti a felújított Lukács Gyógyfürdő. Az aktív szabadidős kínálatot a Margitszigeten további sportcélú fejlesztések támogatják.

AZ AKCIÓTERÜLETI TERV FEJLESZTÉSÉNEK FŐ FELADATAI

- ▶ Margitsziget fejlesztési koncepció projektelemeinek részletes kidolgozása, partnerekkel együttműködés.
- ▶ Együttműködés a Kormánnyal a FINA 2017. évi vizes világbajnokság beruházásainak és a szükséges fővárosi beavatkozások összehangolására.
- ▶ Piaci fejlesztőkkel, kerülettel és EMMI-vel együttműködés, a Felhívizi Fürdőnegyed kialakítása érdekében.
- ▶ A Rákos-patak és Margit híd közötti közterület megújítása

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK 2014-2020 ÁTTEKINTÉSE

Sor-szám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (4.12.)	Margitsziget integrált megújítása	infrastrukturális, rekreációs, informatikai, zöldterületi és a közbiztonságot javító fejlesztések	15-17 milliárd Ft (szennyvíz projekttel együtt)	ütemezett megvalósítás	fővárosi költségvetés, központi költségvetés, KEHOP
F2 (4.6.)	Palatinus Strandfürdő felújítása	komplex rehabilitáció: létesítmény felújítás, szolgáltatás-fejlesztés	2,2 milliárd Ft	2015-2017	KEHOP fővárosi költségvetés
F3/Á1 (4.2.)	Belvárosi Duna-partok komplex közterületi megújítása (II. ütem)	Kossuth Lajos tér és a Rákos-patak közötti pesti Duna-part rendezése	2,8 milliárd Ft	2016-2017	fővárosi költségvetés; központi költségvetés
F4 (2.6.)	kikötők, úszóművek fejlesztése	Dunai gazdasági program keretében	0,4 milliárd Ft	2016-2018 (ütemezetten)	fővárosi költségvetés
F5 (4.10.)	Felhívíz Fürdőnegyed	közterületfejlesztés, Lukács Gyógyfürdő további szolgáltatásfejlesztése és együttműködés kezdeményezése egy térségi akcióterv elkészítésére	0,35 milliárd Ft	2017-2019	fővárosi költségvetés
F6 (4.11.)	Rákos-patak integrált fejlesztése	fővárosi projektelem: patakmeder revitalizálása/rekonstrukciója (szakszosan)	1 milliárd Ft	2016: előkészítés (megvalósíthatósági tanulmány)	fővárosi költségvetés
Á1	Vizes VB-hez kapcsolódó fejlesztések	Dagály Úszókomplexum és kapcsolódó beruházások	49 milliárd Ft	2015-2017	központi költségvetés; KEHOP
Á2	Vizes VB - Komjádi - Császár és Hajós Alfréd uszoda megújítása	létesítmény felújítás a Vizes 21 VB elemeként	n.a.	n.a.	központi költségvetés

K1	Újlak funkcióbővítő rehabilitációja AT	komplex fejlesztés, benne a kerületi közterületi és zöldterületi fejlesztések is	1-3 milliárd Ft	ütemezetten	kerületi költségvetés; TÉR-KÖZ,
K2	Rákospatak menti területek revitalizációja	A patak-menti területek komplex közterületi fejlesztése	n.a.	ütemezetten	n.a.
M1	Felhévíz Fürdőnegyed	magánszektor egészségturisztikai fejlesztései, gyógyszálló kialakítása, „SZOT szálló” megújítása, stb.	n.a.	n.a.	n.a.

További projektek, melyek előkészítése források függvényében elindulhat 2020-ig:

- 2-es villamos északi meghosszabbítása - új villamospálya építése a Pesti felsőrakpart - Szt. István park – Népfürdő u. útvonalon

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK (SZINERGIA I.)

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Király Gyógyfürdő megújítása				XIII. kerület Városközpont (Váci út, Róbert Károly körút)

FEJLESZTÉSI ELŐZMÉNYEK (SZINERGIA II.) – folyamatban lévő projektekkel együtt

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Margitsziget Szabadtéri pad, Szökökút, Víztorony, Zenélő kút, Japánkert felújítása, futókör felújítása	Margit híd felújítása		Óbudai Promenádnád, Déli szakasz	
Szt. Lukács Gyógyfürdő és Uszoda felújítása	Budai fonódó villamos		Újlipótváros közterületi felújításai (XIII. kerület)	

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TERÜLETRENDEZÉSI HÁTTERE

A Vizes17 – Margitsziget akcióterület több kerület érintettségében vizsgálendő. Ezek alapján a XIII., II., III. kerület, valamint az 1994. évi XLIII. számú Budapest főváros közigazgatási területéről és kerületi beosztásáról szóló törvény 2013.07.20-tól hatályos módosítása alapján a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott Margitsziget miatt a Budapest Főváros Önkormányzata is érintett.

A hatályos Budapest Főváros Településszerkezeti Terv (TSZT) alátámasztó munkarésének Funkcionális szerkezeti tervlapja szerint a Vizes21 projekt érintettségé alá tartozó Dagály Termálfürdő, Strandfürdő és Uszoda területe jelentős közösségi rekreációs célú terület besorolást kapott, és vegyes használatú szerkezetalakító fejlesztési céltárságként van jelölve. A Dráva utcától délre eső területeken és a budai területeken, a Margit körúttól délre a terv kiemelten védendő karakterű, jelentős kiterjedésű területet állapít meg. A terv a Margitsziget területét városi parkként jelöli, valamint túlnyomó részét zöldterületként, kisebb há-

14. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

nyadát vegyes használatú, magas intenzitású városias területként tartja számon. A Duna-part mentén, a budai és a pesti oldalon is tervezett villamosvonal jelölt, míg a Szent István parkon és Óbuda-Újlak központon át gyorsvasúti vonal tervezett. A Margit hídtól északra fekvő Duna-partokon jelentős közösségi rekreációs célú terület, ill. jelentős zöldterület jelölt.

A Duna-parti Építési Szabályzat területi határát, követelményeit a 2012. évi CXCV. törvény határozza meg. Ennek megfelelően a Margitsziget és környezetének rendezési háttere változni fog a jövőben. A Margitsziget területére szabályozási terv jelenleg nincs hatályban. A területre az 56/2001. (XII. 20.) ÖK rendelettel elfogadott Budapest Főváros XIII. kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat rendelkezései vonatkoznak.

A terület II. kerületi részére a Budapest II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2007.(I.18.) rendelete a Bp., II. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról vonatkozik, melyek a tervezett projektelemek megvalósítását lehetővé teszik.

A XIII. kerületi Dagály Termálfürdő, Strandfürdő és Uszoda területére a (Népfürdő utca - (25833) hrsz. - Árpád híd - Duna - Rákospatak által határolt területre készített) 18/2014. (VII. 2.) ÖK rendelettel jóváhagyott szabályozási terv vonatkozik. A területen a 18/2014. (VII. 2.) ÖK rendelettel módosított, 56/2001. (XII.20.) ÖK rendelettel jóváhagyott Budapest Főváros XIII. kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat hatályos.

KULCSPROJEKT BEMUTATÁSA

PROJEKT NEVE: **MARGITSZIGET INTEGRÁLT FEJLESZTÉSE**

PROJEKT INDOKLÁSA:

A Margitsziget a főváros arculatát alapvetően meghatározó városrész, országos jelentőségű természeti-építészeti érték. A Margitsziget egyúttal Budapest legnépszerűbb városi közparkja, mely éppen a népszerűsége következtében igen jelentős használati terhelésnek van kitéve. A stratégiai készítésének célja megtalálni az egyensúlyt a terület széleskörű társadalmi használatának és az épített és természeti környezet színvonalas fenntartásának olykor egymással ellentétes szempontjai között.

PROJEKT LEÍRÁSA:

A projekt célja, hogy a Margitszigetből, mely nem csak fővárosi, de országos jelentőségű tájépítészeti és építészeti értéket képvisel, a város (illetve sok tekintetben az ország) mintakertje, a pihenés és a felüdülés szigete váljon. Cél továbbá, hogy a Margitsziget hagyományaihoz méltón adjon helyet kulturális, rekreációs és sport tevékenységeknek mind a fővárosiak mind az ide látogatók számára. Ehhez szükség van a margitszigeti tradicionális intézmények színvonalas felújítására és fenntartására. További célkitűzés az önfenntartóbb városi park modelljének kialakítása, a sziget terhelésének a sziget regenerálódó képességéhez történő igazítása. A koncepció fejlesztési javaslatai a következők:

Infrastrukturális fejlesztések

- Margitsziget teljes csatornázása, árvízvédelmi fejlesztések (fakadó vizek)
- Elektromos buszok beszerzése
- Hajó kikötők létesítése
- Északi parkoló bővítése, közvilágítás kiépítése

Rekreációs, sport és kulturális fejlesztések

- Palatinus Strandfürdő fejlesztése (külön projektként nevesítve)
- Sportpályák komplex fejlesztése, különös tekintettel a sziget területén lévő 24 tenispályára (Tenisztadion, HM Tenisztelep) és a Margitszigeti Atlétikai Centrumra
- Kajak-kenu vízitelep felújítása, bővítése
- Szabadtéri Színpad komplex fejlesztése
- Úszóművek létesítése

Informatikai fejlesztések

- Információs hálózat kiépítése, ingyenes Wi-Fi pontok, interaktív honlap

Zöldterületi és minőségjavító fejlesztések

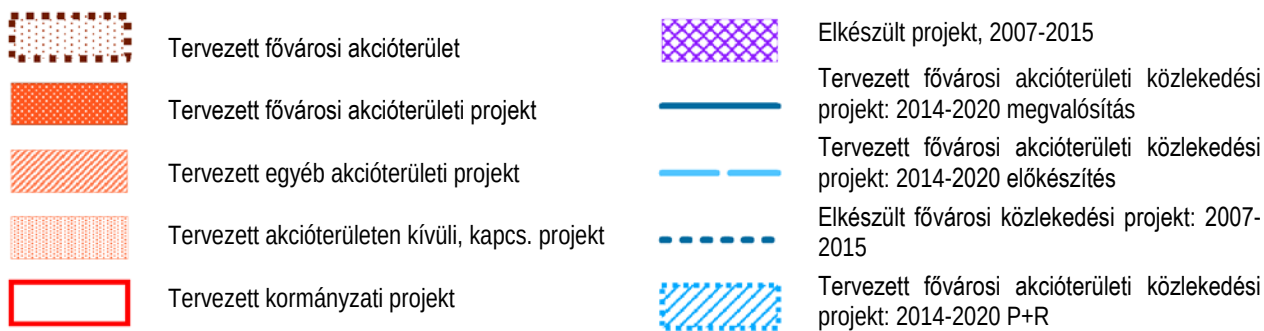
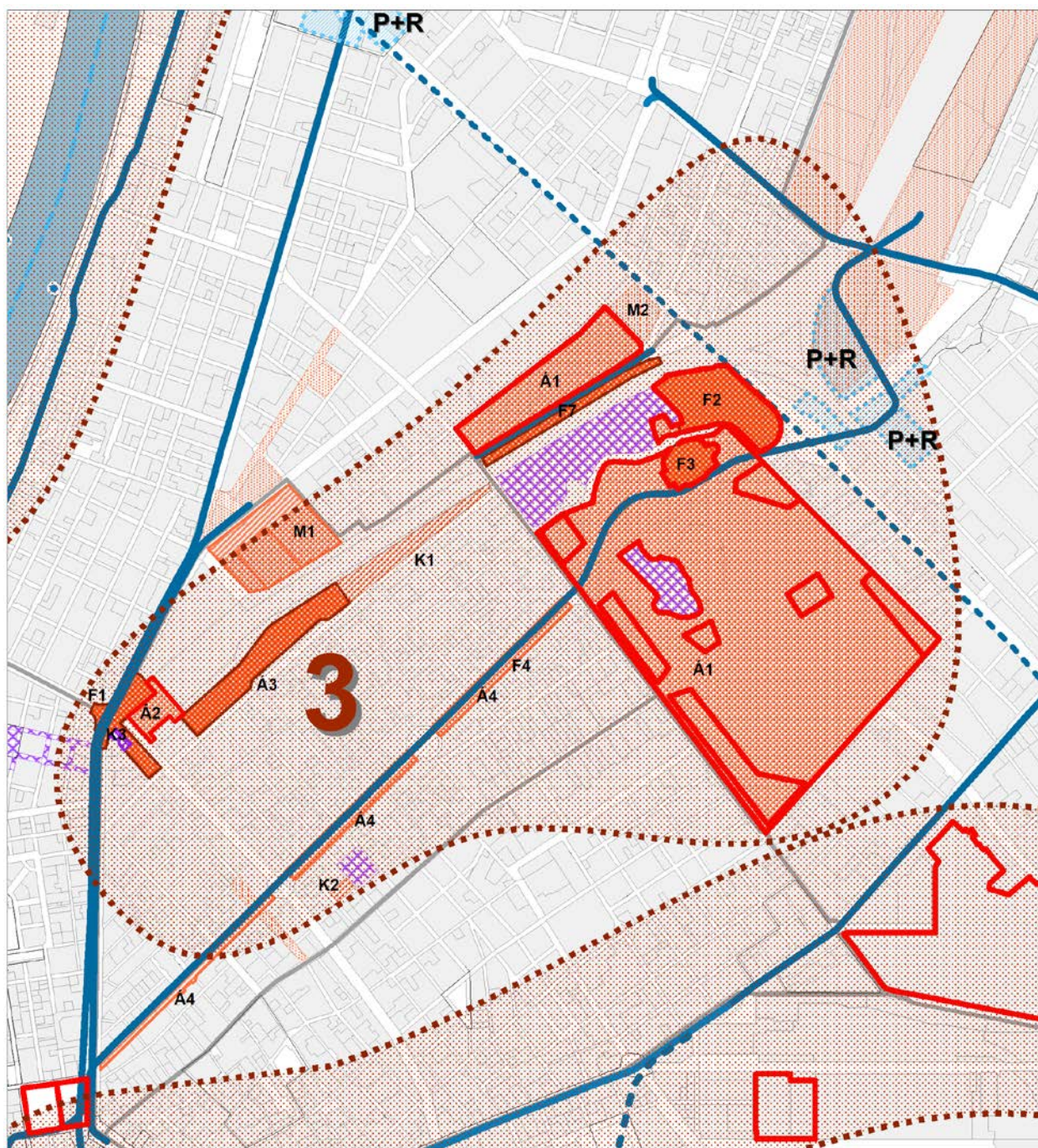
- Margit hídi lehajtó és környezetének rendezése
- Játszóter fejlesztése, „játéksziget” kialakítása
- Úthálózat, gyalogutak megújítása, átalakítása, minőségének javítása, kitaposások
- Kereskedelmi egységek fejlesztése, egységesítése
- Utcabútorok, interaktív információs táblák és szolgáltatások telepítése
- Szabadtéri Színpad környezetének teljes körű kertépítészeti rekonstrukciója

Jelenleg funkció nélkül álló épületek hasznosítása, felújítása

- Kisállatkert fejlesztése
- Ivóutak fejlesztése

PROJEKT STRATÉGIAI ILLESZKEDÉSE:	- Szobrok és környezetének rendezése - Automata öntözőhálózat kiépítése, saját kutas öntözőhálózat kiépítése - Zöldkataszter készítése a Margitsziget teljes területére Közbiztonságot javító fejlesztések - Margitsziget teljes körű dísz- és közvilágításának kiépítése - Térfigyelő kamerarendszer kiépítése VFK – Budapest 2030: - Egészséges környezeti feltételek megteremtése cél (Új zöldterületek létesítése az ellátatlan területeken, Sportoló lakosság arányának növelése); - Hatékony, kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város cél (Fenntartható, kompakt, szabadterületekkel megfelelően tagolt város, Elhanyagolt, átjárhatatlan területek átstrukturálása, megújítása, zöldfelületi bővítése); - Befogadó, támogató és aktív társadalom cél (Az öngondoskodás gondolatának erősítése az egészség és a szellemiség terén – a sport és rekreáció feltételeinek megteremtése). ITS – Budapest 2020 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet (Zöld Program)
VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS SZERVEZET:	Budapest Főváros Önkormányzata
BECSÜLT KÖLTSÉG:	15-20 milliárd Ft
FINANSZÍROZÁS:	fővárosi költségvetés, központi költségvetés, KEHOP
PROJEKT ELŐKÉSZÍTETTSÉG	fejlesztési terv
PARTNEREK	Magyar Állam / Nemzeti Sportközpontok; Főkert Zrt. BGYH Zrt., Danubius Nemzeti Hajós Egylet, Honvédelmi Minisztérium
ELŐKÉSZÍTÉS LEÍRÁSA:	műszaki tervezés, megvalósíthatósági elemzések, Duna-part építési szabályzat készítése folyamatban
BECSÜLT ELŐKÉSZÍTÉSI KÖLTSÉG	300 millió Ft
ELŐKÉSZÍTÉSÉRT FELELŐS SZERVEZET:	Budapest Főváros Önkormányzata
TERVEZETT ÜTEMEZÉS:	több lépcsőben, projektelemenként

3. NYUGATI TÉRSÉG –VÁROSLIGET AKCIÓTERÜLET

15. ábra

AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉS CÉLJA

Az akcióterületi beavatkozások célja a Nyugati tértől a Városligetig húzódó radiális tengely mentén az alulhasznosított területek fejlesztésbe való – részben átmeneti célú – bevonása, funkcióváltása, a Városliget kiemelt turisztikai szerepének megerősítése intézményfejlesztéssel és a zöldterületek revitalizálásával. Ezzel a Belvárosban koncentrációzó látogató forgalom (turizmus és találkozóhely) térbeli kiterjesztése, a Podmaniczky út mentén új turistaútvonal és szabadidős zóna kialakítása a cél.

A Nyugati pályaudvar térsége ma Budapest belvárosának legnagyobb fejlesztési potenciállal bíró helyszíne. Hosszú távon több százezer négyzetméternyi munkahelyi és / vagy kulturális terület jöhet létre, olyan vegyes fejlesztés mellett, mely az egyébként nagyon alacsony zöldfelületi ellátottsággal bíró belváros pihenésre alkalmas területeit is növeli. A területen számos tulajdonosi érdek és fejlesztési elképzelés van jelen, ezért a fővárosi önkormányzatnak szerepet kell vállalnia – a közigazgatásilag érdekelt Terézvárosi Önkormányzattal együtt – a különböző érdekek összehangolásában, a terület hosszú távú fejlesztési víziójának megalkotásában. Az állam tulajdonosi státuszának dominanciája miatt a komplex projekt menedzselése, szervezeti és finanszírozási háttérének kidolgozása kormányzati feladat. A területre vonatkozó kormányzati szándék, hogy Liget 2 néven a terület megújuljon, s ebben a városi zöldfelületek növelése meghatározó legyen. Mivel a Kormány egyéb projektek vonatkozásában jelentősen előrébb tart a tervezésben, a fővárosi önkormányzat célja az, hogy a következő 7-10 évben ütemezetten – a nagyléptékű, jövőben megvalósítható fejlesztéseket nem akadályozó – átmeneti hasznosítás lehetővé váljon. Budapest Főváros és Terézváros Önkormányzata szakmai civil szervezet bevonásával az átmeneti hasznosítás lehetőségeit vizsgálta, de tulajdonosi státuszban egyik önkormányzat sincs. Az általuk kidolgozott „Nyugati Grund” koncepció elsősorban lakossági célcsoportok és fiatalok számára kínálna sport és rekreációs lehetőségeket az átmeneti hasznosítás jegyében. Budapest belvárosa rendkívül népszerű a diákok és külföldi fiatalok körében, ugyanakkor a szálláshelyek, hostelök közelében nagyon korlátozottak a sportolási lehetőségek. Ugyanez érvényes a lakosságra is, hiszen a sűrűn beépített városi szövetben új sportparkok kialakítására szinte nincs is lehetőség. Közösségi tervezéssel és a megvalósításban való részvétellel a finanszírozás és fenntartás háttérét is biztosító, vendéglátó funkciókat is integráló szabadidős és sportpark kialakítása került felvázolásra. Az átmeneti hasznosítás társadalmi céljai mellett fontos kiemelni a projekt jelentőségét abból a szempontból, hogy a térség, mint kiemelt összefvárosi jelentőségű intermodális – városi alközpont fejlesztésének beindításához is hozzájárul.

A főváros legnagyobb volumenű projektje a Fővárosi Állat- és Növénykert (FÁNK) funkcióbővítése lesz (a kulcsprojektek között részletes információ található). Az egész évben látogatható, európai vonzerejű kulturális-turisztikai attrakció a fejlesztési elemeknek köszönhetően egyben családi élményparkként és ökológiai élménközpontként is működik majd. A Liget Budapest projekt részeként megvalósuló állatkerti bővítés mellett a fővárosi önkormányzat folytatni kívánja a Széchenyi Gyógyfürdő megújítását.

A Liget Budapest projekt tartalma az elmúlt évek során többször változott. A legutóbbi - 1866/2015. (XII. 2.) számú Korm. határozat szerint az új fejlesztések a következők lesznek:

1. ütem: 2018-ig megvalósuló projektelemek

- Magyar Zene Háza (elbontott egykori Hungexpo épületek helyén)
- Magyar Műszaki Közlekedési Múzeum az eredeti tervek szerint helyreállított épületben
- Felújított Szépművészeti Múzeum
- Országos Múzeumi Raktározási és Restaurálási Központ (a Szabolcs utcai egykori kórházépületek újrahasznosításával)

2. ütem: 2019-ig megvalósuló projektelemek

- Új Nemzeti Galéria (az elbontott Petőfi Csarnok helyén)
- Néprajzi Múzeum (új épületben)
- Vajdahunyad vár felújítása
- Városligeti Gyermekszínház (új épület a régi tervek szerint visszaépítve)
- Olof Palme Ház felújítása

Az új intézmények felépítése és a régi épületek megújítása mellett a projekt keretében rehabilitálják a Városliget zöldfelületét és a rekreációs funkciókat, az erre vonatkozó tájépítészeti tervpályázatot 2015-ben kiírták.

A projekt részeként 2018-ig elkészül a 700 férőhelyes Hermina Garázs.

AZ AKCIÓTERÜLETI TERV FEJLESZTÉSÉNEK FŐ FELADATAI

- ▶ Nyugati pályaudvar környezetének hasznosítását előkészítő tárgyalások a Miniszterelnökség vezetésével a fővárosi önkormányzattal és az érintett VI. kerületi önkormányzattal együttműködve, a terület egy részén az átmeneti hasznosítás feltételeinek kidolgozása.
- ▶ FÁNK fejlesztési projektek tervezésének folytatása
- ▶ Együttműködés a Kormánnyal a Liget Budapest beruházásainak és a szükséges fővárosi beavatkozások (FÁNK, Széchenyi Fürdő) összehangolására.

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK 2014-2020 ÁTTEKINTÉSE

Sor-szám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (4.1.)	Nyugati tér és aluljáró megújítása	előkészítése megkezdődött - fővárosi területek, aluljáró, felüljáró állapotmegóvó felújítása	0,8 milliárd Ft	2016-tól ütemezetten	fővárosi költségvetés
F2 (4.18.)	Fővárosi Állat- és Növénykert – Pannon Park projekt	az egykori Vidámparki területen megvalósuló integrált kulcsprojekt: Biodóm és Mesepark	25 milliárd Ft	2015-től ütemezetten	központi költségvetés (Liget Budapest projekt keretében)
F3 (4.5.)	Széchenyi fürdő felújítása	komplex rehabilitáció: létesítmény felújítás, szolgáltatás-fejlesztés: komplex gépészeti rekonstrukció, környezetbarát technológiák alkalmazása, a közeli intézmények termikus energiával való ellátása	1,5 milliárd Ft	2015-2017	fővárosi költségvetés
F4 (3,35.)	M1 metró (Millenniumi földalatti vasút) rekonstrukció és járműfejlesztés	járműkorszerűsítés; akadály-mentesítés a teljes vonal mentén;	40 milliárd Ft	előkészítés: 2017-ig; forrás függvényében	indítható fővárosi költségvetés, központi költségvetés, hitel
Á1	Liget Budapest Projekt	kormányzati projekt, új kulturális intézmények fejlesztése, zöldterület megújítása integrált projekt keretében	156,72 milliárd Ft	2015-2020 (előkészítés folyik)	központi költségvetés
Á2	Nyugati pályaudvar épület felújítás	NIF/KKK által tervezett projekt a pályaudvar központi épületének felújítására	n.a.	n.a.	IKOP
Á3	Liget 2 projekt	Podmaniczky út menti MNV területek hosszú távú hasznosítása	n.a.	n.a.	központi költségvetés
Á4	Világörökségi Kezelési terv	örökségvédelmi terület – állagmegóvás, fejlesztés - Magyar Állam / Forster Központ	n.a.	n.a.	központi költségvetés
K1	Nyugati Grund	Podmaniczky utca menti használaton kívüli, egykori MÁV területek szabadidős hasznosítása átmeneti jelleggel (fővárosi kerületi önkormányzatok együttműködésével)	1,5 milliárd Ft (+ esetleges kárelhárítási költségek)	2014: előkészítés 2015: megvalósítás	fővárosi és kerületi költségvetés, központi költségvetés, magántőke
K2	Hunyadi téri csarnok megújítása	vásárcsarnok értékőrző, funkcióbővítő felújítása (döntés-előkészítő hasznosítási vizsgálat készítése folyamatban)	3,5 milliárd Ft	forrás függvényében	kerületi költségvetés;; központi költségvetés; fővárosi támogatási
M1	WESTEND 2 területe	jelentős méretű kereskedelmi és irodai fejlesztés	kb. évi 3-5 milliárd Ft	2016-tól	magántőke
M2	egykori Volán telep (Szabolcs utca)	vegyes funkciójú fejlesztés az egykori barnamezős területen	n.a.	n.a.	magántőke

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK (SZINERGIA I.)

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Rákosrendező pályaudvar hasznosítási programjának előkészítése			Teréz körút kiaknázásának, portáljainak, reklámkihelyezéseinek, megújítása	Vágány utca mentén ingatlanfejlesztés

FEJLESZTÉSI ELŐZMÉNYEK (SZINERGIA II.) – folyamatban lévő projektekkel együtt

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Széchenyi fürdő részleges felújítása	Vágány utca kialakítása		TÉR_KÖZ: Nyugati tér közterületi megújítása	
Műjégpálya felújítása			Hunyadi tér közterületi megújítása	
FÁNK - Varázshegy				

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TERÜLETRENDEZÉSI HÁTTERE

Budapest Főváros Településszerkezeti Terv (TSZT) alátámasztó munkarésének funkcionális szerkezeti tervlapja a Dózsa György út vonaláig kiemelten védendő karakterű, jelentős kiterjedésű területként jelöli az akcióterületet. A Nyugati pályaudvar térsége és az M3 – Hungária körút csomópont szerkezetalkító fejlesztési céltérség – vegyes használatú. A Városliget városi parkként jelölt jelentős zöldterület. A Hungária körút elsőrendű főútként jelölt, felszíni villamosvonalal ellátva.

Az Országgyűlés, a Magyar Állam, Budapest Főváros Önkormányzata, a Magyar Alkotóművészeti Közhazsnú Nonprofit Kft. és Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata osztatlan közös tulajdonában álló Városliget országos jelentőségének és a nemzet emlékeztetőben betöltött kiemelkedő szerepének tudatában, a Városliget megújításának és fejlesztésének megvalósulása érdekében új törvényt alkotott (2013. évi CCXLII. törvény).

A Városligetben megvalósításra kerülő építési beruházások a továbbiakban kiemelt állami feladatnak minősülnek.

A városligeti ingatlan területén kulturális, közösségi szórakoztató, oktatási-nevelési, sport- és szabadidő, hiteleti, turisztikai, vendéglátó, kiskereskedelmi, közlekedési, biztonsági rendeltetésű épület, valamint parkoló és gépjárművek, illetve kerékpár elhelyezését biztosító építmény helyezhető el, azonban az építési beruházások befejezését követően a zöldfelület aránya a területen nem lehet kevesebb a 2013. december 31-i állapotnál. Budapest Főváros Önkormányzata a Városliget területére rendelet formájában Városligeti építési szabályzatot állapít meg 2014. június 30-ig, amely hatálya a Budapest közigazgatási területén fekvő, Hungária körút – Kacsóh Pongrác út – Hermina út – Ajtósi Dürer sor – Dózsa György út, valamint a Magyar Államvasutak Zrt. 29737 és 29834/3 helyrajzi számú vasúti területe által határolt területre terjed ki.

Az akcióterület Városligeti építési szabályzat hatályaán kívül eső Zuglói területeire a 19/2003. (VII. 08.) sz. rendelettel elfogadott Zuglói Kerületi Várostervezési Szabályzata vonatkozik, melynek 2. számú melléklete, a kerületi szabályozási terv.

16. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

A VI. kerületben a 29/2011. (VII. 4.) számú önkormányzati rendelettel jóváhagyott Budapest, VI. kerület Terézvárosi Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzata (TÉSZ) hatályos, melyben a Nyugati pályaudvar térsége "kiemelt szabályozást igénylő összárosi érdekű terület" (TÉSZ 31 §).

Az akcióterület tervezett fejlesztéseinek megvalósíthatóságához a településrendezési tervek készítése, módosítása folyamatban.

KULCSPROJEKT BEMUTATÁSA

PROJEKT NEVE:

FŐVÁROSI ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERT FEJLESZTÉSE – PANNON PARK

PROJEKT INDOKLÁSA:

A Fővárosi Állat- és Növénykert bővítésének szükségessége évtizedek óta felmerült, de inkább áttelepítést terveztek. A Fővárosi Közgyűlés 2012. 11. 28-án és 2013. 2. 27-én döntött arról, hogy az Állatkert a Vidám Park területével bővül, amivel mind az állatok, mind pedig a látogatók számára hosszabb távon is megfelelő terület biztosítható, és fejlesztésével egy innovatív, fenntartható városfejlesztési mintaprojektként is funkcionáló közösségi tér, egyedülálló családi élménypark jön létre. A fejlesztésre készült a Pannon Park létesítésének terve.

A Pannon Park projekt a lepusztult vidámparki területen **bővített állatkerti és családi élményparki funkciókat** példaértékűen, a fenntartható városfejlesztés és a klímavédelem zászlóshajó projektjeként hozza létre, a Liget Budapest projekt részeként.

PROJEKT LEÍRÁSA:

Minőségi szabadidős programot biztosító családi élménypark és állatkert létesítése a korábban vidámparki, 2013. március 15. óta FÁNK kezelésben lévő területen a Liget Budapest programmal összhangban.

A Pannon Parkban két fő attrakció lesz: Európa legnagyobb biodómja (kb. 2 hektáron), egy fedett, nagy belmagasságú **Pannon Ősvilág** szubtrópusi csarnok, a hozzá csatlakozó kb. 1,5 hektárnyi külső állatkifutó, vízi szafári, nagy állattartó helyek, és egy **Pannon-tenger Akvárium**, stb. A terület másik felén a **Magyar Mesepark** díszkerttel, játszóterekkel és játszóházakkal, az állatos magyar meséket feldolgozó Mesevárral, Magyar Majorral, Madárkórházzal és gyereklovardával. A területen kiszolgáló infrastruktúra is létesül (pl. parkoló, ellátás, műhely, hulladékkezelő stb.).

Pannon Park kialakításával szembeni kritériumok:

- ▶ Községi tér a városiak számára, a családi szabadidő-töltés kitüntetett helyszíne, a város kiemelkedő értékű, 21. századi turisztikai vonzereje;
- ▶ fenntartható városfejlesztési megoldások alkalmazása, kiemelten: a klímaváltozást lassító technológiák alkalmazása; klímaváltozás hatásaihoz való adaptációs megoldások tesztelése; megújuló energiaforrásokra és más alternatív technológiákra alapozott energiaellátás és gépészet; zöld építészeti; fenntartható közlekedés és akadálymentesség, parkolók;
- ▶ innováció (pl. új technológiák, oktatási és bemutatási módszerek alkalmazása); interaktív, élményszerű bemutatás és oktatás, a szemléletformáló és fenntartható fejlődést tudatosító bemutatók (pl. a megújuló energiák, komposztálás, alternatív szennyvíztisztítás stb. élményszerű bemutatása);
- ▶ a Pannon Park egészében élményközpontú, a gépi, globális multikultúrával szemben alternatív családi szabadidős tevékenységek biztosítása; a kisgyermektől a felnőtt korosztály minőségi szórakoztatása, ökológiai irányú élményszerzése;
- ▶ az Állatkert attraktivitásának megőrzése, növelése, a Kárpát-medencei identitás erősítése a miocén kori élővilágot jelképező állatbemutatókkal, a nemzetközi állattartási elvárások kielégítése;
- ▶ az őshonos magyar állatfajták, az ősi mesterségek, állattartás és hagyományok bemutatása; az állatokhoz kötődő mondák, mesék, irodalmi és művészeti vonatkozások bemutatása;
- ▶ környezet-, és örökségvédelem; Vursli, „Lizs” hagyományok újraélesztése.

PROJEKT STRATÉGIAI ILLESZKEDÉSE:

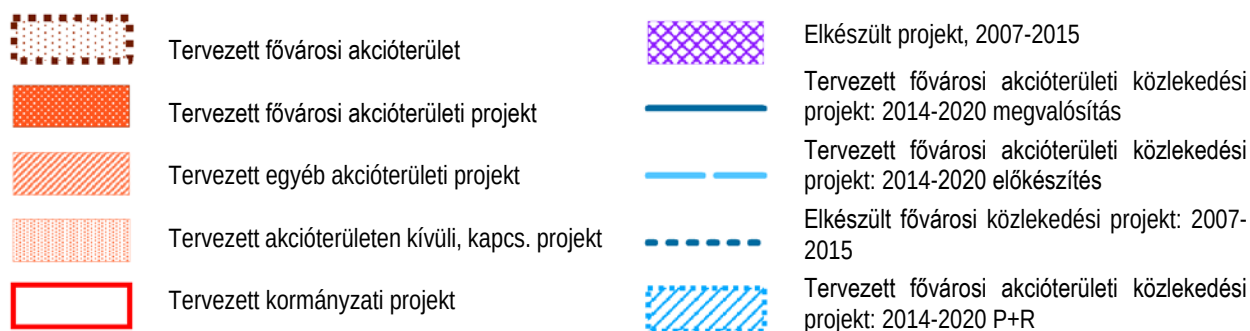
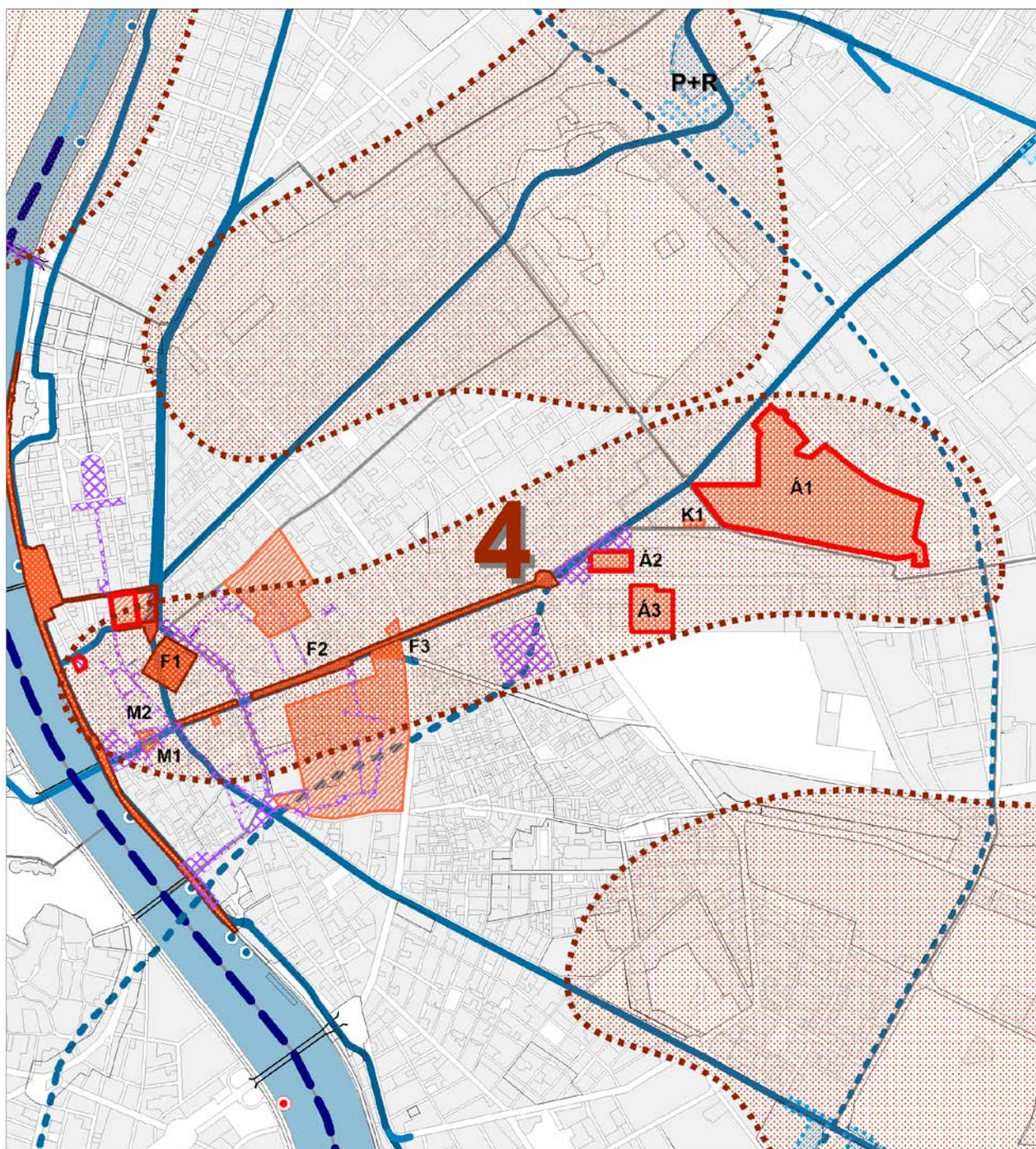
VFK – Budapest 2030:

- Az egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése cél;
- Egészséges környezeti feltételek megteremtése cél;
- Kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése cél;
- Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás cél.

ITS – Budapest 2020:

VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS SZERVEZET:	▪ 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet (Kulturális intézményfejlesztési program).
	Fővárosi Állat- és Növénykert Zrt.
BECSÜLT KÖLTSÉG:	25 Milliárd Ft
FINANSZÍROZÁS:	központi költségvetés (1044/2015. (II.10.) Korm. határozat szerint)
PROJEKT ELŐKÉSZÍTETTSÉGE:	48/2015. (III.12.) Korm. rendelet rendelkezik a projekt kiemelt jellegéről: a megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítása és az eljáró hatóságok kijelölésével; A fejlesztéshez kapcsolódó ingatlanjogi kérdések egyeztetése, a változások átvezetése folyamatban van (állami tulajdonban lévő ingatlanok fővárosi tulajdonba vétele); Környezetvédelmi hatásvizsgálat elkészült, a Környezet- és Természetvédelmi Felügyelőség elfogadta határozattal az előzetes vizsgálati dokumentációt; A 1044/2015.(II.10.) Korm. határozat értelmében az engedélyezési és kiviteli terveket a Pannon Park teljes és maradéktalan megvalósítására kell elkészíteni; Az engedélyezési tervek készítése folyamatban van.
ELŐKÉSZÍTÉS LEÍRÁSA:	hidrológiai és talajmechanikai vizsgálat előzetes régészeti vizsgálat kiviteli tervek készítése, engedélyeztetés
BECSÜLT ELŐKÉSZÍTÉSI KÖLTSÉG	kb. 1,5 milliárd Ft
ELŐKÉSZÍTÉSÉRT FELELŐS SZERVEZET:	Fővárosi Állat- és Növénykert
TERVEZETT ÜTEMEZÉS:	2013-2019

4. BUDAPEST ÚJ FŐTERE ÉS SUGÁRÚTJA AKCIÓTERÜLET

17. ábra

AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉS CÉLJA

Az akcióterület egy radiális tengely mentén a belső városrész minőségjavítását szeretné folytatni, összekötve a megújuló Ferenciek terét, az M4 felszínrendezése kapcsán végső formáját elnyerő Baross téren keresztül a Kormány másik nagy fejlesztési helyszínével, a Nemzeti Olimpiai Központ területével. A főváros egykor legfrekvenciáltabb bevásárló utcájában üres üzlethelyiségekkel, romló közterületi minőséggel találkozunk. Cél az, hogy a közlekedésfejlesztési projektekhez kapcsolódva a Károly körút megújításához hasonlóan egy újraosztott, igényesen kialakított közterület szolgálja a gyalogos, kerékpáros, közösségi és személygépkocsi forgalmat. A minőség és presztízs javulásával cél a terület gazdasági felértékelése, az üzletek forgalmának és ezzel prosperitásának növelése, melyhez a főváros saját „Rögtön Jövők” projektjével is hozzá kíván járulni. Az alapvetően kiskörúton kívüli akcióterület súlypontja mégis a belvárosban van, kiemelt fővárosi cél kulcsprojektként a Városháza évek óta húzódo infrastruktúrájának és működésének integrált projekt keretében történő megújítása, valamint a kapcsolódó Városháza tér méltó kialakítása, létrehozva ezzel Budapest új főterét.

AZ AKCIÓTERÜLETI TERV FEJLESZTÉSÉNEK FŐ FELADATAI

- ▶ Városháza projekt előkészítése – részletes megvalósíthatósági elemzés és műszaki tervek elkészítése.
- ▶ Kossuth – Rákóczi tengely integrált megújításának előkészítése, közlekedésfejlesztési döntések függvényében.
- ▶ Piaci fejlesztőkkel, kerülettel együttműködés, fejlesztési szándékok (tartalom, ütemezés) pontosítása.

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK 2014-2020 ÁTTEKINTÉSE

Sorszám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (2.67.)	Városháza komplex megújítása (benne Budapest Információs és kommunikációs központ és Városháza tér)	műszaki felújítás, hasznosítás racionalizálása, Városháza tér kialakítása, ügyfélszolgálati helyiségek és Budapest Központ kialakítása térkapcsolatok, felszín alatti parkoló kapacitás kiépítése; ügyfélszolgálati funkciók megújítását biztosító IKT és HR fejlesztések	14 milliárd Ft	2014-2015: előkészítés 2020-ig ütemezetten	KEHOP, fővárosi költségvetés, központi költségvetés
F2 (4.1.)	Kossuth Lajos utca - Rákóczi út közterületi megújítása	közlekedésfejlesztés irányának függvényében integrált projektként előkészítés előtt	1 milliárd Ft	2016-2019	VEKOP, fővárosi költségvetés (TÉR-KÖZ)
F3 (4.1.)	Blaha Lujza tér közterületi megújítása	Rákóczi úti fejlesztésekkel összehangolás, integrálás	0,6 milliárd Ft	2016-2019	fővárosi költségvetés (TÉR-KÖZ)
Á1	Istvánmező: Budapest Olimpiai Központ és Puskás Ferenc Stadion	Puskás Ferenc Stadion fejlesztése	100 milliárd Ft	2015-2019	központi költségvetés
Á2	Keleti pályaudvar épületfelújítás	IKOP kiemelt projekt, részletei nem ismertek	n.a.	n.a.	IKOP
K1	közösségi bérház kialakítása és komplex akcióterületi program	VII. kerületi kapcsolódó akcióterületi program	2 milliárd Ft	forrás függvényében indítható	forrása bizonytalan
M1	Klotild –palota Dél	A Klotild palota déli épületének megújítása - szállodafejlesztés	6,5-7 milliárd Ft	2016-2018	magán
M2	Párizsi udvar	szálloda és kereskedelmi fejlesztés; műemlék épület felújítása	12 milliárd Ft	2018-ig	magán

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK (SZINERGIA I.)

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Újpalotai villamos kiépítése	A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja – I. ütem		Belső-Erzsébetváros, Józsefváros – tematikus utcák, közterületek megújítása	

FEJLESZTÉSI ELŐZMÉNYEK (SZINERGIA II.) – folyamatban lévő projektekkel együtt

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
Budapest Szíve 1. / Reprezentatív Kaputérsek - Károly krt., Márc. 15. tér/Ferenciek tere	M4 - új metróvonal befejezése a Baross tér felszínrendezésével	Pesti Vígadó felújítása	TÉR_KÖZ: Palotanegyed	
		Erzsébet tér – kulturális központ és közterületi megújítás	TÉR_KÖZ: II. János Pál pápa tér – játszótér	
		Nemzeti Lovarda	TÉR_KÖZ: Szervita tér	
			Budapest új főutcája	
			Március 15. tér, Ferenciek tere	
			Váci utca és kapcsolódó utcák megújítása	
			Madách tér megújítása	

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TERÜLETRENDEZÉSI HÁTTERE

Budapest új főtere és sugárútja akcióterület a hatályos Budapest Főváros Településszerkezeti Terv (TSZT) alátámasztó munkarészének „Funkcionális szerkezeti tervlapja” szerint kiemelten védendő karakterű, jelentős kiterjedésű terület a Keleti pályaudvar, a Thököly út és a Dózsa György út vonaláig. A Nagykörútig terjedő terület és a Keleti pályaudvar térsége a Városházponton – főközpont területéhez tartozik. Az akcióterületen belül a Keleti pu. – Kerepesi út menti területsáv – Istvánmező területe, valamint két terület a Kerepesi út déli oldalán szerkezetalkító fejlesztési céltárságnak jelölt – vegyes használatú. Meglévő közlekedési infrastrukturális elemként a DBR metróvonal (M4), valamint az ÉDRV (M5) tervezett nyomvonal érinti az akcióterületet. A Rákóczi út – Thököly út vonalán és tervezett villamosvonal jelölt, a Keleti pályaudvartól a Thököly út mentén húzódik a tervezett metróvonal (M4 meghosszabbítása). A Stadionok térsége jelentős közösségi rekreációs célú terület.

Az akcióterület több kerületet fed le (V., VII., VIII., XIV.). A XIV. kerület kivételével, az érintett kerületek városrendezési eszközei (KVSZ) megfelelő keretet biztosítanak az akcióterületen belüli fejlesztéseknek.

Az Országgyűlés a gazdaság és a turizmus élénkítése, az egyes építészeti és erkölcsi értékek megóvása, a sport- és kulturális szolgáltatások színvonalának emelése, továbbá a hosszú távú városrehabilitáció megvalósítása érdekében

18. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

– a budapesti Istvánmező városrész rehabilitációja keretében a sport- és a kulturális igényeknek megfelelő, nemzetközi színvonalú, összetett szolgáltatásokat biztosítani képes épületegyüttes létrehozásának elősegítése céljából új törvényt alkotott.

A budapesti Istvánmező rehabilitációs programjáról, kiemelten a Budapesti Olimpiai Központ integrált rekonstrukciójáról szóló 2012. évi LXXV. törvényben meghatározott önálló új stadion, kiegészítő létesítmények és az ezekhez tartozó parkoló építésére, a Budapesti Olimpiai Központ bővítésére a XIV. kerületben hatályos 19/2003. (VII.08.) sz. rendelettel elfogadott Zugló Kerületi Városrendezési Szabályzatának módosítása szükséges.

A beruházás területére vonatkozó településrendezési szabályok a törvényben meghatározottak szerint: „a megengedett legnagyobb építménymagasság ötven méter, és a létesítendő épületek legmagasabb pontjára vonatkozó megengedett legnagyobb érték nyolcvan méter”, azaz a területen magasház elhelyezésének lehetősége is megengedett.

KULCSPROJEKT BEMUTATÁSA

PROJEKT NEVE:

VÁROSHÁZA KOMPLEX MEGÚJÍTÁSA

PROJEKT INDOKLÁSA:

A Városháza megújítása a fővárosi önkormányzat eddig elkészült stratégia terveiben folyamatosan kiemelt helyen szerepelt (kulcspjekt), megvalósítása azonban mai napig elmaradt. A megújítás indoklásában ma már kevésbé releváns a környezetre gyakorolt katalizáló hatás elérése, ugyanis a történeti Belváros dinamikus megújítását tapasztalhattuk meg az elmúlt 5-8 év során. Ebben a megújuló épített környezetben szimbolikusan is nagy jelentősége van annak, hogy a Városháza tér magas használati értékű, nyitott közösségi térré váljon, a Városháza pedig mind arculatában, mind funkcionálisan és szellemiségében megújuljon. A városban élő lakossággal, önkormányzatokkal, gazdasági szereplőkkel, civilekkel és intézményekkel való bizalom kiépítésében, az irányító, kezdeményező és koordináló főváros szerepének megerősítéséhez az épített környezet megújítására is szükség van. A szimbolikus megújulás mellett a racionalizálás, a környezettudatosság szempontjainak érvényesítése is fontos feladat.

A korábbi megvalósítási elképzelések (akár funkcionális, akár a megvalósítás finanszírozási hátterét illetően) felülvizsgálatára, értékelésére és új program kialakítására van szükség. Ezt a gazdasági, finanszírozási válság elhúzóó hatása, az ingatlanfejlesztések területén tapasztalt alacsony aktivitás, valamint a köz- és magánszféra által az elmúlt években közösen megvalósított projektek negatív tapasztalatai egyaránt indokolják.

PROJEKT CÉLJA

A Városháza tömb megújítása: az épület korszerűsítése (energetikai és fenntarthatósági szempontok figyelembe vételével), a Városháza tér felújítása és kinyitása, mélygarázs építése, felszínnel való összekapcsolása, ügyfélszolgálati és belső hatékonyságot javító fejlesztések. A várossal való kommunikáció támogatását biztosító intézmény infrastruktúrájának kialakítása.

PROJEKT LEÍRÁSA:

A Városház utca - Gerlőczy utca - Károly körút - Bárczy István utca által határolt terület (továbbiakban: Városháza tömb) fejlesztésének legfontosabb koncepcionális irányai a következők:

- a tömb műszaki felújítása a környezeti (energetika, zöld beszerzés, zöldfelületek, hősziget-hatás csökkentése), műemléki, gazdaságossági és arculati szempontok integrálásával
- a hasznosítás racionalizálása (funkcionális összetétel, fenntartható működés)
- nyitottság biztosítása (tér, ügyfélszolgálati helyiségek, Budapest Központ)
- megközelíthetőség (térkapcsolatok, térszín alatti parkoló kapacitás kiépítése)

Az integrált projekt részét képezi továbbá a Városháza hatékonyabb működését és az ügyfélszolgálati funkciók megújítását biztosító IKT és HR fejlesztések.

PROJEKT ILLESZKEDÉSE:

STRATÉGIAI

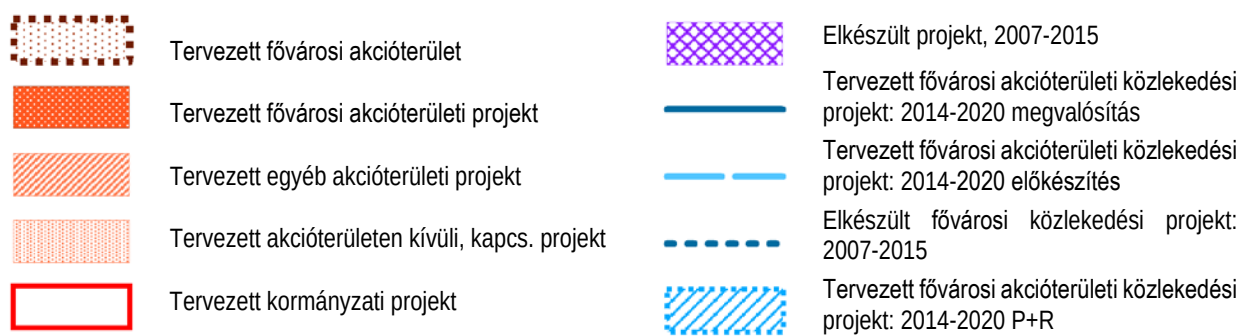
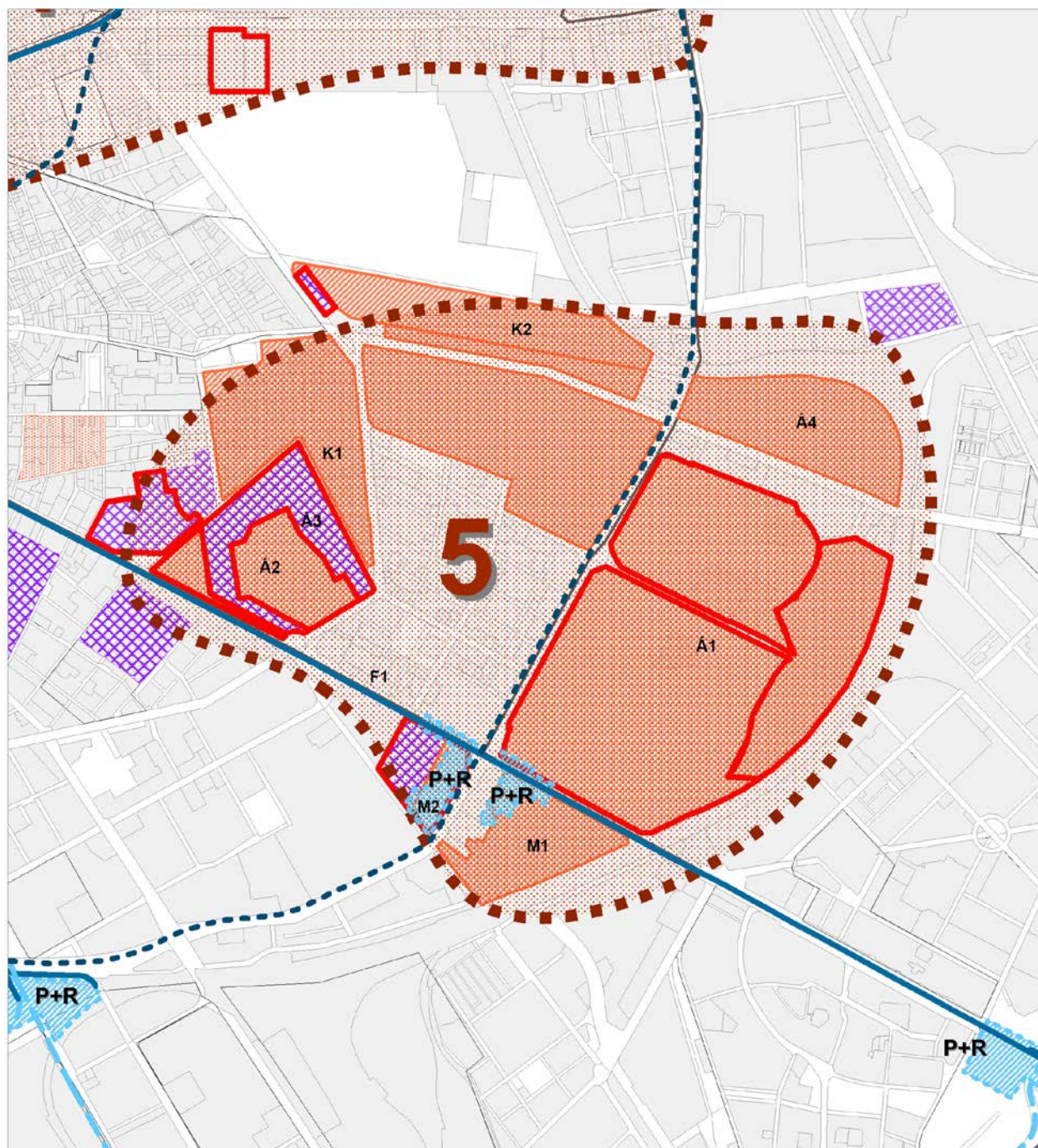
VFK – Budapest 2030:

- Egészséges környezeti feltételek megteremtése cél (A meglévő zöldterületek, városi terek rehabilitációja és a fenntartás színvonalának javításai)
- Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás cél (energiahatékony és alacsony károsanyag-kibocsátású épített környezet kialakítása)
- Az egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése cél (Az egyedi értékek hatékonyabb védelme; a települési örökség – a történeti városi táj - védelme – közterület-felújítás)
- Hatékony, kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város cél (A főközpont karaktertisztlő fejlesztése)
- Befogadó, támogató és aktív társadalom cél (a társadalmilag pozitív migrációs folyamatok erősítése – kultúrák találkozását elősegítő programok)
- Tudás, készség és zöldalapú gazdaságfejlesztés cél (Kapcsolathálók létrehozása, működtetése, Budapest arculati deficitjének ledolgozása; turisztikai fogadási feltételek javítása)

ITS – Budapest 2020

VÉGREHAJTÁSÉRT SZERVEZET:	FELELŐS	3. Intelligens városműködés (3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása)
		Budapest Főváros Önkormányzata
BECSÜLT KÖLTSÉG:		14 milliárd Ft (az előzetes megvalósíthatósági elemzés opcionális megoldási javaslatainak és a bevonható források függvényében változó)
FINANSZÍROZÁS:		KEHOP, fővárosi költségvetés, központi költségvetés
PROJEKT ELŐKÉSZÍTETTSÉGE:		előkészítés alatt (korábbi időszakokban készült tervek revíziója, értékelése folyamatban van)
ELŐKÉSZÍTÉS LEÍRÁSA:		Megvalósíthatósági tanulmány és műszaki tervek elkészítése
BECSÜLT KÖLTSÉG	ELŐKÉSZÍTÉSI	500 millió Ft
ELŐKÉSZÍTÉSÉRT SZERVEZET:	FELELŐS	Budapest Főváros Önkormányzata
TERVEZETT ÜTEMEZÉS:		2016-2023

5. NÉPLIGET AKCIÓTERÜLET

19. ábra

AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉS CÉLJA

A kormányzati és kerületi fejlesztések térbeli sűrűsödésével a belső zóna határán fekvő, leszakadással veszélyeztetett városrészek minőségi átalakulásának elindítása és felgyorsítása a cél. A térség funkcionális összetételében erősödik az egyetemi campus és sport funkció. A terület innovációs pólus jellegét adja a klinikák mellett a hazai bionikai innováció központja (a Pázmány Péter és Semmelweis Orvostudományi egyetemek bázisán), amely további KFI funkciók megtelepedését katalizálja. A klaszteresedés fizikai bővítésére illetve a térség funkcióinak bővítésére megfelelő mennyiségű fejlesztési terület áll rendelkezésre a szűkebb vonzaskörzetben (egykori Bolyai katonai akadémia területe). Barnamezős fejlesztésként új kulturális helyszínné alakul a 2011-ben műemlékké nyilvánított MÁV Északi Jár-műjavítójának ún. Eiffel-csarnoka, ahol a Magyar Állami Operaház és az Erkel Színház új műhelyháza és próbacent-ruma kap helyet. A Könyves Kálmán-Üllői út kereszteződésében – a Groupama Aréna megépítésével felszabaduló, körút menti területen – a Magyar Telekom irodaháza épül fel. A térségben tervezett fizikai beavatkozások mellett fontos cél a belső zóna további társadalmi leszakadásának megakadályozása, az Orczy-negyed integrált szociális re-habilitációja.

AZ AKCIÓTERÜLETI TERV FEJLESZTÉSÉNEK FŐ FELADATAI

- ▶ Népliget fejlesztési elképzeléseinek koordinálása a Kormánnyal.
- ▶ A kerülethatárokon átívelő akcióterület koordinált tervének fejlesztése az együttműködésre alapozva.
- ▶ Piaci fejlesztőkkel, kerülettel együttműködés, fejlesztési szándékok (tartalom, ütemezés) pontosítása.

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK 2014-2020 ÁTTEKINTÉSE

Sor-szám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (3.23.)	M3-as metró vonal infrastruktúra re-konstrukciója	meglévő vonal rekonstrukciója (pályatest, állomás, kocsisín)	131 milliárd Ft (ebből IKOP: 125 milliárd Ft)	2015-2019	IKOP, fővárosi költségvetés,
Á1	Népliget és Fradiváros - sportfejlesztés	A Népliget zöld és közösségi területeinek megújítása, intézményfejlesztés (olimpiai helyszín: vívás, öttusa, gyeplabda)	n.a.	2017-től	központi költségvetés
Á2	Orczy kert komplex fejlesztése	zöldterület fejlesztés	32 milliárd Ft	2014-től	központi költségvetés
Á3	Ludovika Campus II. ütem – NKE	Nemzeti Közszerkezeti Egyetem új szárny létesítése, plusz kiszolgáló létesítményekkel			központi költségvetés
Á4	Operaház új műhelyháza	Északi járműjavító funkcióváltása	14,5 milliárd Ft	2016-2017	központi költségvetés
K1	Orczy Negyed - szociális városrehabilitáció	közterületek megújítása, önkormányzati ingatlan állomány megújítása, részben bontása, szociális és foglalkoztatási programok	20 milliárd Ft (ebből VEKOP: 5 milliárd Ft)	2016-tól ütemezetten	VEKOP, egyéb forrás
K2	Józsefvárosi MÁV területek - sport és rendezvényközpont	az egykori vasúti területek egy részén kialakított kerületi létesítmény (Olimpiai szcenárió: médiafaló elhelyezése)	9 milliárd Ft	2017-től	VEKOP, kerületi költségvetés
M1	Egykori Bolyai lak-tanya területe	Vegyes funkciójú fejlesztés	n.a.	n.a.	magán
M2	Üllői út - Könyves Kálmán krt. irodafel- fejtés	Az egykori FTC pálya helyén kialakított fejlesztési telken 55 ezer m2 irodaház	n.a.	2016-2018	magán

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK (SZINERGIA I.)

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
				Corvin negyed – 4. ütem (Technology and Science Park)

FEJLESZTÉSI ELŐZMÉNYEK (SZINERGIA II.) – folyamatban lévő projektekkel együtt

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
	1-es villamos rekonstrukció	Ferencvárosi Groupama Aréna	JAT: Ferencvárosi rehabilitáció	Corvin negyed
		Ludovika Campus I. - NKE		
		Korányi kórházfejlesztés		
		Sorsok Háza		

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TERÜLETRENDEZÉSI HÁTTERE

Népliget akcióterületen a hatályos Budapest Főváros Településszerkezeti Terv (TSZT) alátámasztó munkarészének „Funkcionális szerkezeti tervlapja” több fejlesztési területet is jelöl. A Ganz-telep, a Kőbányai út menti területsáv (a MÁV Északi Járműjavító telepét magába foglalva), az Orczy-kert és a Klinikák térsége, valamint a Népliget metróállomás térsége is *szervezetalkító fejlesztési céltérség – vegyes használatú*. Az Orczy út vonaláig kiemelten védendő karakterű, jelentős kiterjedésű terület jelölt. A Népliget egésze városi parkként jelölt, jelentős zöldterület. Gazdasági terület található a Népligettől keletre, a vasútvonalon túl.

Az akcióterület érinti a VIII-IX-X kerület területét. A *Józsefvárosi Kerületi Építési Szabályzata (JÓKÉSZ)* a 66/2007. (XII.12.) önkormányzati rendelettel került jóváhagyásra, melynek 4. számú melléklete az övezeti terv a kerület egészére vonatkozik. A Ludovika területére folyamatban van a kerületi szabályozási terv (KSZT) készítése.

A IX. kerületi érintettség tekintetében két fejlesztés kerül előtérbe. Ezek közül az FTC-Stadion és környékére a 42/2012 (XII. 28.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott kerületi szabályozási terv rendelkezik. A Könyves Kálmán körúttól keletre fekvő területen a Népliget autóbusz végállomás környékében lezajlott fejlesztésen túl a tömb keleti szektorában szanálásra került az egykori Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem - Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola Üllői úti bázisa. A tömbre jelenleg a SKANSKA – VOLÁNBUSZ 5/2007. (II. 09.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott kerületi szabályozási terv van érvényben, de a későbbi hasznosítás biztosítására a területre új kerületi szabályozási terv készítése van folyamatban.

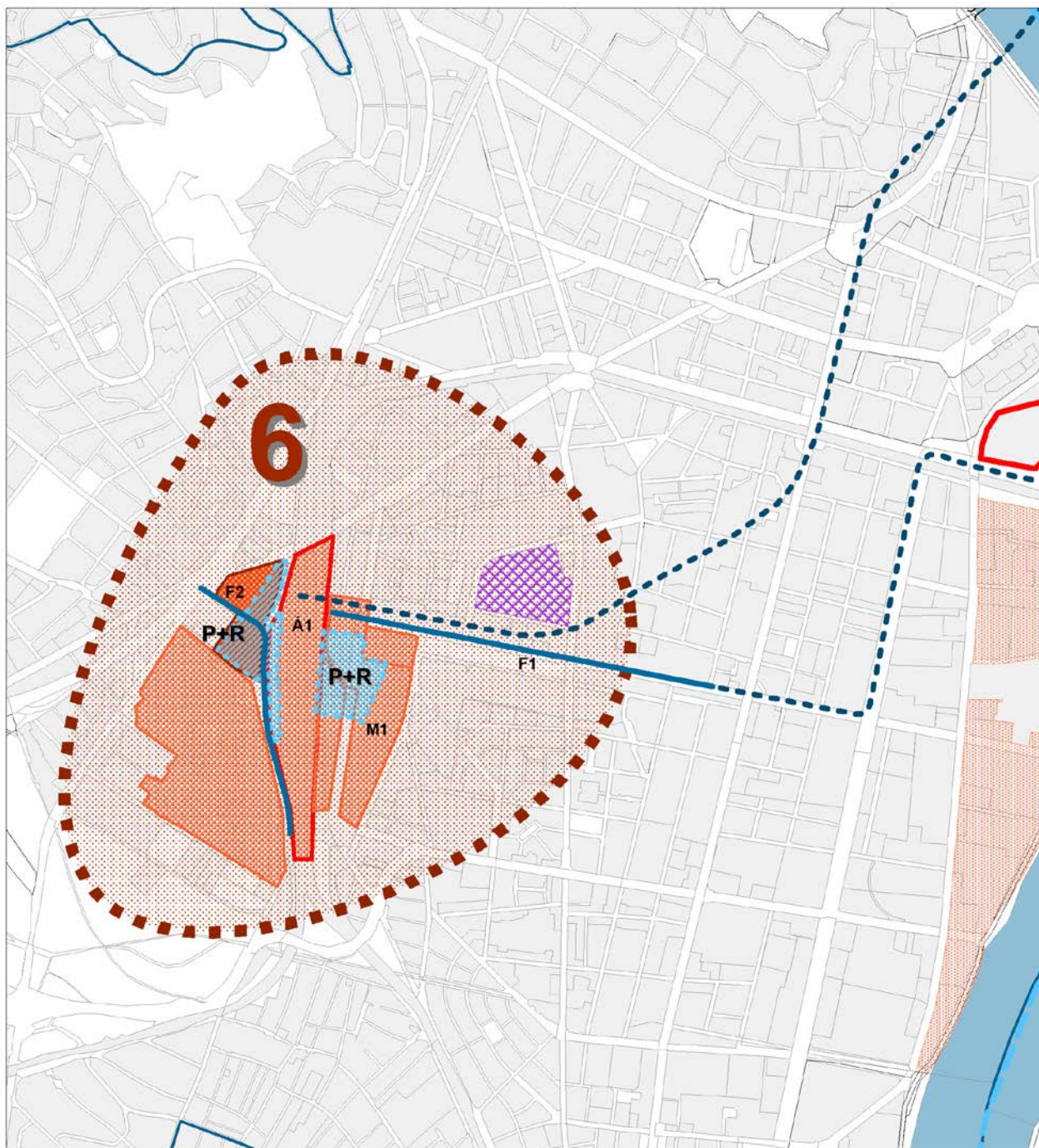
A Népliget területére a 45/2001. (X. 30.) Budapest Kőbányai Önkormányzati rendelet a Budapest X., Népliget és környéke, a Hungária körút - Üllői út - Ceglédi út - Bihari út - Horog utca - Kőbányai út által határolt terület Kerületi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve vonatkozik. A parkrekonstrukciós fejlesztési elképzelések a hatályos terv-eszközök mellett megvalósíthatóak, míg a vasút menti sportterületek fejlesztéséhez a szabályozási terv módosítása szükséges.

A Népliget parkja történeti kertként műemlékként nyilvántartott. A védetté nyilvánítás célja a 19. század második felében alapított, számos kerttörténeti stílust őrző Népliget parkjának, növényállományának, valamint a parkban 1892-ben épült vízmű és víztorony, az 1932–1937 között épült Építők Sportclub építészeti értékeinek és az itt elhelyezett képzőművészeti alkotásoknak a megőrzése.

20. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

6. KELENFÖLD AKCIÓTERÜLET

Tervezett fővárosi akcióterület

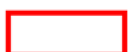
Tervezett fővárosi akcióterületi projekt

Tervezett egyéb akcióterületi projekt

Tervezett akcióterületen kívüli, kapcs. projekt

Tervezett kormányzati projekt

Elkészült projekt, 2007-2015

Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 megvalósítás

Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 előkészítés

Elkészült fővárosi közlekedési projekt: 2007-2015

Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 P+R

21. sz. térkép

Az akcióterületi FEJLESZTÉS célja

A rendszerváltozás óta a főváros legnagyobb és a legkomplexebb, talán legtöbb megoldandó problémát is jelentő fejlesztése a 4-es metró megépítése volt. A 2014-ben átadásra kerülő új szakasz egyik végállomása az Etele tér, jelentős utasforgalmat vonzva a területre. Párhuzamosan az ingatlanpiac remélt, valószínűleg mérsékelt élénkülésével a terület átalakulásának dinamikája is megerősödhet. A térségben több éve megkezdett fejlesztési és menedzselési feladatok folytatására van szükség tehát ahhoz, hogy a terület elhelyezkedéséből és fejlesztési lehetőségeiből adódó előnyök és hasznok realizálása minél nagyobb mértékben megtörténjen. A főváros a folyamatot további infrastrukturális projektjein – az intermodális csomópont további eszközváltó funkcióinak kiépítésén – keresztül szeretné stimulálni, mely nem csak nagyobb forgalmat és vásárlóerőt vonzva erősíti a fejlesztők aktivitását, hanem biztosítja magának az intermodalitásnak a jó és hatékony működését, különösen az agglomerációból érkező személygépjármű forgalom megállítása révén. A főváros nyugati kapujának gazdasági megerősödése új impulzust kap, 2020-ig várhatóan megépül legalább egy landmark jelentőségű irodaház a területen. A mellékközpont fejlesztése a belső városrészek közötti terheltségének csökkenését és levegőminőségének javulását eredményezheti hosszabb távon. A budai agglomerációs szektor belvárosból való megközelítése – a ráhordó járatok sűrűségének és útvonalainak optimális kialakítása mellett – azon munkavállalók számára is egyszerűbb lesz, akik a közösségi közlekedést használják utazásaikhoz. Ezzel az agglomerációs szektor gazdasági szerepe is tovább erősödik.

AZ AKCIÓTERÜLET TERV FEJLESZTÉSÉNEK FŐ FELADATAI

- ▶ További területelőkészítési, menedzselési feladatok ellátása, közterületek kialakításának előkészítése.
- ▶ Térség projektjeinek koordinálása.
- ▶ Piaci fejlesztőkkel, kerülettel együttműködés, fejlesztési szándékok (tartalom, ütemezés) pontosítása.

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK 2014-2020 ÁTTEKINTÉSE

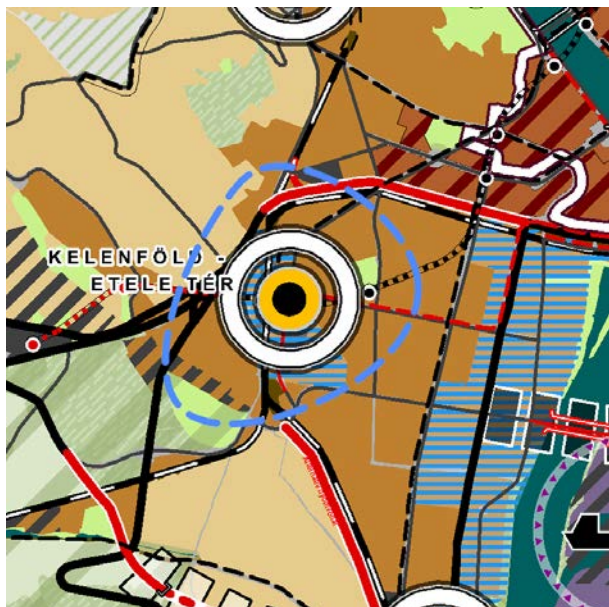
Sorszám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (3,22,)	1-es villamos vonal meghosszabbítása az Etele térig	1-es villamos meghosszabbítása a Fehérvári úttól Budapest Kelenföld pályaudvarig, három új megállóhely építése.	9,5 milliárd Ft ebből 8,5 milliárd Ft IKOP támogatás)	2016-2018	IKOP, fővárosi költségvetés
F2 (2.4.)	Kelenföld intermodális központ kialakítása (Őrmező)	Őrmezőn új fedett autóbusz terminál létesítése, ami az épületkomplexum elhagyása nélkül teszi lehetővé az átszállást a 4-es metró, valamint a fővárosi közösségi közlekedés és a helyközi autóbuszok járatai között	6 milliárd Ft (ebből 5,1 milliárd Ft IKOP támogatás)	2016-2020	IKOP; fővárosi költségvetés
Á1	Kelenföldi pályaudvar megújítása	állomásépület és infrastruktúra fejlesztése	n.a.	n.a.	n.a.
M1	Bevásárló központ és irodafejlesztés (Futuréal)	jelentős méretű kereskedelmi fejlesztés kapcsolódva az intermodális központhoz.	n.a.	2016	magán

FEJLESZTÉSI ELŐZMÉNYEK (SZINERGIA II.) – folyamatban lévő projektekkel együtt

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
	M4 - új metróvonal és kapcsolódó fejlesztések		Bikás park megújítása	
	1-es villamos meghosszabbítása Fehérvári útig		Őrmező és Kelenföld lakótelep megújítása	

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TELEPÜLÉSRENDEZÉSI HÁTTERE

A terület a Budapest Főváros Településszerkezeti Terv (TSZT) alátámasztó munkarészeinek „Funkcionális szerkezeti tervlapján” vegyes használatú, magas intenzitású városias területként jelölt. A Kelenföld – Etele tér csomópont intermodális mellékközpont, térsége szerkezetalkító fejlesztési céltérségként jelölt – vegyes használatú. A területet vasútvonal, meglévő és tervezett elsőrendű út, meglévő metróvonal (M4) és tervezett villamosvonal érinti.

22. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

A XI. kerületben, a 34/2003. (X. 21.) XI. ÖK számú rendelettel jóváhagyott, többször módosított Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat (KVSZ) rögzíti az építési övezeteket és övezeteket.

A területre a 17/2010 (V. 28.) ÖK számú rendelettel elfogadott kerületi szabályozási terv hatályos, mely a 27/2013. (IV. 24.) ÖK számú rendelettel módosult.

A módosítást követően a tervezett fejlesztési elképzelések megvalósíthatósága az intermodális csomóponthoz kapcsolódó budapesti 4-es metró kelenföldi végállomásának őrzőki kijáratánál lehetővé vált.

A beruházás keretében az őrzőki oldalon a 4-es metró végállomásához csatlakozóan komplex helyi és helyközi autóbusz-pályaudvar, továbbá P+R parkoló és B+R ke-rekpartároló épül. A hatályos KSZT tartalmazza magasház elhelyezésének lehetőségét.

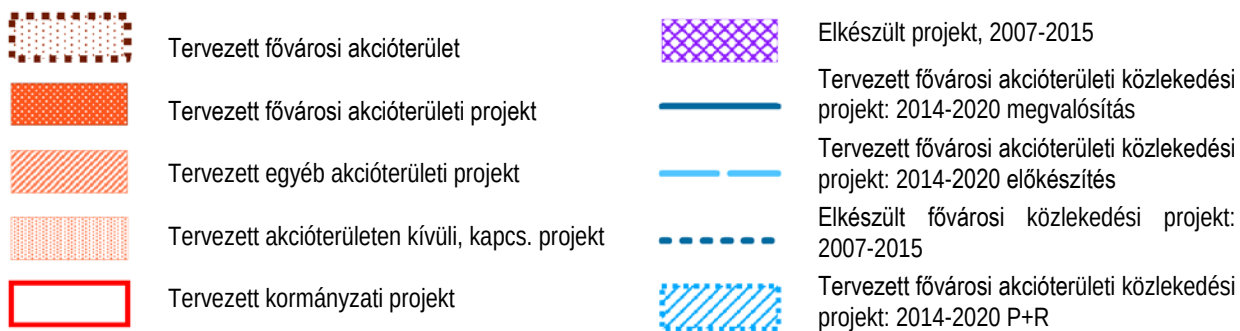
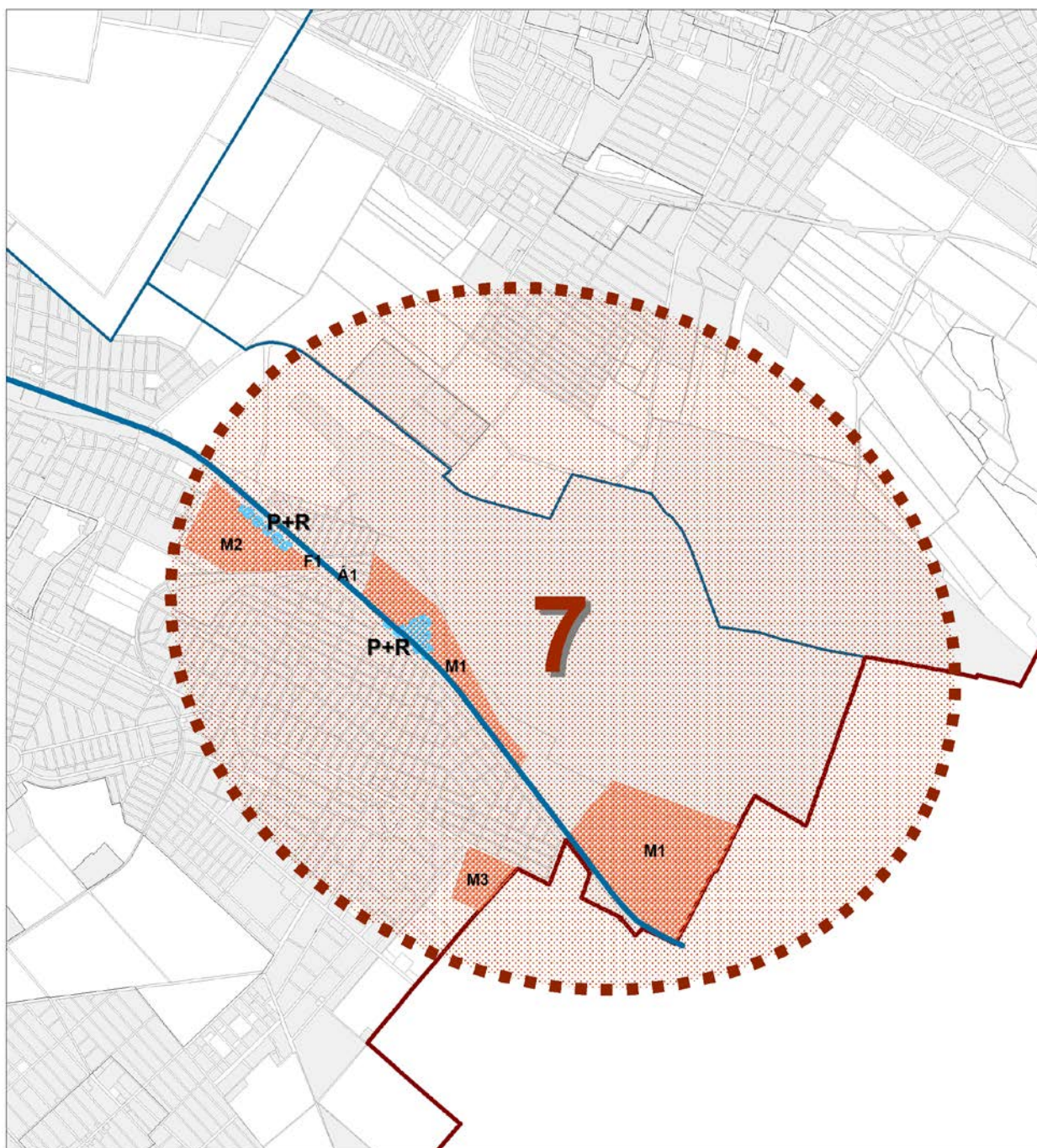
A XI. kerület Újbuda Önkormányzata 45/2013 (X. 2.) ÖK számú rendeletével módosította a 34/2003. (X.21.) XI. ÖK számú rendelettel jóváhagyott Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatát (KVSZ), mely módosítás egyik célja az 1-es villamos Fehérvári útig történő meghosszab-

bításának lehetővé tétele volt. Az aktuális jogszabályi környezet lehetővé teszi és támogatja a tervezett fejlesztések megvalósítását.

KULCSPROJEKT BEMUTATÁSA

PROJEKT NEVE:	KELENFÖLD INTERMODÁLIS CSOMÓPONT
PROJEKT INDOKLÁSA:	A Főváros egyik legnagyobb megkezdett beruházásánál az intermodális csomópont hiányzó fővárosi fejlesztéseinek folytatására van szükség, mellyel a mellékközpont a Dél-Budáról, illetve az M1-M7 autópályák agglomerációs vonzaskörzetéből érkezők számára biztosít eszközváltási lehetőséget. A projektterület jelentős ingatlanfejlesztési potenciállal rendelkezik. A központ forgalmának bővülésével jelentős vásárlóerőt jelent a tervezett kiskereskedelmi fejlesztések számára, a kedvező megközelíthetőség pedig a munkahelyi (iroda) fejlesztések megvalósítását segíti elő.
PROJEKT CÉLJA	Kelenföld mellékközpont intermodális szerepkörének korszerű kiépítésével a térség gazdasági (munkahelyi, kereskedelmi, szolgáltató) szerepkörének erősítése, a Kelenföld-Őrmező térség, mint nyugati kaputérkép kialakítása.
PROJEKT LEÍRÁSA	A 4-es metró fejlesztéshez kapcsolódva az Őrmezői végállomási térség közötti kapcsolatának biztosítása, az eszközváltási funkciók kiépítése: ▪ Komplex helyi és helyközi autóbusz pályaudvar (zárt terű autóbusz terminál) létesítése, ▪ P+R és B+R parkolók létesítése, taxidrosztok kialakítása.
PROJEKT STRATÉGIAI ILLESZKEDÉSE:	VFK – Budapest 2030: ▪ Önfenntartó városgazdálkodási rendszer cél (Meglévő vagyont koncentrálni, fejlesztése, bevétele növelés); ▪ Hatékony, kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város cél (A kötöttpályás közösségi közlekedés elemeinek fejlesztési tengelyként történő figyelembevétele; differenciált központrendszer kialakítása; Budapest gazdasági szerepköréhez szükséges sokrétű területi kínálat); ▪ Intelligens mobilitás cél (A központrendszer elemeinek, valamint az intermodális és az átszálló csomópontok kiemelt fejlesztése); ITS – Budapest 2020 ▪ 2. Vállalkozás- és beruházás barát gazdasági környezet (2.b. Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése); ▪ 3. Intelligens városműködés (3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja).
VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS SZERVEZET:	Budapest Főváros Önkormányzata - BKK Zrt.
BECSÜLT KÖLTSÉG:	6 milliárd Ft
FINANSZÍROZÁS:	Fővárosi költségvetés, EU támogatás (IKOP: 5,1 milliárd Ft)
PROJEKT ELŐKÉSZÍTETTSÉGE:	Tervpályázati szinten kidolgozott koncepció Az engedélyezési tervek elkészítését a közúti kapcsolat biztosítása és az intermodális csomópont kiépítésére a DBR projektigazgatóság a 4-es metró projekt keretében végzi.
ELŐKÉSZÍTÉS LEÍRÁSA:	Kiviteli tervek elkészítése, engedélyezés, területszerzés
BECSÜLT ELŐKÉSZÍTÉSI KÖLTSÉG	700 millió Ft
ELŐKÉSZÍTÉSÉRT FELELŐS SZERVEZET:	BKK Zrt.
TERVEZETT ÜTEMEZÉS:	megvalósítás 2020-ig

7. FERIHEGYI GAZDASÁGI ÖVEZET AKCIÓTERÜLET

23. ábra

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSÉNEK CÉLJA

A repülőtér környékének térségi pozíciója, a már kiépült közlekedési és gazdasági infrastruktúrák, hálózatok igen erős alapot tudnak biztosítani a jövőbeli gazdaságfejlesztés számára. 2015-ben megalakult a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér Térség- és Gazdaságfejlesztési Klaszter (BUD Klaszter). A megalapított klaszter kulcsszereplői a kezdeményező Budapest XVIII. kerület, Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata, Vecsés Város Önkormányzata, Budapest Főváros Önkormányzata, Pest Megye Önkormányzata, a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér üzemeltető Budapest Airport Zrt., valamint a magyar és európai légiközlekedés irányításában meghatározó állami vállalat, a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt. Az alapító szereplőkön túlmenően a létrehozandó térségfejlesztési és gazdaságfejlesztési kettős funkciójú együttműködés (klaszter) nyitott a térségben működő, illetve a térségi érdekű, ezen belül a repülőtérrel, a légi szállítással kapcsolatos ágazatokban, illetve ezek kiszolgálásában érintett és érdekelt állami, önkormányzati és piaci szereplők irányában, akik társult tagként bekapcsolódhatnak az együttműködésbe, részt vehetnek a klaszter által szervezett projektek megvalósításában és igénybe vehetik a klaszter nyújtotta szolgáltatásokat. Az együttműködés legfontosabb célkitűzése, hogy a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér Magyarország gazdasági növekedésének kulcsszereplőjeként megerősítse vezető pozícióját a Kárpát-medencében, térsége pedig a budapesti agglomeráció nemzetközi versenyképessége fokozásának és a keleti országrész felzárkóztatásának egyik motorjává váljon.

A fejlesztési tervek és a partnerségi együttműködések tudják biztosítani, hogy a repülőtér gazdasági potenciálja a legnagyobb mértékben hasznosuljon:

- ▶ új gazdasági szereplők jelenjenek meg a területen új munkahelyeket teremtve,
- ▶ erősebb gazdasági, beszállítói kapcsolat alakuljon ki a repülőtérhez kapcsolódó és a környékbeli vállalkozások között, mely erősítheti a helyi vállalkozások pozícióját,
- ▶ a magasabban kvalifikált munkaerő iránti kereslet helyben tudja tartani a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállalókat,
- ▶ a kedvezőbb munkaerő piaci helyzet, illetve a többlet helyi adóbevétel stabilizálja az érintett települések pénzügyi helyzetét és lehetőséget ad az önkormányzati fejlesztések finanszírozására,
- ▶ közlekedési infrastruktúrák kiépülésével hatékonyabb kapcsolat alakulhat ki a térség települései illetve Budapest érintett külső kerületei között.

AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉS FELADATAI

- ▶ A gazdasági zóna kialakításához szükséges nagy közlekedési és közmű infrastruktúra fejlesztések meghatározása, előkészítése:
 - A BKRFT felülvizsgálatában szerepel a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közúti elérhetőségének javítása érdekében a Ferihegyi gyorsforgalmi út a Határ út és a repülőtér 1-es terminálja közötti korszerűsítése. A repülőtér közvetlen vasúti elérhetősége a 100a sz. Budapest-Cegléd-Szolnok vasútvonal korszerűsítésével egyidejűleg valósul meg. Ennek keretében Kőbánya-Kispest és Városhátár közötti szakaszon többlet-vágány épül, a repülőtér közvetlen kapcsolatát a Pestszentlőrinc állomás utáni nyomvonal-korrektúra kialakítása biztosítja, a repülőtér területén térszín alatti vonalvezetéssel.
- ▶ A gazdasági zóna fejlesztésének elősegítéséhez szükséges alapintézményi hálózat kialakítása.
- ▶ Potenciális fejlesztési területek feltérképezése, megadott szempontrendszer szerinti prioritizálása.
- ▶ Fejlesztési projektek kidolgozása, partnerségi együttműködések kialakítása.

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK 2014-2020 ÁTTEKINTÉSE

Sor-szám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (2.5.)	Ferihegyi repülőtérre vezető út rekonstrukciója (meglévő útvonalon - Határ út és Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér I. között)	Ferihegyi repülőtérre vezető gyorsforgalmi út korszerűsítése a Gyömrői út közös rendezésével, csomópontok átépítésével, sűrű lehaltási lehetőségekkel, fizikai elválasztás megszüntetésével 1. ütem: gyorsforgalmi út és Gyömrői út szervízpálya összenyitása	1. ütem: 9 milliárd Ft 2. ütem: 18 milliárd Ft	1.ütem: 2018-ig: 2. ütem: 2023-ig	fővárosi költségvetés, központi költségvetés
Á1	Gyorsvasút / kötöttpályás kapcsolat fejlesztése	szárnyvonal kiépítésével a 2-es terminál távolsági vasúthálózatba való bekötése	n.a.	tervezése 2016-ban indul 2018-2021: beruházás	központi költségvetés, előkészítés: CEF
M1	Budapest Airport fejlesztései (BUD Future program)	jelenleg alulhasznosított területek fejlesztése, funkcióváltása: szálloda, irodai és logisztikai (Cargo City) fejlesztések.	n.a. / szálloda kb. 5,7 mrd Ft; Cargo City kb. 5,7 mrd Ft	folyamatosan	magán
M2	Szemere-telep északi részének funkcióváltása	gazdasági terület fejlesztése	n.a.	n.a..	VEKOP / magán
M3	Üllői úti egykori laktnya területének megújítása	barnamezős területen modern munkahelyi övezet kialakításának elősegítése	n.a.	n.a.-	VEKOP / magán

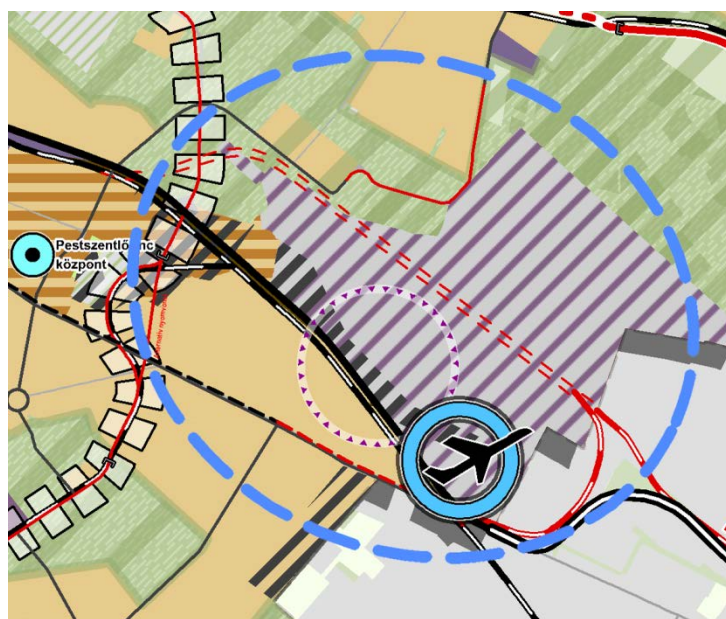
KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK (SZINERGIA I.)

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
			AirLED projekt (XVIII. kerület vezetésével és Pest Megye támogatásával térségi gazdasági stratégia kialakítása	gazdasági területek fejlesztése Vecsésen, részben önkormányzati részben magán forrásból
			XVII. kerület gazdaságfejlesztési projektjei – üzleti környezet fejlesztése	DHL elosztó központ kiépítése
				szálloda és parkolóház fejlesztése a repülőtér II. termináljánál

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TELEPÜLÉSRENDEZÉSI HÁTTERE

A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér akcióterületen a hatályos Budapest Főváros Településszerkezeti Terv (TSZT) alátámasztó munkarészeiben szereplő „Funkcionális szerkezet” című tervlap több változással érintett területet is jelöl. A repülőtér területének Ferihegyi gyorsforgalmi út menti területsávja jelentős fejlesztési potenciállal rendelkező terület, ahogy Szemeretelep felhagyott ipari területe is.

Az akcióterületre vonatkozóan több infrastruktúrafejlesztést is tartalmaz a TSZT. Tervezett közúti közlekedési elem a Szemeretelep területét keresztező külső keleti körút nyomvonala – ami a belső területek tehermentesítése szempontjából prioritással rendelkező közúti elem –, valamint a Ferihegyi út és a Bélatelepi út tervezett összeköttetése amely a kerületközi összeköttetés javítását hivatott biztosítani. Tervezett közösségi közlekedési fejlesztési elem az Üllői út nyomvonalán vezetett sugárirányú kötőpályás elem (50-es villamos meghosszabbítása), valamint a repülőtér területén vezetett nagysebességű vasúti nyomvonal.

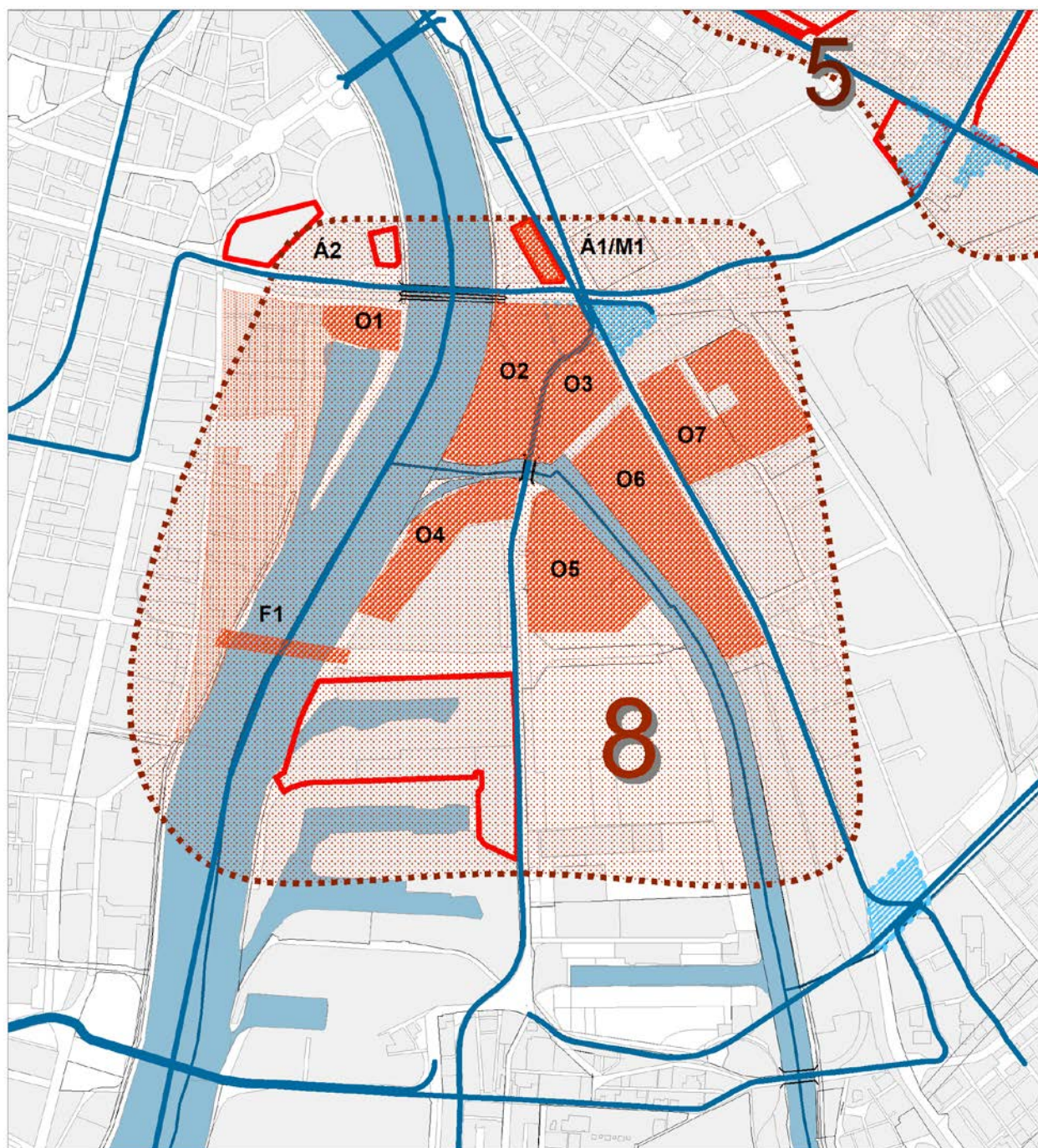
24. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testülete a 60/2006. (IX. 12.) önkormányzati rendeletével jóváhagyta a kerület egészére vonatkozó városrendezési és építési szabályzatot (PPVSZ), melynek 1. számú melléklete (övezeti terv) szerint a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér KL-RE-XVIII/m, KL-RE-XVIII/eé és KL-RE-XVIII/ké övezetekbe tartozik. A kerület – a PPVSZ-nél korábban – az 52/2004. (XII. 21.) önkormányzati rendeletével fogadta el a repülőtér területére vonatkozó kerületi szabályozási tervet (KSZT), amelynek övezetekre vonatkozó előírásai a PPVSZ készítésekor beépítésre kerültek. A terület vonatkozásában egyszer került sor a PPVSZ és a KSZT módosításra: 2008-ban a 43/2008. (XII. 10.) önkormányzati rendelettel.

KULCSPROJEKT BEMUTATÁSA

PROJEKT NEVE:	FERIHEGYI GAZDASÁGI ÖVEZET – GYORSFORGALMI ÚT MEGÚJÍTÁSA	
PROJEKT INDOKLÁSA:	A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér köré szerveződő, fővárosi kerületeket és agglomerációs településeket integráló gazdasági zóna az M0 K-i szakaszainak megépülésével további helyzeti előnyre tett szert, s mára az agglomerációs tér kiemelt fejlesztési célterületévé vált. A térségben a zöldmezős beruházásokra alkalmas területkínálattal elsősorban a szomszédos agglomerációs települések rendelkeznek, míg a XVIII. kerületben a Ferihegyi gyorsforgalmi út mentén a meglévő gazdasági területek megújulása a legfontosabb cél. A kedvező területkínálat, a közlekedésföldrajzi pozíció, a nemzetközi repülőtér közelsége és az erre rászervezhető logisztikai, szolgáltatási és feldolgozóipari funkciók, valamint a több mint egy évtizedre visszanyúló térségi együttműködés indokolják egy komplex, a terület térszerkezetének és gazdaságának fejlesztését célzó program kidolgozását, s az ehhez szükséges menedzselési, intézményi/együttműködési keretek kidolgozását. A fővárosi szerepvállalás - a komplex program kidolgozásában való részvétel mellett – elsősorban a közúti elérhetőség feltételeinek javítását jelenti. A 4. sz. főút bevezető szakaszának funkcióját az Üllői úttól a Ferihegyi gyorsforgalmi út tölti be.	
PROJEKT CÉLJA	A Várostérségi szintű projekt előrehaladásának támogatása, a gazdasági zóna prosperitásának elősegítése	
PROJEKT LEÍRÁSA:	Fejlesztések előkészítésében, tervezésében való részvétel Gyorsforgalmi út megújítása – az eredeti funkció megtartásával, biztonságosabb és kapacitívabb kialakítása a jelenleg zárt, szervizutas kialakítás megszüntetésével. (8,3 km átépítése), magasságkorlátozás megszüntetése	
PROJEKT ILLESZKEDÉSE:	STRATÉGIAI	VFK – Budapest 2030: ▪ Hatékony, kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város cél (Budapest gazdasági szerepköréhez szükséges sokrétű területi kínálat, a hagyományos és az újabb kereskedelmi központok, valamint az intermodális központok fejlesztéseinek összehangolása elérhetőségek javítása (integrált fejlesztési programok); ▪ Budapest nemzetközi és európai szerepének erősítése cél (A gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése; a nemzetközi repülőtér szerepének erősítése); ▪ Intelligens mobilitás cél (A központrendszer elemeinek, valamint az intermodális és az átszálló csomópontok kiemelt fejlesztése); ▪ Partnerség - a jövő közös tervezése a térségben és országosan cél (Budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések közötti együttműködések elősegítése – közös tervezés, integrált fejlesztési programok kialakítása); ITS – Budapest 2020 ▪ 2. Vállalkozás- és beruházás barát gazdasági környezet (2.b. Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése); ▪ 3. Intelligens városműködés (3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja).
VÉGREHAJTÁSÉRT SZERVEZET:	FELELŐS	Budapest Főváros Önkormányzata – BKK Zrt.
BECSÜLT KÖLTSÉG:	27 milliárd Ft	
FINANSZÍROZÁS:	Fővárosi költségvetés, kormányzati támogatás,	
PROJEKT ELŐKÉSZÍTETTSÉGE:	részben előkészített	
ELŐKÉSZÍTÉS LEÍRÁSA:	engedélyezési és kiviteli tervek	
BECSÜLT KÖLTSÉG	ELŐKÉSZÍTÉSI	Nincs adat
ELŐKÉSZÍTÉSÉRT SZERVEZET:	FELELŐS	Budapest Főváros Önkormányzata – BKK Zrt. (gyorsforgalmi út), Városépítési Főosztály (térségi komplex tervezésben való részvétel)
TERVEZETT ÜTEMEZÉS:	1. ütem: 2018-ig; 2. ütem: 2023-ig	

8. OLIMPIA 2024

Tervezett fővárosi akcióterület

Tervezett fővárosi akcióterületi projekt

Tervezett egyéb akcióterületi projekt

Tervezett akcióterületen kívüli, kapcs. projekt

Tervezett kormányzati projekt

Elkészült projekt, 2007-2015

Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 megvalósítás

Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 előkészítés

Elkészült fővárosi közlekedési projekt: 2007-2015

Tervezett fővárosi akcióterületi közlekedési projekt: 2014-2020 P+R

25. ábra

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSÉNEK CÉLJA

A Rákóczi hídtól délre fekvő pesti és csepeli városrészek a gazdasági, társadalmi indikátorokat tekintve ma Budapest legkedvezőtlenebb helyzetben lévő területeinek tekinthetők, emellett nagyon magas az alulhasznosított és barnamezős területek aránya, kiterjedése. A tervezett ingatlanfejlesztések a válság hatására leálltak, a Váci út, belváros és Üllői út magára találásával szemben itt továbbra sem indult el a korábbi projektek újragondolása, beindítása. A terület legnagyobb hátránya, hogy metrókapcsolattal nem rendelkezik, a valódi katalizáló hatást jelentő infrastruktúra fejlesztések a beruházások magas költsége és a költség-haszon vizsgálatok, valamint a műszaki szükségletek és más közlekedésfejlesztési projektek kiszorító hatása miatt nem tudnak megvalósulni a következő 10 évben (Alberfalvai híd; Észak-déli regionális gyorsvasút).

A terület „beindításához”, térszerkezetileg is jelentős városrehabilitáció megvalósításához a Magyar Állam 2024. évi Olimpiai Játékok megrendezésére beadott pályázata ad lehetőséget. Az olimpiai rendezési jogról 2017 szeptemberében születik döntés, addig folytatni kell a pályázat részletes kidolgozását és az előkészítő feladatokat. Ez utóbbiak közé számos olyan tervezési, terület-előkészítési tevékenység kerülhet be, amely az olimpiai kandidálás nélkül meg sem tudna kezdődni a finanszírozási oldal hiánya miatt. Ez Budapest és az érintett kerületek számára mindenképp előnyt jelent – a rendezés ügyében hozott végső döntés kimenetelétől függetlenül.

A Rákóczi hídtól délre a Soroksári út két oldalán lévő területek jelentős fejlesztési potenciállal rendelkeznek, ezért ez lett az olimpiai helyszínekjelölés fókuszpontja, itt lesz a legtöbb új infrastruktúra. A közvetlen vízparti területek a város egyik legértékesebb összefüggő Duna-parti lakó és vegyes fejlesztési zónájává válhatnak. A területek értékét növeli az RSD csepeli oldalán tervezett szabadidős- és zöldterületek megvalósítása.

Az akcióterületen kerül kialakításra az Olimpiai Park, 2024-es Olimpiai Játékok főhelyszíne, ami az Olimpiai Stadiont, az Olimpiai Falut, a tenisz központot, a később kalandparkként hasznosuló BMX és vadvízi evezős pályát, valamint a Media és Közvetítő Központot foglalja magában (IBC/MPC).

AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉS FELADATAI

- ▶ Olimpiai előkészítés részeként a terület komplex fejlesztési programjának kidolgozása az Olimpiai Játékok időszakára, illetve az utóhasznosításra vonatkozóan. Budapest Főváros Önkormányzata és az érintett kerületek feladata, hogy olyan fejlesztési scenáriót is kidolgozzon a területre, ami az esetleges sikertelen pályázás után – felhasználva a következő két év előkészítési, vizsgálati és marketing hasznait – folytatni tudja egy ütemezett városrész megújítás megvalósítását.

AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK 2014-2020 ÁTTEKINTÉSE

Sor-szám	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Költségek	Tervezett ütemezés	Finanszírozás
F1 (3,36,)	Galvani híd és csatlakozó úthálózat kialakítása	Dél-Buda Egér út felől a kiépült Andor utca - Galvani út összekötés Észak-Csepelen keresztül - Kén utca - Ecseri út felé	80 milliárd Ft	előkészítés megkezdése 2020-ig	n.a.
Á1	Millenniumi Konferencia Központ	4-5 ezer fős nagyterem, mellette két db 1200-1500 fős szekcióterem, több kisebb tárgyaló, kiállítótér, 450 férőhelyes mélygarázs	kb. 30 milliárd Ft	2018	központi költségvetés
Á2	Danubius vasúti megálló	Dél-pesti térség közvetlen vasúti kapcsolatot kap a főváros nagy forgalmú pályaudvaraival valamint a Liszt Ferenc Repülőtérrel	n.a.	n.a.	központi költségvetés
M1	Szállodafejlesztés	A konferencia közvetlen szomszédságában új szálloda építése	n.a.	n,a,	magán
Olimpiai fejlesztések					
O1	Triatlon versenyhelyszín				
O2 - O3	Olimpiai Stadion (atlétikai versenyhelyszín)				
O4	Kajak-kenu szlalom versenyhelyszín BMX versenyhelyszín				
O5	Teniszstadion (kézilabda /tenisz versenyhelyszín)				
O6	Olimpiai falu				
O7	Média központ				

További projektek az Olimpiai pályázat előkészítése során kerülnek azonosításra.

KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERÜLETEN KÍVÜLI PROJEKTEK (SZINERGIA I.)

FŐVÁROSI	FŐVÁROSI / infrastruktúra	KORMÁNYZATI	KERÜLETI	MAGÁN
		EuroVelo fejlesztések	közterület fejlesztések, Soroksári út humanizálása	magánkórház - Millenniumi városrész

AZ AKCIÓTERÜLET FEJLESZTÉSEINEK TELEPÜLÉSRENDEZÉSI HÁTTERE

Az Észak-Csepel és térsége akcióterületen a hatályos Budapest Főváros Településszerkezeti Terv (TSZT) alátámasztó munkarésében szereplő „Funkcionális szerkezet” című tervlap több változással érintett területet is jelöl.

A területre vonatkozóan több infrastruktúrafejlesztést is tartalmaz a TSZT, valamint az ezzel összhangban álló Olimpiai park fejlesztési programja. A ferencvárosi és csepeli területek feltárásában és közlekedési kapcsolataiban gyökeres változást eredményeznek a Galvani és Illatos utat összekötő közúti hidak és a csatlakozó közútfejlesztések. Ennek a fejlesztésnek a folytatásaként valósul majd meg a Körvasútsori körút jelentősen tehermentesítve a Hungária körút, Könyves Kálmán körút terhelésén.

A kötöttpályás közlekedési rendszer is jelentős változásokon fog átmenni. Ennek egyik legfőbb eleme a Soroksári út felett kialakítandó Danubius terminál, amely a nemzeti és országos hálózatok mellett a regionális S-Bahn rendszerben is jelentős szerepet fog játszani. Így a dél-pesti térség közvetlen vasúti kapcsolatot kap a főváros nagy forgalmú pályaudvaraival, valamint a Liszt Ferenc Repülőtérrel. Ehhez kapcsolódóan kerülnek kialakításra a városi kötöttpályás közlekedés elemei, közöttük is elsősorban a jövőben villamusként üzemelő Csepeli és Soroksári HÉV. (A Csepeli HÉV teljes hosszában, a Soroksári HÉV Pesterzsébet központjától üzemelne villamusként.)

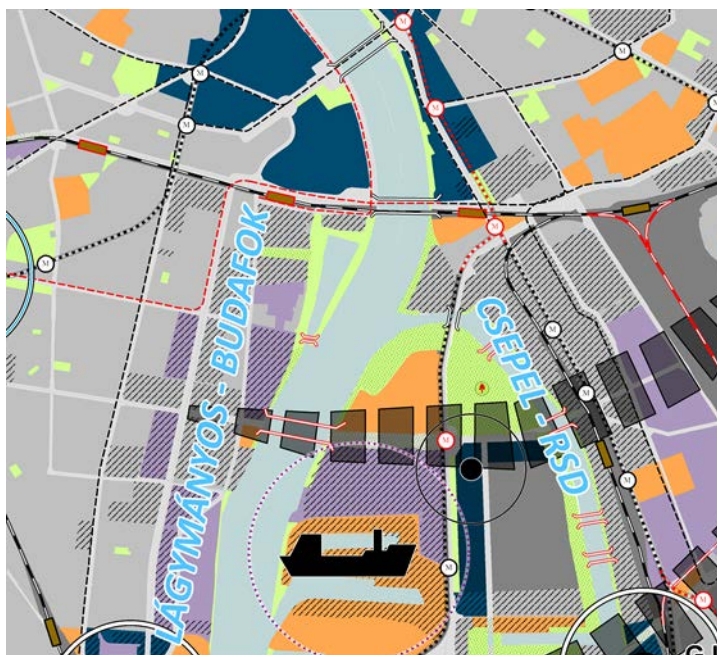
A kötöttpályás közlekedéshez kapcsolódó további jelentős fejlesztések egyes nyomvonalak áthelyezése, ami jelentős mértékben elősegíti az érintett területek fejleszthetőségét és megközelíthetőségét. Ennek során a 150-es Kelebia vasútvonal a jelenlegi, a Soroksári út és RSD közé eső területről átkerül a Ferencvárosi Rendező pályaudvar területére. Ezáltal a vonal bekapcsolhatóvá válik a Danubius terminálra, valamint a Duna menti terület beépíthetősége jelentősen javul. Emellett a Csepeli HÉV a Millenáris Városközpontot érintő szakaszon a Duna-partról átkerül a Soroksári útra a jelenlegi 2-es villamos nyomvonalára, ami által megszűnik a Duna-part és a mögöttes területek kettévágása. Az akcióterületre vonatkozóan több infrastruktúrafejlesztést is tartalmaz a TSZT Tervezett közúti közlekedési elem a Szemeretelep területét keresztező külső keleti körút nyomvonala – ami a belső területek tehermentesítése szempontjából prioritással rendelkező közúti elem –, valamint a Ferihegyi út és a Bélatelepi út tervezett összekötése, amely a kerületközi összeköttetés javítását hivatott biztosítani. Tervezett közösségi közlekedési fejlesztési elem az Üllői út nyomvonalán vezetett sugárirányú kötöttpályás elem (50-es villamos meghosszabbítása), valamint a repülőtér területén vezetett nagysebességű vasúti nyomvonal.

A terület három kerülethez tartozik, ezért a jelenlegi szabályozási terveket kerületenként mutatjuk be:

A IX. kerületben két kerületi szabályozási terv érinti, a Kvassay zsílip területére a 12/2010. (V.7.), a Nagyvásártelep területére a 20/2010 (VI.4.) önkormányzati rendelet van érvényben. A tervek által meghatározott fejlesztési irányok – a stadion kivételével – harmonizálnak azzal a területhasználattal, ahogyan az olimpiához kapcsolódó Olimpiai Falu, továbbá Média és Sajtóközpont fejlesztése jelent: a Duna menti területek lakó és vegyes területként, a Soroksári út mögötti területek irodai, vállalati területként hasznosulnak.

A XI. kerület hatályos KVSZ-ben az érintett terület IZ-XI illetve Z-KP-XI/D övezetben van, amit az 56/2012. (IX. 25.) ÖK rendelet által módosított 34/2003. (X. 21.) ÖK rendelet szabályoz. Mivel végleges épület, létesítmény nem épül a területen, az olimpiát követő utóhasznosítás során a közpark területének a rehabilitációja szükséges

A XXI. kerület a Csepel szigetcsúcs térségét teljesen lefedő – a fővárosi tervek, mint településrendezési eszközöknél részletesebb – szabályozás nem készült. Ez alól csupán a szennyvíztisztító területe a kivétel.

26. ábra: TSZT alátámasztó munkarész - Funkcionális szerkezet tervlap kivonat

III. 3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1. A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK, ILLETVE A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

A szegregátumok, krízisterületek lehatárolásának módszertani kérdései

Szociális Városrehabilitáció TFP során alkalmazott módszertan

A kritikus helyzetben lévő családok lakóhelyének meghatározása a KSH 2011-es népszámlálásából származó adatokat alapul véve egyrészt a társadalmi helyzetet mérő mutatókkal (munkaerőpiaci helyzet, iskolai végzettség), másrészt a rossz lakáskörülményeket (túlzsúfolt lakások, alacsony komfortfokozatú lakások, önkormányzati bérlakások) jelző mutatókkal készült. A kritikus helyzet más dimenziók mentén is mérhető, azonban az adatok korlátozottsága miatt csak bizonyos mutatókat lehetett felhasználni. A módszer arra törekszik, hogy a népszámlálás mutatói közül minél kevesebbet és azokat válassza ki, amelyek az előzetes vizsgálatok alapján a legjobban mutatják a különbségeket.

A lehatárolás eredményeként a kiválasztott tömbök több mutató esetében is hátrányos helyzetűek, a hátrányok halmozódnak. Ezen belül a krízistömbök közé azok a tömbök kerültek, melyek társadalmi és fizikai mutatók mentén a legrosszabb helyzetűek és ahol a hátrányok leginkább halmozódnak. Veszélyeztetett tömbök közé azok a tömbök kerültek, melyek társadalmi és fizikai mutatók mentén nem tartoznak a legrosszabb helyzetűek közé, azonban a helyzet további romlását nem lehet kizárni.

A kiválasztás a következőképpen történt:

Veszélyeztetett a tömb, ha 2-3 társadalmi és/vagy fizikai mutató értéke alapján az egész város tömbjeinek legrosszabb 10%-ba tartozik, vagy 3-4 társadalmi és/vagy fizikai mutató alapján a legrosszabb helyzetű 20%-ba esik.

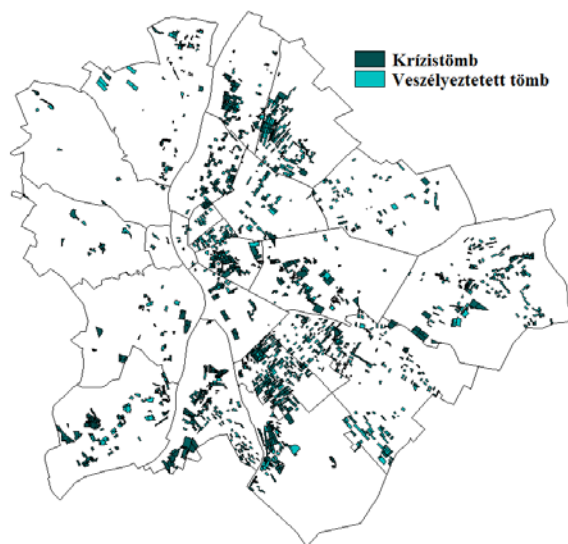
Krízis-helyzetű a tömb, ha 4-6 társadalmi és fizikai mutatója alapján az egész város tömbjeinek legrosszabb 10%-ba, vagy 5-6 társadalmi és fizikai mutató alapján a legrosszabb 20%-ba tartozik.

2011-es krízisterületek a 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet alapján

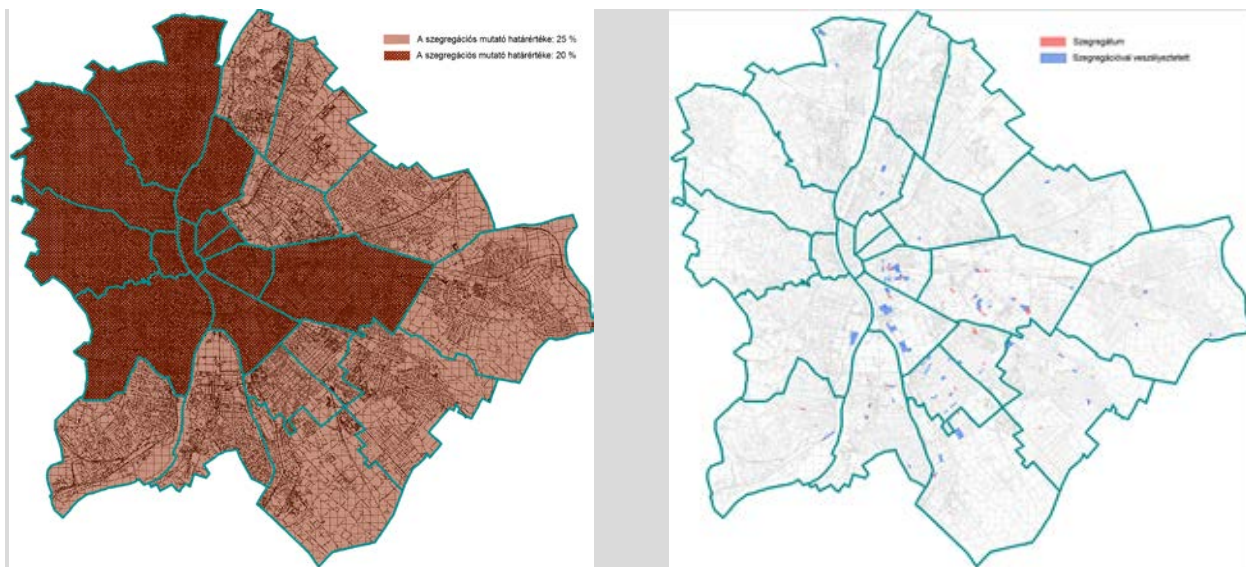
A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. melléklete meghatározza a település szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolásához és térképi ábrázolásához szükséges adatokat. A területek lehatárolása a szegregációs mutató alapján történik, ez pedig a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. A mutató úgy kerül kiszámításra, hogy a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kerülnek kiválasztásra, amelyekre egyenként jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

A fővárosi kerületeket a rendelet két kategóriába sorolja, s ennek megfelelően meghatározottak a szegregátum, illetve a szegregációval veszélyeztetett területekhez tartozó, a szegregációs mutatóra vonatkozó határértékek.

A kerületek besorolása a következő:

27. ábra: A krízis- és veszélyeztetett tömbök városszerkezeti helye – 2011 – Szociális Városrehabilitáció TFP eredménye

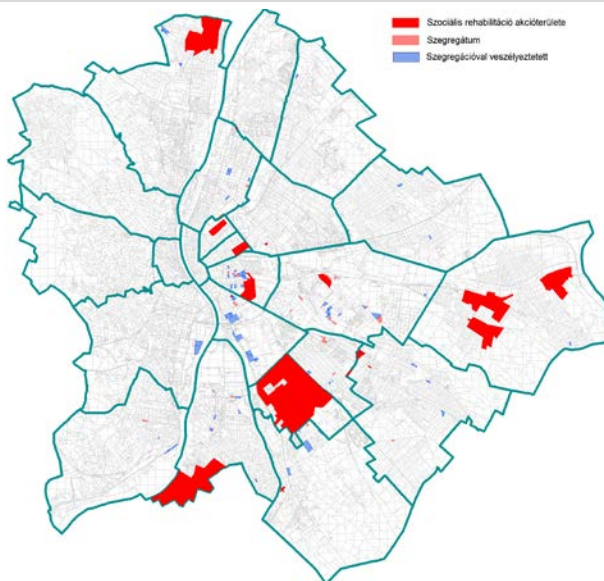
28. ábra: 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet szegregátum értelmezése kerületenként és a 2011. évi népszámlálás szerinti lehatárolások

A következő időszak fontos feladata a szegregációs folyamatok monitorozási hátterének kidolgozása, melynek célja, hogy a következő 7-8 évben – azaz a 2021. évi népszámlálás feldolgozása közötti időszakra – megbízható, egységes indikátorrendszer álljon rendelkezésre. Ez elsősorban a kerületi és intézményi adatszolgáltatások biztosításával érhető el.

A fővárosi kerületek antiszegregációs beavatkozási tervei

A 2015-ben elkészült kerületi Integrált Településfejlesztési Stratégiák (ITS) antiszegregációs fejezeteit és akcióterületi terveit áttekintve elmondható, hogy a fővárosi kerületek majdnem kétharmada tervez szociális városrehabilitációs beavatkozást a helyi leszakadó területek és lakóik helyzetének komplex eszközökkel való javítása érdekében. Azok a kerületek, melyek nem terveznek ilyen jellegű beavatkozást, jellemzően a budai, jobb helyzetű kerületek, melyek nem vagy csak igen kis mértékben érintettek az alacsony társadalmi státuszú csoportok szegregációs folyamataiban.

Az alábbi térkép a kerületi 2015-ös ITS-ekben lehatárolt, szociális városrehabilitációs akcióterületeket mutatja be. Az akcióterületek lehatárolásához elsősorban a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerint lehatárolt szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területekből adtak alapot. Azonban a megvalósuló projektek akcióterületi lehatárolása változhat a jövőben az adott kiírásban szereplő feltételek alapján.

29. ábra: Tervezett szociális városrehabilitációs projektek a 2015. évi felülvizsgált kerületi ITS-ek szerint

Antiszegregációs intézkedések módszertani támogatása, a fővárosi önkormányzat szerepe

A szegregáció mérséklése, megszüntetése és a szegregátumok kialakulásának megakadályozása elsősorban a kerületi önkormányzatok feladatkörébe tartozik. A fővárosi önkormányzat kezdeményező, koordináló és szakmai módszertani szerepet vállal a kerületi akcióterületi projektek sikeres megvalósításában.

Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program (TFP)

A Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program (TFP) a fővárosi és a kerületi önkormányzatok, releváns állami, szakmai, illetve civil szervezetek által alkotott szakmai munkacsoport 2014. februártól májusig tartó munkája eredményeként állt elő. Az elfogadott és jóváhagyott fejlesztési program célja, hogy meghatározza a szo-

ciális városrehabilitáció terén megvalósuló jövőbeli fejlesztések beavatkozásainak arányait és koordinátáit, egységes keretbe rendezze a stratégiai célok megvalósítását, az érintett területek potenciáljának kiaknázását leginkább segítő projekteket.

A Szociális Városrehabilitáció TFP az alábbi **hat hosszú távú célt** fogalmazza meg.

- 1.) A toleráns, befogadó társadalom aktív részesévé válik a városrehabilitáció eredményei megőrzésének, fenntartásának
- 2.) A jelenleg szegregációval veszélyeztetett területeken élő lakosság képzettségi szintje, foglalkoztatási mutatói és egészségi állapota javulnak
- 3.) Budapestet térbeli-társadalmi szempontból kiegyensúlyozott városrészek alkotják az összehangolt és integrált programoknak köszönhetően
- 4.) Budapest a társadalmi igényeknek megfelelő, korszerű és megfizethető lakásállománnyal rendelkezik
- 5.) Az épített környezet a megőrzött értékekkel és a minőségi, új beépítésekkel teljes
- 6.) Az integrált programok eredményeként a lakásállományon túl a fizikai környezet komplex megújítása is megvalósul

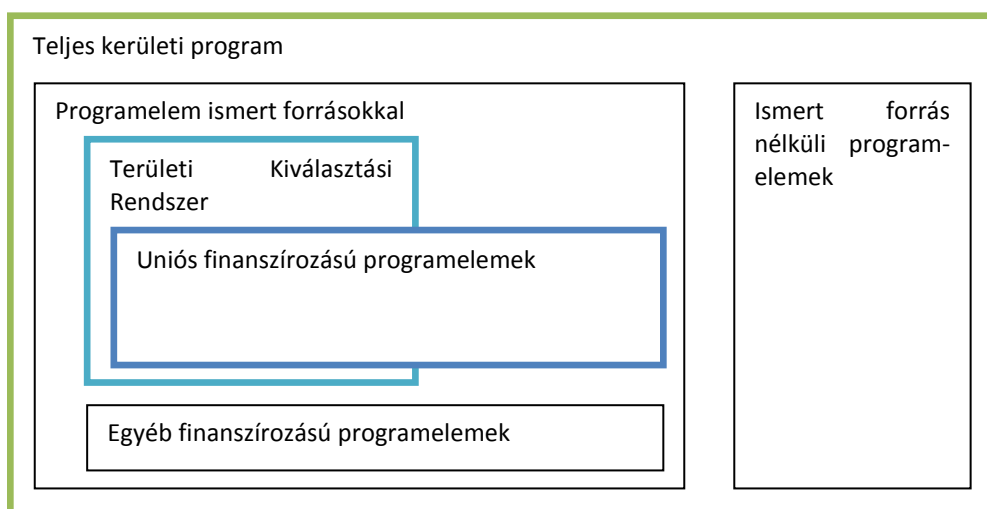
A fentiek érvényre juttatására a TFP-ben **hét középtávú célt** határoztak meg a program alkotói:

- Közszolgáltatási rendszerek integrált, összehangolt működése
- Városi területek, épített környezet fizikai megújítása
- Közösségek erősítése, közösségfejlesztés, bizalom erősítése
- Helyi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében
- Integrált, differenciált fővárosi lakáspolitikai rendszer kialakítása
- Bűnmegelőzés, drogprevenció, közbiztonság javítása
- Tolerancia, elfogadás erősítése, diszkrimináció csökkentése

Szociális városrehabilitációs kézikönyv

A szociális városrehabilitációs programok különféle forrásokra alapozott eszközöket, beavatkozásokat foglalhatnak egységes keretbe, amelynek részét képezhetik az uniós forrásokból megvalósítható projektek. A TFP által meghatározott elvek a legkülönbözőbb, további (önkormányzat saját forrásai, uniós forrásokra épülő tematikus/ágazati operatív programok, központi költségvetési források, stb.) forrásokra alapozott programelemek egységes (integrált) szemléletben és keretek között történő tervezését és végrehajtását irányozzák elő. Az uniós forrásokra alapozott beavatkozások tervezésével párhuzamosan kívánatos az összes lehetőséget számba venni és „teljes programot” tervezni.

A fővárosi önkormányzat elsősorban a szociális városrehabilitációs programokhoz kapcsolódó általános, rendszer szintű problémák esetén működik közre és lép fel aktívan, ugyanakkor a projektgazdák közvetlen kapcsolatban állnak az irányító hatósággal (hatóságokkal) a pályázati útmutatókban lefektetett kiválasztási, tervezési, kivitelezési, elszámolási, nyomon követési és elszámolási feltételek teljesítése kapcsán.

A komplex tervezési folyamathoz kíván segítséget nyújtani a fővárosi önkormányzat megbízásából, a TFP „utómunkájaként” elkészült, Szociális városrehabilitációs kézikönyv (továbbiakban: Kézikönyv).

A Kézikönyv pontról pontra bemutatja a szociális városrehabilitációs projekteket a szabályozási háttértől egészen a végrehajtási keretig. Áttekintés ad a projekt-tervezés folyamatáról, támaszpontot nyújt az akcióterületi lehatároláshoz és a forrásallokációhoz, és tíz pontban összegzi a helyzetelemzés menetét, majd leírja szakterületenként a javasolt eszközöket, s végül összeköti a problémákat az eszközökkel.

A szociális városhabilitációs beavatkozások az alábbi 8 fő területen valósulnak meg:

- A helyzetelemzés tématerületeinek módszertana;
- Szociális problémák;
- Foglalkoztatási helyzet, munkanélküliség;
- Egészségügyi helyzet;
- Oktatási helyzet;
- Lakhatási helyzet;
- Az épített környezet elemzése;
- Közbiztonság – bűnmegelőzés / Szenvedélybetegségek, függőségek;
- Közösségfejlesztés.

További feladatok

A fővárosi önkormányzatnak a kerületi önkormányzatokkal együttműködve össze kell hangolnia a Budapest területén működő antiszegregációs programokat, szakpolitikai célkitűzéseket. Ennek érdekében olyan állandó, rendszeresen ülésező szakmai konzultációs testület létrehozására van szükség (antiszegregációs munkacsoport/kerekasztal), amelynek munkájában minden érintett részt vesz; így a főváros által kijelölt önkormányzati szakembereken túl a kerületi önkormányzatok által delegált szakpolitikusok és szakemberek, illetve a társadalmi kisebbségek képviselői is.

A fővárosi önkormányzatnak szakmai szervezetein keresztül a kerületi antiszegregációs beavatkozások összehangolása kapcsán ingyenes szakmai-módszertani tanácsadással, szolgáltatásokkal kell segítenie a fővárosi kerületek antiszegregációs stratégiai tervezését, programalkotását, beavatkozásait, ezen belül kiemelten kell támogatnia a fővárosi roma lakosság területi szegregációját oldó szociális városrész-rehabilitációs programok indítását, megvalósítását.

Antiszegregációs munkacsoport/kerekasztal feladatai:

- o Kidolgozza az antiszegregációs intézkedések és szakmai programok eredményeinek és hatásosságának mérésére szolgáló monitoring rendszer részleteit, módszereit, eszközeit és indikátorait. Monitorozási céllal adatokat gyűjt és elemez;
- o Rendszeresen áttekinti és értékeli a Budapest területén zajló antiszegregációs programokat, a folyamatban lévő városrehabilitációs programok antiszegregációs vonatkozásait, ezeken belül kiemelten figyelemmel kíséri azokat a fővárosi szociális városrehabilitációs programokat, amelyek a budapesti szegregátum térkép által meghatározott területeket érintik, illetve amelyek esetében a hatékony antiszegregációs beavatkozások több kerület, vagy a főváros és a kerületek operatív együttműködését igénylik;
- o Megvitatja és véleményezi a fővárosi városrehabilitációs programokhoz kapcsolódó, a fejlesztések következtében kialakuló szegregáció megelőzéséhez szükséges intézkedéseket tartalmazó módszertani útmutatót;
- o Figyelemmel kíséri a fővárosi szegregátumok és a szegregáció által veszélyeztetett fővárosi területeken élő népesség helyzetének alakulását (az elkészítendő budapesti szegregátum térkép alapján);
- o Ajánlásokat fogalmaz meg az egyes kerületek számára, antiszegregációs programjaik végrehajtása, hatékonyságuk javítása érdekében;
- o Figyelemmel kíséri az ITS Antiszegregációs Tervének végrehajtását és ajánlásokat fogalmaz meg a terv végrehajtásához kapcsolódó monitoring indikátorok kialakításához a monitoring vizsgálat eredményeiknek értékelése kapcsán.

Kerületi antiszegregációs beavatkozások további szakmai-módszertani támogatása a fővárosi önkormányzat kijelölt szakmai szervezetein keresztül:

- o Monitoring eredmények visszacsatolása a kerületek felé;
- o A kerületi antiszegregációs tervek felülvizsgálatában való közreműködés szakemberei részt vesznek a kerületek illetve a hajléktalanellátó szervezetek által szervezett helyszínbemjárásokon (pl. éves hajléktalan-számlálás);
- o Kiemelten támogatja a fővárosi roma lakosság területi szegregációját oldó szociális városrész-rehabilitációs programok indítását, megvalósítását. Elősegíti, hogy a roma családokat kiemelten érintő fő-

városi városrész-rehabilitációs projektek megvalósítása kapcsán a szociális rehabilitáció és a területi antidiszkrimináció elvi és szakmai szempontjai érvényre jussanak;

- o Igény esetén szakmai szervezetén keresztül (Budapest Esély Nonprofit Kft.) részt vállal a kerületi szociális városrehabilitációs projektek előkészítésében és megvalósításában (szoft programelemek);
- o Szakmai műhelymunkák, tapasztalat- és tudásmegosztás a kerületekkel, kerületi szakemberekkel.

Finanszírozás: a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) és a szociális városrehabilitáció

A VEKOP prioritási tengelyei, illetve a hozzájuk tartozó egyedi célkitűzések és intézkedések szinte mindegyike kapcsolódik valamilyen módon a szociális városrehabilitációs projektek lehetséges tartalmaihoz. Kiemelkedik közülük a dedikáltan szociális városrehabilitációs célokra szánt 6.2. egyedi célkitűzés: „A leromlott településrészekben élő alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja”.

Az intézkedés célja a társadalmilag és fizikailag leszakadó, vagy leszakadással veszélyeztetett településrészekben élő lakosság életminőségének javítása, és a terület további leromlásának/leszakadásának megakadályozása. Az alábbi tevékenységek megvalósítása támogatható:

- Lakhatási körülmények javítása (társasházak, lakásszövetkezeti lakóépületek, önkormányzati bérházak), szociális bérlakások felújítása, komfortfokozatának emelése, továbbá az életveszélyes lakóépületek bontása mellett új szociális bérlakások építése, vásárlása;
- Fókuszált szociális, közösségi, közterületi, rekreációs infrastruktúra kialakítása, fejlesztése: közterek, közparkok, közterületi játszóterek, szabadtéri közösségi terek, városi zöldfelületek, gyalogoszónák infrastrukturális fejlesztése, kiegészítő jellegű közlekedési fejlesztések;
- A társadalmi hátrányok kompenzálását célzó szoft típusú tevékenységek (szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programok).

3.2. A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ KONKRÉT INTÉZKEDÉSEK, SZAKMAI PROGRAMOK

Az alfejezet táblázatai az antiszegregációs intézkedéseket négy kategóriába sorolva szerepelteti, aszerint, hogy a fővárosi önkormányzat milyen lehetséges szerepet vállal a megvalósítása során. Így kerültek meghatározásra az önkormányzat intézményei körében megvalósítandó, a munkaadói szerepköréből fakadó, és az önkormányzat számára kiemelten fontos, támogatott projektek és intézkedések. Külön kategóriát alkotnak azok a projektek, melyekhez nem társul közvetlen fővárosi szerepvállalás, de támogatandóak.

A szakmai célok között elsődleges, hogy a fővárosi szolgáltatások kapacitásainak hosszú és középtávú tervezésekor, illetve az egyes célcsoportok hátrányainak csökkentésére, társadalmi integrációjuk és/vagy társadalmi részvételük erősítésére a városfejlesztési koncepcióval illetve jelen integrált települési stratégiával koherens, célrendszerükben, irányvonalaikban ahhoz illeszkedő szakmai anyagok jöjjenek létre.

Az **intézkedések** egy része a fővárosi önkormányzat hatáskörében, fenntartásában lévő szolgáltatásokra illetve intézményekre vonatkozik. Jelenleg ez a szociális ellátás egy szűkebb részére, a bentlakásos intézményekre, illetve a foglalkoztatás és a hajléktalan-ellátás területére terjed ki. Előbbi területet a főváros saját intézményeivel, utóbbi kettőt pedig cégei segítségével koordinálja. A foglalkoztatási területen közreműködő Budapest Esély Nonprofit Kft. a főváros szélesebb értelemben vett antidiszkriminációs tevékenységének koordinátora is. A fővárosi önkormányzat felügyelete, fenntartása alá tartozó területeken olyan konkrét projektek, intézkedések megfogalmazására volt lehetőség, amelyek egy részével kapcsolatban az elmúlt időszakban már gyakorlati tapasztalat van (pl. modellprogram vagy pilot projekt futott), vagy amelynek előkészületei jelenleg történnek. Az intézkedési javaslatok másik része ezek hatékonyságának növelésére, illetve az intézkedések körének kiegészítésére tesz javaslatot.

Az ITS készítése idején nem, vagy csak részben fővárosi hatáskörben és fenntartásban álló szolgáltatásokkal kapcsolatos olyan szemléletbeli koordinációra és támogatásra vonatkozó javaslatokat teszünk, amelyek elősegítik az ITS céljainak megvalósulását.

A táblázatban e mellett utalás található az érintettek körére, **célcsoportok** szerint és ágazati bontásban. A minden társadalmi kisebbséget érintő intézkedések mellett kiemelten a következő csoportok jelennek meg: nemzeti és etnikai kisebbségek (köztük a migránsok és roma származásúak); fiatalok (különösen a hátrányos helyzetű fiatalok); családok; senior korúak; fogyatékkal élők; nők; hajléktalanok.

Az **érintett területek** közül kiemelten megjelenik az oktatás, kultúra, sport, egészségügy, szociális szolgáltatások (egyes esetekben gyermekvédelemmel kiegészülten), foglalkoztatás, bűnmegelőzés területe. Egyes intézkedések

komplex integrációs csoportba soroltak, egyszerre több területet érintenek, amelyeket szakmaközi együttműködés keretében a társadalmi integráció és/vagy részvétel erősítésére használnak az adott kisebbségi csoport esetén. Némely intézkedés pedig a szolgáltatások jobb elérhetőségét és használhatóságát segíti.

A táblázat bemutatja a városfejlesztési koncepcióban hosszú távú célokhoz és az ITS stratégiai céljaihoz való illeszkedést. A táblázat a célcsoportok és beavatkozási területek megjelölése mellett olyan átfogó antidiszkriminációs programokat és projekteket is tartalmaz, amelyek a területi szegregáció leküzdésére alkalmasak. Ezek a programok többnyire szakmai hálózatok kialakítását, szolgáltatásfejlesztést és az elérés javítását egyaránt lehetővé tevő, komplex kezdeményezések.

FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT, MINT MUNKÁLTATÓ ÁLTAL MEGVALÓSÍTANDÓ PROJEKTEK

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
Vállalati esélyegyenlőségi tervek készítése és alkalmazása	A fővárosi önkormányzatnak, mint munkaadónak alkalmaznia kell a korszerű családbarát és befogadó munkahelyi gyakorlatokat, rendelkeznie kell évente frissített munkahelyi esélyegyenlőségi tervvel. Saját fenntartású intézményrendszere vonatkozásban meghatározza a korszerű családbarát és befogadó munkahelyi gyakorlatok bevezetésének, valamint az évente frissített munkahelyi esélyegyenlőségi tervek elfogadásának kötelezettségét, módszertani támogatással segítenie kell intézményeit a kötelezettségeknek való megfelelésben.	Társadalmi kisebbségek általában; Családosok	Általános	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.1 A társadalmilag pozitív migrációs folyamatok erősítése 17.2 A fiatalok megnyerése és megtartása, és a szakképzett lakosság elvándorlásának mérséklése 17.6 Az aktív életkor meghosszabbítása	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet
Gyermekek munkaerőpiaci integrációjának támogatása	A fővárosi önkormányzatnak, mint munkaadónak, illetve saját intézményi körén belül elő kell segítenie a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok szervezését, fejlesztését.	Családosok	Foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.2 A fiatalok megnyerése és megtartása, és a szakképzett lakosság elvándorlásának mérséklése	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet
Felnőttképzés hatékonyságának fejlesztése	A fővárosi önkormányzatnak saját hatáskörében diplomás romák beilleszkedését segítő fővárosi roma ösztöndíj, illetve gyakornoki rendszert kell működtetni.	Roma származásúak	Oktatás és foglalkoztatás	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.1 Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet
Befogadó munkahelyi gyakorlatok alkalmazása	A fővárosi önkormányzat, mint munkaadó befogadó munkahelyi, kulturális-, sport- és szabadidős programokat szervez, saját intézményrendszerében támogatja befogadó jellegű munkahelyi, kulturális-, sport- és szabadidős programok szervezését.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.1 A társadalmilag pozitív migrációs folyamatok erősítése 17.2 A fiatalok megnyerése és megtartása, és a szakképzett lakosság elvándorlásának mérséklése és 17.6 Az aktív életkor meghosszabbítása	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Családbarát munkahelyi gyakorlatok alkalmazása	A fővárosi önkormányzatnak, mint munkaadónak saját intézményi körén belül elő kell segítenie a gyermeknevelés miatt a munkavégzésből hosszabb időre kieső alkalmazottakkal való érdemi kapcsolattartást, a munkahelyre teljes értékű munkavállalóként való visszatérésüket aktívan segítő munkahelyi programok szervezését. Össze kell gyűjtenie és terjesztenie kell az intézményrendszerében alkalmazott jó gyakorlatokat, fokozottan el kell ismernie a jó gyakorlatokat alkalmazó intézményeket és azok vezetőit.	Családosok	Foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.2 A fiatalok megnyerése és megtartása, és a szakképzett lakosság elvándorlásának mérséklése	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés
	A fővárosi önkormányzatnak, mint munkaadónak,	Senior korúak	Foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társada-	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
	illetve intézményei vonatkozásában, érvényre kell juttatnia, hogy az alkalmazásnál a hangsúlyt az idősebb emberek hasznosítható tapasztalatira, az adott munkakörhöz szükséges kompetenciáik meglétére helyezték.			lom 17.6 Az aktív életkor meghosszabbítása	környezet
	A fővárosi önkormányzatnak, mint munkaadónak, illetve intézményei vonatkozásában, meg kell valósítania az idősebb munkavállalókat befogadó munkahelyi gyakorlatok kialakítását, valamint az idősebb munkavállalók korszerű ismeretekhez való hozzáférést célzó továbbképzések szervezését, továbbá a nyugdíjba való átmenetet segítő munkahelyi programok működtetését.	Senior korúak és munkaadók	Foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.6 Az aktív életkor meghosszabbítása	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet

FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT INTÉZMÉNYEI ÁLTAL MEGVALÓSÍTANDÓ PROJEKTEK

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
Kisebbségi kulturális programok támogatása	A fővárosi önkormányzatnak illetve intézményeinek olyan programokat kell szervezni, melyek népszerűsítik a kulturális sokszínűséget, növelik a kisebbségi csoportokhoz tartozók - azon belül a nemzeti kisebbségek – elfogadását és megbecsülését.	Kisebbségek, különösen nemzeti, etnikai kisebbségek, migránsok és roma származásúak	Oktatás és kultúra	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.1. A társadalmilag pozitív migrációs folyamatok erősítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
A roma kultúra értékeinek megőrzése	A fővárosi önkormányzat fenntartásában álló közművelődési intézmények (színházak, mozik, múzeumok, közgyűjtemények, kultúrházak, média stb.), valamint a fővárosi közterületi kulturális események és fesztiválok programjának legalább a roma népesség fővárosi súlyának megfelelő arányban kell, hogy helyet adjanak a roma kulturális értékek bemutatásának.	Roma származásúak, és közvetve a társadalom egésze	Oktatás és kultúra	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.1. A társadalmilag pozitív migrációs folyamatok erősítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	Saját intézményrendszerében bővíteni a roma gyermekeknek biztosított művelődési, ismeretterjesztő és táborozási lehetőségeket.	Roma származásúak.	Oktatás és kultúra	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.1. Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak ki kell állnia a társadalmi kisebbségi csoportokat sújtó gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmény ellen. Az általa fenntartott intézmények, tulajdonában lévő cégek számára állásfoglalás, eljárásrend megfogalmazása.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.3 Erőteljes fellépés a társadalmi diszkrimináció ellen	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés
Közösségi bűnmegelőzés- és	A fővárosi önkormányzat által működtetett kulturális és közösségi terekben, intézményekben lehetőséget	Lakosság, különösen: fogyatékos emberek,	Egészségügy, Bűnmegelőzés	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
drog-prevenció támogatása	kell biztosítani a felnőtt lakosság, különösen a fogynakos emberek, a nők, a senior korúak; illetve a családok számára a bűnmegelőzési és áldozattá válást megelőző és szenvedélybetegséggel kapcsolatos preventív programokat.	nők, senior korúak, családok		fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés és 15.5 A közbiztonság fejlesztése, a lakosság reális biztonságérzetének erősítése	
	A fővárosi önkormányzat által működtetett, szegregáció által veszélyeztetett fővárosi területeken működő, a veszélyeztetett fiatalokat saját környezetükben elérő prevenció „utcai” szolgáltatások és közösségi programok kapacitásának bővítése. A szolgáltatások tematikájának kibővítése az alapvető testi, egészségügyi, szexuális ismerethiányok pótlására, a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos prevencióra és a kriminalizálódás megelőzésére.	(Hátrányos helyzetű) fiatalok	Szociális szektor és gyermekvédelem; Egészségügy; Bűnmegelőzés	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés és 15.5 A közbiztonság fejlesztése, a lakosság reális biztonságérzetének erősítése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés
Társadalmi részvétel erősítése információs technológiák segítségével	A fővárosi kulturális- és sportintézményeinek rugalmas programszervezéssel, a részvételt segítő speciális szolgáltatások kialakításával kell elősegíteniük a hátrányos helyzetű és speciális élethelyzetben lévő emberek programjaikon való részvételét.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Szociális és foglalkoztatási	15. Humán szolgáltatások optimalizálása. 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Nők családi/társadalmi szerepvállalására való figyelemfelhívás	A fővárosi önkormányzatnak saját illetékességi körében hivatalok, fővárosi intézmények és cégek esetében fokozottan törekedni kell arra, hogy a vezetői és döntéshozói pozíciókban a nők a társadalmi reprezentáltságnak megfelelő arányban jelenjenek meg.	Nők	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.3 Erőteljes fellépés a társadalmi diszkrimináció ellen	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet
Felnőttképzés hatékonyságának fejlesztése	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményrendszerében erősíteni kell a munkaerőpiaci hátrányok által érintett személyek (kiemelten a hajléktalanok) bevonását a szociokulturális hiányosságok pótlását is segítő, felzárkóztató modulokat is tartalmazó munkaerőpiaci programokba.	(Hátrányos helyzetű) fiatalok; Fogvatékos emberek; Roma származásúak, Hajléktalan emberek	Oktatás és foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.7 A végzettség, készség, képesség növelése 15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményi körében segítenie kell a hátrányos helyzetű és különösen a roma fiatalok pályaeorientációját, munkatapasztalat-szerzését. A roma fiatalok számára célzott, a Fővárosi intézményrendszerében megvalósuló pályaeorientációs tevékenységeket és gyakornoki pilot program kell szervezni.	Roma származásúak	Foglalkoztatás	15. Humán szolgáltatások optimalizálása, 15.1 Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Munkatapasztalat-szerzés	Intézményrendszerében integrált, esélykiegyenlítő foglalkoztatási szolgáltatások szervezése.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Foglalkoztatás, Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom. 17.7 A végzettség, készség, képesség	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
támogatása				növelése, mobilitás	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	Speciális ismeretadó és érzékenyítő képzések, továbbképzések szervezése a szakemberek számára.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Innovatív foglalkoztatási szolgáltatások kialakítása	Érzékenyítő, speciális ismeretadó, sokszínűséget népszerűsítő kulturális programokat, kampányokat kell szervezni a Fővárosi intézményrendszerében.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.3 Erőteljes fellépés a társadalmi diszkrimináció ellen	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
A Fővárosi Önkormányzat intézményeinek akadálymentesítése	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítési felmérés elvégzése és annak alapján Akadálymentesítési Program elfogadása a fővárosi önkormányzat és intézményei/gazdasági társaságai vonatkozásában. A projekt végrehajtásának keretében fel kell mérni a az önkormányzat kezelésében lévő közterületek akadálymentességét is az idős, fogyatékos személyek vagy egyéb nehezen közlekedő személyek szükségletei alapján (pl. kevés pad van adott helyen, vagy túl rövid a zöld lámpajelzés a gyalogátkelőnél).	Fogyatékos emberek, senior korúak, családok	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Családbarát szolgáltatások kialakítása	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményrendszerében ki kell alakítania, illetve bővítenie szükséges a gyermeküket egyedül nevelőket segítő, tehermentesítő szolgáltatásokat.	Családosok	Komplex integráció	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Hajléktalanok számára biztosított speciális szolgáltatások fejlesztése	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményi körében bővíteni kell a hajléktalanoknak szóló, az utcán közvetlenül elérhető, ingyenes tájékoztató felületeket.	Hajléktalan emberek	Komplex integráció	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményi körében bővíteni kell az utcai szociális munka kapacitását.	Hajléktalan emberek	Szociális	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Aktív időskor támogatása	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményrendszerében az idős és a fogyatékos emberek számára szervezett, az informatikai eszközök és hálózatok használatára felkészítő programokat kell megvalósítania.	Senior korúak, fogyatékos emberek	Komplex integráció	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése és 17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.6 Az aktív életkor meghosszabbítása	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményrendszerében az aktív idős kort ösztönző közösségi programokat kell megvalósítania.	Senior korúak	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.6 Az aktív életkor meghosszabbítása	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
Rugalmas szolgáltatások kialakítása	Az időotthoni férőhelyek számának növelése.	Senior korúak, fogyatékos emberek	Szociális és egészségügyi	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Kisgyermekesek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása	Gyermek-játszósarkokat gyermekmegőrzőket, pelenkázókat és szoptató helyiségeket kell kialakítani a Fővárosi fenntartásban álló közszolgáltatók ügyfélszolgálati területein.	Családosok	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Fővárosi lakosság érzékenyítése	Budapesti turisztikai idegenforgalmi Access guide készítése.	Fogyatékos emberek, senior korúak, családok	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

FŐVÁROS ÁLTAL KIEMELTEN TÁMOGATOTT, FELVÁLLALT PROJEKTEK

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
Kisebbségi kulturális programok támogatása	A fővárosi önkormányzatnak a befogadó fővárosi kulturális jó gyakorlatokat, módszereket össze kell gyűjteni és közreadni.	Társadalmi kisebbségek és közvetve minden célcsoport	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
A roma kultúra értékeinek megőrzése	A fővárosi önkormányzatnak támogatni kell a civil szervezeti formában működő roma nemzetiségi, kulturális, esélyki-egyenlítő tevékenységet ellátó intézményeket.	Roma származásúak	Oktatás és kultúra	15. Humán szolgáltatások optimalizálása; 15.1 Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A roma kisebbségi önkormányzatok, a kerületi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat közötti együttműködés segítése és koordinálása; a közös program- és szolgáltatásszervezés kezdeményezése.	Roma származásúak	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása; 15.4. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése.	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak elő kell segítenie, hogy a fővárosi felsőoktatási intézményekben a roma nyelv, kultúra, történelem, népismeret oktatására szolgáló és erre felkészítő képzési formákat és tartalmakat alakítsanak ki.	Roma származásúak	Oktatás és kultúra	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.3 Erőteljes fellépés a társadalmi diszkrimináció ellen	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Anti-diszkriminációs tevékenység támogatása	A hátrányos helyzetű fiatalok oktatási esélyeinek kiegyenlítését szolgáló fővárosi ösztöndíjrendszer bővítése.	(Hátrányos helyzetű) fiatalok	Oktatás és kultúra	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.1 Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
	A munkaadók közvetlen elérésére építő szemléletformáló programok, kampányok indításának támogatása	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.1 A társadalmilag pozitív migrációs folyamatok erősítése 17.2 A fiatalok megnyerése és megtartása, és a szakképzett lakosság elvándorlásának mérséklése 17.6 Az aktív életkor meghosszabbítása	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés
Lakhatási feltételek javítása, hajléktalanságból kivezető utak megteremtése	Hajléktalanságból kivezető utak megteremtése az ellátórendszer aktív közreműködésével	Hajléktalan emberek	Lakhatási integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	Fővárosi lakáspolitikai stratégia kialakítása és megvalósítása	Hajléktalan és lakás-szegénységében élő emberek		17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 16. Igényekhez igazodó rugalmas lakás-struktúra megteremtése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
A szociális hálóként funkcionáló helyi kisközösségek megerősítése, kialakításuk és működésük segítése	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell a fővárosi roma lakosság területi szegregációját oldó szociális városrész-rehabilitációs programok indítását. A fővárosi városrész-rehabilitációs projektek megvalósításakor kiemelt figyelemmel kell lenni a roma családok területi kötődéseinek védelmére és az integrációjukat segítő közösségi természetes támogató rendszerek megőrzésére.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.4 A közösségi együttműködési formákban rejlő tartalékok kiaknázása	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Hátrányos helyzetű tanulók támogatása	A hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok integrált oktatásában, nevelésében kiemelkedő munkát végző fővárosi pedagógusok tevékenységének kiemelt elismerése.	Pedagógusok	Oktatás és kultúra	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.1 Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés.
	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell az intézményrendszerén kívül működő közösségi szolgáltatások körében a hátrányos helyzetű fiatalok számára szocializációs hátrányait ellensúlyozó szolgáltatási modulok és felzárkóztató programok szervezését.	(Hátrányos helyzetű) fiatalok	Szociális szektor és gyermekvédelem; Kultúra és oktatás; Egészségügy	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.5 Az öngondoskodás gondolatának erősítése az egészség és a szellemiség terén	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Közösségi bűnmegelőzés- és drog-prevenció támogatása	A fővárosi önkormányzatnak illetékességi körén kívül támogatnia kell a közterületi közösségi tevékenységekhez kapcsolható prevenció és segítségnyújtó fővárosi szolgáltatásokat (pl. védett játszóterek) létrehozását.	Gyermekek, (hátrányos helyzetű) fiatalok	Szociális szektor és gyermekvédelem	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés
Idős- és időszedő munkavállalók munkahelyi befogadásának támogatása	A fővárosi önkormányzatnak ösztönözni kell a fővárosi munkaadói igények pontos és naprakész monitorozását, a tapasztalatok a fővárosi szak- és felnőttképzésbe való becsatornázását.	(Hátrányos helyzetű) fiatalok, fogyatékos emberek, roma származásúak, hajléktalan emberek	Oktatás és foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.7 A végzettség, készség, képesség növelése, mobilitás	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet
	A fővárosi önkormányzat kedvezményekkel, támogatásokkal ösztönözze a munkaadókat a munkaerő-piaci hátrányok által	(Hátrányos helyzetű) fiatalok, fogyatékos	Oktatás és foglalkoztatás	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.7 A végzettség, készség, képesség növe-	Vállalkozás- és beruházásbarát üzleti környezet

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
	érintett munkavállalók beiskolázására, továbbképzésére.	emberek, roma származásúak, hajléktalan emberek		lése, mobilitás	
Nők családi/társadalmi szerepvállalására való figyelemfelhívás	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell az olyan szemléletformáló programokat, kampányokat, amelyek ösztönzik a nemek közötti kiegyensúlyozott családi feladatmegosztást, illetve a női dolgozók egyenlő bérért és előmeneteli esélyekkel való alkalmazását.	Nők	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.3 Erőteljes fellépés a társadalmi diszkrimináció ellen	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak saját illetékességi körén kívül támogatnia kell, és koordinációval elő kell segítenie, hogy a közterületek, közintézmények elnevezésében, műemlékek, szobrok, emléktáblák állításában fokozottan jelenjenek meg a példaértékű tevékenységet folytató nők.	Nők	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.3 Erőteljes fellépés a társadalmi diszkrimináció ellen	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Az egyéni felelősséget ösztönző, kialakítását támogató, preventív szemléletű egészségügyi és szociális szolgáltatási formák kialakítása	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell, és koordinációval elő kell segítenie, hogy a fővárosi hatáskörbe nem tartozó, de a főváros területén működő ellátó intézmények és szervezetek preventív szemléletű, az egyéni felelősséget támogató szolgáltatásokat alakítsanak ki és működtessenek a lakosság szociális és egészségügyi vonatkozású problémáinak kezelésére	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Komplex integráció	17 Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.5 Az öngondoskodás gondolatának erősítése az egészség és a szellemiség terén	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell, és koordinációval elő kell segítenie, hogy a fővárosban működő lakóközösségek, civil közösségek és szervezetek, egyéb kisközösségek szociális és egészségügyi prevenciók szerepe, illetve az egyéneket támogató (szociális háló) szerepe erősödjön. Támogatnia kell ilyen funkciójú közösségek létrejöttét és működését.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Komplex integráció	17 Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.4 A közösségi együttműködési formákban rejlő tartalékok kiaknázása	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Társadalmi részvétel erősítése információs technológiák segítségével	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell azokat a kezdeményezéseket, amelyek kerületi, regionális vagy országos szinten a nők munkahelyi és közéleti részvételének erősítését célozzák, illetve ezt célzó stratégiák kidolgozására irányulnak.	Nők	Komplex integráció	17. Befogadó, támogató és aktív társadalom 17.3 Erőteljes fellépés a társadalmi diszkrimináció ellen	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak szakmai konzultációt kell folytatnia kerületekkel, a szociális ellátásokkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos szabályozások, valamint a kerületi szociális szolgáltatásszervezési gyakorlatok összehangolása érdekében.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Szociális és foglalkoztatási	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Hajléktalanok számára biztosított speciális szolgáltatások fejlesztése	Ki kell alakítani a fővárosi hajléktalanellátó szervezetek koordináló szerepére építő egységes intra- és interprofesszionális ügyfélfirányítási módszertant.	Hajléktalan emberek	Komplex integráció	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi egészségügyi intézményekben bővíteni kell a hajléktalanokat befogadó ápoló-gondozó és lábadozó férőhelyek számát.	Hajléktalan emberek	Egészségügyi	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
Szociális-és foglalkoztatási szolgáltatások szervezése	Olyan programok támogatása, melyek hatására növekszik a védett csoportokba tartozó emberek, kulturális- és sporttevékenységeken való részvétele.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Kultúra, sport	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak olyan kulturális, sport- és szabadidős programokat kell támogatni, melyek hátrányos helyzetű és speciális élethelyzetben lévő emberek számára célzottan, speciális szükségleteiket figyelembe véve lettek szervezve, kialakítva.	Társadalmi kisebbségek, minden célcsoport	Kultúra, sport	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

A FŐVÁROS ÁLTAL TÁMOGATOTT PROJEKTEK

Intézkedés	Tartalom	Célcsoport	Tématerület	VFK koherencia	ITS koherencia
Állami gondozottak integrációs esélyeinek növelése	A fővárosi önkormányzat támogassa, hogy a fővárosi közoktatási intézmények mindegyikében működjön bűnmegelőzési előadó.	Gyermekek, fiatalok	Bűnmegelőzés	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.5 A közbiztonság fejlesztése, a lakosság reális biztonságérzetének erősítése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek.
	A fővárosi önkormányzat támogassa a fővárosi iskolákban az ifjúsági agresszióval foglalkozó szakmai, módszertani műhelyek működtetését.	Gyermekek, fiatalok	Szociális szektor és gyermekvédelem Bűnmegelőzés	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.5. A közbiztonság fejlesztése, a lakosság reális biztonságérzetének erősítése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Az iskolai bűnmegelőzés támogatása	A fővárosi önkormányzat támogassa, hogy a fővárosi közoktatási intézményekben működjenek a hátrányos helyzetű tanulók szociokulturális hiányosságainak pótlását segítő, felzárkóztató programok	Gyermekek, fiatalok és közvetve a társadalom egésze	Oktatás és kultúra; Bűnmegelőzés	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.5. A közbiztonság fejlesztése, a lakosság reális biztonságérzetének erősítése	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak saját intézményrendszerén kívül is támogatnia kell a fővárosi fiatalokhoz közvetlenül eljutó „mobil” drogambulancia- és bűnmegelőzési programok fejlesztését, bővítését.	(Hátrányos helyzetű) fiatalok	Szociális szektor és gyermekvédelem; Egészségügy	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés
Idősek és fogyatékos emberek számára biztosított speciális	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell az időseknek szóló fővárosi egészségügyi szakellátások (pl.: gerontológia, geriátria, házi szakápolás) ellátási kapacitásainak fejlesztését.	Senior korúak, fogyatékos emberek	Egészségügyi	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés és 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

szolgáltatások fejlesztése	A fővárosi önkormányzatnak támogatni kell az egyedülálló idősek és mozgássérültek otthoni gondozását végző alapszolgáltatások ellátási kapacitásainak bővítését	Senior korúak, fogyatékos emberek	Szociális és egészségügyi	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés	A helyi szociális-foglalkoztatási ügyfél-irányítási rendszer módszertani modelljének kidolgozása.	Fogyatékos emberek, senior korúak, családok	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak támogatni kell az autisták nappali gondozását végző alapszolgáltatások ellátási kapacitásainak bővítését. A Fővárosnak kezdeményeznie kell a fogyatékos-ügy ismeretek kötelező beépítését a közép- és felsőfokú egészségügyi és gondozási jellegű képzésekbe.	Senior korúak, fogyatékos emberek	Szociális és egészségügyi	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.2 Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a prevenció erősítése, és az egészséges életmódra való ösztönzés és 15.3 A szociális intézményhálózat kapacitásainak megtartása, szükség szerinti bővítése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
	A fővárosi önkormányzatnak támogatni kell az autisták nappali gondozását végző alapszolgáltatások ellátási kapacitásainak bővítését. A Fővárosnak kezdeményeznie kell a fogyatékos-ügy ismeretek kötelező beépítését a közép- és felsőfokú egészségügyi és gondozási jellegű képzésekbe.	Senior korúak, fogyatékos emberek	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
Kisgyermekesek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása	A fővárosi önkormányzatnak támogatnia kell az intézményrendszerén kívül eső (kerületi, központi államigazgatási, vállalkozási) ügyfélszolgálati szolgáltatások körében a gyermek-játszósarkok, gyermekmegőrzők, pelenkázók és szoptató helyiségek kialakítását.	Családosok	Közzolgáltatások elérésének segítése	15. Humán szolgáltatások optimalizálása 15.4 A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a speciális igényű emberek számára és az együttműködés ösztönzése	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

AZ INTÉZKEDÉSI TERV KERETÉBEN MEGHATÁROZOTT PROJEKTEK VÉGREHAJTÁSÁNAK IDŐBELI ÜTEMEZÉSE

Tekintettel arra, hogy a javasolt intézkedések az Esélyegyenlőségi Terv részét képezik, a terv 2016. évi felülvizsgálatakor az ütemezés is meghatározásra kerül. Az azonosított beavatkozások többsége már megkezdett és folyamatban lévő tevékenységeket jelent.

3.3. A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE ÉS KIVÉDÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK, FEJLESZTÉSEK HATÁSAINAK CÉLCSOPORTSPECIFIKUS ÉRTÉKELÉSE (MONITORING RENDSZER)

A budapesti ITS antiszegregációs terve (ASZT) meghatározza azokat a fővárosi aktivitásokat és intézkedéseket, amelyek végrehajtása révén Budapest főváros hozzájárulhat a fővárosi szegregációs folyamatok ellensúlyozáshoz, a szegregátumok és a szegregáció által veszélyeztetett területek oldásához, a hátrányos helyzetű fővárosi emberek esélyegyenlőségének érvényesüléséhez.

Az ASZT végrehajtását, a tervben meghatározott projektek és feladatok megvalósítását, valamint a fővárost érintő szegregációs folyamatok alakulását monitorozni szükséges. A monitorozást megelőzően ki kell dolgozni azokat az indikátorokat, melyek alapján az ASZT végrehajtásának hatásai, eredményei megjeleníthetők. A monitoring indikátorok véglegesítését széles körű szakmai-ágazati egyeztetésnek szükséges megelőznie. Az ASZT monitoring rendszerének részletes kidolgozását, a monitorozás koordinációját, majd a monitorozás eredményének összegzését az Esélyegyenlőségi Terv 2016. évi felülvizsgálati anyagába kell illeszteni, beépítve annak indikátor rendszerébe a területi egyenlőtlenségek alakulásának mérését is.

A monitoring indikátorok kialakítása, valamint a monitorozás folyamata a végrehajtandó feladatok időrend szerinti sorrendje alapján:

1. Egyszerűsített indikátormutatók elkészítése – jelen anyag részeként;
2. Antiszegregációs munkacsoporttal a monitoring rendszer módszertani részleteinek kidolgozása, mérési módszerek kifejlesztése, eszközök létrehozása, részletes indikátorok, mérőeszközök meghatározása;
3. Monitoring rendszerről (benne: eszközök, indikátorok) leírás készítése, bázisadatok felvétele;
4. Monitoring rendszer ágazati egyeztetése az ügyosztályok és intézmények vezetőivel, módosítási javaslatok gyűjtése;
5. Módosítási javaslatok beépítése, monitoring rendszer véglegesítése;
6. Első mérés és elemzés készítése, előkészítése a Közgyűléshez való benyújtásra.

Jelen fejezetben Budapest új Integrált Településfejlesztési Stratégiájának a már meglévő (esetleg jóváhagyás alatt álló) egyéb jelentős hazai, nemzetközi illetve fővárosi stratégiai dokumentumokkal való összhangja, illeszkedése mellett a stratégia belső összefüggéseit mutatjuk be.

4.1. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A célok és helyzetértékelés megállapításai közötti kapcsolat összefoglaló bemutatása a következő:

1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 1.a Finanszírozási eszközök kialakítása 1.b Szervezetfejlesztés 1.c Együttműködések erősítése	Erősségek /lehetőségek	▪ Meginduló együttműködés Pest megyével a területfejlesztési tervek koordinálásában; ▪ erősödő szerep a területfejlesztésben; ▪ partnerségi alapú részvételi tervezés a tematikus fejlesztési programok keretében; ▪ vagyongazdálkodási stratégia és megkezdett végrehajtás (dinamikus modell).
	Gyengeségek /problémák	▪ várostérségi szintű egyenlőtlenségek, koordinált fejlesztés hiánya; a kétszintű önkormányzati rendszerből adódó koordinációs és együttműködési problémák;
2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.b Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.c KKV fejlesztési program	Erősségek /lehetőségek	▪ A lakosság az országoshoz képest magasan képzett, a felsőfokú tanulmányokat végzettek aránya magas; ▪ nagy kereslettel és kínálattal rendelkező munkaerő piac; ▪ nagy és stabil lakosságszám várostérségi szinten, ami jelentős fogyasztási piacot jelent (agora és referenciaképző tényező), az országos szerepkörből adódó foglalkoztatási potenciál nagy; ▪ az oktatás és a kutatás koncentrált helyszíne, ami hálózatépítő, vonzó és megtartó tényező; ▪ nemzetközi cégek regionális központjainak jelenléte; ▪ az ország innovációs központja (akkreditált klaszterek, start-upok, gyors növekedésű vállalkozások, gazellák), makroregionális szinten is vezető szerep az innovációban;

		▪ kutatási klaszterek erősödésével Budapest nemzetközi versenyképessége és gazdasági teljesítménye nő; ▪ alulhasznosított területek nagy száma és bevonhatósága a telephelykínálatba; ▪ a világgazdasági helyzet javulásával megnőhet a turisztikai kereslet a kulturális és egészségturizmus iránt; ▪ több az időskorú nyugdíjas, tömeges igény lesz az alkonykori élettel összefüggő szolgáltatásokra (társadalmi vállalkozások).
	Gyengeségek /problémák	▪ Kivándorlás, a fiatal és jól képzett munkaerő elvesztésének növekedése; ▪ makroregionális szerepkör máig nem definiálható egyértelműen; ▪ KKV-k foglalkoztatás-bővítési és versenyképességi problémái; ▪ KKV: finanszírozási problémák, üzleti ismeretek hiánya, vállalkozóvá válás alacsony szintje, kooperáció alacsony szintje, beszállítói hálózatokhoz és innovációs ökoszisztémákhoz való kapcsolódás alacsony szintje, korszerűtlen telephely feltételek; ▪ alacsony beruházási szint és turisztikai forgalom a makroregionális versenytársakhoz képest; ▪ turisztikai attrakciók kínálati csomagokba szervezésének hiánya, turisztikai marketing alacsony szintje; ▪ Budapest városmárka hiánya; ▪ szervezett befektetésösztönzési tevékenység hiánya, potenciális fejlesztési helyszínek, telephelyek kijelölése gyenge koordinátlan; ▪ (térségi, ágazati, ágazatközi) együttműködésekben rejlő potenciál kihasználatlansága.
3.Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása	Erősségek /lehetőségek	▪ A víz- és energiahálózatok jelentős tartalékkapacitásokkal rendelkeznek; ▪ a közlekedés intézményrendszerének integrálása, kiterjedt közösségi közlekedési hálózat, jó területi lefedettség; ▪ a városban spontán kialakult, mára jelentős mérté-

		ket öltő kerékpáros közlekedés; ▪ távhőrendszer befogadóképessége megfelelő a megújuló energiaforrásokból származó hő iránt; ▪ a lakosság érdekeltté vált az energia- és vízfelhasználás csökkentésében, környezettudatos szemlélet; ▪ elérhető és megfizethető korszerű technológiák megjelenése, elterjedése; ▪ termál-, gyógyvíz kutak nagyszámú előfordulása, kedvező geotermikus gradiens – megújuló energia potenciál; ▪ a települési szilárdhulladékok erőforrásként alkalmazhatóak energiatermelésre.
	Gyengeségek /problémák	▪ Belső területek közlekedési túlterheltsége, az autók közlekedés dominanciája, egyéb funkciók elsorvadás, nem elegendő zöldfelület; ▪ nem megfelelően differenciált központ-rendszer; ▪ forgalmi szempontból túlterhelt közlekedési kapcsolat Budapest és várostérsége között, a városi- és elővárosi térség közlekedési integrációjának hiányosságai; ▪ közösségi közlekedés problémái (előregedett infrastruktúra és járműpark, üzemeltetés forráshiánya); ▪ korszerűtlen átszállási csomópontok, az intermodalitás hiánya, ráhordó járatok optimalizálásának hiánya, elégtelen P+R parkoló kapacitás; ▪ összefüggő kerékpárút hálózat, kerékpártárolók hiánya; ▪ a Duna kihasználatlansága a hajózás terén, a vízi közlekedés létesítményeinek és járműparkjának állapota, valamint a kapcsolódási pontok hiánya; ▪ a közműfejlesztéseket nehezítik a közterületek rendezetlen tulajdonviszonyai; ▪ előregedő közműhálózatok, ütemezett hálózati rekonstrukciók hiánya; ▪ a távhőrendszer szigetüzeme csökkenti a távhőszolgáltatás versenyképességét; ▪ a nagy intenzitású csapadékok elöntést okoznak; ▪ több helyen rossz állapotban lévő árvízvédelmi

		védvonal, egyes szakaszok védelmének hiánya; ▪ minimális mértékű a megújuló energia hasznosítása; ▪ a város forgalmasabb útvonalai mentén jelentős a légszennyezettség, a növekvő közúti forgalom, erősödő zajszennyezést produkál; ▪ az újrahasznosított hulladék aránya elmarad a Nemzeti Környezetvédelmi Programban megcélzott újrahasznosítási aránytól; ▪ a klímaváltozás hatására növekszik a városi hősziget-hatás, valamint a szélsőséges időjárási események gyakorisága; ▪ Városháza épületének magas működési költsége, arculati deficit, ügyfélszolgálati funkciók hiányosságai, kommunikációs terek hiánya; ▪ a városfejlesztés fenntartható finanszírozási hátterének hiánya.
4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	Erősségek /lehetőségek	▪ Egyedi táji és természeti adottságok, történelmi és építészeti örökség, világörökségi területek, egyedülálló, nagy területű historikus épületállomány a belvárosban - jelentős vonzerő koncentráció; ▪ a dunai szigetek és nagyvárosi parkjaink (Városliget, Margitsziget) egyedülálló kultúrtörténeti hagyományokkal rendelkeznek, rekreációs kínálatuk szerteágazó; ▪ gyalogos zónák bővülése, megújulása, hálózatosodása; ▪ javuló vízminőség a Duna főágban az Élő Duna projekt révén; ▪ a Duna menti területek komplex fejlesztése és az alulhasznosított területek fejlesztési potenciálja a zöldterületi hálózat kibővítésében; ▪ egészségtudatosság növekedésével erősödik a társadalom szabadterületi rekreációs igénye; ▪ az épített értékek erőforrásként való hasznosítása (gazdasági, intézményi, turisztikai).
	Gyengeségek	▪ Az egy főre jutó zöld- és erdőterületek nagysága

	/problémák	elmarad a nemzetközi ajánlástól, a belső városrészekben jelentős mértékű a hősziget-hatás, a zöldfelületi intenzitás csökkenő tendenciát mutat az elmúlt időszakban; ▪ a zöldterületek mind minőségi, mind területi megoszlás tekintetében jelentős egyenlőtlenségeket mutatnak, belső városrészekben fejlesztésre korlátozottan alkalmas területek; ▪ a városi nagyparkok közül a Margitsziget és a Városliget jelentősen túlterhelt, a Népliget alulhasznosított illetve kiépítetlen; ▪ leromlott állapotú értékes épületállomány, közösségi terek hiánya, meglévő közterületek nem megfelelő minősége; ▪ az épületállomány jelentős része energetikailag korszerűtlen fűtési rendszerű, a fogyasztói rendszerek, kémények állapota nem megfelelő; ▪ fürdők szolgáltatáskínálata, marketingje és üzemeltetési hatékonyságot javító felújítása esetleges, hiányos; ▪ meglévő turisztikai attrakciók működését és a látogatók elégedettségét javító fejlesztései csak részben valósultak meg; hiányzó vagy felújításra szoruló infrastruktúrák (nagykapacitású konferencia központ, repülőtéri kapcsolatok, fogadópontok – hajó, vasút; stb.); ▪ a városfejlesztés fenntartható finanszírozási hátterének hiánya.
5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bővítése 5.b Esélyegyenlőségi program 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	Erősségek /lehetőségek	▪ Várostérségi szinten növekvő népességszám; ▪ a belső és a határon túli migráció kitüntetett vonzási tere – erősödő bevándorlás; ▪ szolidaritás erősödése; ▪ egészségtudatosság, aktív életmód, öngondoskodás, élethosszig tartó tanulás térnyerése.
	Gyengeségek /problémák	▪ Krízisterületek, leszakadó városrészek; ▪ továbbra is alacsony marad a születésszám (természetes fogyás); ▪ munkanélküliség strukturális problémái (pályakez-

		dők, 50 év felettiek és tartósan munkanélküliek magas aránya), regisztrációs rendszerből „eltűnő” munkanélküliek; ▪ képzett munkaerő elvándorlása; ▪ megélhetési gondok és megtakarítási hiányok (elszegényedő népesség), társadalmi különbségek növekedése, növekvő hajléktalanság és további fővárosi koncentráció; ▪ tolerancia hiánya, társadalmi feszültségek (hajléktalanok, romák); ▪ a növekvő külföldi migrációval párhuzamosan nőhet az idegenellenesség; ▪ az önkormányzati bérlakások aránya alacsony, összetételük kedvezőtlen; ▪ lakossági közöny és szemlélet lassú változása, hiányos az öngondoskodási szint, alacsony prevenciós hajlandóság; ▪ az ismeretek, a készségek fejlesztése nem lesz folyamatos (az erre irányuló programok, rendszerek átszervezése, a koordináció hiánya és forráshiány miatt, az élethosszig tartó tanulás stratégiai szintű fejlesztésének hiánya; hosszú távú szemlélet szükséges – finanszírozás rövid távú); ▪ az életszínvonal (jövedelmek) és az egészségi állapot erős korrelációja – területi egyenlőtlenségek.
6. Dunával együttélő város	Erősségek /lehetőségek	▪ Budapest landmark, kiaknázható gazdasági, turisztikai potenciál; ▪ hajózhatóság; ▪ változatosság (szigetek); ▪ rekreációs térként való hasznosítás lehetősége; ▪ innovációs klaszterek a Duna mellett helyezkednek el; ▪ folyamatban lévő és tervezett kormányzati beruházások a Duna mentén (Rubik központ, konferenciaközpont, Olimpiai helyszínek, Óbudai-sziget; Dagály úszókomplexum); ▪ értékes barnamezős és fejlesztésre már előkészített területek.

	Gyengeségek /problémák ▪ Közvetlen megközelíthetőség gyalogosok számára korlátozott, belvárosi gyalogos zónákkal hiányos összeköttetés; ▪ kapcsolathiányok (hidak, gyalogos tengelyek, kerékpárhálózat); ▪ hajózás: hivatásforgalmi hajózás alacsony szintje (járműpark, járatsűrűség, térbeli kiterjedés); ▪ hajózásra épülő gazdasági potenciál kiaknázatlansága; ▪ állóhajók és hajózással kapcsolatos szolgáltatások rendszerének esetlegessége, kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások kiépítetlensége; ▪ attrakciók hiánya – különösen Belvároson kívüli területeken; ▪ szigetekben, part menti sávokban rejlő gazdasági és rekreációs potenciál kihasználatlansága.
--	--

AZ ITS STRATÉGIAI CÉLJAI KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK ÁTTEKINTŐ BEMUTATÁSA A FONTOSABB TARTALMAK KIEMELÉSÉVEL

	2.Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet	3.Intelligens városműködés	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet	5.Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek
1.Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés	együttműködések erősítése, szervezetfejlesztés (TDM, befektetésösztönzés, városfejlesztési alap – barnamező); városmárka piacépítő, erősítő hatása a különböző gazdasági szektorokban;	együttműködések erősítése (gazdasági, kutatói szférával együttműködés a városüzemeltetés innovációs megoldásainak kifejlesztésére);	együttműködések erősítése, szervezetfejlesztés a megvalósításban (városfejlesztési ügynökség), városfejlesztési alap - energiahatékonysági és értékőrző városrehabilitáció;	együttműködések erősítése, szervezetfejlesztés (városkommunikációs ügynökség a lakosság megszólítására, bevonására); városmárka – identitáserősítés;
2.Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet		városi ügyfélszolgálati működés megújítása – gyorsaság, átláthatóság, rugalmasság; közszolgáltatásokhoz kapcsolódó innovációs és KKV fejlesztési potenciál; üzleti környezet feltételeinek javítása – versenyképes távhő, megbízható közszolgáltatások; közlekedési fejlesztések javítják a transzport, city logisztikai és munkaerő-mobilitási feltételeket;	városmegújítás, fürdők energiahatékonysági felújításának foglalkoztatási oldala, „zöld” technológiák révén a KKV-k innoválása is; Kulturális intézmények, turisztikai vonzerő erősítése közvetetten piacot teremt a kreatív és kulturális ipar számára; Inspiráló, interakciókat biztosító sokszínű nagyvárosi környezet vonzza a tehetséges fiatalokat, segíti a start-up szektor megerősödését, a kulturális és kreatív ágazatok kibontakozását;	szemléletformálás (környezettudatos-ság) – „zöld termékek” és szolgáltatások iránti igény erősítése, zöld gazdaság erősítése; társadalmi és alternatív gazdaság, KKV-k támogatásával a hátrányos helyzetű társadalmi célcsoportok életminőségének javítása; szociális célú intézmények és bérházak felújításának foglalkoztatási oldala; fiatalok vállalkozóvá válásának támogatásával népességmegtartás;
3.Intelligens városműködés			zöldterületek kialakításában, fenntartásában való együttműködés, innováció; megújuló energiaforrások alkalmazása az intézményi projekteknél; közlekedés fejlesztésével hozzáférhetőség javítása, környezetbarát megoldások integrálása a felújításokba (gyalogos- és kerékpáros közlekedés);	mobilitással kapcsolatos fejlesztéseknél az esélyegyenlőségi szempontok kiemelt figyelembe vétele;

4. Sokszínű, érték- őrző, zöld nagyvá- rosi környezet				városmegújítás – komfortosabb lakó- környezet, megfizethetőbb lakhatás; zöld program, kulturális intézmények – társadalmi befogadás, közösségi élet terei.
---	--	--	--	--

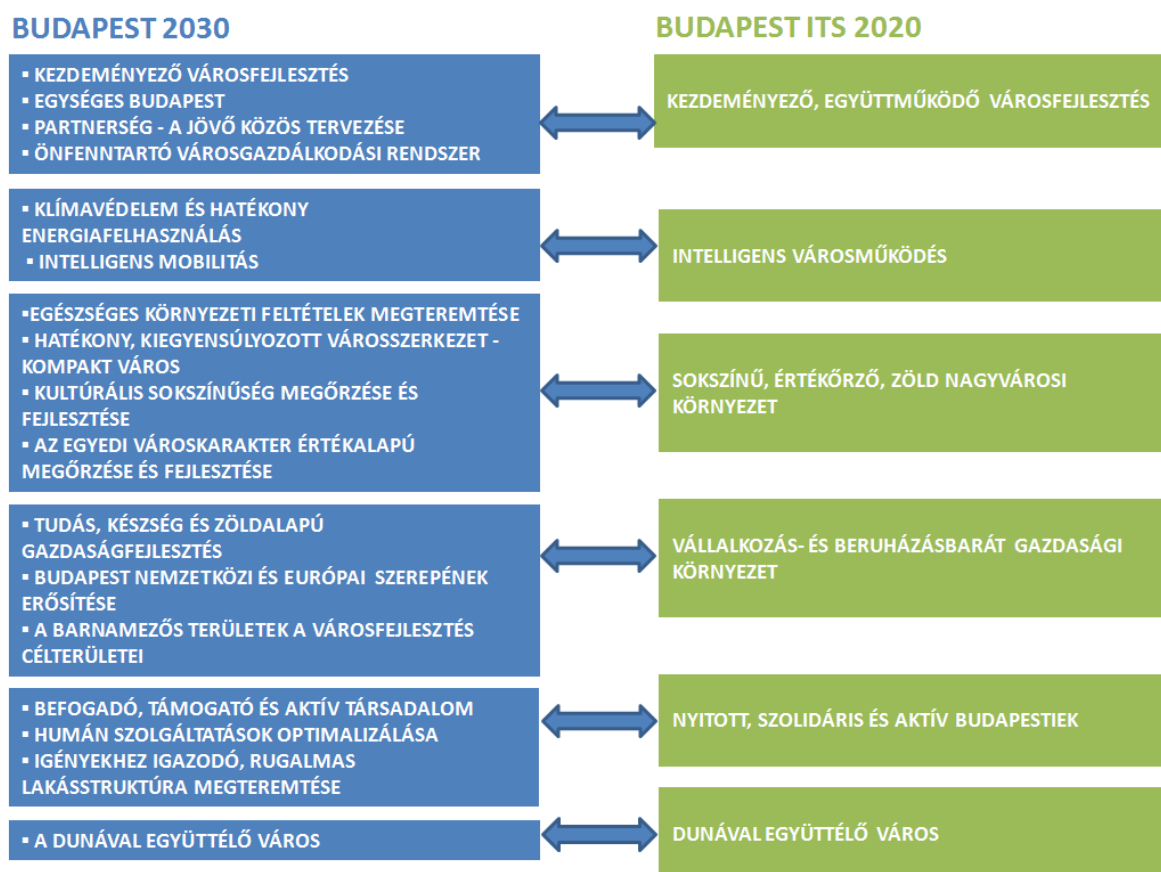
A belső összefüggések kapcsán a továbbiakban azt mutatjuk be, hogy az ITS-ben megfogalmazott célok és projektek mennyiben járulnak hozzá az alábbi belső fejlesztési dokumentumokban meghatározott célokhoz.

1. Budapest 2030 Hosszú távú Városfejlesztési Konceptió
2. Budapest Területfejlesztési Konceptiója
3. Budapest Duna menti területeinek fejlesztési tanulmányterve

1. Budapest 2030 – Hosszú távú városfejlesztési koncepció

A stratégiai célok kialakításának bázisát jelentő VFK részletesebb ismertetése a 4. fejezetben található. A VFK-ban megfogalmazott jövőkép és átfogó célok a stratégiai célok kialakításának alapját jelentették.

A VFK és az ITS közötti domináns összefüggések bemutatása:

Az ITS stratégiai céljainak hozzájárulása a VFK céljaihoz:

ITS – BUDAPEST 2020 céljai						
Budapest 2030 (VFK) céljai	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés	Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet	Intelligens városműködés	Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet	Nyitott, szolidaris és aktív budapestiek	Dunával együttélő város
Kezdeményező városfejlesztés	XXX	XX	X			X
Partnerség - a jövő közös tervezése a térségben és országosan	XXX	XX	XX	X	X	X
Egységes Budapest	XXX	XX	XX	XX	XX	XX
Budapest nemzetközi és európai szerepének erősítése	X	XXX	X	XX		XX
Egészséges környezeti feltételek megteremtése	X	XX	XXX	XXX	X	XX
Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás	X	X	XXX	XX	X	X
Az egyedi városkarakter érték alapú megőrzése és fejlesztése	X	X	X	XXX		XXX
A Dunával együttélő város	X	XX	XX	XXX		XXX
Hatékony, kiegyensúlyozott város-szerkezet - kompakt város	X	XX	XX	XXX		X
A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei	X	XXX		X		XX
Intelligens mobilitás	X	XX	XXX	XX		XX
Tudás, készség és zöldalapú gazdaságfejlesztés	X	XXX	XX	X	X	XX
Önfenntartó városgazdálkodási rendszer	XXX	X	XXX	X	X	X
Kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	X			XXX	XX	XX
Humán szolgáltatások optimalizálása	X		X	XX	XXX	X
Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése	X			XX	XX	

X: az ITS stratégiai célja kismértékben járul hozzá a VFK adott céljának eléréséhez

XX: az ITS stratégiai célja közepes mértékben járul hozzá a VFK adott céljának eléréséhez

XXX: az ITS stratégiai célja nagymértékben hozzájárul a VFK adott céljának eléréséhez

2. Budapest Területfejlesztési Konceptiója (BTFK):

A BTFK-ban **kilenc stratégiai cél**, s ezeken belül **31 fejlesztési irány** került kijelölésre az alábbi táblázatban leírtak szerint. Vannak olyan összfvárosi célok, melyek teljesítésében Budapest Főváros Önkormányzata döntő szerepet játszik (1. Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés, 7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése), de összességében minden területi cél megvalósulását pozitívan befolyásolják a fővárosi önkormányzat által tervezett beruházások.

Stratégiai cél	A BTFK fejlesztési irányai	ITS stratégiai céljai	KAPCSOLAT ERŐSSÉGE
1. Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	1.1. A város- és térségfejlesztés megvalósításához szükséges intézményrendszer kiépítése 1.2. A város- és térségfejlesztés forrásszerkezetének átalakítása 1.3. Önfenntartó városgazdálkodási rendszer létrehozása	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés	XXX
2. Tudásalapú, versenyképes, innovatív és "zöld" gazdaság	2.1. Technológiai innováció és tudástranszfer hatékonyságának javítása 2.2. Felhasználóbarát városkormányzás kialakítása 2.3. Turizmus, mint gazdasági húzóágazat	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoftverprogramok 3. Intelligens városműködés 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program	XX

Stratégiai cél	A BTFK fejlesztési irányai	ITS stratégiai céljai	KAPCSOLAT ERŐSSÉGE
		4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	
3. Partnerség - a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben	3.1. Partnerség a budapesti gazdasági tér összehangolt fejlesztése érdekében 3.2. Partnerség Budapest és Pest megye között 3.3. A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések közötti együttműködések elősegítése 3.4. A budapesti kerületi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat közötti együttműködés	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.b Esélyegyenlőségi program 6. Dunával együttélő város	XXX
4. Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	4.1. Együttműködések erősítése 4.2. Versenyképesség növelése	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok	XX
5. Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	5.1. Vegyes területhasználat kialakítása 5.2. Barnamezős területek funkcióváltása 5.3. Differenciált központrendszer létrehozása 5.4. A Dunával együtt élő	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 3. Intelligens városműködés	XX

Stratégiai cél	A BTFK fejlesztési irányai	ITS stratégiai céljai	KAPCSOLAT ERŐSSÉGE
	város 5.5. Értékvédelem - értéktelmentés	3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 6. Dunával együttélő város	
6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése	6.1. Zöld- és egyéb biológiai- lag aktív felületek megőrzése, növelése 6.2. Természeti- tájképi értékek megőrzése 6.3. Zaj- és légszennyezés csökkentése 6.4. Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem 6.5. Korszerű vízgazdálkodás 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem	3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bővítése 6. Dunával együttélő város	XXX
7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	7.1. Nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése 7.2. Térségi közlekedés fejlesztése	3. Intelligens városműködés 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja	XXX

Stratégiai cél	A BTFK fejlesztési irányai	ITS stratégiai céljai	KAPCSOLAT ERŐSSÉGE
	7.3. A fővárosi közösségi közlekedés fejlesztése 7.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése		
8. Befogadó, támogató, aktív társadalom	8.1. Befogadó és támogató társadalom 8.2. Az életformák és a társadalmi gazdasági környezet változásainak összehangolása 8.3. A humán szolgáltatások optimalizálása 8.4. A kulturális kínálat bővítése	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bővítése 5.b Esélyegyenlőségi program 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása 6. Dunával együttélő város	XX
9. Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	9.1. A lakásállomány optimalizálása 9.2. A térbeni-társadalmi szerkezet kiegyensúlyozása	5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bővítése 5.b Esélyegyenlőségi program	X

X: az ITS stratégiai célja kismértékben járul hozzá a BTFK adott céljának eléréséhez (a Fővárosi Önkormányzat kompetenciájába tartozó beavatkozások alacsony aránya miatt)

XX: az ITS stratégiai célja közepes mértékben járul hozzá a BTFK adott céljának eléréséhez

XXX: az ITS stratégiai célja nagymértékben hozzájárul a BTFK adott céljának eléréséhez (a Fővárosi Önkormányzat kompetenciájába tartozó beavatkozások magas aránya miatt)

3. Budapest Duna menti területeinek fejlesztési tanulmányterve

A tanulmányterv az ITS készítésének alapjául szolgált, a stratégiai célokkal való összefüggés a következő:

Duna tanulmányterv fejlesztési javaslati	ITS kapcsolódása
--	------------------

Zöldfelületek: • Zöld- és közterület fejlesztés • Duna-parti zöldfelületi kapcsolatok fejlesztése	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.c Zöld Program
Duna menti területek közlekedésfejlesztése (közúti, városi közösségi, kerékpáros, gyalogos közlekedés; áruszállítás, személyhajózás, szállodahajók kikötése témakörökben)	3.Intelligens városműködés 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja
Közműfejlesztés: vízi közművek, energiaellátás, árvízvédelem	3.Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program

4.2. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

Az ITS-ben megfogalmazott célkitűzéseknek az alábbi külső stratégiai dokumentumokban megfogalmazott célkitűzésekhez való hozzájárulása kerül bemutatásra:

1. Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)
2. Az Európai Unió Duna Régióra vonatkozó Stratégiája (EUDRS)
3. Közép-Magyarország intelligens innovációs szakosodási stratégiája (tervezet) (RIS3)
4. Nemzeti Turizmusfejlesztési Konceptió (NTK)

1. Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és területfejlesztési Konceptió

Az OFTK által megfogalmazott nemzeti jövőkép szerint „Magyarország 2030-ban Kelet–Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal. Az OFTK-ban megfogalmazott Budapest jövőkép a következő:

„Olyan fővárosra van szükség, amely térségével (metropolisz térség) sikeresen kapcsolódik be a globális munkamegosztásba, csomóponti szerepet tölt be Európa keleti nyitásban és a Nyugat-Balkán integrációjában, ahol kiemelkedően vonzó vállalkozni és élni egyaránt, miközben országos feladatait megosztja a többi nagyvárossal, ezzel segítve az ország többközpontú fejlődését. Meg kell őrizni a főváros építészeti és kulturális örökségének értékeit, azokat erőforrásként kell használni. Mindemellett Budapest kulturális központi szerepét is erősíteni szükséges”.

A nemzeti jövőkép elérése érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg. A specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel.

Az OFTK középtávú céljai kijelölik az Európai Unió 2014-2020-as fejlesztési és programozási időszakához kötődő hazai fejlesztéspolitika fő területeit, figyelembe véve az Európai Unió 2014-2020 között meghatározott tematikus célkitűzéseit és prioritásait. A 2014–20-as programozási és fejlesztési időszak forrása-

it – amelyek a 2007-2013-as programozási és fejlesztési időszakhoz képest szűkebbek lesznek - döntően a stratégiai jelentőségű, gazdasági és társadalmi szempontból nagy hozzáadott értéket produkáló területeken kell majd felhasználni. Ez egyben megfelel és hozzájárul a következő európai uniós fejlesztési és programozási időszak által elvárt tematikus koncentráció szempontjának az érvényesítéséhez.

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben: • Innovatív gazdaságfejlesztés, kis- és középvállalkozások, stratégiai ágazatok, versenyképesség • Elérhetőség, megújuló közösségi közlekedés és tranzitgazdaság • Életképes vidék, bővülő agrár- és élelmiszer-gazdaság, halászat	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 3. Intelligens városműködés 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja	XXX
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudásalapú társadalom felé	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok	XX
Útban az energiafüggetlenség és – hatékonyság felé: • Energia-hatékonyság, fenntartható erőforrás-gazdálkodás, klíma- és környezetvédelem	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja	XXX

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
	3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés meg- újítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bőví- tése	
Népesedési és közösségi fordulat: • Befogadó és gyarapodó társada- lom • A gyermekvállalás ösztönzése, a népesedési kihívások kezelése • Hatékony végrehajtás, jó állam	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 3. Intelligens városműködés 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés meg- újítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	XX
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázis- án: • Területi integráció, területfej- lesztés, városfejlesztés • Vidéki térségek, vidéki gazdaság és közösségek	ITS és Budapest területfejlesztési programjában lefedtetett célok és projektcsomagok alapján	XXX

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
Budapest és térsége fejlesztése - Kárpát-medencei, Duna-menti nemzeti és európai területi együttműködés		
SZAK- ÉS TERÜLETPOLITIKAI FEJLESZTÉSI IRÁNYOK:¹		
<i>A városfejlesztés szempontjai és nemzeti prioritásai:</i>		
városi zöldterületek minőségi bővítése és hálózatba szervezése (zöld gyűrű)	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.c Zöld Program	XXX
központi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítása	3. Intelligens városműködés 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.b Esélyegyenlőségi program	XXX
Fenntartható mobilitási viszonyok megteremtése környezetbarát alternatív közlekedési eszközök fejlesztése	3. Intelligens városműködés 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja	XXX
barnamezős területek (használaton kívüli ipari területek) előnyben részesítése a zöldmezős beruházásokkal szemben	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja	XXX
Területileg integrált, komplex örökségvédelmi, értékvédelmi beavatkozások ösztönzése, fenntartható hasznosítása	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program	XX

¹ Csak a Budapest szempontjából releváns fejlesztési irányokat nevesítjük az alábbi felsorolásban.

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
A klímabarát építészeti megoldások előnyben részesítésének támogatása	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bővítése	X
Klímabarát, alacsony szén-dioxid kibocsátású, versenyképes és biztonságos városi tömegközlekedés kialakítása	3. Intelligens városműködés 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja	XX
Új és jobb minőségű szolgáltatások biztosítása az idősödő népesség számára (szociális ellátás, egészségügy, kultúra, közlekedés, akadálymentes környezet, stb.)	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.b Esélyegyenlőségi program 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	XX
Közösségfejlesztő kulturális és társadalmi programok	5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	XX
Családbarát foglalkoztatási és munkahelyi környezet megteremtése	5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.b Esélyegyenlőségi program	X
A fizikai környezet megújítása	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 3. Intelligens városműködés 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása	XXX

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bőví- tése	
A szegregált területek kialakulásának megelőzése, a kialakult szociális problémák hatékony kezelése	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bőví- tése 5.b Esélyegyenlőségi program 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	XX
Budapest és a metropolisz térség fejlesztése:		
Budapesti nagyvárosi térség, a kulturális és tudásipar központja	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program	XXX

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
	4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	
• Budapesti gazdasági régió, az ideális üzleti környezet	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 1.c Együttműködések erősítése 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazd. körny. 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok	XXX
• Budapesti az élhető nagyvárosi térség	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	XXX
• A főváros egyediségének erősítése, különös tekintettel az épített örökség értékek kibontakoztatása, megtöltésük kulturális szellemi tartalmakkal	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program	XX

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
	4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	
A világörökségi rész és a vele egy egységet alkotó nagykörút és kapcsolódó területeinek kulturális turisztikai célú kibontakoztatása, erőforrásként való használata	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 3. Intelligens városműködés 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	XX
A „Duna Stratégiához” kapcsolódó fejlesztési lehetőségek kiaknázása	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja + 6. Dunával együttélő város területi cél	XX
A nemzetközi turisztikai és kulturális központ szerep erősítése	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 1.c Együttműködések erősítése 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	XXX
Egységes Budapest – hatékony közigazgatási rendszerrel	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet	XX

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
	2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 3. Intelligens városműködés 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés meg- újítása	
A népesség megtartása vonzó, egészséges életkörülmények biztosításával, az esélyegyenlőség megerősítésével és a rugalmas lakásstruktúra kialakításával	3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés meg- újítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bőví- tése 5.b Esélyegyenlőségi program 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	XX
Kezdeményező város- és térség- fejlesztés, tudás- és készségala- pú gazdaságfejlesztés, a zöld gazdasági kultúra meggyökerez- tetése, valamint a turizmusban rejlő gazdasági lehetőségek ki- használása.	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági kör- nyezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek prog- ramja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja	XXX

OFTK FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÉPTÁVON (2014-2020)	ITS kapcsolódása (középtávú célok / alcélok)	Kapcsolat erőssége / megfele- lés
	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	
A város és a Duna együttélésének megteremtése	6. Dunával együttélő város stratégiai cél	XXX

X: az ITS stratégiai célja kismértékben járul hozzá az OFTK adott céljának eléréséhez

XX: az ITS stratégiai célja közepes mértékben járul hozzá az OFTK adott céljának eléréséhez

XXX: az ITS stratégiai célja nagymértékben hozzájárul az OFTK adott céljának eléréséhez

2. Az Európai Unió Duna Régióra vonatkozó Stratégiája (EUDRS)

A Duna régió az elmúlt években jelentős mértékben átalakult. A világ legnemzetközibb vízgyűjtője jelenleg túlnyomó részben az Európai Unió területén található. Többféle lehetőség kínálkozik az e területhez kapcsolódó kihívások megoldására, illetve az abban rejlő lehetőségek kiaknázására, különösen, ami a régió gazdasági válságból való, fenntartható módon történő kilábalását illeti. A társadalmi-gazdasági fejlődés, a versenyképesség, a környezetgazdálkodás és forrás hatékony fejlődés még magy után kívánivalót, a biztonságot és a közlekedési folyosókat pedig modernizálni kell. A Duna összeköttetést teremthet az unió és a közeli szomszédjai, valamint a Fekete-tengeri régió, a Dél-Kaukázus és Közép-Ázsia között. Az **EU Duna régióra vonatkozó stratégiája** – a nagyobb uniós politikai kezdeményezéseket, különösen az Európa 2020 stratégiát megerősítve – hozzájárulhat az uniós célkitűzések megvalósításához. A stratégia **fenntartható keretet kínál a politikák integrációjához**, illetve a **Duna régió következetes fejlesztéséhez**. Kiemelt fontosságú intézkedéseket határoz meg, amelyeket az alábbi táblázat foglal össze.

Duna Stratégia céljai, alcéljai	ITS kapcsolódása (középtávú célok/ alcélok)	Kapcsolat erőssége
1. A Duna régió összekapcsolása a többi régióval az alábbiak érdekében:		
mobilitás és az intermodalitás fejlesztése, - belvízi hajóutak - közúti, vasúti és légi összeköttetés	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 3. Intelligens városműködés 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja	XX

Duna Stratégia céljai, alcéljai	ITS kapcsolódása (középtávú célok/ alcélok)	Kapcsolat erőssége
a fenntartható energia használatának ösztönzése,	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.a Szociális célú infrastruktúrák megújítása, bővítése	XXX
a kultúra és az idegenforgalom, valamint az emberek egymással való kapcsolatteremtésének előmozdítása.	4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.c Zöld Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	XX
2. A Duna régióban a környezet védelme az alábbiak érdekében:		
a vizek minőségének helyreállítása	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági	XXX

Duna Stratégia céljai, alcéljai	ITS kapcsolódása (középtávú célok/ alcélok)	Kapcsolat erőssége
és megőrzése,	környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 4.c Zöld Program 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	
környezeti kockázatok kezelése,	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program	XX
a biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése.	3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.c Zöld Program	XX
3. Jólét teremtése a Duna régióban az alábbiak érdekében:		
tudásalapú társadalom kialakítása a kutatás, oktatás és az információs technológiák segítségével,	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés prog-	XX

Duna Stratégia céljai, alcéljai	ITS kapcsolódása (középtávú célok/ alcélok)	Kapcsolat erőssége
	ramja 3.c Közigazgatási infrastruktúra és működés megújítása 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.b Esélyegyenlőségi program	
a vállalkozások versenyképességének, beleértve a vállalkozások közötti regionális együttműködések (klaszterek) fejlesztésének támogatása,	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok	XX
az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés.	2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek 5.b Esélyegyenlőségi program 5.c Befogadás, népességmegtartás és társadalmi aktivitás támogatása	XX
4. A Duna régió megerősítése az alábbiak érdekében:		
intézményrendszer kibővítése és az intézményi együttműködés megerősítése,	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés	XX
a biztonság javítása, a súlyos bűncselekmények és a szervezett bűnözés jelentette kihívásokkal való megküzdés közös munkával.	-	-

X: az ITS stratégiai célja kismértékben járul hozzá az EUDRS adott céljának eléréséhez

XX: az ITS stratégiai célja közepes mértékben járul hozzá az EUDRS adott céljának eléréséhez

XXX: az ITS stratégiai célja nagymértékben hozzájárul az EUDRS adott céljának eléréséhez

Összességében elmondható, hogy az ITS céljai összhangban vannak, s támogatják az Európai Unió Duna Stratégiájának megvalósítását.

3. Közép-Magyarország intelligens innovációs szakosodási stratégiája (tervezet) (RIS3)

A regionális gazdasági és társadalmi jellemzőkkel, valamint a nemzeti és közösségi stratégiákkal összhangban a KMR jövőképe, hogy a helyi erősségekre, a térség gazdasági és innovációs potenciáljára építve valamint a nemzetközi kapcsolatokat erősítve elismert helyet foglaljon el az „innovatív” Unióban, ezáltal élen járjon a hazai stabil és fenntartható tudásgazdaság kialakításában és 2020-ra vezető innovátorrá váljon.

Közép-Magyarország intelligens innovációs szakosodási stratégiájának átfogó célja, hogy a régió 2020-ra egy olyan innovációs szempontból kiemelkedő térséggé váljon, mely mind Budapest, mind Pest megye gazdasági és társadalmi kiválóságaira alapozva, a helyi és nemzetközi innovációs rendszer szereplőinek aktív bevonásával hozzájáruljon a térség és az ország fenntartható, inkluzív és intelligens fejlődéséhez.

A Közép-Magyarország Regionális Innovációs Fejlesztési Stratégia átfogó célját két ágazati és három horizontális prioritáson keresztül valósítja meg. Az egyes prioritások és a hozzájuk tartozó alprioritások a következő táblázatban kerülnek bemutatásra:

KMR innovációs stratégia célja	ITS kapcsolódása (középtávú célok/ alcélok)	Kapcsolat erőssége
Gyógyszeripari innováció támogatása: - A gyógyszeripar területén működő nagyvállalatok támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése. - A gyógyszeripar területén működő innovatív induló vállalatok és KKV-k támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése. - A gyógyszeripari fejlesztési források esetében az iparág sajátosságait figyelembe vevő szabályozás alkalmazása.	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok	X
Innováció támogatása az információs technológiák területén: - Az információs technológiák területén működő KKV-k és nagyvállalatok támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése. - Az információs technológiák területén működő innovatív induló vállalatok támogatása elsősorban kockázatitőke-programokkal és visszatérítendő támogatások alkalmazásával, valamint részükre	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok	XX

KMR innovációs stratégia célja	ITS kapcsolódása (középtávú célok/ alcélok)	Kapcsolat erőssége
megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése. A KMR-ben tapasztalható támogatási forráshiány megoldása célzott, a régióban az információs technológiák területén működő vállalkozások működésének, a termékek és szolgáltatások piacra vitelének, valamint az akadémiai és vállalati együttműködések, technológiatranszfer támogatása révén.		
Innovációs együttműködés erősítése: - Stratégiai jelentőségű, jelentős nemzetgazdasági innovációkat megalapozó K+F+I együttműködések létrehozása és fejlesztése. - Felsőoktatási és kutatói alpinfrastruktúra fejlesztése – az innovatív tudásbázis kiválóság alapú erősítése, bővítése (pl. nemzetközi együttműködések) és megtartása. Akadémiai és vállalati szféra közötti hálózatok építése, tudástranszfer előmozdítása. - Az innovatív vállalkozások közötti hálózatosodás további erősítése.	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok	X
Zöld innováció ösztönzése: Energiahatékonyság növelése innovatív megoldások révén. - Hulladéktermelés csökkentése, hulladékfeldolgozás innovatív megoldásainak támogatása. - A levegőbe, vízbe, talajba jutó szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentése innovatív megoldások révén. Innovatív zöld vállalkozások versenyképességének növelése, a zöld vállalati megoldások támogatása. - Működő ipari tevékenységek zöldítése.	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.b Stratégiai gazdasági terek integrált fejlesztése 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 3. Intelligens városműködés 3.a Klíma- és környezetvédelmi program 3.b Intelligens, kooperatív közlekedés programja 4. Sokszínű, értékörző, zöld nagyvárosi kör-	XX

KMR innovációs stratégia célja	ITS kapcsolódása (középtávú célok/ alcélok)	Kapcsolat erőssége
	nyezet 4.a Városmegújítási Program 4.b Fürdőváros Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	
Innovatív vállalkozások tevékenységének támogatása: • Piacképes innovatív termékek és szolgáltatások kifejlesztésére képes, innovatív tevékenységet folytató KKV-k és nagyvállalatok régióba vonzása és támogatása, melyek hozzájárulnak a hazai képzett K+F+I munkaerő elhelyezéséhez és megtartásához. • Innovatív kezdő vállalkozások támogatása, elsősorban kockázatitőke-programokkal és visszatérítendő támogatások alkalmazásával. • A kreatív ipar területén működő vállalkozások támogatása. • A bionika területén működő induló vállalkozások és KKV-k K+F+I tevékenységének támogatása.	1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet 2.a Barnamezős és alulhasznosított területek programja 2.c Gazdaságfejlesztési szoft programok 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet 4.a Városmegújítási Program 4.d Kulturális intézményfejlesztési program	X

X: az ITS stratégiai célja kismértékben járul hozzá a KMR RIS3 adott céljának eléréséhez

XX: az ITS stratégiai célja közepes mértékben járul hozzá a KMR RIS3 adott céljának eléréséhez

XXX: az ITS stratégiai célja nagymértékben hozzájárul a KMR RIS3 adott céljának eléréséhez

4. Nemzeti Turizmusfejlesztési Konceptió (NTK)

A koncepció Budapesttel kapcsolatos célkitűzése, hogy a főváros legyen Európa egyik legvonzóbb kulturális, kreatív és turisztikai célterülete. A turizmusfejlesztési koncepció 2024-ig megfogalmazott 11 kiemelt nemzeti célkitűzése között az egyik, hogy Budapest tartósan legyen tagja az európai TOP 10 és a közép-európai TOP 3 városi desztinációinak (jelenleg a 7. európai).

Az NTK-ban kijelölt fejlesztési irányok a kormányzati és fővárosi szándékokkal egybeesnek:

- ▶ A kedvező adottságok, a javuló infrastruktúra és szolgáltatások alapján a konferenciaturizmus továbbra is fontos szerepet játszhat a főváros idegenforgalmában. Jelenlegi MICE potenciálja is jelentős, amit fokozhatna a tervezett nagy befogadóképességű konferenciaközpont (több ezer fő) létrehozása.
- ▶ Egységes Budapest Brand kialakítása.
- ▶ Olyan kiaknázatlan potenciálok fejlesztése, melyek hozzájárulnak a város egyedi vonzerejéhez (pl. tradicionális kávéházi kultúra és szecessziós stílus tematikus útvonalai, programcsomagjai).

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A stratégia sikeres megvalósításának külső és belső kockázatairól egyaránt beszélhetünk. A kockázatok azonosítása azok időben történő felismerését és kezelését egyaránt segítik.

A kockázatok megelőző jellegű kezelésére a stratégiában konkrét intézkedések kerültek meghatározásra, ezek elsősorban az intézményi jellegű kockázatok között szerepelnek. Ide tartozik a városfejlesztés finanszírozásának hosszútávon fenntarthatóvá tétele és lehetőség szerint a források intézményes kibővítése (visszaforgatható városfejlesztési alapok), a szükséges egyeztetési és menedzselési szervezeti háttér felállítása, mely biztosítja a végrehajtásban szükséges rugalmas és gyors válaszok, döntések megszületését, a felelőségek és feladatok meghatározását. De itt sorolhatjuk fel az együttműködés erősítést célzó prioritást is, mely a sokszereplős térben lévő konfliktusok, érdekellentétek kezelését, illetve a partnerség mentén a hatékonyság növelését és a forrásfelhasználás optimalizálását támogatják. Maga a monitoring folyamat egy nagyon fontos eszköze a kockázatok felismerésének és kezelésének.

A megelőzést biztosító intézkedéseken túl az alábbiakban elsősorban azokat a kockázatok ismertetjük, melyek stratégiai szinten, illetve több projekt vonatkozásában, a projektek életciklusa alatt jelentkezhetnek.

A MEGVALÓSÍTÁST ÉRINTŐ FONTOSABB KOCKÁZATOK ÖSSZEFOGLALÁSA

A kockázat jellege	Kockázat és hatásainak leírása	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása	Kivédésére javasolt intézkedések
finanszírozás	A KMR-ben 2014-2020-ban elérhető uniós támogatások jelentősen szűkülnek a korábbi időszakhoz képest, „verseny” a finanszírozási forrásokért.	nagy	nagy	Jól előkészített, „indítható” projektek; Költség-haszon elemzések alapján projektek előzetes prioritizálása – fontossági sorrend pontosítása; Projektek finanszírozási tervében a különböző forráslehetőségek feltárása, opciók meghatározása – egyéb külső forrásbevonás előkészítése; Ütemezett megvalósítás nagyobb projektek esetében; Brüsszeli képviselet – közvetlen uniós források lehetőségének feltárása, lobbizás; Együttműködés a kormánnyal a fővárosi/országos jelentőségű projektek előkészítésében – projektek uniós forrásokból való támogatottságának biztosítására; a fejlesztések közvetlen központi költségvetés általi támogatása; az önkormányzat támogatása egyéb pénzügyi eszközök alkalmazásában (hitelfelvétel, garancianyújtás, stb.).
	Alacsony támogatási intenzitás a fővárosi projekteknél – önerő biztosítása.	nagy	nagy	Projektek finanszírozási tervében az önerő biztosítására a különböző opciók figyelembe vétele, értékelése, előkészítés az éves költségvetés tervezése során.
	Fővárosi tulajdonnal érintett közszolgáltató cégek kedvezményezettként alacsonyabb támogatási intenzitásra	közepes	nagy	Megvalósítás szervezeti hátterének előkészítése, a fővárosi önkormányzat – mint kedvezményezett – opció figyelembe vételével. A legkedvezőbb támoga-

<i>A kockázat jellege</i>	<i>Kockázat és hatásainak leírása</i>	<i>Bekövetkezés valószínűsége</i>	<i>Hatása</i>	<i>Kivédésére javasolt intézkedések</i>
	jogosultak, mint az önkormányzat.			tási arány érdekében történő szervezeti modell alkalmazása.
	Többletköltségek jelentkezése a megvalósítás során a projekteknel.	közepes	nagy	Professzionális projektelőkészítés, projektszinten kockázatok feltárása, kockázat-kezelési terv készítésével; Közbeszeresztetés során kivitelezők megfelelő kiválasztása, szerződések keretében a többletköltségek és felelősségvállalás kezelése.
	Városfejlesztési alap – a közpénzek mellett piaci források bevonása megéri.	közepes	közepes	Alapos igény/szükséglet felmérés; Együttműködés a pénzügyi szereplőkkel a konstrukció kidolgozása során (forrásbevonás lehetőségeinek, szintjének feltárása).
	Projektek megvalósítása után fenntartásban többletköltségek jelentkezése /elvárt bevételek elmaradása.	közepes	közepes	Projektek professzionális előkészítése, cash-flow elemzések – döntések meghozatala a különböző megvalósítási változatok alapján; Projekt szintű kockázatelemzés és kezelési terv.
<i>együttműködés</i>	Források szűkössége miatt a kerületekkel és Pest megyével az együttműködés nem lesz hatékony, az egyéni érdekérvényesítés mentén dőlnek el a támogatások.	közepes	nagy	Stratégiák készítése mellett a területfejlesztési programozás és projektek előkészítése során is együttműködés; Tematikus fejlesztési programok kidolgozása részvételi tervezéssel – együttműködési keretek fenntarthatóvá tétele; Fővárosi érdekérvényesítése a közszférát érintő projekt-kiválasztási folyamatok átláthatóvá tételére.
<i>megvalósítás szervezeti háttere</i>	Több közszolgáltatót is érintő projektek esetében az előkészítés elhúzódása.	alacsony	közepes	Fővárosi önkormányzat koordináló szerepe – felelősségi körök pontos meghatározása, folyamat-monitoring.
	A fővárosi fejlesztésekből származó pozitív externáliák kezelése projektszinten nem történik meg; nincs kiaknázva a magánszektor, illetve a lakosság kisebb léptékű szerepvállalása a kapcsolódó fejlesztések, fenntartás vonatkozásában.	nagy	közepes	Jelentős volumenű projektek esetében hatásvizsgálatok elkészítése (ingatlanpiaci, értéknövekedési), az érintettek bevonása már a tervezés során, együttműködés formalizálása.
<i>jogi</i>	Tulajdonjogi problémák – pl. közlekedésfejlesztési projektek előkészítésénél.	közepes	nagy	Időben történő menedzselés, jogi eszközök (településrendezési eszközök) alkalmazása, partnerség a kerületekkel.
	Egyes projektek megvalósíthatóságát országos szintű jogszabályok ellehetlenítik, más – szakmailag esetleg kevésbé támogatott projekteket kitüntetett helyzetbe hoznak.	közepes	közepes	Együttműködés a kormánnyal a fővárosi fejlesztések előkészítésében, a fővárosi fejlesztési szándékok, érdekek folyamatos kommunikációja, érdekérvényesítés. <u>Budapest Közfelvezetési Tanács felállítása.</u>
	Projektek előkészítésének elhúzódása:	közepes	közepes	Fővárosi önkormányzat érdekérvényesítése a közszfé-

A kockázat jellege	Kockázat és hatásainak leírása	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása	Kivédésére javasolt intézkedések
	döntéshozás támogatói oldalról - támogatási szerződés késői megkötése.		pes	rát érintő projekt-kiválasztási folyamatok átláthatóvá tételére.
	Projekteknél közbeszerzésnek elhúzódása miatt a határidők tarthatóságának kockázata.	közepes	közepes	Jól előkészített közbeszerzési folyamatok – ütemezés. Fővárosi Közbeszerzési Lebonyolító és Minőség-biztosító Kft. működése 2016-tól.
	Projektek ütemezésének csúszása kivitelező hibájából.	közepes	közepes	Jól előkészített közbeszerzési folyamatok – kivitelező körülmények kiválasztása, szerződésekben megfelelő jogi eszközök (biztosítékok, garancia-vállalás, stb.) beépítése; Fővárosi Közbeszerzési Lebonyolító és Minőség-biztosító Kft. működése 2016-tól. Műszaki ellenőrzésre vonatkozó közbeszerzések körülményekintő lefolytatása - megfelelő referenciák, stb.
	Hatósági engedélyek megszerzésének elhúzódása.	alacsony	közepes	Már a tervezés során megfelelő szintű és gyakoriságú egyeztetés, projektek tervezésénél a szükséges hatósági engedélyeztetéshez szükséges idő megfelelő megtervezése (puffer beépítésével).
	Fővárosi projekteket érintő szabályozási tervek kerületi jóváhagyása elhúzódik – kétszintű önkormányzati rendszerben érdekellettek, alkupozíciók kialakulása.	alacsony	közepes	Már a tervezés során megfelelő szintű és gyakoriságú egyeztetés.
műszaki	Nagyprojektek összetett műszaki tartalmával összefüggő egyedi műszaki problémák.	közepes	közepes	Projektek professzionális előkészítése, kockázatok, vis major esetek kezelésére való felkészülés (pl. kivitelezésnél árvízi helyzet, régészeti feltárás eredménye, ideje, stb.).
társadalmi	Lakossági konfliktusok a projektek megvalósításával járó kellemetlenségek miatt (építkezés zaj- és légszennyezés), megnövekedő forgalom miatt, stb.	nagy	alacsony	Már a projektek előkészítése során megfelelő kommunikáció, mely a végrehajtás fázisában is többféle módon történik (a kötelező nyilvánosságbiztosításon túl).
	Lakossági konfliktusok a projektek tartalmával kapcsolatban, érdekellettek (pl. zöldfelületek védelme – új projekthelyszínek) – jelentős csúszást okozhatnak a megvalósításban.	nagy	közepes	Professzionális kommunikáció, komplex fejlesztési környezet és előnyök bemutatása – már az előkészítés kezdetétől.
	Társadalmi projektek irányában lakossági közömbösség.	alacsony	nagy	Kommunikáció, bevonási stratégiák alkalmazás már a projektek előkészítése során is, hatékony kommunikáció és nyilvánosságbiztosítás.
gazdasági	Barnamezők funkcióváltása a tervezett beavatkozások ellenére lassú, kereslet hiánya – elhúzódó ingatlanpiaci, gazdasági válság, városon belüli „tisztá” potenciális fejlesztési helyszínek kínálata, nagy agglomerációs települések „zöldmezős” kínálata.	nagy	közepes	Az előkészítés során a megfelelő lépték, beavatkozási irányok és helyszínek megválasztása – tematikus fejlesztési program keretében projektek értékelése, projektsorok kialakítása; Kereslet szintű felmérések; Olimpia 2024 kandidálás marketing hozadéka.

<i>A kockázat jellege</i>	<i>Kockázat és hatásainak leírása</i>	<i>Bekövetkezés valószínűsége</i>	<i>Hatása</i>	<i>Kivédésére javasolt intézkedések</i>
	Nagy összefüggő, városszerkezetiileg is meghatározó egykori, használaton kívüli MÁV területek hasznosításában parciális érdekek érvényesülnek.	közepes	nagy	Fővárosi önkormányzat koordinálja az előkészítést, funkcióváltást – összefővárosi érdekek figyelembe vétele.
	Befektetés-ösztönző szervezet forráshiánya, magánszektorral, kerületekkel partnerség hiánya.	közepes	közepes	Feladatkör és működés folyamatos fejlesztése a partnerségi kapcsolatok erősítésével. Szolgáltatások (működési területek) partnerségi alapú, szükségletre épülő megtervezése, tevékenységi kör fenntartható finanszírozásának kialakítása. Gazdaságélénkítési és munkahelyteremtési TFP platformjának fenntartása, folyamatos együttműködés a szereplőkkel.
	Városmárka iránti érdektelenség, kívánt gazdaságélénkítő hatás elmaradása.	alacsony	közepes	A városmárka kialakításába a különböző érdekelt bevonása, széleskörű nyilvánosság és kommunikáció, városmárka kialakításához és menedzseléséhez megfelelő szervezeti feltételek biztosítása.
	Széttartó, diverz Budapest kommunikáció a különböző szereplők miatt – egymást gyengítő helyzetek, nem egységes „üzenet” és koncepció.	nagy	közepes	Városmárka kialakításába és használatába a Kormány, a Design Terminál, a Magyar Turizmus Zrt. és NGM bevonása.
<i>környezeti</i>	A projektek megvalósításánál az ökoinnovációs szempontok nem tudnak kritériumként megfelelően beépülni.	közepes	közepes	Fővárosi önkormányzat érdekérvényesítő szerepet kell, hogy vállaljon a pályázatok, támogatási konstrukciók feltételrendszerének kialakításában; A fővárosi önkormányzatnak saját projektjein keresztül demonstratív jelleggel kell az ökoinnovációs szempontokat alkalmazni és ezt kommunikálni.
	A kivitelezés minősége – részben a kivitelezők szakmai hiányosságai miatt - nem felel meg a kitűzött „zöld” kritériumoknak.	alacsony	közepes	Közbeszerzés során a kivitelezők és a műszaki ellenőrzés megfelelő, körültekintő kiválasztása; Tervezés során a reális igények számba vétele, „kivitelezhető” és fenntartható műszaki megoldások.
	Növekvő társadalmi igény a városi szabadidős területek iránt – frekvenciát helyszínek gyors amortizációja a felújítás után, kínálat bővülésével fenntartási költségek növekedése.	közepes	közepes	Tervezésnél kínálati elemek térben való „széthúzása”, rendezvények számának korlátozása, új/felújított helyszínek „bevezetése”, használat, ismertség megerősítését célzó kampányok, marketingkommunikáció; Fenntarthatóság (környezeti, pénzügyi, társadalmi) szempontjainak beépítése a műszaki tervezésbe, a használati intenzitásnak megfelelő források biztosítása, bevételtermelő elemek beépítése (közterület-használati díjak, stb.) és visszaforgatása.

III. 6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

Az alábbiakban azok a beavatkozások, önkormányzati feladatok kerülnek összefoglalásra, melyek a stratégiai célok, valamint a projektek eredményes megvalósításához szükségesek (a beavatkozások részben már megjelentek a „kezdeményező, együttműködő városfejlesztés” stratégiai cél alatt).

A FŐVÁROS KÜLÖN FORRÁSBEVONÁST NEM IGÉNYLŐ INTÉZKEDÉSEI STRATÉGIAI CÉLONKÉNT

1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés

- ▶ Ágazati fejlesztések koordinációs platformjának kialakítása a Városháza működésén belül.
- ▶ Stratégiai szintű koordinációs platform kialakítása Budapest közigazgatási területét érintő fejlesztések előkészítésére (Budapest Közfejlesztési Tanács).
- ▶ Városfejlesztés monitoring rendszerének kiépítése.
- ▶ Normatív fejlesztői hozzájárulás rendszerének kidolgozása és bevezetése.
- ▶ Testvérvárosokkal való aktív együttműködés, további nagyvárosi kapcsolatok kiépítése (részben transznacionális projekteken keresztül).
- ▶ Várostárségi stratégiai együttműködés intézményrendszerének kialakítása (Pest megyével, agglomerációs településekkel).
- ▶ Helyi adók rendszerének felülvizsgálata a városfejlesztési források körének bővítése céljából.
- ▶ Vagyongazdálkodási stratégia végrehajtása.

2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet

- ▶ Jogszabályi változtatások (ösztönzők, kedvezmények bevezetése az átmeneti hasznosítás és a barnamezős területek megújulásának támogatására, üzleti környezet javítását célzó intézkedések), ezek országos szintű bevezetésében szakmai koordináció és érdekképviselés.
- ▶ Vállalkozói és kutatás-fejlesztési szektor képviselőivel stratégiai partnerség kiépítésének folytatása (közös projektek, rendezvények kezdeményezése, előkészítése).
- ▶ Befektetésösztönzés partnerségi hátterének megerősítése (kereskedőházak, külképviseletek, nemzetközi kamarák, HIPA).
- ▶ Stratégiai partnerség és együttműködés a foglalkoztatás fővárosi koordinációjának erősítésére – munkaerőpiaci, oktatási és szociális szolgáltató szervezetek és fenntartók bevonásával.
- ▶ Klímapartnerség – minősítési rendszer a vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak elismerésére.
- ▶ Gazdaságélénkítési és munkahelyteremtési stratégia akciótervének kidolgozása, a TFP által létrejött együttműködési platform fenntartása, projektfejlesztés a partnerekkel.

3. Intelligens városműködés

- ▶ Együttműködés a várostárség önkormányzataival a szolgáltatások kiterjesztése és optimalizálása, valamint a fejlesztések kidolgozása érdekében.
- ▶ Közszolgáltatást végző intézmények közötti kooperáció erősítése, további közös projektek előkészítése.

4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet

- ▶ Örökségvédelem területén együttműködés a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központtal, a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft-vel és a Kormányval.

- ▶ Kormányzati projektek terén együttműködés.
- ▶ Városmegújítási „jó gyakorlatok” megosztása, disszemináció.
- ▶ Köztisztaság szintjének javítása a városüzemeltetés eszközeivel, együttműködésben a kerületekkel, a szállópor szintjének csökkentése érdekében.
- ▶ Városmegújítás konfliktusainak kezelése kommunikációs eszközökkel, részvételi tervezési módszerek alkalmazásával.
- ▶ Közterület használati szabályozás fejlesztése.

5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

- ▶ Érdekérvényesítés (pl. időskori egészségügyi szakellátások fejlesztésére).
- ▶ Koordináció (pl. roma kisebbségi önkormányzatok, kerületi önkormányzatok és fővárosi önkormányzat közötti együttműködés a szolgáltatások fejlesztésére és szervezésére vonatkozóan).
- ▶ Fővárosi támogatású rendezvényeken esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése, megfelelő kommunikációs felület biztosítása.
- ▶ Idősek, hátrányos helyzetű célcsoportok számára fővárosi kulturális és sportprogramokon való részvétel biztosítása kedvezmények rendszerének kialakításával.
- ▶ A családbarát és befogadó munkahelyi gyakorlatok kialakításának, a munkahelyi esélyegyenlőségi tervek alkalmazásának érdekében, pozitív minősítésekkel, elismerésekkel, támogatások bevezetésével a forprofit munkaadók ösztönzése

VÁROSMÁRKA KIALAKÍTÁSA

Budapest Főváros Önkormányzata, ez idáig nem rendelkezett egységes városmárkával. A korábban általános gyakorlatot jelentő desztináció marketinggel szemben a városmárka-építés egy komplexebb, minden stakeholder számára hiteles értékeket képviselő üzenet felépítését jelenti. A jelenlegi, elhúzódó gazdasági válság időszakában források hiányában a költséges fejlesztések, beruházások elmaradnak. Ezért a városok népszerűsítéséhez és pozitív megjelenéséhez egyre nagyobb szükség van jól beazonosítható városmárkára. Ennek felépítése viszonylag alacsony költségigényű beavatkozás, amely azonban jelentős mértékben hozzájárulhat a város makroregionális pozíciójának erősítéséhez, megítélésének javításához. Az egységes városmárka nem csak a város külső megjelenéséhez szükséges, hanem a helyi lakosság, az érintett városi, gazdasági szereplők felé irányuló kommunikációban is jelentős szereppel bír. A főváros megítélésének javítása és szinten tartása csak folyamatos, hiteles, egységes és tartalmas kommunikáció mellett lehetséges, amelyhez a magánszektor, valamint a lakosságot és civil szereplőket is partnerségi alapon kell érdekeltté tenni.

A városmárkázás folyamatának megalapozásához az ITS háttéranyagaként elkészült Budapest városmárka építés stratégiája és akcióterve. A városmárkázási stratégiának az alábbi célokat kell szolgálnia:

- ▶ Befektetőket kell vonzania a városba.
- ▶ Turisztikailag vonzóvá kell tennie a várost.
- ▶ A megválasztott városvezetés népszerűségét kell növelnie az állampolgárok körében.
- ▶ Javítania kell a városvezetés kapcsolatrendszerét a város kulturális, tudományos, oktatási intézményeivel és a városban működő vállalkozásokkal.
- ▶ Pozitív hatást kell gyakorolnia a városhoz köthető termékekre és szolgáltatásokra, azaz a márkának be kell épülnie ezen termékek és szolgáltatások marketing stratégiájába, így javítva azok minőségét és értékesítési volumenét.
- ▶ Növelnie kell a város polgárainak büszkeségét, illetve harmóniát, magabiztosságot és elszántságot kell sugározni.
- ▶ El kell nyernie a média támogatását.

A városmárkázás egy új megközelítést hozott a városmarketingben, mert megváltozott a cselekvés fókuszja. A korábbi racionális, funkcionális megközelítés helyett a hangsúly áthelyeződött az érzelmi, mentális és pszichológiai hatásokra, azaz a legfontosabb cél az lett, hogy a város, mint márka pozitív asszociációkat váltson ki a megcélzott fogyasztókban. Ez nem azt jelenti, hogy a funkcionális, racionális szempontok háttérbe szorultak volna, csak a gondolkodás iránya változott meg. Az érzelmi bevonódás, a megkülönböztethetőség került a középpontba.

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 2013. január elsejei hatállyal a főváros korábbi kétszintű szabályozási rendjét megváltoztatta. Az Étv. szerint a főváros településrendezési eszközei:

- a Településszerkezeti terv (továbbiakban: TSZT), amelyet a Fővárosi Közgyűlés határozattal állapít meg a fővárosi teljes közigazgatási területére;
- a Fővárosi Rendezési Szabályzat (továbbiakban: FRSZ), amelyet a Fővárosi Közgyűlés rendelettel állapít meg a fővárosi teljes közigazgatási területére;
- a Duna-parti építési szabályzat (továbbiakban: DÉSZ), amelyet *a fővárosi településszerkezeti tervvel és a fővárosi rendezési szabályzattal összhangban* a Fővárosi Közgyűlés rendelettel állapít meg a Duna főmedrével közvetlenül határos telkekre és a Margitsziget területére;
- a Városligeti építési szabályzat (továbbiakban: VÉSZ), amelyet a Fővárosi Közgyűlés rendelettel állapít meg a Városliget megújításáról és fejlesztéséről szóló törvény hatálya alá tartozó területre vonatkozóan;
- a kerületi építési szabályzatok (továbbiakban: KÉSZ), amelyeket *a fővárosi településszerkezeti tervvel és a fővárosi rendezési szabályzattal összhangban* a kerületi önkormányzatok képviselőtestületei rendelettel fogadnak el a saját kerületi közigazgatási – Duna-parti és a Városligeti építési szabályzattal nem érintett – területére.

A Településszerkezeti terv (TSZT) feladata

Az Étv. fogalom-meghatározása alapján a településszerkezeti terv

- *a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító,*
- *a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv.*

Fentiekkel összhangban Budapest településrendezési eszközeinek alapját a Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióra épülő új Településszerkezeti terv képezi. A terv egyik fontos szerepe, hogy a főváros kétszintű önkormányzati rendszerének keretei között ezen célokat közvetítse a részletesebb kerületi rendezési eszközök felé is.

Az Fővárosi Rendezési Szabályzat (FRSZ) feladata az Étv. szerint az OTÉK és a TSZT figyelembevételével a fővárosban a településrendezés és az építés összehangolt rendjének biztosítása, aminek érdekében meg kell határozni a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségét, meghatározott területek beépítési magasságát és a fővárosi infrastruktúra területbiztosítását oly módon, hogy rendeletként telekalakítási és építésjogi szabályozási elemeket nem tartalmazhat. Ez azt jelenti, hogy minden építésjogi követelmény a kerületi szabályozás szintjén kerül meghatározásra, a fővárosi településrendezési eszközökben meghatározottak betartásával.

A két településrendezési eszköz (TSZT és FRSZ) együtt – a hatályos jogszabályi keretek között – kíván megfelelő alapot biztosítani az egységes, élhető és egyben fenntartható főváros számára.

Az építési szabályzatok feladata, hogy az építés rendjét a helyi sajátosságoknak megfelelően állapítsák meg, és biztosítsák rendeleti szinten.

A főváros területén *két építési szabályzat* típus kerülhet elfogadásra:

- a Duna-parti építési szabályzat (DÉSZ) és a Városligeti építési szabályzat (VÉSZ), amelyeket a Fővárosi Közgyűlés alkot meg rendeleti formában;
- a kerületi építési szabályzatok (KÉSZ), amelyeket a kerületi önkormányzatok fogadnak el, szintén rendelettel.

A kerületi építési szabályzatok és a Duna-parti építési szabályzat meg kell, hogy feleljenek a TSZT-ben foglaltaknak (szerkezeti terv leírása és szerkezeti tervlapok), valamint a Fővárosi Rendezési Szabályzatnak. Emellett az építési szabályzatoknak természetesen az OTÉK előírásait is figyelembe kell venniük, kivéve, ha a TSZT vagy az FRSZ attól Budapest sajátosságaira tekintettel – egyes kérdésekben eltérési lehetőséggel – másként határoz, vagy rendelkezik. A Városligeti építési szabályzat készítésére a 2013. évi CCXLII. törvény rendelkezései vonatkoznak.

Környezetminőséget és értékőrzést támogató fővárosi pályázati keretek:

Környezetvédelmi Alap

Budapest környezeti állapotának javítása és fejlesztése érdekében a 12/2009. (III. 13.) Főv. Kgy. rendeletnek megfelelően környezetvédelmi alapot működtet az önkormányzat. Az adott év pályázati kerete az éves költségvetésben kerül meghatározásra, jóváhagyásáról és a pályázati feltételekről minden évben a Közgyűlés dönt. A támogatás mértéke a költségek maximum 75%-a. Az alap kiemelt támogatási célterületei a következők:

- a) a fővárosi lakosság közvetlen lakókörnyezetének és zöldterületeinek tisztaságát, rendezettségét, rendszeres gondozását elősegítő akciók és programok támogatása;
- b) környezetvédelmi és természetvédelmi szemléletformálás a fővárosban;
- c) helyi védett természeti értékek megőrzését, eredeti, természetes állapotuk helyreállítását, valamint bemutatását segítő programok, akciók támogatása;
- d) az avar és kerti zöld hulladék komposztálását elősegítő célzott programok, akciók támogatása.

Műemléki Keret

A támogatás célja a főváros városképét meghatározó építészeti értékek rekonstrukciójának, felújításának támogatása, a városképét meghatározó épített értékek megmentése, azok felújítása, restaurálásának segítése: az épületek eredeti részeinek felújítása, restaurálása, visszaállítása. 2015. évi fővárosi pályázati keret hangsúlyozottan támogatni kívánta a főútvonalak mentén lévő épületek földszinti sávjának rendbetételét. Ennek megfelelően az üzletportálok épületeként történő egységesítése; eredeti állapot szerinti átalakítása; a reklámhordozók adott területre vonatkozó szabályok alapján, az örökségvédelmi szempontoknak megfelelő kialakítása; az eredeti homlokzat-architektúra helyreállítása mind támogatható beavatkozás volt.

Építészeti Értékvédelmi Támogatás

Budapest Főváros Közgyűlése 37/2013. (V.10.) számú, Budapest főváros építészeti örökségének fővárosi helyi védelméről szóló rendeletének hatálya alá tartozó építmények, azok közvetlen környezete és épületegyüttesek felújítása, helyreállítása érdekében végzett munkák megvalósulásának elősegítésére hozta létre az Építészeti Értékvédelmi Támogatási keretet. Támogatás célja kifejezetten azon munkák elvégzésének a segítése, amelyek a fővárosi védettség alá helyezés alapját képező épületrészeit, tartozékait, díszítéseit állítják vissza.

6.2. SZERVEZETI HÁTTÉR

Az ITS végrehajtásának szervezeti keretei, s az egyes egységek feladatai a következők:

Budapest Közfejlesztési Tanács (új szervezeti egység):

- delegáltak: Kormány, Budapest Főváros Önkormányzata, további szereplők a későbbiekben kerülnek meghatározásra,
- össz fővárosi érdekeket érintő stratégiai döntések előkészítése, egyeztetése, koordinálása.

Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettes / Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettesi Iroda:

- Döntés-előkészítés a Közgyűlés/Főpolgármester számára,
- Városfejlesztési ügyek koordinálása,
- Stratégiai partnerségek előkészítése,
- Képviselő koordinálása az országos szintű egyeztetési platformokon (pl. Duna Régió Stratégia),
- Monitoring feladatok koordinálása.

Monitoring bizottság (új szervezeti egység):

- fejlesztési stratégiák megvalósításának követése, értékelése (a kézhez kapott monitoring jelentések megvitatása),
- résztvevők indikatív listája:
 - Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettes / Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettesi Iroda;
 - Budapest főépítésze / Városépítési Főosztály;
 - főosztályok delegáltjai;

- civil, gazdasági és intézményi szféra képviselői.

Városépítési Főosztály:

- ágazati tervek, projektek városfejlesztési (koncepcionális és stratégiai) illeszkedésének ex-ante értékelése;
- városfejlesztési tematikus programok szakmai kialakítása, elkészítésük megszervezése, koordinálása;
- összehangolás a rendezési terveszközökkel;
- döntés-előkészítéshez anyagok előállítása (program, adott esetben projektszinten is), egyeztetés kezdeményezése a Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettesi Irodával projektötletek azonosítása, előkészítő tanulmányok elkészíttetése, megvalósíthatóság értékelése az elkészített vizsgálatok alapján – döntéselőkészítő anyagok összeállítása;
- projektek műszaki tartalmának és engedélyezési eljárás részletes kidolgozásában való részvétel;
- terveztetés elindítása, koordinációja, **tervpályázatok menedzselése**;
- közbeszerzések szakmai tartalmának előkészítése.

Főosztályok:

- ágazati szakmai koncepciók és programok kialakítása a település és területfejlesztési stratégiákhoz illeszkedő feladatok, intézkedések integrálásával;
- országos szintű szakpolitikák követése, szakmai befolyásolása, szükséges anyagok előkészítésének koordinálása;
- cégek felügyelete, informálása;
- projektötletek azonosítása, előkészítő tanulmányok elkészíttetése, megvalósíthatóság értékelése az elkészített vizsgálatok alapján;
- projektek műszaki tartalmának és engedélyezési eljárás részletes kidolgozása;
- terveztetés elindítása, koordinációja;
- közbeszerzések szakmai előkészítése.

Beruházási és projektmenedzsment Főosztály:

- **központi pályázatírási kapacitás biztosítása;**
- **projektek műszaki, szakmai előkészítésében való részvétel együttműködve a főváros cégeivel, főosztályai-val;**
- **központi költségvetési, kormányzati és egyéb külső támogatási forrásból megvalósuló projektek végrehajtásának előkészítése, a végrehajtás menedzselése, ellenőrzése;**
- **uniós és egyéb forrásszerzési lehetőségek és információk feldolgozása, a főosztályok rendszeres tájékoztatása;**
- információgyűjtés, lobbitevékenység, partnerszervezés, kapcsolatépítés (Brüsszeli képviselet).

Fővárosi Közbeszerzési Lebonyolító és Minőségbiztosító Kft. (új szervezeti egység):

- **uniós értékhatárt, továbbá építési beruházás és építési koncesszió esetén a 100 millió Ft-ot elérő vagy meghaladó becsült értékű, továbbá a fővárosi önkormányzat közvetlen és közvetett tulajdonában álló vagy irányításában lévő intézmények esetében az uniós értékhatárt, továbbá az építési beruházás és építési koncesszió esetén a 300 millió Ft-ot elérő vagy meghaladó becsült értékű közbeszerzési eljárások lebonyolítása;**
- **fővárosi egységes közbeszerzési rendszer kidolgozása.**

Közbeszerzési Főosztály:

- **A Fővárosi Közbeszerzési Lebonyolító és Minőségbiztosító Kft. hatáskörén kívül eső hivatali közbeszerzések előkészítése, lefolytatása;**
- projektekhez kötődő közbeszerzési eljárások belső auditja.

Városarculati Nonprofit Kft.:

- önkormányzat városimázs, városarculati és közcélú tájékoztatási feladatainak ellátása, a gazdaságsszervezéssel és - fejlesztéssel, turizmussal kapcsolatos, valamint az országos szerepkörrel összefüggő kulturális szolgáltatási feladatokban való közreműködés;
- iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek megteremtése, valamint a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése érdekében történő feladatok ellátása;

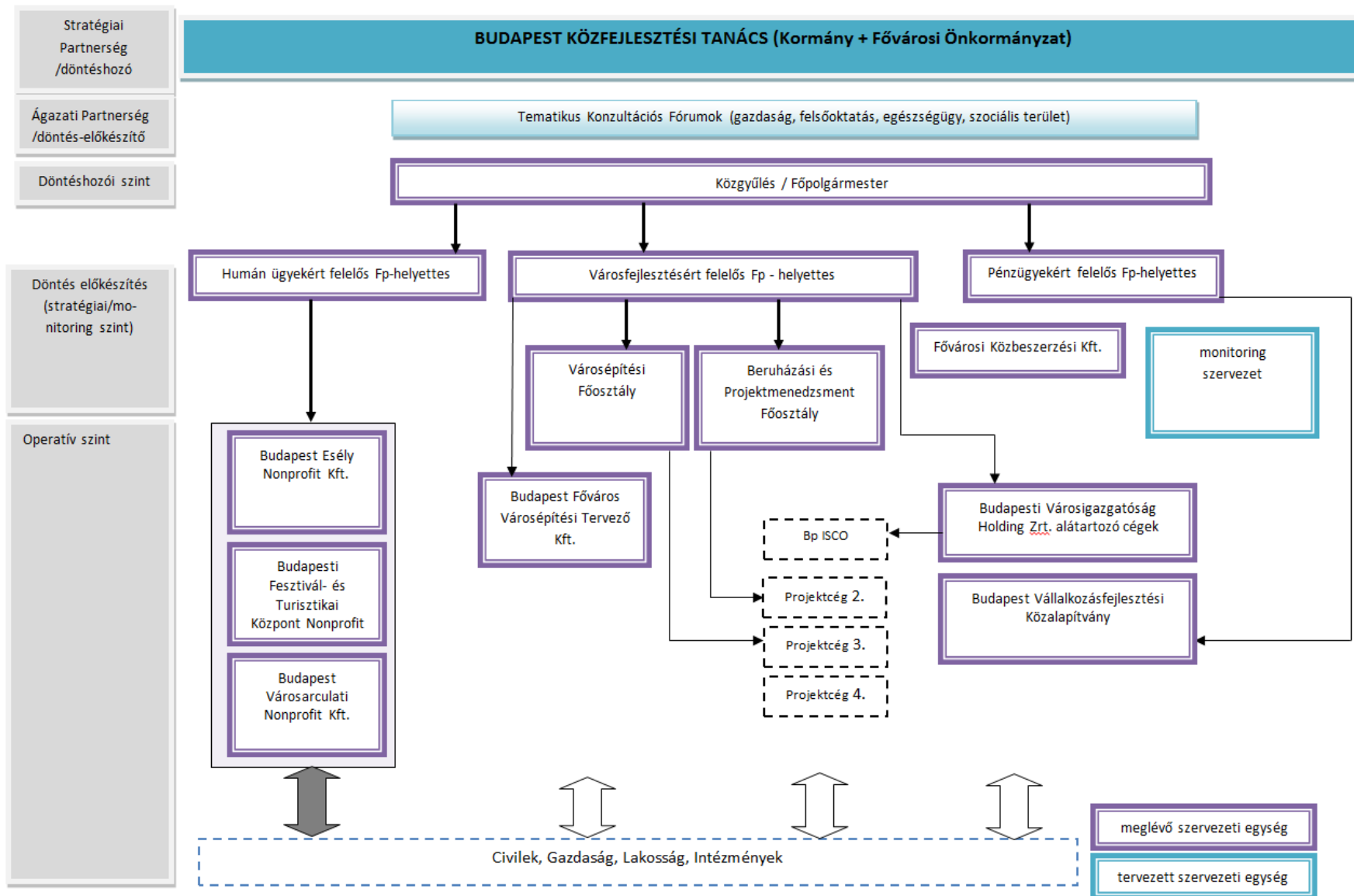
Budapest Főváros Városerőpítési Tervező Kft.:

- stratégiai tervezés és felőlvizsgálat;
- területrendezési eszközök elkészítése, felőlvizsgálata;
- városfejlesztési kutatások;
- városfejlesztési projektek szakmai előkészítése.

Projektek előkészítésében, végrehajtásában résztvevő további szervezetek:

- Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány
- Budapest Esély Nonprofit Kft.
- Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ nonprofit Kft.
- Budapesti Városgazgatóság Zrt. és tagvállalatai
- Budapesti Közlekedési Központ Zrt.
- Budapest Főváros Vagyonkezelő Központ Zrt.
- Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.
- Fővárosi Vízművek Zrt.

Az eredményes város és területfejlesztés szervezeti kereteinek összefoglaló ábrája a következő oldalon található. A területfejlesztési törvény 2013-as módosítása alapján fővárosi résztulajdonba került továbbá a ProRegio Ügynökség, melynek keretében igen jelentős kapacitások állnak rendelkezésre. A ProRegio munkatársai, a 2007-2013-as európai uniós finanszírozási időszak közreműködő szervezeteként közvetlen tapasztalattal rendelkeznek EU-s programvégrehajtás és pályáztatás terén.

6.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI,

EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

A fővárosi térség fejlesztésében érdekelt önkormányzatokkal való együttműködés szervezeti kereteinek meghatározása a területfejlesztési programozás elsődleges feladata. Az alábbiakban az együttműködések irányait foglaljuk össze.

KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Mind a koncepcionális (VFK, BTFK), mind a stratégiai (ITS, területfejlesztési programozás) tervezés során a kerületekkel való koordináció megtörtént. Ennek jelentősége különösen a területfejlesztési tervezésben nagy, hiszen olyan programot kellett kialakítani 2014 során, mely Budapest egészének fejlesztési irányait, és a legfontosabb beavatkozási fókuszterületeket határozza meg középtávon – az összes területfejlesztésben érdekelt szerepvállalását integrálva. Az ITS szintén figyelembe veszi a kerületi, civil és piaci szektor fejlesztési szükségleteit, és ennek alapján határozza meg azokat a programokat, projekteket, amelyekkel saját kompetenciái révén segítheti, támogatja közvetlenül vagy közvetetten az érintettek céljainak, és végső soron a főváros egészére meghatározott célok megvalósulását. Mivel a két tervezési folyamat szinte párhuzamosan történik, az egyeztetések és fórumok mindkét terv kérdéseire kiterjedtek.

A 2014-ben elfogadott ITS a szervezeti fejlesztések között javaslatot tett egy, a kerületek képviselével működő döntéselőkészítő platform létrehozására. Tekintettel arra, hogy a választási törvény módosításának következtében minden kerület polgármestere tagja a Fővárosi Közgyűlésnek, a stratégiai kérdések megvitatása, elfogadása, a kerületek véleménynyilvánítása ezúton intézményes keretek között vált lehetővé.

2014 folyamán a főváros koordinációjával Tematikus Fejlesztési Programok (TFP) készültek, mely elsősorban az uniós források koordinált városi szintű felhasználásának partnerségi alapon történő szakmai megalapozását, előkészítését tűzte ki célul az Integrált Területi Beruházások előkészítésének első lépéseként. A fővárosi önkormányzat a városfejlesztés terén – mind koncepcionális, mind stratégiai időtávban – egyik legfontosabb cselekvési területének jelölte meg a kerületi önkormányzatok bevonásával megvalósuló, koordináción és kooperáción alapuló részvételi tervezést. A három program a következő:

1. Barnamezős területek rehabilitációja
2. Társadalmi-gazdasági problémákkal sújtott területek megújítása (szociális városrehabilitáció)
3. a Dunamenti területek összehangolt fejlesztése

A kerületek kezdeményezésére Budapest Főváros Önkormányzatának koordinációjával és finanszírozásával a korábbi három TFP tapasztalataira és munkamódszerére alapozva készült el 2015-ben Budapest Gazdaságélénkítési és munkahelyteremtési Stratégiája.

A fővárosi önkormányzat irányítása és a kerületi önkormányzatok valós, aktív részvétele mellett megvalósított fejlesztési programoknak több egyértelmű előnye is van:

- lehetőség nyílik az egész várost érintő stratégiai tervezésre;
- becsatornázhatóak a kerületeknél, illetve külső szereplőknél rendelkezésre álló információk;
- az ágazati szereplők bevonásával a szakági, államigazgatási kompetenciába tartozó, valamint a területi alapú fejlesztési elképzelések összekapcsolhatók;
- a budapesti területi szereplőknek közösen nagyobb a lobbijereje;
- átláthatóbbá válik a tervezés;
- egyszerre érvényesülhetnek a kerületek helyi programvégrehajtási kapacitásainak és tapasztalatainak, illetve a fővárosi önkormányzat átfogóbb szemléletének előnyei.

A TFP-k tervezésének tapasztalatai alapján valamennyi területi szereplő részt tud venni egy ilyen típusú partnerségi folyamatban, és erre a tervezésen túl a végrehajtás fázisára vonatkozóan is határozott igény mutatkozik.

A jogszabályban rögzített (kötelező egyeztetési eljárások, területfejlesztési törvény vonatkozó rendelkezései) és fent javasolt intézményesített struktúrákon kívül – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – a projektek, és egyes városrészek fejlesztésében eseti együttműködések valósulnak meg.

PEST MEGYEI ÖNKORMÁNYZATÁVAL ÉS A MEGYEI TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács és munkaszervezetének megszűnésével az agglomerációs kérdések koordinálása Budapest Főváros Önkormányzata és Pest megye Önkormányzata feladatkörébe került át. Budapest elsőszámú partnere a napi szintű ügyekkel is leginkább érintett agglomerációs szektor fejlesztésében és a szolgáltatások területi optimalizálásában Pest megye. A kistérségi együttműködések, szerveződések esetlegesek, így Pest megye tudja leginkább az igényeket, érdekeket közvetíteni a fővárosi önkormányzat felé, melynek alapján a további intézkedések megtehetők.

A területfejlesztésről szóló törvény rendelkezése szerint a két önkormányzatnak regionális területfejlesztési konzultációs fórumot kell működtetni. Az operatív programok előkészítésében való intenzív együttműködés, valamint a párhuzamosan folyó területfejlesztési tervezés a két önkormányzat közötti formális és informális szakmai együttműködést és információcserét erősítette eredményezte. Annak érdekében, hogy ez az együttműködés a jövőben is fennmaradjon, a két önkormányzat szakmai egyeztetéseket tart, melynek során az együttműködések tartalmi és intézményi szempontjai is kidolgozásra kerülnek.

Ma már nem az agglomerációs gyűrű, hanem nemegyszer a megyehatárokat is átlépő funkcionális várostérségben kell Budapestnek együttműködni a területfejlesztésben érdekelt szereplőkkel. Ennek szellemében indult el egy együttműködés Pest megye, Budapest és a Börzsöny térségének fejlesztését alulról építkezve szervező szakértői csoport között. Budapestnek érdeke, hogy erősítse és lehetőségeivel támogassa a várostérség területi különbségeinek kiegyenlítését, melynek alapja a kétmillió fogyasztói piac, eszköze pedig a helyi gazdaságot erősítő fogyasztási szokások befolyásolása, a várostérség termékeinek, szolgáltatásainak népszerűsítése és a beszállítói kapcsolatok kialakításának támogatása.

A várostérség együttműködésen alapuló fejlesztése az alábbi tématerületek köré szerveződik:

TEMATIKUS

- Intelligens városműködés
 - o Közlekedési fejlesztések és szolgáltatások
 - o Közműszolgáltatások
 - o Árvízvédelem, csapadékvíz elvezetés
- Gazdaságfejlesztés
 - o Befektetésösztönzés – szervezeti együttműködés lehetősége
 - o Turisztika – szervezeti együttműködés lehetősége, termékfejlesztés, tematikus csomagok kidolgozása, marketing
- Zöldhálózat
 - o Városterégi Zöld Terv – zöld hálózat fejlesztési terve
- Humán infrastruktúra és szolgáltatási rendszerek – egészségügy, oktatás (közös érdekérvényesítés, hálózatos projektek, monitoring rendszer)
- Szervezeti:
 - Együttműködés szervezeti javaslatok, különösen az agglomerációs ügyek kezelésében (benne az alulról induló együttműködések ösztönzése, támogatása)
 - Pro Régió szerepe 2014-től
 - Duna Integrált Területi Beruházás
 - Térségi eszközrendszer (tervezés, marketing),
 - Területfejlesztési stratégiai és operatív programozás összehangolása, közös projektjavaslatok és projektfejlesztés transznacionális programok (Central Europe, Duna Program) – projektjavaslatok

TERÜLETI

- Férihegyi Gazdasági Övezet
- Duna menti fejlesztések összehangolása: Duna Tematikus Fejlesztési Program, DILK előkészítés, térségi hivatásforgalmi hajózás, stb.

2015-ben megalakult a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér Térség- és Gazdaságfejlesztési Klaszter, melynek feladata a térség területfejlesztése és gazdaságélénkítése. A klaszterben a területileg is érintett önkormányzatok mellett Budapest Főváros Önkormányzata, Pest megye Önkormányzata, valamint a Budapest Airport Zrt. és a Hungarocontrol Zrt. is partnerek. Az együttműködés célja, hogy a repülőtér megerősítse regionális pozícióját, felgyorsuljanak a reptérhez kapcsolódó beruházások és ezzel a repülőtér környezetében is meginduljanak, folytatódjanak a fejlesztések. Budapest Főváros Önkormányzata elsősorban infrastruktúra-fejlesztéssel (gyorsforgalmi úthoz kapcsolódó fejlesztések), illetve városmarketing és befektetés-ösztönző tevékenységével tudja támogatni a terület gazdasági megerősödését.

A Közép-magyarországi régió esetleges kettéválasztásának lehetőségéről szóló 1011/2013. (I. 16.) Korm. határozat (továbbiakban: Kormányhatározat) alapján a Kormány megvizsgálta a Közép-magyarországi régió szétválasztásának lehetőségét és módját. A vizsgálat során átfogó felmérés készült a Közép-magyarországi régió területi egyenlőtlenségeinek feltárásáról, a régió gazdasági, társadalmi és környezeti helyzetéről, valamint a térségben 2004 óta felhasználásra került európai uniós fejlesztési forrásokról.

A Kormányhatározatban rögzített intézkedés célja az volt, hogy a 2016. évben esedékes NUTS-rendszer felülvizsgálatát megelőzően, kidolgozásra kerüljön a szétválasztással, illetve annak lehetséges formájával kapcsolatos vizsgálati anyag, ami alapján a Kormány dönt a régió szétválasztásáról, illetve annak formájáról. Amennyiben a Kormány indokoltnak ítéli meg a Közép-magyarországi régió szétválasztását, megkezdődhet a Közép-magyarországi régió NUTS-besorolásának módosítására irányuló kérelem hivatalos megkérése.

Pest megye Önkormányzatának Közgyűlése és Budapest Főváros Önkormányzatának Közgyűlése támogatja a régió szétválasztását, melyről 2015 őszén hoztak a közgyűlések határozatokat.

Budapest és Pest megye önálló NUTS 2 régióvá válása után 2020-tól Pest megye a támogatható tevékenységek tekintetében – a kevésbé fejlett régiókéhoz hasonlóan – a jelenlegihez képest bővebb mozgásteret kapna, és várhatóan több európai uniós pénzügyi forrás lehívására lesz jogosult, ami a fővárossal közösen megvalósítandó projektek esetében, nagyobb arányú megyei hozzájárulást is feltételez. Ez különösen a városhatáron átívelő fejlesztési projektek esetében lehet releváns. Mindez megerősíti a két önkormányzat között korábban megkötött tervezési-együttműködési megállapodás szükségességét, amely alapján Budapest és Pest megye regionális és területfejlesztési tervezésénél továbbra is kiemelten fontos lesz a felek közötti együttműködés és az összehangolt programozás.

6.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

ALKALMAZOTT MÓDSZERTAN

Az Európai Bizottság regionális politikáért felelős főigazgatósága a 2014-2020-as programozási időszakra az Európai Regionális Fejlesztési Alap, valamint a Kohéziós Alap által támogatásban részesülő programok monitoringjával és értékelésével kapcsolatban készített iránymutatást, javaslatokat. A dokumentum alapján elmondható, hogy a következő programozási időszakban számos változás várható a korábbi időszakhoz képest, melyek közül a leglényegesebbek az alábbiakban kerülnek összefoglalásra:

- A fejlesztéspolitikai célkitűzések világosabb, egyértelmű meghatározása nagyon fontos az eredményorientált beavatkozások megvalósítása érdekében.
- Határozott elmozdulás szükséges az eddigiekben túlhangsúlyozott forrásabszorpcióról az eredmények irányába.
- A beavatkozások hatásainak mérésére szigorúbb metodológiai előírások szükségesek.
- Közös output indikátorok kerülnek bevezetésre, melyek alapján könnyebben lehet összesíteni a különböző programok együttes eredményét.

A beavatkozási logikával kapcsolatban az említett EU-s dokumentum hangsúlyozza, hogy több tényező befolyásolhatja – segítheti vagy nehezítheti – a kitűzött célok, a kívánt változások elérését, s ezen tényezőket a stratégiaalkotás során nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Fontos továbbá szem előtt tartani, hogy egy beavatkozás párhuzamosan több kitűzött célhoz, eredményhez is hozzájárulhat, s egy-egy kívánt változáshoz több beavatkozásra is szükség lehet.

A megvalósítás során fontos figyelemmel kísérni, hogy az eredetileg tervezett inputokkal elérni kívánt célok megvalósítása adott időpontban hol tart, s az aktuális eredmények mennyiben az általunk megvalósított / megvalósítás alatt álló intézkedések eredményei, illetve mennyiben ettől független – pozitívan vagy negatívan ható – külső tényezők eredményei. Fontos szempont, hogy az indikátorok értékei – mind a kiinduló érték, mind a későbbi időpontok értékei – nemzeti, regionális statisztikából, különböző adatbázisokból elérhető legyen, vagy felmérésekkel elő lehessen állítani.

Az Európai Bizottság fontosnak tartja, hogy a 2014-2020-as programozási időszakban a tagállamokban megvalósításra kerülő számos operatív program eredményeit európai szinten összesíteni lehessen, lehetővé téve ezáltal a regionális és kohéziós politika eredményeinek bemutatását a különböző EU-s szervezetek, valamint az EU állampolgárai számára. E törekvés révén a 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozólag közös indikátorok kerülnek meghatározásra Európa szerte, amely indikátorok értékeinek változása jelzi, hogy a kitűzött cél irányába hatnak-e a beavatkozások. Ezen indikátorokat a fővárosi ITS esetében is indokolt a monitoring rendszerbe beépíteni.

Az Európai Bizottság fontosnak tarja továbbá, hogy a 2014-2020 közötti programok értékelése során az eredmény-indikátorok a korábbiakhoz képeset alaposabb és más szempontú elemzés tárgyává (is) váljanak. Mivel az eredményindikátorok értékei nem csupán a fővárosi önkormányzat beavatkozásai révén változnak, hanem más külső tényezők is hatással vannak rájuk, így a fővárosi beavatkozás előtti és utáni érték különbsége nem azonos a feltétlenül a fővárosi beavatkozás által generált változással.

SZERVEZETI HÁTTÉR ÉS ELJÁRÁSOK

A szervezeti fejlesztések keretében fel kell állítani egy monitoring bizottságot, mely mind a városfejlesztési, mind a területfejlesztési stratégiára vonatkozó jelentések értékelését elvégzi, s ezek alapján megteszi a stratégia végrehajtására, esetleg módosítására vonatkozó javaslatait, észrevételeit. Ezzel támogatja a városfejlesztési döntések előkészítését.

A folyamatos monitoring feladatok lényegében az operatív végrehajtással kapcsolatos adatokat, tényeket rögzítik és teszik lehetővé a végrehajtás értékelését, szükségyszerű módosítását (hatékonyság, outputok, végrehajtás üteme).

Folyamatos monitoring feladatok:

- ▶ Outputok és ráfordítások nyomon követése (anyagi, idő, humánerőforrás)
- ▶ Pénzügyi monitoring
- ▶ Forráslehetőségek nyomon követése
- ▶ Partnerségi folyamatok, kontaktok nyomon követése
- ▶ Visszacsatolások az akcióterületi tervek és a megvalósítás eszközeinek irányába
- ▶ Pályázati pénzek felhasználására vonatkozó monitoring:

- ▶ Pályázati monitoring rendszer alapján Jelentések/ értékelések
- ▶ Közreműködő szervezet által lefolytatott ellenőrzések

Rövidtávú monitoring feladatok (2-4 évente):

- ▶ Külső környezetben (feltételekben) beállt változások értékelése
- ▶ Belső környezetben (adottságokban) beállt változások értékelése
- ▶ IVS, célok felülvizsgálata
- ▶ Hatások, eredmények

A stratégiában kitűzött célok megvalósulását, a beavatkozások eredményességét, közvetlen és közvetett hatásait csak hosszabb távon lehet reálisan értékelni. A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet rendelkezése szerint a stratégiát az önkormányzat minimum négyévente felülvizsgálja. A 2015. évi felülvizsgálatot elsősorban az operatív programok tervezésének lezárása indokolta, ezzel együtt folyamat-monitoring és értékelés is történt (ITS helyzetfeltáró és értékelő munkarész). Tekintettel az Olimpia 2024. évi megrendezésével kapcsolatos 2017. szeptemberi döntéshozásra, javasolt a következő felülvizsgálatot a döntést követően megkezdeni. A folyamatos és pályázattal elnyert támogatásokhoz köthető monitoring feladatok elvégzéséért, ennek koordinációjáért a Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettes / Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettesi Iroda felelős és/vagy a Beruházási és Projektmenedzsment Főosztály a felelős. Feladatuk, hogy az előzetesen jóváhagyott szempontrendszer szerint a részfeladatokat a főosztályok felé delegálja, a jelentések elkészítésének folyamatát koordinálja, a monitoring bizottság üléseire az összefoglaló anyagokat előkészítse.

A stratégia felülvizsgálatát, valamint a stratégiai célok megvalósulásának értékelését a Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettes / Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettesi Iroda kezdeményezi, az előkészítést az Iroda végzi a Beruházási és Projektmenedzsment Főosztály és a Városépítési Főosztály bevonásával. A Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettes / Városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettesi Iroda gondoskodik a monitoring bizottság összehívásának menedzseléséről, a jegyzőkönyv és az összefoglaló jelentés elkészítéséről. Az így elkészült összefoglaló jelentést - mely a stratégiák előrehaladásáról, adott esetben a stratégia módosítására vonatkozó javaslatokat is megfogalmaz - a Közgyűlés és/vagy a Budapest Közfejlesztési Tanács tárgyalja. Ennek alapján a Közgyűlés dönt a stratégia végrehajtásának folytatásáról, az esetleges felülvizsgálat elvégzéséről, a stratégia céljainak módosításáról, esetleg újabb alátámasztó értékelések elkészítését kérve.

INDIKÁTOROK

Az output típusú projektindikátorok az alábbi, EU által is közös használatra javasolt indikátorok figyelembe vételével került meghatározásra. Az output indikátorok vonatkozásában ki kell dolgozni a kerületekkel és releváns intézményekkel együtt egy SMART monitoring rendszert, mely a kerületi, intézményi rendszeres adatszolgáltatásoknak köszönhetően lehetővé teszi a fővárosi kumulatív értékek követését.

➤ **Stratégiai cél: 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet**

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	Kiinduló érték	Célérték	Adatok forrása	Adatfelvétel módja, gyakorisága
hatásindikátorok	GDP	63 928 millió € (2012)	növekvő	EUROSTAT	évente (3 év késés)
	GDP/fő	37 066 € (2012)	növekvő	EUROSTAT	évente (3 év késés)
	teljes foglalkoztatási ráta (20-64 évesek körében)	68%	2014	KSH	évente
	induló vállalkozások száma Budapesten	15 579 db (2012)	növekvő	KSH-NAV	évente
	gazdasági szervezetek beruházásai	1.095. 602 millió Ft – bázisérték (2012)	átlagosan évi 2% növekedés (volumen-index, mindig az előző év bázisán)	KSH	évente
	a Közép-magyarországi régióban a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves korúak százalékában	62,2% (2012) 66 % (2014)	64 %	EUROSTAT	évente
	munkanélküliségi ráta	9,3 (2012) 8,3 (2013)	5, 5 %	KSH	évente
	2022-ben rendelkezésre álló városfejlesztési források az alapokon keresztül	0	10 milliárd Ft	Budapest Főváros Önkormányzata – alapkezelő szervezet	2022
	kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált Budapestre érkező külföldi vendégek száma	2.6 millió fő (2012) 2, 86 millió fő (2013)	3,5 millió fő	KSH	évente
	átlagos tartózkodási idő kereskedelmi szálláshelyeken regisztrálva	2,4 éjszaka/vendég (2012) 2,4 (2013) 2,3 (2014)	növekvő	KSH	évente
	kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált Budapestre érkező belföldi vendégek száma	399 ezer fő (2012) 425 ezer fő (2013)	600 ezer fő	KSH	évente
eredményindikátorok	vállalkozások saját hozzájárulása a K+F, innovációs projektek megvalósításához		15 milliárd Ft/év	FAIR	2017
	a támogatások eredményeként megmozgatott magán-beruházás	-	25 milliárd Ft/év	FAIR	2017
	a foglalkoztatottság növekedése a támogatott vállalko-	-	+5% évi átlag	FAIR	2017

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	Kiinduló érték	Célérték	Adatok forrása	Adatfelvétel módja, gyakorisága
	zásokban				
	vállalkozások saját hozzájárulása a vissza nem térítendő támogatásban részesített projektek megvalósításához	-	tervezés alatt	FAIR	2017
	rehabilitált területek nagysága		tervezés alatt (ha)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály, EMIR	2017
	Budapestre bejelentett innovatív klaszterek száma	29 db (2015)	növekvő	www.klaszterfejleszt.es.hu	évente
	városfejlesztési alapok bevonásával megvalósuló projektek száma	0	20 db	Budapest Főváros Önkormányzata – alapkezelő szervezet	folyamatos adatfelvétel
	városfejlesztési alapok bevonásával megvalósuló projektek összértéke	0	20 milliárd Ft	Budapest Főváros Önkormányzata – alapkezelő szervezet	folyamatos adatfelvétel
	Budapest Márka megjelenései külföldi médiában	-	300	Budapest Főváros Önkormányzata	folyamatos adatfelvétel
	Budapest megjelenése befektetői vásárokon	-	15	Budapest Főváros Önkormányzata	évente
	KKV-k 3 éves túlélési rátája a KMR-ben	52,6 % (2012)	53% (2023)	KSH	évente
	KKV-k által lebonyolított külkereskedelmi termékforgalom értéke a KMR-ben	5 211 016 millió Ft (2013)	5 400 000 millió Ft	KSH	évente
projektek output indikátorai	támogatásban részesített vállalkozások száma a BVK-n keresztül	-	tervezés alatt	BVK	2017
	BVK kezdeményezéseiben résztvevő vállalkozások száma			BVK	2016 és évente
	vissza nem térítendő támogatásban részesített vállalkozások száma Budapesten	-	200	FAIR	2017
	visszatérítendő támogatásban részesített vállalkozások száma Budapesten	-	200	FAIR	2017
	rehabilitált földtani közeg mennyisége	-	tervezés alatt (m³)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	2017
	városfejlesztési alapok száma	0	2 db	Budapest Főváros Önkormányzata – alapkezelő szervezet	folyamatos adatfelvétel
	Budapest márka	0	1 db	Budapest Főváros Önkormányzata	2017

➤ Stratégiai cél: 3. Intelligens városműködés

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	kiinduló érték	célérték	adatok forrása	adatfelvétel módja, gyakorisága
hatásindikátorok	üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	8.744.148 (2013)	6.715.647 (2030)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály / SEAP	évente
	légszennyezettség (PM10 + NO2)	NO2: 0,93 (2011) 0,86 (2013) PM10:0,85 (2011) 0,7 (2013)	NO2<1 és PM10<0,88 alatti szinten tartása	OLM mérőhálózat	évente
	saját bevételek aránya a főváros városgazdálkodással foglalkozó cégeknek költségvetésében	kiinduló érték összesítése szükséges	arány növekedése minden évben	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
eredményindikátorok	megújuló energiaforrásból előállított villamos energia-termelés aránya	0,49% (2013)	növelés	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály, SEAP	évente
	energetikai projektek eredményeként megtakarított energiamennyiség	kiinduló érték összesítése szükséges	tervezés alatt (PJ/év)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	jobb (javított) vízellátásban részesülő népesség	-	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	jobb (javított) szennyvízkezeléssel érintett népesség növekedése	kiinduló érték összesítése szükséges	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	árvízvédelmi intézkedések által érintett népesség	-	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	a középületek éves elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	-	tervezés alatt (kWh/év)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	a fejlesztett városi kötőtpályás szakaszokat használó utasok száma	kiinduló érték összesítése szükséges	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata - BKK, EMIR	évente
	megtakarított utazási idő a városi kötőtpályás közlekedés fejlesztett szakaszaihoz kapcsolódóan	kiinduló érték összesítése szükséges	tervezés alatt (ezer utasóra/év)	Budapest Főváros Önkormányzata - BKK, EMIR	évente
	a városhatárt átlépő utazások számának és összetételének változása (közlekedési módok)	bázis adatfelvétel szüksége, módszer-	modal-split és kerékpáros közle-	forgalomszámlálás, háztartásfelvétel	4évente

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	kiinduló érték	célérték	adatok forrása	adatfelvétel módja, gyakorisága
		tan kidolgozása	kedés		
	hasznosított települési szilárd hulladék aránya az összes keletkezettből	kiinduló érték összesítése szükséges	tervezés alatt %	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály – FKF Zrt.	évente
projektek output indikátorai	új vagy felújított villamos és metróvonalak teljes hossza	-	tervezés alatt (km)	Budapest Főváros Önkormányzata - BKK, EMIR	évente
	új vagy felújított közutak teljes hossza	-	tervezés alatt (km)	Budapest Főváros Önkormányzata - BKK, EMIR	évente
	létrehozott P+R parkolóhelyek száma	-	6000 db	Budapest Főváros Önkormányzata - BKK, EMIR	évente
	létrehozott új, vonalas kerékpáros létesítmények hossza	-	250 km	Budapest Főváros Önkormányzata - BKK, EMIR	évente
	kiépített vagy felújított árvízvédelmi infrastruktúrák hossza	-	tervezés alatt (km)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	energia- és klímatudatos szemléletet közvetítő programok, kampányok száma	-	5 db	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	kialakított hulladék-újrahasználati központok, hulladékudvarok száma	-	tervezés alatt (db)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály – FKF Zrt.	évente
	az újonnan létrejövő hulladék előkezelő és válogatóművi kapacitás	-	tervezés alatt (t/év)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály – FKF Zrt.	évente
	újonnan épített vagy fejlesztett szennyvízcsatorna hossza	-	tervezés alatt (km)	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente
	szennyvíziszap hasznosítást célzó projektek száma	-	1 db	Budapest Főváros Önkormányzata – Városüzemeltetési Főosztály	évente

➤ Stratégiai cél: 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	kiinduló érték	célérték	adatok forrása	adatfelvétel módja gyakorisága
hatásindikátorok	népességszám növekedése	1.735.000 (2013. január 1.) 1.744.665 (2014. január 1.) 1.757.618 (2015. január 1.)	évi +5 ezer fő átlagosan	KSH	évente
	kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált Budapestre érkező külföldi vendégek száma	2.6 millió fő (2012) 2, 86 millió fő (2013)	3,5 millió fő	KSH	évente
	átlagos tartózkodási idő kereskedelmi szálláshelyeken regisztrálva	2,4 éjszaka / vendég(2012) 2,4 (2013) 2,3 (2014)	növekvő	KSH	évente
	kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált Budapestre érkező belföldi vendégek száma	399 ezer fő (2012) 425 ezer fő (2013)	600 ezer fő	KSH	évente
eredményindikátorok	a jobb (javított) energiafogyasztási osztályba sorolt háztartások száma - (csak fővároson keresztül támogatott)	--	tervezés alatt (db)	Budapest Főváros Önkormányzata - EMIR	évente
	városfejlesztési beavatkozásokkal érintett lakosság száma	-	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata - EMIR	évente
	zöldfelületi intenzitás	47% (2010)	48%	kutatási elemzés – infravörös műholdfelvétel alapján	5 évente
	1 főre jutó zöldterületek nagysága	5,4 m ² /fő (2010)	5,7 m ² /fő	tervezői vizsgálat	5 évente (2017)
	a várható látogatószám növekedése a támogatásban részesített attrakcióknál	alapadatok összesítése folyamatban	+10%	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
projektek output indikátorai	városi területen felújított lakóingatlanok száma	-	200/év	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
	újjonnan kialakított, illetve rehabilitált közösségi terek nagysága	-	tervezés alatt (m ²)	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
	újjonnan épített illetve felújított zöldterületek nagysága	-	tervezés alatt (m ²)	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	kiinduló érték	célérték	adatok forrása	adatfelvétel módja gyakorisága
	ga				
	újraépített illetve felújított köz- illetve kereskedelmi területek nagysága	-	tervezés alatt (m ²)	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
	felújított, fejlesztett fürdők száma		6 db (2014 óta Dandár Fürdő megújítása)	Budapest Főváros Önkormányzata -	évente
	új, vagy bővítéssel érintett kulturális intézmények száma	-	3 db	Budapest Főváros Önkormányzata -	évente

➤ **Stratégiai cél: 5. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet**

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	kiinduló érték	célérték	adatok forrása	adatfelvétel módja, gyakorisága
hatásindikátorok	népességszám növekedése	1.735.000 (2013. január 1.) 1.744.665 (2014. január 1.) 1.757.618 (2015. január 1.)	évi +5 ezer fő átlagosan	KSH	évente
	Piréz index	40% (2012) 30,6% (2014)	<20	lakossági reprezentatív felmérés (TÁRKI)	2 évente
	külföldi adózók aránya az összes fővárosi adózóból	6% 5,55 % (2013)	8%	KSH - NAV	évente
	tartósan (12 hónapja vagy régebben) munkanélküliek aránya a teljes munkanélküliségen belül regionális szinten	4,7% (2012) 4,9% (2013) 3,4% (2014)	3%	EUROSTAT	évente
	szegénységgel és társadalmi kirekesztéssel érintett lakosság aránya regionális szinten (a teljes lakosságból)	28,4 % (2012) 31,8 % (2013) 29,3% (2014)	<20%	EUROSTAT	évente
eredményindikátorok	a jobb (javított) energiafogyasztási osztályba sorolt háztartások száma - (csak fővároson keresztül támogatott)	--	tervezés alatt (db)	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	kiinduló érték	célérték	adatok forrása	adatfelvétel módja, gyakorisága
	az önkormányzati tulajdonban lévő szociális intézmények éves elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	-	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
	az önkormányzati tulajdonban lévő szociális bérlakások éves elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	-	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
	városfejlesztési beavatkozásokkal érintett lakosság száma	-	tervezés alatt (fő)	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
	jobb lakhatási körülmények között élő háztartások száma		1000	Budapest Főváros Önkormányzata - FAIR	évente
	akadálymentesítettség fővárosi önkormányzat által működtetett szolgáltatások, infrastruktúrák esetében	adatfelvétel szükséges	80%	Budapest Főváros Önkormányzata	4 évente
	aktív, sportoló lakosság aránya	adatfelvétel szükséges	életkorcsoportok szerint eltérő – kidolgozás előtt	Budapest Főváros Önkormányzata	4 évente
	a támogatott képzésben résztvevők közül - 6 hónappal a képzés befejezése után – a munkaerőpiaci státuszban lévő résztvevők aránya	-	30%	Budapest Főváros Önkormányzata - Budapest Esély Kft.	évente
	a támogatott képzésben résztvevők közül a képzés befejezése után a munkaerőpiaci státuszban lévő résztvevők aránya	-	50%	Budapest Főváros Önkormányzata - Budapest Esély Kft.	évente
projektek output indikátorai	városi területen felújított lakóingatlanok száma	-	200/év	Budapest Főváros Önkormányzata - EMIR	évente
	újonnan kialakított, illetve rehabilitált közösségi terek nagysága	-	tervezés alatt (m ²)	Budapest Főváros Önkormányzata - EMIR	évente
	újonnan épített illetve felújított zöldterületek nagysága	-	tervezés alatt (m ²)	Budapest Főváros Önkormányzata - EMIR	évente
	újonnan épített illetve felújított köz- illetve kereskedelmi területek nagysága	-	tervezés alatt (m ²)	Budapest Főváros Önkormányzata - EMIR	évente
	támogatott antidiszkriminációs programok száma	-		Budapest Főváros Önkormányzata	évente
	felújított önkormányzati bérlakások száma	-	tervezés alatt (db)	Budapest Főváros Önkormányzata	évente
	felújított idősek otthona	-	tervezés alatt (db)	Budapest Főváros Önkormányzata	évente
	támogatott képzésekben résztvevők száma (munkanélküliek, megváltozott munkaképességűek és inaktí-	-	1500 fő	Budapest Főváros Önkormányzata - Budapest Esély Kft.	évente

Indikátorok típusa	Alkalmazott indikátor	kiinduló érték	célérték	adatok forrása	adatfelvétel módja, gyakorisága
	vak)				
	támogatott képzésekben résztvevők romák száma	-	200	Budapest Főváros Önkormányzata - Budapest Esély Kft.	évente
	szemléletformáló programok száma	-	50	Budapest Főváros Önkormányzata	évente
	a főváros támogatásával megvalósuló gyerek- és ifjúsági programok /vagy ennek a célcsoportnak is szóló (pl. sportrendezvények) száma	-	400	Budapest Főváros Önkormányzata	évente